

tre'

việt nam trong tầm ngắm

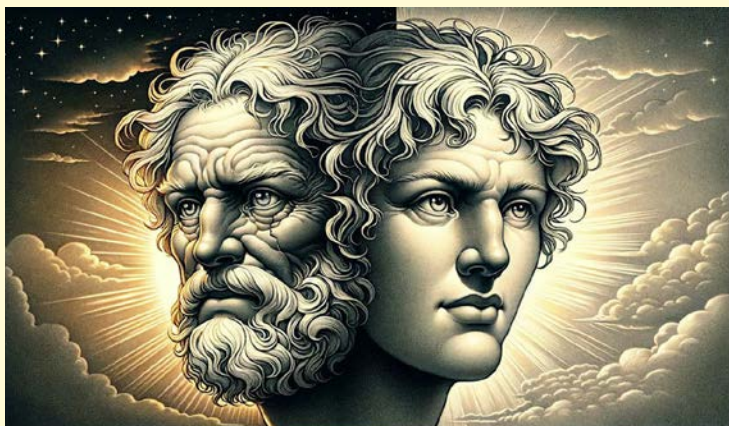
VŨ HIẾN

từ chung

TƯỜNG NĂNG TIẾN

tháng giêng mở cửa thiên đường

GIÓ VIVU

duyên phận hên xui

NGUYỄN THẠCH GIANG

tòa án online...

DU UYÊN

chữ của năm 2024

TRẦN LÝ LÊ

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Năm hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044

Điện thoại: 972-675-4383

Thực hiện

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

Biên tập

Nguyễn Xuân Thiệp

Dịch thuật

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

Cố vấn pháp lý

Luật Sư **Cao Quang Ảnh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

Luật sư đại diện

Arthurine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)

1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

Layout Director

Bảo Huân

Layout & Art Designers

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

Phụ trách kỹ thuật & website

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

Hoạ sĩ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Hồ Đắc Vũ

Quảng cáo

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trẻ?

Trẻ cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.

Điều kiện dễ dàng, thoải mái.

Xin liên lạc:

972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)

email:dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trẻ đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRẺ DALLAS

Tel: 972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net
info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N Shiloh Rd,
Garland TX 75044

TRẺ NORTH CAROLINA

704.550-3103

TRẺ SOUTH CAROLINA

843.353-2288

TRẺ ALABAMA

205.277-6597

TRẺ TENNESSEE

901.300-2399

TRẺ BILOXI-MS

228.205-0337

TRẺ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012
407-894-5111
407-897-1114
Fax: 407-894-6190
Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: 302 S. Graham Ave,
Orlando, FL 32803

TRẺ AUSTIN - SAN ANTONIO

Tel: 512-692-6172
210-858-6114
972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: info@trenews.net

TRẺ GEORGIA

Nguyễn Tân
Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.net
Địa chỉ: Tre Georgia Magazine
6000 Dawson Blvd, Suite F
Norcross GA 30093

TRẺ LOUISIANA

Tel: 504-324-2090/972-675-4383
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd
Garland, TX 75044

Với sự cộng tác của

■ Hoàng Đình Nam ■ Nguyễn Thị Thanh Dương ■ Hải Vân ■ Ngọc Linh
■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng
Tú (WA) ■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia Bảo ■ Lê
Minh Hải (CA) ■ Tường Năng Tiến (CA) ■ Trùng Dương ■ Tạ Phong Tấn
■ Thi Hạnh (NA-UY) ■ BS Trần Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh
Dũng ■ Dương Hùng ■ Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Hồ Đắc Vũ
(MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng Nga ■ Lương Thư Trung
■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn Xuân Thu (ÚC) ■ Trangdài Glassey-
Trầnnguyễn (CA) ■ Lê Kung Diễm ■ Đào Duy Hoà (Úc) ■ Huỳnh Thực Vy
(VN) ■ Thanh Tú ■ Sean Bảo ■ Thái Bảo (FL) ■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■
Chiêu Ấn (Canada) ■ Việt Phương ■ Trần Vũ ■ Vũ Thị Thanh Mai ■ Ban
Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang Nguyễn ■ Nguyễn
Hưng Quốc ■ Triệu Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam Sơn ■
Hạnh Việt ■ Gió Đồng Nội ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Long ■ Phạm Thị
Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■ Ngân Bình ■
Đào thị Thanh Tuyền ■ Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư ■ Ian
Bùi ■ Du Uyên ■ Cổ Ngự ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường
■ Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo ■ Kim Loan (Canada) ■ Hải
Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn ■ Vương Mộng
Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■ Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô
Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục
Thần Phong (VN) ■ Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê

LƯU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trẻ, và nội dung không nhất thiết thể hiện
quan điểm của TRẺ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos. Contents
reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)

Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.

Mọi thay đổi về quảng cáo những trang bên trong xin gọi trước ngày Chủ Nhật, phần giấy láng (glossy) xin gọi trước một
tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.

Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trẻ.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG	Như Sao	Poppy của xứ tuyết
5		Mộc Mạc	Lòng dạ đàn bà
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN	Vũ Hiến	Việt Nam trong tâm ngắm
9	Kiến thức phổ thông	Phượng Nghi	Đón Năm Mới
10	Thế giới của để mèn	Trần Lý Lê	Chữ của năm 2024
12	BÊN LỀ THỂ THAO	Trẻ	
14	BÊN TÁCH CÀ PHÊ	Tim Nguyễn	Đêm cuối năm, ngồi chờ nghe đôi khúc hát
16		Tiểu Tử	Chiếc khăn mu-soa
19	LƯỢT DI TRÚ	Lê Minh Hải	Một số tin tức di trú hàng đầu của năm 2024
20		Đào Duy Hòa	Kho báu bị bỏ rơi
23	MIỆNG NHÀ QUAN	Bánh Bèo	
24	DUYÊN SÀI GÒN	Du Uyên	Tòa án online...
27	Y TẾ & ĐỜI SỐNG	Triệu Minh	Thành tựu đáng mừng
28	GIAO TIẾP	Minh Hải	Khi lái xe
29	BẠN CÓ BIẾT	Hoàng Vũ	Bảo vệ xe trong mùa đông
30	TRUYỆN NGẮN	Hồ Đắc Vũ	Chúc mừng năm mới
34		Tạ Phong Tấn	Ký ức bánh mì Sài Gòn
36		Hồng Đăng	Lễ Hội Đốt Lửa của Tô Cách Lan
40		Gió Vivu	Thần thánh Giêng mở cửa thiên đường
43	MẸO VẶT	Hoàng Hương	Vệ sinh đồ dùng
44	TẬP GHI	Nguyễn Thanh Bình	Chứa trọn kỷ ức...
46	THỜI TRANG	Điều Cô Nường	Giày 2025
48	TRANG THƠ	Nguyễn Tôn Nhan	
50	BÚT KÝ	Lê Kung Diễm	Người Đức ở Berlin
53		Trịnh Thanh Thủy	Nghề hầu rượu ở Nhật
56	PHIẾM	Đoàn Xuân Thu	Song Ngoại
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ	Du Face	
59	Ơ RÊ KA	Trẻ	Túi khí (airbag) xe hơi
60	VIỆT NAM NGÀY CŨ	Trang Nguyễn	Có một bài thơ
63	SỔ TAY KHÁCH HÀNG	Hạnh Việt	Sản phẩm ưu hạng 2024
64	Thế giới quanh ta	Dương Hùng	Ở nhà hàng Oasis Steakhouse
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT	Bảo Sơn	Hospice Care - Những ngày cuối đời
66		Tám Vạn	Mùa đông Tây Bá-Linh
70	CÁI NHÀ CỦA TA	Thiên Hương	Lưu trữ đồ
72	SẢN PHẨM MỚI	Bảo Sơn	
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT	Trẻ sưu tầm	
74	TÀI LIỆU VĂN HỌC	Nguyễn Trường Trung Huy	Tiến tới kỷ niệm 50 năm “Văn Học Việt Nam Hải Ngoại”
76	TRUYỆN NGẮN	Nguyễn Thạch Giang	Duyên phận hên xui
79	TRONG HẦM RƯỢU	Nguyễn Mạnh Trinh	Cá nhân tôi bỏ đi không có gì đáng tiếc
84		Đào Thị Thanh Tuyền	Những gánh nặng hủ lồm vai
87		Uyển Ca	Bán vé số
90	TRUYỆN NGẮN	Tiểu Lục Thần Phong	Y & em
93		Hoàng Mai	Stockyards những ngày trước Giáng Sinh
98		Vi Lê	Ngày xuân nói chuyện lịch
100	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Nguyễn Sinh	Tiền thưởng Tết Ất Tỵ
106	MỖI TUẦN 1 CON SỐ	Trẻ	
108	ĐỌC BÁO VIỆT NAM	B.Tuyền	
112	SỔ TAY THƯƠNG DÂN	Tưởng Năng Tiến	Từ Chung
117	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM	Trẻ cười	

Còn nhớ ở đâu đó một lần mình đã kể chuyện về bông hoa fuki. Ôi hoa fuki. Mùa này, ngược lên vùng Hokkaido đầy băng giá ở mạn bắc nước Nhật, người ta thấy một loài hoa đại mọc xuyên lớp tuyết phủ dày. Đó là hoa fuki, có màu sắc rực rỡ, báo hiệu mặt trời đã thức giấc, chẳng bao lâu nữa tuyết sẽ tan! Và theo câu chuyện cổ tích của vùng Hokkaido xưa kia, ở đâu đó trong rừng cây fuki luôn có những vị Bụt tí hon hiện ra, sẵn lòng giúp đỡ người nghèo. Bụt sẽ mang lửa ấm đến những ngôi nhà không có lò sưởi, đem lương thực đến cho những người đói và mang niềm vui đến với trẻ em. Trẻ em xứ tuyết rất ưa chơi trò trốn tìm trong rừng fuki và chúng tin là sẽ gặp Bụt.

Các bạn ạ, hình như Bụt cũng đã xuất hiện trong nhiều chuyện cổ tích Việt Nam. Trong truyện Tấm Cám chẳng hạn. Thật là tuyệt vời. Như Sao thành tâm mong ước Bụt hiển hiện ngay trong đời sống con người. Trở về với hoa fuki. Chính vì tin tưởng như vậy nên sau cuộc hôn nhân tan vỡ làm rơi nhiều nước

NGUỒN DEEP DREAM GENERATOR

Hannal

Poppy của xứ tuyết

mắt, người phụ nữ trong chuyện hoa fuki của xứ Hokkaido đã gượng đứng dậy và mang đứa con gái nhỏ đến VN, và chị đã tìm lại được niềm vui sống trên vùng nắng ấm này.

Chuyện hoa fuki là như thế. Hôm nay, Như Sao muốn nói tới một loài hoa khác mùa này đang nở rực rỡ dọc theo các rẻo đất ven đường. Ở Texas, ở Virginia, ở Cali -nhất là ở Cali, nghe Chu Hoàng nói ở đây hoa poppies màu đỏ màu vàng nở rất đẹp. Hoa poppies, như có lần đã nói đến, là hoa của ngày Memorial Day. Trên cánh đồng Flanders, hoa poppies nở... Và rồi mùa xuân đến, chiến tranh chấm dứt và những người lính trở về.

Câu chuyện về hoa poppies trên cánh đồng

Flanders kia thật đẹp và cảm động. Phải vậy không, đóa hoa poppy bé nhỏ? Vâng, hôm nay Như Sao muốn nói về một bông hoa poppy có tiếng nói và hơi thở giữa đời sống chúng ta. Cũng như người phụ nữ của loài hoa fuki kia, poppy của vùng Wallace, Florida cũng đã tìm thấy niềm vui sau những đổ vỡ và cuộc hành trình cô đơn đầy tuyệt vọng. Khi cuộc hôn nhân giữa chừng đoạn gãy, Poppy cùng các con đã đến xứ sở này - một nơi nhiều băng tuyết. Điều này trái ngược với người phụ nữ và bông hoa fuki, họ từ xứ tuyết đến vùng nắng nóng. Những năm tháng đầu tiên ở đây, vùng đất của băng tuyết, Poppy đã cô đơn và sầu khổ biết bao nhiêu. Suốt ngày, cô ngồi bên cửa sổ, mắt mở

lớn nhìn ra bên ngoài. Có những sáng mùa đông khi nắng lên rạn vỡ mặt kính và ngoài trời tuyết bay, Poppy nghĩ đến những ngày hạnh phúc đã qua mà không cảm được nước mắt. Cô khóc suốt mùa đông. Thế rồi, như cũng từ sức mạnh của loài hoa xuyên tuyết, Poppy gượng đứng lên và bước ra đường. Tình cờ, cô tìm được việc làm hợp với khả năng thiên phú của mình. Cuộc sống của Poppy dần dần ổn định và bình yên. Giở đây, đêm đêm lái xe trên đường đi làm về, đôi khi cô nhìn thấy vầng trăng ngay trước mặt mình. Trăng thật sáng và thật đẹp, cô nghĩ tới một tình yêu chung thủy suốt 40 năm qua vừa tìm lại được. Và cô chột mím cười với trăng.

NS

Lòng dạ đàn bà

MỘC MẠC

Tại tòa, người đàn ông đã điền đầy đủ thông tin và ký tên của mình vào đơn ly dị rồi lẳng lặng đưa tờ đơn cho người phụ nữ. Người phụ nữ cầm tờ đơn, liếc nhìn anh chồng với vẻ rất khinh thường, rồi xé nát đơn ly hôn, cô nói: “Anh còn thiếu tôi 200 triệu. Anh phải trả cho tôi xong rồi mới ly hôn được”.

Về đến nhà, người vợ cầm giấy bút ra bắt người chồng viết giấy ghi nợ. Anh chồng ngậm ngùi nén cơn giận ghi giấy nợ đưa cho vợ. Anh cắn răng nói: “Tôi sẽ trả đủ tiền cho cô!”

Người vợ lạnh lùng đáp: “Tôi cho anh biết, nợ tiền mà không trả, có chết anh cũng không thể yên được.”

Để mở một nhà máy kim khí nhỏ, anh đã phải đi mượn tiền, ngoài mượn tiền vợ ra, còn mượn cả người thân bạn bè nữa. Bù lại, anh đã làm việc liên tục nên cũng tích lũy được hơn 600 triệu tiền vốn. Nhưng khi anh ta chuẩn bị trả hết nợ thì một vụ cháy đã khiến nhà máy biến thành đồng tro tàn. Cuối cùng anh còn nợ vợ 200 triệu, nợ những chỗ khác tổng cộng hơn 150 triệu nữa...

Mọi thứ trở về con số không, lúc này người chồng mất hết dũng khí, tinh thần suy sụp chán nản, anh định sẽ bỏ trốn, sống phiêu bạt, thậm chí muốn tìm tới cái chết. Do không muốn liên lụy đến vợ mình, nên anh dứt khoát đòi ly hôn, nhưng không ngờ bị vợ làm cho mất mặt.

Thiếu nợ thì phải trả, cũng may có người đàn bà vô tình kia nhắc nhở, anh lại vay khắp nơi để làm lại từ đầu, nhưng không ai tin anh và dám cho mượn nữa. May mắn vẫn còn một người bạn hàng xóm chịu cho anh vay 350 triệu. Vậy là anh dùng số tiền này thuê một quầy hàng ở trong chợ, từ từ làm ăn, đi sớm về khuya chịu khổ chịu cực nên rất nhanh có được thu nhập ổn định. Người bạn cho mượn tiền kia cũng thường xuyên đến thăm, còn mang theo đồ ăn tối làm anh rất cảm động. 3 năm sau, đã dư dả chút đỉnh nên anh bắt đầu đi trả nợ. Khi anh tìm đến nhà người mình nợ ít nhất, họ lại ngạc nhiên nói: “Trả rồi mà, sao lại còn trả nữa?”

Anh ta hỏi ai trả thì họ nói là vợ của anh. Nhà thứ hai, nhà thứ ba, đều nói như vậy. Cuối cùng tìm đến nhà người hàng xóm, người này vỗ vai anh: “350 triệu đó là của vợ anh, cả đồ ăn cũng đều là vợ anh mua nhờ tôi mang đến”.

Lòng anh chấn động, anh chạy thẳng về nhà, câu đầu tiên anh ta hỏi là: “Làm sao mà em có thể kiếm được nhiều tiền đến vậy?”

Người vợ nói: “Thì em bán nhà. Do người chủ mới có lòng tốt, cho em thuê lại để ở”.

Anh ta òa khóc: “Sao em lại đại đột bán nhà đi chứ! Lỡ... thì em ở đâu?”

Người vợ nói: “Nhà bán đi còn có hy vọng mua lại, chứ người không còn nữa thì cái gì cũng mất hết! Mà anh vẫn còn nợ em 200 triệu, giấy nợ em vẫn còn giữ nhé.”

BẢO HUÂN

Trong cuộc chiến thương mại giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc do chính quyền Donald Trump phát động trong nhiệm kỳ đầu (2016-20), Việt Nam là quốc gia được hưởng lợi nhiều nhất về kinh tế nhờ vị trí địa lý và trở thành thời nam châm thu hút các công ty sản xuất Trung Quốc lúc đó đang loay hoay tìm kiếm cơ sở sản xuất ở ngoại quốc để dùng làm cửa hậu vận chuyển hàng hóa của họ đến Hoa Kỳ mà không phải chịu mức thuế cao.

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

Nhưng nay, trong khi chính phủ Donald Trump sắp sửa trở lại cầm quyền và chuẩn bị cho những trận chiến thương mại mới, Trump và đội ngũ cố vấn của ông đang đưa ra tín hiệu ngụ ý rằng họ sẽ tìm cách đóng lại cánh cửa hậu này.

Quyết định này nếu được thực hiện sẽ gây nhiều tổn hại đến nền kinh tế mặc dù còn tương đối nhỏ nhưng đang phát triển rất nhanh của Việt Nam và có khả năng sẽ khiến giá cả

tăng cao đối với người tiêu dùng Hoa Kỳ mua hàng hóa “Made in Vietnam” và ảnh hưởng luôn cả các công ty Hoa Kỳ có đặt mua hàng từ các nhà máy sản xuất của Việt Nam. Kể từ khi ông Trump áp thuế đối với hàng hóa Trung Quốc cách đây 6 năm, kinh tế Việt Nam tăng trưởng khoảng 8% mỗi năm, được thúc đẩy bởi nhiều nguồn vốn đầu tư ngoại quốc đổ vào và việc xuất cảng hàng hóa sang Hoa Kỳ tăng mạnh.

Hiện nay, Việt Nam là quốc gia cung cấp một phần ba

số giày thể thao, một nửa số giường gỗ và bàn ăn, và một phần tư số pin quang điện (solar cells) mà Hoa Kỳ nhập cảng.

Ngoài khu vực Hà Nội, các tỉnh phía bắc trước đây từng là những nơi bình lặng thì nay trở thành những trung tâm sản xuất hàng xuất cảng, với những ruộng lúa nhường chỗ cho các nhà máy trị giá hàng tỷ Mỹ kim – nơi các công nhân Việt Nam lắp ráp điện thoại thông minh và chất bán dẫn. Các công ty Hoa Kỳ có nhiều nhà máy

sản xuất tại Việt Nam hiện nay bao gồm Apple, Nike và Gap.

Cửa hậu Việt Nam

Nhưng vào tháng 5 vừa qua, Jamieson Greer, người được ông Trump đề cử làm đại diện thương mại Hoa Kỳ, cho biết Hoa Kỳ cần phải thắt chặt các quy tắc thương mại để ngăn chặn những lỗ hổng mà ông mô tả là "giải pháp cửa hậu qua quốc gia thứ ba", trong đó hàng hóa có chứa nhiều bộ phận của Trung Quốc hoặc được sản xuất tại một quốc gia thứ ba bởi một công ty con trực thuộc công ty mẹ Trung Quốc và sau đó nhập vào Hoa Kỳ mà không phải đối mặt với mức thuế quan cao như khi chúng được nhập trực tiếp từ Trung Quốc. Mặc dù ông Greer không nêu

tên cụ thể, Việt Nam và Mexico nằm trong số những quốc gia mà các công ty Trung Quốc đã xây dựng được đầu cầu vào thị trường Hoa Kỳ.

Việt Nam cũng là mục tiêu thương mại của chính quyền Hoa Kỳ sắp tới qua những hình thức khác. Tổng thống đắc cử Donald Trump có đưa ra ý tưởng đánh thuế đối với tất cả hàng nhập cảng vào Hoa Kỳ và nói về chính sách tạo áp lực để các quốc gia phải thu hẹp khoảng cách thương mại với Hoa Kỳ.

Hàng sản xuất và xuất cảng

Việt Nam xuất cảng sang Hoa Kỳ gấp 9 lần so với lượng hàng nhập cảng từ quốc gia này, đứng thứ tư sau Trung Quốc, Mexico và Liên minh châu Âu về thâm

hút thương mại song phương lớn nhất của Hoa Kỳ. Năm 2019, ông Trump nói Việt Nam là "quốc gia lạm dụng tồi tệ nhất" về thương mại, một cáo buộc mà Hà Nội phủ nhận.

Tuy nhiên, một số chuyên gia kinh tế ở Việt Nam cho rằng việc ông Trump tập trung đánh vào Trung Quốc và Mexico sẽ cho phép Việt Nam hoạt động mà không bị chú ý, cuối cùng sẽ thúc đẩy thêm đầu tư nước ngoài nhiều hơn vào Việt Nam. Và bất kỳ mức thuế mới nào đánh vào hàng hóa Việt Nam có thể vẫn sẽ thấp hơn mức thuế mà ông Trump áp dụng đối với Trung Quốc, và điều này sẽ giúp Việt Nam tiếp tục duy trì được lợi thế cạnh tranh trong những năm tới.

Đặc biệt là đối với một số công ty kỹ thuật, Việt Nam vẫn còn là điểm thu hút. Như đại công ty làm chip Nvidia của Hoa Kỳ cho biết hồi đầu tháng 12 rằng họ đang có kế hoạch mở một trung tâm nghiên cứu và phát triển trí tuệ nhân tạo tại Việt Nam.

Samsung, một đại công ty điện tử khác của Nam Hàn đã đầu tư hơn \$22 tỷ vào Việt Nam, gần đây cũng đã đồng ý xây dựng một nhà máy mới trị giá \$1.8 tỷ để sản xuất màn hình diode.

Công ty Apple có khoảng 35 nhà máy cung cấp đang sản xuất tại Việt Nam, gấp 3 lần số nhà máy mà họ có trước khi cuộc chiến thương mại bắt đầu. Apple đã bắt đầu chuyển một phần chuỗi cung ứng của họ ra khỏi Trung Quốc

Hàng Việt Nam nhập vào Hoa Kỳ có thể phải chịu mức thuế cao - REUTERS

trong mấy năm gần đây, và hiện đang lắp ráp các sản phẩm như iPad, MacBook và thiết bị tai nghe của họ tại quốc gia Đông Nam Á này.

Sự thành công của Việt Nam trong việc đi hàng đầu trong mối quan hệ thương mại với Hoa Kỳ và Trung Quốc là nhờ Việt Nam có hai lợi điểm: dân số và địa lý thuận lợi. Hiện nay dân số Việt Nam là 98 triệu người với một lực lượng lao động trẻ và giá rẻ, vị trí sát biên giới với Trung Quốc cho phép việc vận chuyển dễ dàng các vật liệu và đồ phụ tùng từ Trung Quốc đến các nhà máy sản xuất. Việt Nam cũng tỏ ra uyển chuyển về mặt ngoại giao trong các giao dịch với Washington và Bắc Kinh – một chính sách ngoại giao mà ông Nguyễn Phú Trọng gọi là "ngoại giao cây tre",

hay nói cách khác là đu dây – không nghiêng hẳn về bên nào, cứ đứng lưng chừng ở giữa kiểu ngư ông hưởng lợi.

Các nguồn đầu tư

Kể từ khi nhiệm kỳ đầu tiên của ông Trump bắt đầu vào năm 2017, Việt Nam đã thu hút được gần \$290 tỷ đầu tư nước ngoài, gần bằng số tiền đầu tư họ nhận được trong hai thập niên trước đó. Nam Hàn và Nhật Bản là những quốc gia đầu tư nhiều nhất vào Việt Nam, nhưng Trung Quốc cũng đã nhanh chóng bắt kịp. Trung Quốc và Hồng Kông đã đầu tư khoảng \$54 tỷ trong cùng thời kỳ, gấp 10 lần so với các công ty của Hoa Kỳ.

Singapore là một quốc gia đầu tư lớn khác, bơm vào khoảng \$58 tỷ trong cùng thời kỳ. Dữ liệu hồ sơ cho thấy

có một số khoản đầu tư là từ Singapore nhưng rất có thể có nguồn gốc từ Trung Quốc. Theo hồ sơ chứng khoán, các công ty sản xuất Trung Quốc thường thành lập các công ty con tại Singapore hoặc Hồng Kông để chuyển tiền đầu tư vào Việt Nam, chủ yếu là để giảm thiểu thuế.

Tuy nhiên, cũng đã có một số dấu hiệu cho thấy một số nguồn đầu tư bắt đầu tỏ ra thận trọng. Kể từ khi ông Trump đắc cử, một số công ty sản xuất thiết bị điện tử Đài Loan bắt đầu xem xét lại các khoản đầu tư mới của họ có thể đưa vào Việt Nam, vì lo ngại rằng chính quyền Trump sẽ áp thuế đối với hàng xuất cảng của Việt Nam hoặc trừng phạt Việt Nam vì các cáo buộc vi phạm thương mại khác.

Vấn đề của Việt Nam

Việt Nam lâu nay cũng gặp vấn đề về tham nhũng và thiếu hụt nguồn nhân lực có tay nghề giỏi. Và vẫn phụ thuộc rất nhiều vào các đồ phụ tùng và vật liệu nhập từ Trung Quốc. Việc thiếu nguồn cung cấp đồ phụ tùng ngay ở trong nước đã khiến một số công ty tìm đến các nước láng giềng trong vùng như Thái Lan, nơi có nhiều nguyên liệu thô sản xuất ngay tại địa phương hơn.

Trước đây từng có nhiều bản tin nói đến việc một số công ty Trung Quốc sử dụng Việt Nam như cửa hậu để dán nhãn "Made in Vietnam" và sau đó xuất cảng sang Hoa Kỳ. Chính phủ Hoa Kỳ cũng biết chuyện này nhưng họ làm ngơ. Với nhiều quyết tâm hơn của chính quyền Trump trong nhiệm kỳ mới, nếu Việt Nam không giải quyết vấn đề cửa hậu hoặc không minh bạch hơn về các mặt hàng xuất cảng thì không khéo lần này lại mất cả chì lẫn chài.

VH

Lắp ráp hàng điện tử
tại Việt Nam - LINKEDIN.
COM

Mỗi quốc gia thường có truyền thống đón Năm Mới riêng biệt. Sau đây là một số tập tục đáng chú ý tại Mỹ và một số nơi trên thế giới.

Đón Năm Mới

■ Đêm 31 tháng 12 vừa qua, chắc nhiều người ở Mỹ đã dành những giây cuối cùng của năm để xem một quả cầu cân nặng gần 12,000 pound hạ xuống Time Square ở New York. Có tới khoảng 60,000 khán giả tập trung để chứng kiến quả cầu rơi trực tiếp, nhiều người muốn có vị trí tốt đã phải đến từ khoảng 3 giờ chiều và kiên nhẫn giữ chỗ.

■ Ở một số nước Mỹ Latinh, bao gồm Mexico và Colombia, người dân kéo một chiếc vali rỗng quanh khu phố vào đêm Giao Thừa với mong muốn năm mới sẽ đẩy lùi những chuyện đi và phiêu lưu.

■ Ngày 1 tháng 1 không phải là Tết của tất cả mọi người: Tết Nguyên Đán Việt Nam, Trung Quốc, và những nước còn dùng âm lịch, rơi vào ngày 29 tháng 1 năm nay; Tết Tây Tạng (Losar) bắt đầu vào ngày 28 tháng 2; và Tết Ethiopia rơi vào tháng 9. Tết Hồi Giáo (Muharram) năm nay vào tháng 6, còn Tết Do Thái (Rosh Hashanah) sẽ vào cuối tháng 9.

■ Đêm Giao Thừa ở Scotland được gọi là Hogmanay, được biến thành lễ hội kéo dài 3 ngày bắt đầu bằng cuộc diễu hành qua Edinburgh vào ngày 30 tháng 12, tiếp theo là việc dọn dẹp nhà cửa gọi là "redding". Sau đó, trong tục lệ "first footing", bạn bè và gia đình đến thăm nhau sau nửa đêm để trở thành người đầu tiên đặt chân vào nhà nhau trong năm mới, kiểu như tục "xông đất" tại Việt Nam. Để mang lại may mắn, vị khách đầu tiên phải là một người đàn ông cao ráo, tóc đen, mang theo bánh shortbread, rượu whisky và một cục than. Không hiểu cục than có mục đích gì.

■ Người Hy Lạp đập trái lựu - biểu tượng của sự tái sinh - vào dịp Năm Mới. Một tục lệ kỳ lạ hơn nữa là đánh thức trẻ em vào ngày 1 tháng 1 bằng cách gõ nhẹ lên đầu chúng bằng một củ hành tây, biểu tượng cho sự phát triển và sức khỏe. Củ hành tây này được treo trước cửa vào đêm giao thừa, và củ gõ nhẹ vào sáng hôm sau sẽ thúc giục trẻ em đi lễ nhà thờ cùng gia đình.

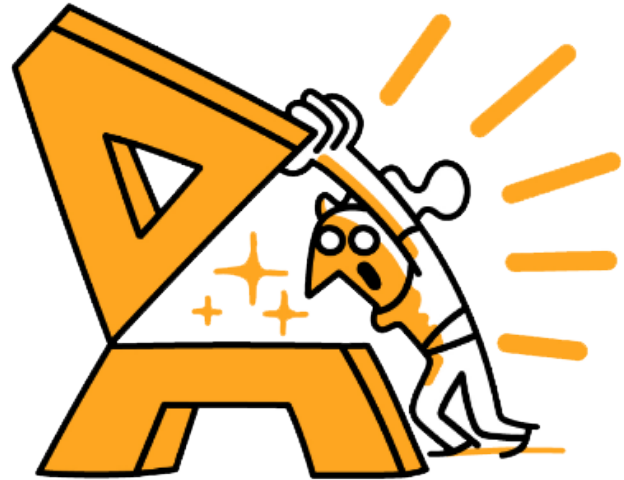

■ Ăn 12 trái nho tươi hoặc nho khô vào lúc nửa đêm ngày 1 tháng 1 được xem là may mắn ở nhiều quốc gia nói tiếng Tây Ban Nha. Người Estonia đôi khi mê tín ăn 12 bữa vào ngày cuối cùng của năm. Người Đức ăn bánh hạnh nhân hình con heo (schwein gehabt) tượng trưng cho may mắn. Còn người Pháp ăn bánh crepe (biểu tượng của mặt trời) vào ngày 2 tháng 2, trong lễ hội La Chandeleur, để cầu mong năm mới thịnh đạt và tươi sáng.

■ Trẻ em ở Philippines nhảy càng cao càng tốt vào lúc nửa đêm để mong được cao lớn hơn. Ở Đan Mạch, người ta nhảy từ ghế hoặc ghế sofa xuống để cầu may mắn. Ở Brazil, người dân chạy ra biển lúc nửa đêm và nhảy qua 7 con sóng, mỗi con sóng tượng trưng cho một điều ước trong năm mới.

★NEW! Words

Cứ đến cuối năm là bá tánh lại mày mò “tổng kết”, gom góp những thứ xuất hiện thường xuyên nhất trong năm như sản phẩm được mua nhiều nhất, phim ảnh, nhạc phẩm được thưởng thức nhiều nhất... Chữ nghĩa cũng không ngoại lệ, chữ mới keng, chữ cũ được dùng theo nghĩa mới và chữ nào xuất hiện nhiều nhất theo “tự điển” của liên mạng qua công dụng tìm kiếm của các “app”.

Chữ của năm 2024

TRẦN LÝ LÊ
ORLANDO, FL.

Tự điển liên mạng được sử dụng thường xuyên nhất có trang nhà riêng là Dictionary.com vừa công bố rằng “Demure” là danh từ phổ thông nhất, ăn đứt mấy chữ như “brainrot,” “brat,” và “weird.”

“Demure” theo ý nghĩa xưa cũ là chữ thường được dùng để mô tả phong cách hành xử thận trọng, kín đáo [khó nhận biết] của phụ nữ; hiện nay “demure” đã chuyển mình trong cách dùng mới, dùng mô tả hình dáng [bên ngoài] trước công chúng, nam cũng như nữ. Sự phổ thông của danh từ này gia tăng 1200% trong mấy tháng gần đây sau khi cô Jools LeBron đăng đàn trò chuyện với “fans” về cung cách làm đẹp. LeBron là một người dùng TikTok để tạo ảnh hưởng cá nhân trước khán thính giả liên mạng; đăng phim ảnh trên trang nhà để làm ăn, kiếm tiền. Các trang nhà phổ thông đều trả tiền cho người đăng đàn trò chuyện trên liên mạng, nhân vật nào được đông người theo dõi, kết bạn được gọi “influencer”, người ảnh hưởng đến ý nghĩ tư tưởng kẻ khác. Càng

đông khán giả, càng kiếm ra nhiều tiền [qua quảng cáo] tính theo mỗi lần xem.

Người đẹp [đang chuyển giới] Jools LeBron là một ‘TikToker’ khá nổi tiếng qua các “bí kíp” làm đẹp. Nhân vật này được xem là kẻ đề xướng cách dùng chữ “demure” theo ý nghĩa mới, rộng rãi hơn cách dùng chữ xa xưa. “Demure” theo người đẹp bao gồm cả việc trang điểm, đội tóc giả ... đến việc trở dậy nhanh chóng và đứng ngay lối đi khi máy bay đáp xuống đất... xông xáo, sẵn sàng thể hiện cái tôi [đặc biệt]. Trong khúc phim “tự biên tự diễn”, đại khái người đẹp nói rằng “ngó tui trang điểm để đi làm đây nè, rất ‘kín đáo’, rất ‘có ý’”; nghĩa là cố tình trang điểm nhẹ nhàng [tạm bỏ quên món chì đen kẻ mắt xếch và lông mi giả]!

Thấy thu hút được khán giả, người đẹp tiếp tục sản xuất nhiều khúc phim khác giễu cợt cách trang

điểm cố hữu. Rồi chế ra vài chữ mới như “demurity” như trong câu “obscurity of demurity”...

Jools Lebron còn xông pha đến các lĩnh vực thường được các nhà chuyên trị “phong cách đẹp” góp ý, mách nước chỉ dẫn làm thế nào cho “hợp thời”, lịch sự trong việc giao tiếp. “Cô” này biểu các “cái quạt” rằng nên ăn nửa tô chili thôi kéo rơi vãi, lấy khăn quàng cổ quấn quanh đầu mà che vết bẩn trên tóc, dùng thẻ đánh dấu trang sách (bookmark) thú thiệt thay vì mảnh giấy tiện tay nào đó...

Trang TikTok của người đẹp Lebron được trên 2 triệu người ghi danh theo dõi, nghĩa là mỗi lần đăng đàn mạng ảo là các “fan” được báo tin để chạy vô xem món mới. Nhờ tiền quảng cáo mà người đẹp tiếp tục trang trải chi phí cho tiến trình chuyển giới. Không biết khi trang nhà TikTok kia bị dẹp tiệm ở Huê Kỳ [vì bị nghi ngờ việc gián điệp hay thu góp chi tiết cá nhân của cư dân Huê Kỳ cho việc bất hợp pháp] thì người đẹp biết làm sao, chắc quay qua dùng X hay Meta?!

Từ đó cư dân mạng hè nhau xài chữ “demure” theo ý nghĩa kể trên. Người đẹp Kim Kardashian và cả cô ca sĩ, múa sĩ, tài tử điện ảnh Jennifer Lopez cũng bắt chước sử dụng rầm rộ mấy chữ “very demure, very mindful” trong bài bản quảng cáo sản phẩm của họ.

Trang nhà Dictionary.com chọn “demure” sau khi đếm chữ, số lần xuất hiện trên liên mạng từ bài viết đến phim ảnh trong câu chuyện thường ngày. Khác với năm ngoái 2023, danh từ “hallucinate”, tạm hiểu trong ngữ cảnh này là “mất khả năng suy xét” [thay vì theo nghĩa cũ là “ảo giác”], xuất hiện nhiều nhất, mô tả việc gia tăng cách dùng “chatbots” (“trò chuyện”?) và trí tuệ nhân tạo (artificial intelligence) để phát tán, loan truyền tin giả. Như “người ta ‘hallucinate’ đủ để tin chuyện

Jools Lebron

giả...” Hình chữ mới đi đôi với các hiện tượng [mới] mà xã hội quan tâm? Năm ngoái, người ta bàn khoăn về tin giả, năm nay bá tánh xoay qua việc thể hiện “cái tôi”?!

Một tự điển khác, Collins Dictionary, chọn “Brat” cho 2024. Thông thường, chữ này mô tả một đứa trẻ ngang ngạnh, phá phách nhưng năm nay “brat” lại chuyển mình để chỉ một người tự tin, độc lập, theo khuynh hướng [huống thụ] khoái lạc. Khởi đầu từ tên gọi tập nhạc của ca sĩ Charli XCX, bán chạy quá xá nên chữ “brat” trở nên phổ thông nhờ bắt trúng khuynh hướng xã hội hiện thời. Ta tự nhiên mà thể hiện cái tôi bất kể thói quen, lễ thói xã hội?!

Oxford Dictionary chọn “brain rot” sau khi được 37,000 phiếu. Lý do là bá tánh bực mình với cách tiêu thụ rầm rộ các món “làng nhàng”, nội dung không có gì, trên mạng xã hội. Ngụ ý đầu óc [ta] lãng đãng quá xá rồi khi để tâm đến những đề mục trống rỗng?!

“Manifest” được chọn bởi Cambridge Dictionary. Lúc “sơ khai”, chữ này có nghĩa “trở nên rõ ràng” nhưng ngày nay thì “manifest” mô tả việc mượn tượng các hành động dẫn đến thành công. Nghĩa là cứ tưởng tượng sự

thành công và đặt niềm tin thì sự việc [sẽ] như ý muốn. Như thế “manifest” hầu như hóa thân theo cách dùng chữ ngày nay.

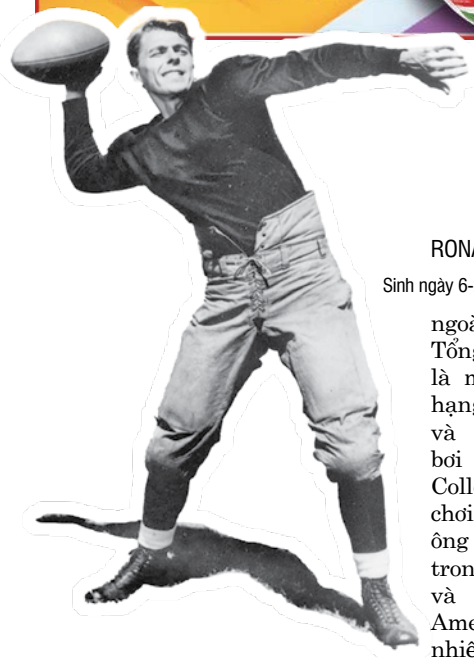
Ấy là chữ nghĩa của Âu Mỹ, còn Việt Nam ta thì sao? Ít theo dõi liên mạng tiếng Việt nên Dế Mèn e dè lắm nhưng vẫn muốn dẫn thân để được bạn đọc mách nước thêm. Phe ta chọn chữ “phông bạt” dùng để chỉ việc “xài bạc giả”, chỉ có cái vỏ bên ngoài, cho chữ mới [được] làm quen trong năm 2024. “Phông” là “hậu cảnh” (?), những thứ trang trí đằng sau diễn viên. “Bạt” là miếng nhựa & vải dày để che mưa gió. “Phông bạt” gom chung là việc ngụy tạo, khoe khoang hay giấu diếm, che đậy tính cách thật của con người hay sự việc?!

Năm ngoái thì phe ta học được chữ “tác động vật lý”, đọc báo tiếng Việt thấy chữ này mà nghĩ mãi mới hiểu ra là do chuyển ngữ từ “physical attack”. Trời đất ôi, sao không nói quách ra là “đánh đấm”, “hành hung”, “đòn bộp”, gây thương tích ...?

Ngôn ngữ mẹ có nhiều chữ để chuyển dịch ý “physical attack” của Anh ngữ và “thóa mạ”, “chửi bới”... dùng cho việc “tấn công” bằng lời nói hoặc chữ viết (“verbal attack”) nên ta chẳng cần phải thêm thắt để phân biệt hay rõ ràng chính xác hơn?

Chữ nghĩa hóa thân, thay đổi theo thời gian, thế hệ và tình cảnh xã hội, một loại tài sản “sống” của nhân loại. Để “bắt kịp” với thời thế, hẳn ta cũng cần tìm hiểu để thích nghi với đời sống mới kéo bị bỏ lại xa lác phía sau? Hay là Dế Mèn cứ ạch đợi tìm hiểu rồi thích nghi được đến đâu thì hay đến đấy? Ý bạn?

TLL

Ronald Reagan chơi football

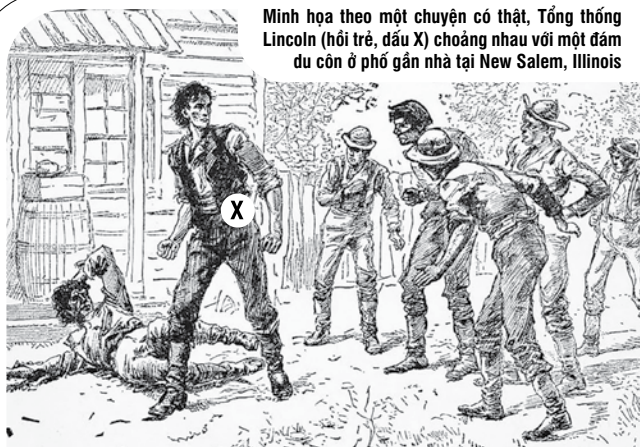
RONALD Reagan

Sinh ngày 6-2- 1911 | Nhiệm kỳ: 1981-1989

ngoài khiếu hài hước, Tổng thống Reagan còn là một tay thể thao có hạng, ông mê football và là đội trưởng đội bơi của trường Eureka College. Chính khả năng chơi football hay mà ông được giao vai chính trong phim "The Gipper" và "Knut Rockne, All-American". Trong suốt nhiệm kỳ tổng thống, ông vẫn duy trì niềm đam mê bơi lội tại trang trại Santa Barbara của mình ở California.

Tổng thống thì cũng như mọi người, có người mê ăn, người thích nuôi thú vật, người mê thể thao. Dân Mỹ yêu thích thể thao, đó là một nét văn hóa đẹp, hầu hết các tổng thống Mỹ đều đam mê một loại vận động, trong đó có vài vị chơi thể thao xuất sắc không kém lực sĩ chuyên nghiệp.

Mời các bạn theo dõi một vài gương mặt tiêu biểu...

Minh họa theo một chuyện có thật, Tổng thống Lincoln (hồi trẻ, dấu X) choáng nhau với một đám du côn ở phố gần nhà tại New Salem, Illinois

ABRAHAM Lincoln

Sinh ngày 12-2-1809 | Nhiệm kỳ: 1861-1865

Vị tổng thống cao nhòng này (6.4 ft = 1.93 m) là một tay vật đáng nể. Ít người biết đến sức khỏe khó tin của ông, ông có thể nâng được 600 lbs (tương đương 300 kg). Ở tuổi thanh niên, ông từng giật giải đồ vật tại địa phương và vùng lân cận và cũng là một tay oanh lộn cừ khôi :)

JOHN F. Kennedy

Sinh ngày 29-5-1917 | Nhiệm kỳ: 1961-1963

John Kennedy lớn lên trong một gia đình đam mê thể thao. Ông tham gia đủ món, từ quần vợt đến bơi lội, football, trượt nước, chèo thuyền và cả các môn thể thao mùa đông, thành tích có vẻ chuyên nghiệp nhất là trong đội tuyển bóng chày của Đại học Harvard.

TT Kennedy đang lái thuyền buồm, môn thể thao ưa thích

Khi là tổng thống, ông lập hẳn một chương trình rèn luyện thể chất cho thanh niên Mỹ có tên là "Hệ thống La Sierra" (La Sierra System). Theo ông, phải có sức mạnh, tính linh hoạt, sức bền, nó là một trong những phẩm chất của người lãnh đạo.

THEODORE Roosevelt

Sinh ngày 27-10-1858 | Nhiệm kỳ: 1901-1909

Đây là vị tổng thống có niềm đam mê thể thao hơi "bạo lực", ông khoái những môn mạnh bạo như quyền anh, chèo thuyền và cưỡi ngựa...

Ngoài ra ông còn mê săn bắn, do đam mê này mà ông lặn lội từ vùng Đông Bắc đến miền Tây nước Mỹ, và thậm chí sang Châu Phi và Brazil...

Theodore Roosevelt và thú săn bắn

Ngày này năm xưa...

2-1

1832

khai trương câu lạc bộ chơi curling đầu tiên ở Mỹ, tên là Orchard Lake Curling Club.

Curling là trò chơi trượt bi đá trên băng, xuất phát từ Scotland hồi thế kỷ 16, ngoài việc lan tràn rộng khắp thế giới, curling cũng được đưa vào tranh tài Olympic từ năm 1924.

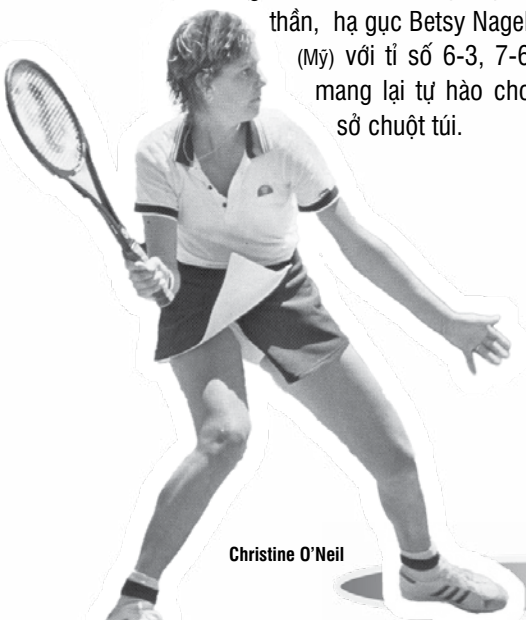

tranh tài curling

2-1

1978

Ngày 2 tháng 1 năm 1978, tại giải Úc Mở Rộng, tay vợt vô danh Christine O'Neil (Úc) với sự cổ động cuồng nhiệt của khán giả nhà đã chơi một trận xuất thần, hạ gục Betsy Nagelsen (Mỹ) với tỉ số 6-3, 7-6 để mang lại tự hào cho xứ sở chuột túi.

Christine O'Neil

2-1

1972

tháng 1 hàng năm là tháng tranh hùng giải Australian Open (Úc Mở rộng). Tay vợt Virginia Wade (Anh) lần đầu thắng giải Grand Slam sau khi bất ngờ đánh bại cao thủ Evonne Goolagong (Úc) với tỉ số ngọt ngào 6-4, 6-4

Virginia Wade

Evonne Goolagong

NHỮNG TRẬN SẮP TỚI CỦA ĐỘI TUYỂN MỸ

JAN 18

THÂN HỮU

NAM HOA KỲ vs VENEZUELA

2:00 PM CST | SÂN CHASE STADIUM, FORT LAUDERDALE, FLA., USA

FEB 20

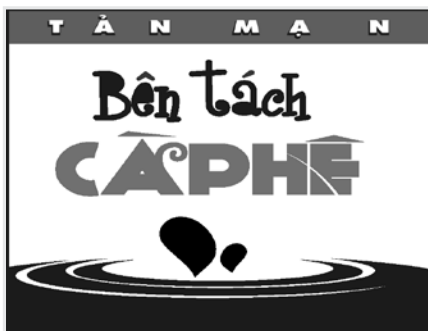
SHEBELIEVES CUP

NỮ HOA KỲ vs COLUMBIA

2:45 PM CDT | SÂN SHELL ENERGY STADIUM, HOUSTON, TX, USA

Một số trận bạn có thể xem tại FOX, ESPN2 hoặc Telemundo (công ty con của NBC, tiếng Tây Ban Nha)

* CST cũng là Central Time (CT)

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Tiệc đã tàn
những ngọn nến đã tắt
giờ đây. chỉ còn anh với em
trên đường khuya
những bước chân lang thang
kia. rạng đông màu xám. đã
lên
ở phía chân trời

Đêm cuối năm, ngồi chờ nghe đôi khúc hát

Những câu trên là thơ của tôi viết, từ lời ca của ban Abba, với chút tưởng tượng riêng, theo bài Happy New Year. Khúc thơ viết đã lâu, bây giờ nghe lại vẫn còn băng khuâng, nghĩ ngợi.

Vâng. Cứ tưởng tượng tiệc đã tàn. Bình minh màu xám đục bắt đầu. Cả anh và em đều cảm thấy chút gì hoang vắng. Nhưng không giống ngày hôm qua đâu - hiện tại lúc này chính là thời khắc để chúng ta cùng chúc nhau Happy New Year! Happy New Year! Và có lẽ chúng ta có trong trí tưởng một viễn ảnh nào đó về một thế giới mà mọi người đều là bạn của nhau. Và có lẽ chúng ta có cả những hy vọng, ước nguyện để thực hiện. Nếu không như thế, ta sẽ ngã xuống và từ giã thế giới này thôi, cả anh và em!

Nguyễn nhân dịp này cũng muốn mượn những lời trên của ban nhạc Abba để gửi đến bạn bè, bên này và bên kia biển rộng, lời

cầu chúc Happy New Year - một năm mới thật tốt lành. Phải chăng, hồi bạn nhỏ thân yêu, chúng ta trong đời viết lách, đã có lúc mơ ước rằng mỗi ông hàng xóm đều là bạn của mình (every neighbor is our friend). Lúc bấy giờ sẽ không còn ngăn cách, hận thù, không còn chiến tranh và những trại tập trung. Vậy đó, nhưng một thế giới như thế bao giờ sẽ đến, và liệu nó có trên trái đất này không. Dẫu sao thì ta vẫn có quyền ước mơ, phải không bạn nhỏ?

A, Nguyễn quả đã để cho trí tưởng của mình đi qua nhiều ngã đường, trong đêm xám và ánh ngày rạng dần. Bài Happy New Year với âm nhạc và tiếng hát của ban ABBA đã chấp cánh bay trên khắp bầu trời. Bây giờ, xin nói tới bài hát Auld Lang Syne hàng năm vẫn vang lên trên quảng trường Times Square. Vừa mới đêm qua đây thôi, Nguyễn mở Youtube nghe lại bài hát trong Waterloo Bridge tức La Valse Dans L'Ombre (Điều Vũ Trong Bóng Mờ). Đó là thời gian giữa hai cuộc Thế Chiến, Roy Cronin (Robert Taylor) và Myra Lester (Vivien Leigh) gặp nhau và yêu nhau. Họ trải qua những giây phút hạnh phúc ngắn ngủi trong âm vang của của ca khúc Auld Lang Syne với tiếng đàn violon. Từng ngọn nến tắt. Và cuối cùng cái hôn bắc cầu cho tình yêu. Nhưng hồi ôi, tình yêu đã chết bên cầu Waterloo chỉ còn điệu nhạc đêm nào.

Phút giây này xin hãy cùng nhau nghe lại bài ca “Auld Lang Syne”

Ban nhạc ABBA

La Valse Dans
L'Ombre (Điệu Vũ
Trong Bóng Mờ). với
Roy Cronin (Robert
Taylor) và Myra Lester
(Vivien Leigh) - NGUỒN
SENSCRITIQUE

của tình bạn ngày xưa thân ái. *“Này bạn ơi, liệu ta có thể nào quên đi những thân tình cũ, và không bao giờ hồi tưởng lại nữa? Không đâu, bạn nhỉ, thời gian trôi qua (và dẫu cho giữa chúng ta là biển lãng quên sóng gào), nhưng chúng ta hãy cùng nâng ly cho tình thân ái ngày xưa.”* Đại ý lời của bài Auld Lang Syne là như vậy, về sau người ta còn đặt thêm nhiều lời nữa để diễn tả với nhiều ảnh tượng hơn về những tình thân ái của một thời được gọi «The Old Good Time». Chẳng hạn, ca từ nhắc lại thời bạn bè chạy chơi trên các ngọn đồi và hái những bông cúc trắng cũng như bơi thuyền trên sông hồ từ sáng cho tới chiều hôm. Vậy mà giờ đây xa cách ngàn trùng, nhưng thế nào rồi cũng có lúc bạn bè hội ngộ, nếu không trong thực tại thì cũng trong ý nghĩ tưởng nhớ.

Auld Lang Syne nguyên gốc là một bài hát rong Tô Cách Lan (Scots Ballad), ca từ được đặt ra khoảng năm 1677. Về sau, thi sĩ Robert Burns của xứ Tô Cách Lan nhuận sắc lại và ông đã gửi một bản cho Bảo Tàng viện Anh quốc với lời ghi chú: “Bài hát sau đây nguyên là một ca khúc xưa

chưa bao giờ được in ra dù dưới dạng bản thảo...” Và cứ như thế, bài hát được truyền đi khắp mọi nơi trên thế giới. Theo tập tục của Tô Cách Lan, ‘Auld Lang Syne’ được hát lên trong đêm New Year's Eve. Ở Bồ Đào Nha, và ở VN trước 1975, nó được hát lúc chia tay, đặc biệt trong phong trào Hướng Đạo Sinh. Ở Đài Loan, sinh viên tốt nghiệp ra trường cùng nâng ly rượu mừng hát Auld Lang Syne, và ở một vài nơi người ta cũng hát nó lúc cử hành tang lễ. Riêng tại Mỹ, ca khúc Auld Lang Syne từ lâu

đã là ca khúc được hát lên trong đêm New Year's Eve, đêm Giao Thừa già từ năm cũ đón mừng năm mới. Điều này đã trở thành truyền thống. Khởi đầu là do một nhạc sĩ gốc Tô Cách Lan tên là Guy Lombardo, cho rằng bài ấy hợp với Giao Thừa, là thời điểm để người ta nhìn lại thời gian qua, tìm thời gian đã mất, nên ông soạn lại bài hát và năm 1929 thì có dịp trình tấu trong Đêm New Year's Eve tại New York. Từ đó, “Auld Lang Syne” trở thành “bài ca của đêm New Year's Eve”, gọi lên trong lòng hàng triệu người tâm trạng buồn vui lẫn lộn.

Và bạn nhỏ ơi, đêm nay, bạn hãy nhìn vầng trăng xanh huyền hoặc và nghe lại bài Auld Lang Syne, để cảm nhận thân tình ấm áp từ phương xa này gửi tới...

TN

Auld Lang Syne - Mariah Carey - NGUỒN YOUTUBE

Chiếc khăn mu-soa

TIỂU TỬ

Hôm đó, tôi nhận được một CD gởi từ Bruxelles, nước Bỉ, trên CD thấy đề: “À Monsieur Tiêu Tử”. Chữ viết bằng bút feutre rõ nét, nói lên người viết có trình độ. Tuy viết “Tiểu Tử” không có dấu, người gởi viết tên của mình lại có dấu đầy đủ: “Exp: Nguyễn Thị Sương”! Vừa ngạc nhiên vừa thích thú, tôi vội vã đặt đĩa vào máy, nghe. Đó là giọng một người con gái miền Nam, trong trẻo, phát âm rõ ràng. Những gì cô ta nói đã làm tôi xúc động, có lúc tôi ứa nước mắt! Tôi đã nghe nhiều lần và cố gắng ghi chép lại đây. Dĩ nhiên là tôi đã viết để đọc cho suôn sẻ chớ cô gái nói còn nhiều chỗ nghe sượng hay dùng chữ chưa chính xác...

...Thưa ông,

Con tên Nguyễn Thị Sương, con của Nguyễn Văn Cương, một trong những nhân vật trong truyện ngắn “Con Rạch Nhỏ Quê Minh” của ông.

Thưa ông. Con sanh ra và lớn lên ở Pháp, biết nói tiếng Việt nhưng đọc và viết tiếng Việt còn rất yếu. Vì vậy, con phải dùng cách này để liên lạc với ông. Xin ông thông cảm!

Hôm chúa nhật rồi, chị Loan bà con bạn dì của con ghé nhà nói: “Sương ơi! Người ta nói về ba của Sương ở trong truyện ngắn đăng trên internet cả tuần nay nè! Chị in ra đem qua đây đọc cho em nghe.” Rồi chỉ đọc. Đó là truyện “Con Rạch Nhỏ Quê Minh”.

Thưa ông. Con chưa biết Việt Nam, nhưng những gì ông tả trong truyện làm như con đã thấy qua rồi! Bởi vì hồi con mới lớn ba con thường hay kể chuyện về cái làng Nhơn Hòa và con rạch Côn Cỏ của

ba con, về những người bạn của ba con hồi thời tuổi nhỏ, kể tỉ mỉ đến nỗi con có cảm tưởng như ba con đang cầm tay con dẫn đi coi chỗ này chỗ nọ (nói đến đây, giọng cô gái như nghẹn lại vì xúc động. Ngừng mấy giây rồi mới nói tiếp...) Mà ba cứ kể đi kể lại hoài làm như là những hình ảnh đó nó ám ảnh ba dữ lắm. Sau này thì con mới hiểu khi ba con nói: “Hồi đó, ba đi Pháp quá sớm, ở cái tuổi chưa biết gì nhiều. Rồi qua đây, chóa mắt ngất ngây với những văn minh tiến bộ của xứ người làm ba quên đi cái làng nhà quê của ba. Điều ân hận lớn nhứt của ba là đã không viết gởi về một chữ để hỏi thăm bạn bè hồi đó. Ba phải về thăm lại Nhơn Hòa Cồn Cỏ, con à!” Nói đến đó, ba ứa nước mắt nắm bàn tay con đặc đặc: “Mà con cũng phải về với ba nữa! Về để cho ba lên tinh thần! Về để thấy ba biết xin lỗi mọi người! Về để thấy ba biết nhìn lại cái quê hương của ba cho dầu nó có quê mùa xấu xí bao nhiêu đi nữa! Về để thấy ba chưa đến nỗi là thằng mất gốc!” (đến đây, không còn nghe gì nữa!) Xin lỗi ông! Con đã ngừng thâu để con khóc (rồi giọng cô lạc đi) Con thương ba con! (ngừng một lúc)

Thưa ông. Ba má con đều là giáo sư toán, dạy ở lycée. Má con mất hồi con 10 tuổi. Bây giờ con

làm chủ một tiệm sách ở Bruxelles, ba con dạy ở cách nhà không xa lắm. Một hôm, ba nói: “Ba được một thằng bạn học hồi ở đại học, người Phi Châu, mời qua xứ nó giúp tổ chức lại hệ trung học. Ba đã OK.” Rồi ba đưa cho con một phong bì loại A4, nói: “Con ráng tìm cách về Nhơn Hòa Cồn Cỏ, trao cái này cho cô Hai Huê nói ba không quên ai hết!” Con nhìn thấy trên phong bì ba viết: “Mén trả lại Huê, kỷ vật của thời tuổi nhỏ. Cương.” Vậy rồi ba qua Phi Châu làm việc rồi mất ở bến trong mấy trận Nội chiến (chắc ngừng thâu ở đây nên không nghe gì nữa).

Thưa ông. Nhờ nghe đọc “Con Rạch Nhỏ Quê Mình” mà con biết được mối tình một chiều của cô Hai Huê, biết được cái khăn mu-soa mà cô Hai đã thêu tặng ba con thuở thiếu thời. Cái khăn đó, bây giờ thì con biết nó đang nằm trong phong bì A4 mà con đang giữ để trả lại cô Hai. Và bây giờ thì con thấy thương cô Hai vô cùng và cũng thấy tội nghiệp ba con vô cùng (chỗ này giọng cô gái lách đi, ngừng một chút mới nói tiếp). Con nhờ ông giới thiệu con cho bác Sáu Lân, người đã kể chuyện để ông viết về Nhơn Hòa Cồn Cỏ. Con sẽ xin bác Sáu đưa con về đó để con làm theo lời dặn của ba con...

Địa chỉ và số phôn của con như sau:

Melle Nguyễn

Con cảm ơn ông.

Con: Sương

o O o

Nhớ lại, cách đây khá lâu, một thằng bạn ở Marseille, miền Nam nước Pháp, gọi điện thoại lên Paris cho tôi, nói: “Dưới này trời tốt, mây xuống chơi, đi câu với tao. Sẵn dịp, tao giới thiệu mây cho một ông bạn mới từ Việt Nam qua định cư ở đây. Tao có khoe với ông là mây viết lách khá lắm. Ông nói ông muốn nhờ mây viết một chuyện nhỏ ở dưới quê của ông để ông tìm một người bạn. Tao thấy coi bộ ngộ à! Xướng, đi!” Vậy rồi tôi đi Marseille. Sau đó, tôi viết “Con rạch nhỏ quê mình” với câu gởi gắm của ông: “Tôi nhờ ông viết lại giùm. Biết đâu chừng thằng Cương sẽ đọc. Để nhắc nó đừng quên con rạch Cồn Cỏ, đừng quên thằng Đục Nhỏ, thằng Lân, con Huê...”

Sau khi nghe CD và ghi chép lại, tôi gọi điện thoại xuống Marseille thì thằng bạn tôi cho hay là ông Lân đã dọn về ở ngoại ô Paris, cách đây mấy năm. Nó cho tôi địa chỉ và số điện thoại của ông. Vậy rồi ông và tôi gặp nhau. Tôi kể sơ câu chuyện và đưa cho ông mượn cái CD. Tôi thấy ông rơm rớm nước mắt khi nghe tôi nói làm tôi cũng xúc động: người đàn

ông hiền ngang, xông xáo trong trận mạc, gan lì đến nỗi mang hồn danh “thằng Lân ăn pháo”... vậy mà bây giờ cũng biết ứa nước mắt khi nhận được tin thằng bạn không bao giờ gặp lại!

Khi chia tay, ông nói: “Cảm ơn ông! Nhờ có bài viết của ông mà hôm nay tôi mới có tin của thằng Cương! Tôi sẽ thay nó, đưa con gái nó về thăm Cồn Cỏ! Và thấp cho nó 3 cây nhang ở đầu vòm để vong hồn nó nương theo đó mà tìm lại con đường về...”

o O o

Hơn một tháng sau, ông Lân gọi điện thoại cho tôi nói ông vừa ở Việt Nam về, muốn gặp tôi để trả cái CD và để ông kể chuyện đi này của ông. Vậy là chúng tôi đã gặp nhau và tôi đã ghi những lời ông kể...

... Nhờ cái CD ông cho tôi mượn mà tôi liên lạc được con Sương. Tội nghiệp! Biết được là tôi gọi, nó khóc ồ ồ ở đầu dây bên kia! Sau đó, nó kêu tôi bằng “Bác Sáu“, ngọt như tôi là bác ruột của nó vậy! Thấy thương quá!

Vậy rồi hai bác cháu tôi bay về Việt Nam. Ở Sài Gòn chúng tôi muốn một chiếc xe hơi có tài xế để về Nhơn Hòa Cồn Cỏ. Trên xe, tôi nói với con Sương: “Ở Cồn Cỏ, ba của con không còn bà con gì hết, họ đã dọn lên tỉnh ở mấy chục năm nay. Bây

giờ, ba con chỉ còn có một người bạn thân...” Con nhỏ nói: “Cô Hai Huê!” Tôi gật đầu ờ. Nó nói tiếp: “Cô Hai là người ba nhắc thường nhứt và ba hay thổ dài nói ba có lỗi với cô Hai nhiều lắm! Thấy ba con như vậy, con cũng nghe đau lòng, bác Sáu à!” Thấy thương quá, tôi cầm bàn tay nó bóp nhẹ. Con Sương nhìn cảnh vật bên ngoài nhưng vẫn để bàn tay nó trong lòng bàn tay tôi. Ông biết không? Tôi không có con, bây giờ, trong cái cầm tay này, tôi bỗng cảm thấy như thằng Cường vừa đặt vào tay tôi một đứa con. Trời Đất! Sao tôi muốn nói: “Sương ơi! Từ nay, bác Sáu sẽ thay ba con mà lo lắng bảo vệ con như con là con của bác vậy!” Nhưng thấy có vẻ cải lương quá nên tôi làm thinh!

Xe ngừng ở chợ Cồn Cỏ. Bác cháu tôi vô chợ nhà lồng đến sạp vải của con Huê thì thấy một cô gái lạ. Cổ nói cổ là cháu kêu con Huê bằng dì và đến đây phụ bán vải từ mấy năm nay. Cổ nói: “Dì Huê có ở nhà, ông bà vô chơi!”

Chúng tôi đi lần theo con đường nằm dọc bờ rạch. Đường này bây giờ được tráng xi-măng sạch sẽ. Tôi nói: “Nhà cô Hai có cây mù u nằm trước nhà cạnh bờ rạch, dễ nhận ra lắm!” Đến nơi, thấy còn nguyên như cách đây mấy chục năm: cũng hàng rào bông bụp thấp thấp, qua một cái sân

nhỏ là ngôi nhà xưa ngồi âm dương, kèo cột gỗ, ba gian hai chái với hàng ba rộng, một bên hàng ba có một bộ ván nhỏ... Tôi hơi xúc động vì bắt gặp lại những gì của thời cũ. Chỉ có bao nhiêu đó thôi – nhỏ xíu – vậy mà sao gọi lại được vô vàn kỷ niệm! Tôi gọi lớn: “Huê ơi Huê!”. Trong nhà chạy ra một người đàn bà tóc bạc nhìn tôi rồi la lên: “Trời Đất! Anh Lân!” Tuy cô ta đang nhăn mặt vì xúc động, tôi vẫn nhận ra là Huê! Không kềm được nữa, Huê và tôi cùng bước tới nắm tay nhau vừa dặc dặc vừa nói “Trời Đất! Trời Đất!” mà không cầm được nước mắt!

Một phút sau, Huê buông tay tôi ra quay sang con Sương, hỏi: “Còn ai đây?” Tôi nói: “Con Sương! Con thằng Cường!” Nó hỏi: “Còn anh Cường đâu?” Con Sương thả rơi ba-lô xuống đất, bước lại phía con Huê, nói: “Ba con chết rồi, cô Hai ơi!” Con Huê chỉ nói được có một tiếng “Chết” rồi xiêu xiêu muốn quy xuống. Con Sương phóng tới đỡ con Huê, nói: “Cô Hai ơi!” Rồi hai cô cháu ôm nhau khóc nức nở. Tôi đứng tần ngần một lúc mới bước lại đặt tay lên vai Huê bóp nhẹ: “Tại cái số hết, Huê à! Thằng Cường đang dạy ở bên Bỉ, mắc gì mà qua Phi Châu làm việc để rồi chết mất xác trong chiến tranh ở bên đó. Tại cái số hết! Phải chịu vậy thôi!” Con

Sương dìu Huê lại ngồi ở bực thêm, với tay mở ba-lô lấy phong bì A4, nói: “Ba con gởi cái này cho cô.” Huê cầm phong bì, nheo mắt đọc rồi lắc đầu nhè nhẹ: “Chắc là cái khăn mu-soa!” Huê xé phong bì lấy khăn ra cầm hai góc khăn đưa lên nhìn: khăn còn phẳng nếp, chưa có dấu hiệu sử dụng! Huê nhăn mặt, đưa khăn lau nước mắt của mình rồi sang qua lau nước mắt của con Sương làm nó cảm động nấc lên khóc. Huê nói: “Khăn này cô thêu tặng cho ba của con, nhưng không có duyên nên khăn lại trở về. Bây giờ, cô tặng cho con để kỷ niệm ngày cô cháu mình gặp nhau.” Con Sương cầm lấy khăn rồi ngả đầu vào vai Huê, nói: “Con cảm ơn cô Hai.” Huê vừa gật đầu vừa choàng tay ôm con Sương lắc nhẹ như vỗ về đứa con!

Tôi bước ra bờ rạch ngồi cạnh gốc cây mù u đốt thuốc hút. Tôi thấy trên thân cây có đóng một cây đinh dài đã rỉ sét đen thui, vắt lên cây đinh là một cuộn dây dừa cũ mềm như muốn mục. Tôi nghĩ chắc con Huê nó làm như vậy, nó vốn nhiều tình cảm và giàu tưởng tượng. Nó có ý nói con thuyền ngày xưa đã bỏ bờ đi mất, nếu một mai có trôi về được thì cũng có sẵn dây để cột con thuyền vào gốc cây mù u...

Tôi đốt thêm một điếu thuốc rồi đặt lên cuộn dây dừa, vái lâm râm: “Cương ơi! Mây có linh thiêng thì về đây hút với tao một điếu thuốc!” Tự nhiên, tôi ứa nước mắt!

Khi tôi trở vô nhà thì cô cháu tụi nó ngồi cạnh nhau trên bộ ván, nói chuyện coi bộ tương đắc! Thấy tôi, Huê nói để vô làm cơm cùng ăn. Tôi từ chối vì phải về trả xe. Huê xin cho con Sương ở lại chơi với nó mười hôm, còn con Sương thì hôn hờ: “Bác Sáu đừng lo! Con về một mình được!” Tôi bằng lòng nhưng đề nghị cùng ra đầu vàm thấp 3 cây nhang cho thằng Cường. Con Huê vô nhà lấy nhang và một tám ni-lông để ra đó trải cho 3 người ngồi. Khi đi ngang cây mù u, con Huê bước lại gốc cây lấy cuộn dây dừa liệng xuống rạch, rồi phủi tay, đi!

Sau khi cúng vái ở đầu vàm, cô cháu nó đưa tôi ra xe. Nhìn tụi nó cặp tay nhau mà thấy thương quá, ông ơi!

o o o

...Bây giờ thì cô Sương đã đem cô Huê qua Bỉ ở với cổ. Nghe ông Lân nói hai cô cháu rất “tâm đồng ý hợp.” Còn chiếc khăn mu-soa thêu thì ông Lân nói cô Sương đã cho lộng vào một khuôn kiếng rất đẹp treo ở phòng khách, ở một vị trí mà ai bước vào cũng phải thấy!

TT

Mục Di Trú và Thăng Tiến Đời Sống do Văn Phòng tham vấn di trú Robert Mullins International đảm trách hằng tuần, nhằm cập nhật tin tức và phát huy kiến thức di trú, rất hữu ích cho quý vị quan tâm đến việc bảo lãnh thân nhân. Chủ đề trên đây cũng được thảo luận trực tiếp trên trang nhà www.rmiodp.com vào mỗi tối thứ Tư, từ 7:00-8:00 giờ, hoặc phát thanh và phát hình 24/24 trên www.facebook.com/rmiodp

Một số tin tức di trú hàng đầu của năm 2024

LÊ MINH HẢI
SAN JOSE, CA

Vào năm 2024, các vấn đề di trú liên tục xuất hiện trên báo chí. Những sự kiện liên quan đến di trú đứng đầu danh sách chắc chắn là các tin tức di trú lớn nhất trong năm.

Các trường đại học Hoa Kỳ cảnh báo sinh viên nước ngoài quay trở lại trước ngày 20 tháng 1:

Do lo ngại về kế hoạch trục xuất của Tổng thống đắc cử Donald Trump, các trường đại học Hoa Kỳ đã khuyến cáo sinh viên quốc tế và nhân viên của trường quay trở lại trường trước lễ nhậm chức vào tháng 1 của ông.

Với nỗi lo về việc trục xuất hàng loạt, đặc biệt là sau lệnh cấm đi lại năm 2016 và đề xuất hạn chế chiếu khán, sinh viên đang lo lắng về tình trạng của mình. Một số trường đại học, như Đại học Massachusetts và MIT, đã ban hành khuyến cáo đi lại cho sinh viên quốc tế, đặc biệt là những sinh viên đến từ Châu Á.

Công dân Mỹ có thể khởi kiện nếu hồ sơ phối ngẫu bị từ chối không?

DI TRÚ TẠI TÒA ÁN TỐI CAO.

Một người vợ hoặc chồng là công dân Hoa Kỳ, có thể kiện Bộ Ngoại giao vì hồ sơ người phối ngẫu nước ngoài bị Lãnh sự quán Hoa Kỳ từ chối cấp chiếu khán hay không? Tòa án Tối cao Hoa Kỳ cho biết, “Không thể, người bảo lãnh không thể khởi kiện tại tòa án Hoa Kỳ về một vấn đề mà đã được quyết định ở nước ngoài bởi Lãnh sự quán hoặc Đại sứ quán Hoa Kỳ”.

Nói cách khác, quyết định của Lãnh sự quán là quyết định cuối cùng và không thể bị tòa án tại Hoa Kỳ lật ngược. Điều này mâu thuẫn với việc xét duyệt các trường hợp tại Sở Di Trú, nơi có thể phản đối các quyết định của Sở Di Trú nếu họ sai lầm hoặc không tuân thủ luật pháp.

Trong một câu hỏi khác về cùng một trường hợp, Tòa án Tối cao đã phải quyết định, “Hiến pháp Hoa Kỳ có trao cho công dân Hoa Kỳ quyền được đưa người vợ/hay chồng nước ngoài đến Hoa Kỳ sau khi người vợ/hay chồng đó bị Lãnh sự quán từ chối cấp chiếu

khán hay không?” Tòa án Tối cao cho biết không có điều khoản nào trong Hiến pháp bảo đảm rằng người vợ/hay chồng Hoa Kỳ có quyền cấp chiếu khán di dân cho người vợ/hay chồng nước ngoài của mình.

CHÍNH SÁCH GIỮ GIA ĐÌNH Ở BÊN NHAU CỦA BIDEN:

Chính sách này sẽ cho phép gần nửa triệu vợ/hay chồng của công dân Hoa Kỳ nộp đơn xin chương trình ‘tạm tha tại chỗ’. Họ có thể được ở lại Hoa Kỳ trong khi nộp đơn xin Thẻ xanh và họ có thể xin giấy phép làm việc. Yêu cầu là họ phải kết hôn với công dân Hoa Kỳ và đã ở Hoa Kỳ bất hợp pháp trong 10 năm. Một số thống đốc đảng Cộng hòa đã đưa vấn đề này ra tòa và một tòa án liên bang ở Texas đã dừng chương trình. Sở Di Trú đã ngừng tiếp nhận hoặc duyệt xét đơn. Liệu các khoản chi phí đã trả cho chương trình này có được hoàn lại không? Không có câu trả lời nào về điều đó.

LMH

Được phát hiện vào năm 1962, bức tranh đã được lồng trong một cái khung rẻ tiền và treo nhiều năm ở phòng khách của gia đình. Thực ra đó là bức chân dung của Dora Maar.

Bức danh họa chân dung người tình Dora Maar của Picasso

Kho báu bị bỏ rơi

ĐÀO DUY HÒA
LEWISHAM - NSW

Điều gì sẽ xảy ra nếu phòng khách của bạn chứa một kho báu ? Đây là điều mà gia đình Lo Rosso vừa trải qua ở Ý. Người con trai, Andrea Lo Rosso, đang trong quá trình xin Quỹ Picasso ở Malaga chứng thực bức tranh, hơn 60 năm sau khi Luigi Lo Rosso, ba của Andrea, sở hữu bức tranh của Pablo Picasso mà không hề hay biết.

Năm 1962, Luigi Lo Rosso, một người buôn bán đồ cũ, tình cờ phát hiện ra một bức tranh vẽ

trên vải cuộn lại trong một căn hầm ở Capri. Theo tường thuật của tờ Guardian, ông đã bị bức tranh quyến rũ và quyết định giữ nó. Khi trở về nhà ở Pompei, ông đã đóng nó vào một chiếc khung rẻ tiền và trưng bày trong phòng khách của gia đình. Bức chân dung đầy màu sắc, bất đối xứng và trông khá hài hước này không làm hài lòng vợ của Luigi. Bà cho rằng bức tranh thật sự “kinh khủng”. Họ không hề biết danh tính tác giả dù tên họa sĩ được ghi phía sau bức tranh. Hơn nữa, ở phía

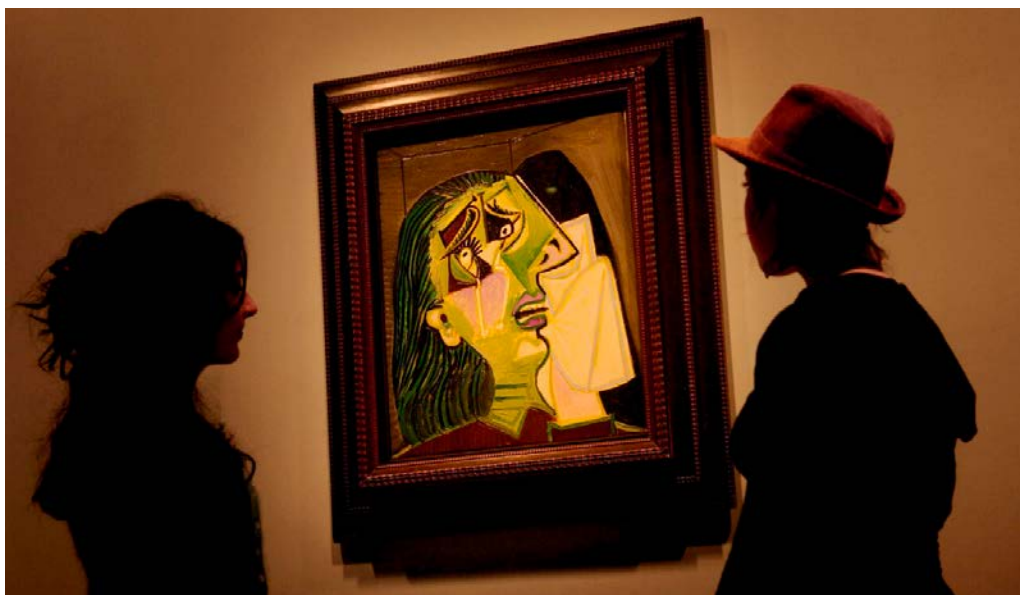
trên bên trái của tác phẩm là một chữ ký ghi rõ chữ “Picasso” bằng màu đỏ.

Con trai của họ, Andrea Lo Rosso, bắt đầu đặt câu hỏi về nguồn gốc bức tranh này khi phát hiện ra trong cuốn bách khoa toàn thư về lịch sử nghệ thuật “Bức tượng bán thân phụ nữ” của một tay Pablo Picasso nào đó, hiện được lưu giữ tại Bảo tàng Quốc gia Picasso-Paris. Thoạt đầu, gia đình nghĩ rằng đó chỉ là một bản sao chép đơn giản. Sau đó, trước sự nài nỉ của con trai, họ mời một số

chuyên gia đến để đánh giá bức tranh.

Vụ việc kéo dài và người cha qua đời vào năm 2021, trước khi bức tranh được chứng thực. Quỹ Arcadia, nơi đánh giá, phục hồi và chứng thực tác phẩm nghệ thuật, thừa nhận bức tranh là bản gốc. Cinzia Altieri là nhà nghiên cứu chữ ký và là thành viên của ủy ban khoa học, đã xác nhận chữ ký của Picasso. Ông nói rằng ông không nghi ngờ gì về tính xác thực của nó trong một cuộc phỏng vấn với tờ Guardian.

Cinzia Altieri cho biết: *“Sau khi hoàn thành tất cả các cuộc khảo sát, xét nghiệm khác của hội đồng, tôi được giao nhiệm vụ nghiên cứu chữ ký. Tôi đã làm việc đó trong nhiều tháng, so sánh nó với một số tác phẩm gốc của Picasso. Không còn nghi ngờ gì nữa, đó là chữ ký đích*

Tại một cuộc triển lãm tranh Picasso

thực của ông ấy”.

Quyết định cuối cùng đang chờ Quỹ Picasso chứng thực

Bức tranh thể hiện chân dung thật của Dora Maar, một nhiếp ảnh gia người Pháp, nàng thơ và tình nhân của họa sĩ người Tây Ban Nha. Nó có thể đã được Pablo Picasso thực hiện từ năm 1930 đến năm 1936

và bị lãng quên trên đảo Capri một trong nhiều chuyến đi đến đảo của tác giả từ những năm 1940 đến 1950.

Kể từ khi được chứng thực, Quỹ Arcadia đã cất giữ bức tranh trong két sắt ở Milan. Bức tranh hiện được định giá 6 triệu euro. Sắp tới, bức tranh sẽ được chuyển lên Quỹ Picasso để đến

lượt nơi đây chứng thực tiếp. Nếu được Quỹ Picasso ở Malaga chính thức chứng thực, trị giá của bức tranh có thể sẽ tăng lên gấp đôi.

Trong khi chờ đợi việc này được thực hiện, Andrea Lo Rossi vẫn kiên nhẫn. Trong một cuộc phỏng vấn dành cho tờ Il Giorno, Andrea cho biết anh hy vọng một ngày nào đó có thể hoàn trả được những chi phí mà cha anh đã đầu tư vào việc truy tìm nguồn gốc thật của bức tranh. *“Tôi sẽ đem nó ra bán đấu giá, như ba tôi luôn mong muốn. Nhờ đó, tất cả nỗ lực và tiền bạc chi cho công việc của các chuyên gia, lên đến hàng chục nghìn euro, cuối cùng sẽ được thanh toán và sự đầu tư của gia đình tôi được xem là thật sự có hiệu quả”.*

ĐDH

Luigi Lo Rosso và bức danh họa chân dung Dora Maar.

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ

02-01-2024 - 08-01-2025

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
ASIANA AIRLINES	2	LAX, ICN	\$1.786
CATHAY/JAPAN	2	SFO, HKG	\$1.835
QATAR/CATHAY	2	SFO, HKG	\$1.950
CATHAY/JETBLUE	2	SFO, HKG	\$1.950
BRITISH AIRWAYS	2	LHR, DOH	\$2.071
KOREAN AIR	2	DTW, ICN	\$2.107
CATHAY/EMIRATES	2	SFO, HKG	\$2.151
UNITED/JAPAN	2	IAH, HND	\$2.153
AMERICAN AIRLINES	2	SFO, NRT	\$2.165

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$25,210 VN ĐỒNG
EURO	\$25,703 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$17,194 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$15,444 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$156.44 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1USD	156,517 YEN NHẬT
	0.96159 EURO
	0.79734 BẢNG ANH
	1.43689 CANADA
	0.89453 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

2/1/1076

Ngày 2 tháng 1 năm 1076, Lý Thường Kiệt kéo thủy lục quân xuất phát từ châu Vĩnh An (Móng Cái ngày nay) tấn công châu Ung của quân Tống. Sau khi triệt hạ Khâm châu, Liêm châu.

Đại Việt do Lý Thường Kiệt khởi binh bất thần tấn công trước nên giành thắng lợi hoàn toàn, tránh được hiểm họa bị quân Tống đang có kế hoạch thôn tính Đại Việt.

2/1/1973

Ngày 2 tháng 1 năm 1973, là ngày mất của ca sĩ Mạnh Phát. Ông tên đầy đủ là Lê Mạnh Phát, sinh năm 1926 tại Nghệ An. Năm 1940, ông cùng gia đình di cư vào Sài Gòn. Vừa là ca sĩ và là nhạc sĩ, ông có những nhạc phẩm được ưa thích cho đến nay như **Hoa nở về đêm**, **Ngày xưa anh nói**, **Sương lạnh chiều đông**, **Phố vắng em rồi** (thơ Nguyễn Đan Thanh), **Vọng gác đêm sương...**

BÁNH BÈO

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thược ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thước đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Cùng là ở Hà Nội, một ông thích “thả rông”, một ông thì không thích “thả rông”, vì vậy ...

“MỖI NĂM THÀNH PHỐ TĂNG HÀNG TRĂM NGHÌN PHƯƠNG TIỆN GIAO THÔNG, CHÚNG TA CỨ “THẢ RÔNG” XE CÁ NHÂN NHƯ THỂ NÀY THÌ KHÔNG THỂ NÀO XỬ LÝ ĐƯỢC ÛN TẮC GIAO THÔNG”

Nguyễn Phi Thường
Giám đốc Sở Giao thông Vận tải Hà Nội

“THÀNH PHỐ SẼ LÀM VIỆC VỚI CÁC NHÀ SẢN XUẤT CÓ CHƯƠNG TRÌNH GIẢM GIÁ, HỖ TRỢ NGƯỜI DÂN ĐỔI XE MÁY CŨ LẤY XE MÁY MỚI.”

Trần Sỹ Thanh
Chủ tịch Ủy ban nhân dân Hà Nội

“SỐT RUỘT VÌ VẪN CÒN TÌNH TRẠNG “TRÊN BẢO DƯỚI KHÔNG NGHE”, “TRÊN NÓNG DƯỚI LẠNH”.”

Vương Đình Huệ
Cựu phó thủ tướng, cựu chủ tịch quốc hội CSVN, đang bị kỷ luật

Lời nhắn nhủ của những “Lý Thông” ở lại dành cho các “Lý Thông” ra đi...

“TRÁNH CHỌN LÝ THÔNG Ở LẠI, BỎ QUA THẠCH SANH KHI SẮP XẾP BỘ MÁY.”

Dương Văn An
Bí thư Tỉnh ủy Vĩnh Phúc

THẬM CHÍ, CÓ ĐỒNG CHÍ PHẢI RỜI VỊ TRÍ CỦA MÌNH ĐỂ ĐẤT NƯỚC PHÁT TRIỂN CŨNG LÀ VIỆC LÀM CÓ Ý NGHĨA, KHÔNG CÓ GÌ PHẢI TRẦN TRỞ.”

Nguyễn Văn Nền
Bí thư Thành ủy TP HCM

Không biết do mạng xã hội phát triển, thông tin được công bố dễ dàng hơn hay do xã hội ngày càng man rợ hơn, mà mỗi ngày đều thấy tội ác xảy ra khắp nơi thông qua mạng xã hội. Có chuyện thì chắc hẳn có những người nhiều chuyện, các bình luận, phán xét từ hàng triệu cái bàn phím tự do tuôn ra như nước chảy từng giây. Tuy không phải là thẩm phán, nhưng đôi khi dòng chảy dư luận trên mạng đã nhấn chìm những phán quyết của các phiên tòa ngoài đời thật hoặc các kết luận điều tra. Hên hên còn lấy lại công đạo cho vài người yếu thế.

DU UYÊN
SAIGON, VN

Một bữa đẹp trời, Nguyễn Thị Huyền Nhung (sinh năm 1999) lời qua tiếng lại (trên mạng xã hội) với chị Quách Thị Xoan (sinh năm 1991). Tưởng cãi nhau cho ... vui, không ngờ chiều ngày 16-10-2024, khi chị Xoan đến trường học đón con thì bị chị Nhung chặn đường để ... cãi tiếp ngoài đời (offline). Coi bộ ngôn ngữ bất lực, hai người phụ nữ lao vào đánh nhau,

nhưng được can. Sau đó, chị Xoan chạy đến nhà của Lại Thị Tuyết Nhung (sinh năm 2000).

Chửi nhau online rồi, đánh nhau offline rồi, tưởng mọi chuyện êm đẹp rồi, nhưng không. Huyền Nhung không cam tâm, bèn gọi điện cho chồng là Trần Văn Trung (sinh năm 1992) báo tin mình bị đánh. Vợ là trời, chỉ cần nghe vợ méc, Trung bèn rủ "vài anh em" xách mã tấu (dài 80cm), chạy xe hơi xông tới nhà chị Tuyết

Nhung để tìm chị Xoan (kẻ thù của vợ Trung). Vừa tới nơi, Trung nhảy xuống xe, rút dao ra "xả" không thương tiếc vào hai người phụ nữ, rất may là hụt. Trung đập chị Tuyết Nhung té xuống đất, tiếp tục cầm dao đuổi theo chị Xoan, rất may là Trung ví không kịp. Nhiều người can lại, Trung đưa vợ về...

Chị Xoan về làm đơn tố cáo vợ chồng Trung, chờ hoài không thấy nhà chức trách phản hồi, nên đã đăng video ghi lại toàn bộ

Trần Văn Trung cầm dao ví người tháng 10, tháng 12 mới bị bắt vì tháng 12 nạn nhân mới... đăng video lên mạng xã hội cầu cứu

- NGUỒN: LAODONG.VN

chuyện trên lên mạng xã hội kêu cứu. Ngay trong ngày 20-12-2024 - ngày chị Xoan đưa video lên mạng, Công an huyện Tân Phú, tỉnh Đồng Nai bắt tạm giam Trần Văn Trung để điều tra...

Chị Xoan là người hiếm hoi ở xã hội Việt Nam thời nay có tâm tánh bình tĩnh, “ém nhẹm” – không thêm đưa video bằng chứng lên mạng xã hội tới tận 2 tháng trong lúc chờ câu trả lời từ nhà chức trách. Đa số, người Việt thường làm ngược lại - đăng video bằng chứng lên mạng xã hội trước, báo công an sau. Thậm chí có rất nhiều video bằng chứng được nạn nhân tung lên mạng và không có tờ đơn thưa kiện nào được gửi đi. Nhiều người tin vào các “phán quyết” của những “thẩm phán online” hơn. Ngoài ra, không ai có thể tìm ra “tung tích” “nghi phạm/kẻ xấu” nhanh bằng lực lượng các “camera chạy bằng cơm” đông đảo trên mọi nẻo đường. Như người đàn ông đã được cộng đồng mạng nhanh chóng tìm ra nhân thân chỉ sau câu hỏi “biết bố mày là ai không?”

Cụ thể, ngày 16-12-2024, trên mạng xã hội lan truyền một đoạn clip ghi lại cảnh một chiếc xe hơi cá nhân chặn đầu một chiếc xe tải chở hàng giữa đường. Tài xế xe hơi hùng hổ bước xuống, tay cầm gậy đánh bóng chày lao về phía tài xế xe tải đe dọa

Phạm Tiến Thành - người được cả cộng đồng mạng VN tìm bố giùm - NGUỒN: SGGP.ORG.VN

bằng vô số lời hung dữ, tục tĩu. Chưa dừng lại, tài xế xe hơi tiếp tục quay lại xe lấy ra một bình xịt hơi cay, liên tiếp xịt thị uy về phía tài xế xe tải, vừa xịt

vừa hỏi tài xế xe tải: “Mày biết bố mày là ai không?”

Bố anh là ai thì chưa rõ, nhưng chưa tới 3 bữa, cả Việt Nam biết hình ảnh, nhân thân anh ráo

Hôm trước đánh người mặt đỏ như vang, hôm sau lên công an mặt vàng như nghệ - NGUỒN: FACEBOOK

trội. Anh tên Phạm Tiến Thành, sanh năm 1985, ngày 18-12-2024 anh bị khởi tố, khám xét chỗ ở, bắt tạm giam 3 tháng về tội “Gây rối trật tự công cộng”.

Ngày 19-12-2024, người dân cả nước lại có dịp biết thêm tin anh Thành hiện đang chấp hành án 18 tháng tù treo, án này được tuyên vào ngày 30-9-2024, cùng một cáo buộc “Gây rối trật tự công cộng” khác (thời gian thử thách 48 tháng kể từ ngày tuyên án). Có lẽ anh cũng từng hỏi nạn nhân ấy “Biết bố tao là ai không?”. Nếu cụ thân sinh của anh còn sống, cụ buồn lắm!

Mạng xã hội ngày nay, tìm tin tức về một... án mạng không khó, tìm... bố của một kẻ xấu càng không khó. Cái khó nhất là lý giải tại sao con người ta ngày càng hung dữ, ngày càng ác và tại sao họ chọn làm ác, làm liều, làm bậy... thay vì làm chuyện khác hoặc không làm gì khi nóng giận? Những câu chuyện trong bài viết này đáng ra chẳng cần có những cái kết tệ như vậy!

Nhưng chúng vẫn xảy ra. Như mới đây, Cao Văn Hùng (sanh năm 1973 tại Hà Nội) đã tạt xăng đốt một quán cà phê ở Hà Nội, làm chết 11 người, 2 người nguy kịch, 5 người bị thương trong sự bàng hoàng của tất cả mọi người biết tin. Người ta càng hoang mang hơn khi nghe những lời từ chính

miệng ông Hùng khai tại trụ sở công an (được quay clip lại và đăng lên mạng):

“Tôi gọi một bao thuốc lá và một lon bia rồi hỏi cô phục vụ, bao nhiêu tiền anh gửi. Cô phục vụ nói năm mươi nghìn (2 đô-la), tôi móc túi để lấy ví, sực nhớ ví để phòng bên cạnh. Tôi nói với cô phục vụ chờ anh để anh đi lấy ví, cô phục vụ kêu to thằng chó này không chịu trả tiền. Một phục vụ nam lao tới đâm vào hàm của tôi, tôi ngã, người phục vụ lại tiếp tục đá tôi dầm bầy cái vào bụng... Tôi đau quá tôi ngất 10 phút, sau đứng dậy chạy ra đường, nghĩ phải mua xăng đốt tụi này vì nó đánh đau quá. Tôi mua một cái xô, ra cây xăng mua đầy xô xăng, sau đó bắt taxi quay lại đổ hết vào cửa, xăng bắn lên người tôi, tôi châm lửa đốt. Lửa bùng cháy, cháy luôn cả cái quần đang mặc... Tôi ân hận quá.”

Qua video ghi lại cảnh ông Hùng ngồi trả lời với công an tại đồn, nhiều người không tin ông hối hận vì ông vừa kể vừa cười như khoe “chiến tích”. Một họa sĩ vẽ biếm họa cho các tờ báo lớn trong nước - Facebooker Đỗ Dũng đã vẽ lại nụ cười ông Hùng kèm cảm thán: “Phóng hỏa làm 11 người chết mà Hùng vẫn có thể ngồi vừa khai báo vừa cười, nụ cười của Hùng vừa “bí ẩn” vừa man rợ!”

Nụ cười sát nhân Cao Văn Hùng - NGUỒN: FACEBOOK ĐỖ DŨNG

Có lẽ, quá khó để lý giải tội ác của ông Hùng, rất nhiều người còn cảm thấy ông Hùng khai... gian, như Facebooker Liêu Thái:

“Cho đến lúc này, không thể tin lời khai của tên sát nhân đã phóng hỏa giết chết 11 người ở Hà Nội, vì các lý do sau:

1. Y nói rằng vì để quên tiền, không có tiền trả 50K nên bị chủ quán đánh đập, đá vào mặt, ngã xuống đất... nhưng không đưa ra được bằng chứng (vết bầm chằng hạn, nhất là dấu vết bị đá vào mặt đến bất tỉnh như hắn nói).

2. Nếu không có 50K trả tiền gói thuốc và chai bia thì lấy đâu ra tiền đi taxi và mua cái xô 10k, 100k xăng?

3. Thử hỏi, có cây xăng nào dám bán xăng vào cái xô? Vì theo nguyên tắc an

toàn cháy nổ, không ai chế xăng vào xô mà bán cả, và nếu có, thì y phải khai ra cây xăng nào bán để tiếp tục điều tra, làm rõ trách nhiệm. Nhưng, vấn đề bán xăng vào xô hoàn toàn không có, vì về thứ 2 chúng mình cho vé 1, đó là y nói bắt taxi lên đốt tiệm. Thử hỏi, có chiếc taxi nào dám chở một người cùng xô xăng bên cạnh, ngay cả việc xách can xăng/dầu cũng không được lên taxi.

Cả ba vấn đề trên đều không thật, vậy thì không cần điều tra theo hướng này, mà phải điều tra, lấy khẩu cung lại từ đầu. Bởi y đã nói dối (trừ khi y chứng minh được điều y nói là thật bằng cách dắt đến cây xăng, trích xuất camera cây xăng...).

Trên đây là một số lập luận về vụ thiêu sống 11 người trong quán

karaoke ở Hà Nội. Và có vẻ như đằng sau kẻ sát nhân này, còn một bóng ma khác, cần điều tra sâu hơn.”

Những người con miền Nam như tôi và Facebooker Han Phan thì lại thấy lời khai của ông Hùng vô lý ở một góc khác:

“Nói ra mọi người lại cười tôi phân biệt vùng miền chứ cái câu chuyện thằng điên đốt quán làm 11 người chết oan đó, sẽ rất khó xảy ra ở miền Nam. Tôi sống tới tuổi này, đã ăn nát bao nhiêu quán xá, nếu lỡ quên mang tiền thì chỉ bồi rồi chút thôi! Bồi mấy cô mấy chị, mấy anh mấy chú chủ quán hay bùng bê xứ Nam kỳ lục tỉnh sẽ không bao giờ cười tôi là ăn quýt, cũng không ai vì mấy đồng bạc mà xông vào đánh tôi. Họ sẽ cười hề hề: thôi có gì đâu, bữa khác ghé ăn rồi trả. Hoặc nặng nề lắm thì mặt mày cũng chỉ sa sầm một chút, ngó lơ tôi rồi thôi...”

Thật vậy, phiên tòa online này, phải nhờ những người ở Hà Nội giải rồi. Sống ở Sài Gòn từ nhỏ tới lớn hơn nửa đời người với cái tánh mau quên của mình, tôi chưa bao giờ bị đánh/chửi vì quên đem tiền trả cho các tiệm/quán, nhiều nơi còn nhét cho mượn thêm chút đỉnh giữa “đạp bánh trắng”. Ngay cả khi quán đó là của người yêu cũ hay tình địch mới!

DU

TRIỆU MINH

Thành tựu đáng mừng

Năm 2024 đã có những thành tựu đáng chú ý về y khoa, như những thuốc mới, những thử nghiệm và chủ đề mới. Xin đơn cử một số sau đây:

3 KỲ - KỲ 3

TIN VUI VỀ GLP-1S

Các loại thuốc điều trị bệnh tiểu đường giúp người dùng giảm cân có thể còn làm được nhiều điều hơn thế.

Trong những năm gần đây, các thuốc kích thích GLP-1 (Ozempic là một ví dụ) đã chứng minh hiệu quả vượt trội trong việc kiểm soát bệnh tiểu đường và giúp giảm cân. Năm nay, rõ ràng là GLP-1s còn mang lại nhiều lợi ích sức khỏe khác. Loại thuốc này, thường được chích, đã có hiệu quả lớn trong việc giảm nguy cơ nhồi máu cơ tim (heart attack), đột quỵ (stroke) và tử vong do bệnh tim, đến mức FDA đã cấp phép cho Wegovy được dùng điều trị cho những người mập phì hoặc dư cân mắc bệnh tim mạch. Các thuốc này cũng có thể giảm cholesterol LDL cao, và một loạt các nghiên cứu được công bố trong năm nay cho thấy có thể mang lại lợi ích đối với các bệnh khác như bệnh thận, ung thư buồng trứng, đại tràng và các loại ung thư khác, trầm cảm và ghiền thuốc lá.

Nhà sản xuất Ozempic gần đây đã bắt đầu nghiên cứu xem thuốc có giúp giảm tiêu thụ rượu hay không, và vẫn đang tìm hiểu xem những loại thuốc này ảnh hưởng ra sao đến nhiều bộ phận trong cơ thể. Một số lợi ích chắc chắn đến từ việc giảm mập phì, và có thể còn có các cơ chế tác động khác của thuốc mà hiện nay vẫn chưa được biết đến.

THUỐC 35 ĐÔ LA ĐÃ CÓ MẶT

Không ai phải lựa chọn giữa việc chi tiền cho thực phẩm hoặc mua thuốc cần thiết.

Chi phí thuốc theo tên thương hiệu (brand name) đã tăng lên trong suốt những năm qua - giá thuốc trung bình hiện nay là hơn \$300 mỗi tháng - vì vậy bất kỳ sự giảm giá nào cũng rất đáng hoan nghênh. Năm nay đã thấy các nhà sản xuất giảm giá một số loại thuốc xuống chỉ còn \$35, tức là bằng giá của vài vé xem phim. Đây là tin vui cho những người mắc bệnh COPD hoặc hen suyễn, giờ đây chỉ phải trả \$35 cho một số loại thuốc xịt. Và đối với bệnh nhân tiểu đường, sau mức giá cao ngất ngưỡng của insulin cho những người tham gia Medicare vào năm ngoái, một số loại insulin giờ đây có giá \$35 ngay cả cho những người không có bảo hiểm. Hãy hy vọng đây là một xu hướng.

Tuy nhiên, tất cả những sự phấn khởi này đi kèm với một cảnh báo: Các thuốc này có thể làm tăng nguy cơ tắc ruột (bowel obstruction), vấn đề với túi mật và viêm tụy, và các tác dụng phụ có thể bao gồm tiêu chảy, buồn nôn và ói mửa. Chúng cũng có thể làm giảm hiệu quả của các biện pháp tránh thai.

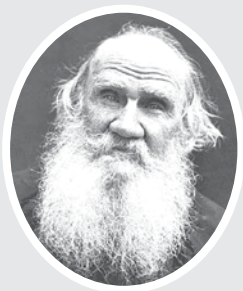
(THEO PREVENTION)

Suy Đi Ngẫm Lại

Con người không phải vì xinh đẹp nên đáng yêu mà vì đáng yêu nên mới xinh đẹp.

LEV TOLSTOY

Đừng cố gò mình để hình thành nhân cách. Hãy sống cho đẹp, nhân cách tự nó sẽ hình thành.

HENRY JAMES

Ai mà đi quá nhanh, thì ngay cả trên đường phẳng cũng sẽ bị vấp chúi nhủi.

TỤC NGỮ TÂY BAN NHA

MINH HẢI

Khi lái xe

(tiếp theo)

Xin tiếp tục nói về phép lịch sự lúc lái xe. Trước tiên là việc nhấn còi, và sau đó là việc lái xe trên freeway. Tác giả Emily Posts đã bàn khá kỹ về vấn đề này.

- Trước hết hãy lưu ý việc nhấn còi xe. Bạn chỉ nên nhấn còi như một báo hiệu chứ không phải để biểu lộ sự tức giận của bạn. Chẳng hạn, bạn nên nhấn còi khi một gã đi bộ không để ý xe bạn đang tiến tới, hoặc lúc đối diện với một hiểm nguy có thể xảy tới.

- Bạn cũng có thể nhấn một tiếng còi khi đèn đỏ đã chuyển sang xanh mà người lái chiếc xe trước mặt vì mãi lo lục soạn đồ đạc trên xe nên không để ý tới.

Sau đây là một vài tình huống xử trí:

- Trường hợp đang ở trên một dòng xe liên tục trên đường phố mà có chiếc từ parking lot đâm ra muốn nhập vào dòng xe thì bạn có thể vẫy tay nhường người ấy. Trên xa lộ thỉnh thoảng có những chiếc xe từ dòng khác muốn nhập vào dòng xe của bạn thì nên thận trọng lưu ý tới những xe sau trước khi cho một chiếc nhập vào.

- Đang lái xe mà gặp một sự kiện khác thường trên đường - chẳng hạn một cảnh quay phim, một đám biểu tình, một tai nạn... bạn cũng đừng nên lái chậm lại để ngoái nhìn. Trường hợp cần quan tâm tới sự việc thì bạn hãy đậu xe vào bên lề để xem.

- Trường hợp đang lái xe mà gặp một đám tang đi qua thì bạn nên dừng xe lại chờ họ đi qua, cho dù chiếc xe sau bạn nhấn còi giục bạn tiến tới.

MH- THEO ETIQUETTE

BẢO HUÂN

Bảo vệ xe trong mùa đông

Môi trường khắc nghiệt của mùa đông có thể khiến chiếc xe của bạn bị hư hại. Để giảm thiểu những thiệt hại có thể xảy ra, sau đây là những lời khuyên giúp bạn bảo vệ xe trong mùa đông:

RỬA XE MỖI THÁNG

Đường sá thường được rải cát hoặc muối khi mặt đường bị đông đá. Để chống rỉ sét và các tác hại khác do muối đường (road salt) và dung dịch nước mặn gây ra cho xe của bạn, các chuyên gia khuyên nên rửa xe mỗi tháng trong mùa tuyết - hoặc thường xuyên hơn nếu bạn lái xe hàng ngày. Nhiều trạm rửa xe cung cấp gói ghi danh rửa xe hàng tháng với số lần rửa không giới hạn, hoặc chương trình một lần rửa miễn phí sau khi đã trả tiền một số lần rửa trước đó.

LÀM SẠCH BÁNH XE

Phần lớn thời gian trong năm, không thực sự cần thiết phải rửa sạch bánh xe, nhưng vào mùa đông, điều này đáng bỏ thêm tiền. Lý do là việc xịt nước làm sạch bánh xe có thể giúp loại bỏ muối đường khỏi bộ phận thắng của xe, là nơi muối đường có thể gây hư hại. Tuy nhiên, hãy bỏ qua các dịch vụ đánh bóng vỏ xe, vì chủ yếu chỉ mang tính thẩm mỹ hơn là bảo vệ. Thực ra, vỏ xe đã được trang bị sẵn chất chống oxy hóa và sáp (waxes) để bảo vệ rồi.

RỬA GẦM XE

Rửa gầm xe là một khoản đầu tư thông minh nếu bạn thường xuyên lái xe trên những con đường có muối hoặc bùn, cả hai yếu tố này đều có thể làm tăng sự phát triển của rỉ sét dưới xe của bạn.

LAU SẠCH ĐÈN VÀ CẢM BIẾN

Muối đường và bụi dơ khác có thể che phủ đèn và camera lùi xe (backup cameras), cản trở các cảm biến an toàn (safety sensors) quan trọng, như cảm biến thắng tự động khẩn cấp (automatic emergency braking). Sau khi tuyết ngừng rơi, hãy dọn sạch tuyết và băng đá, rồi sử dụng khăn để lau kính, đèn và cảm biến (thường nằm ở chân bùn phía trước, cản xe, lưới tản nhiệt và kiếng chắn gió). Một số xe có cảnh báo trên bảng điều khiển để nhắc bạn khi cảm biến bị chặn.

HỒ ĐẮC VŨ

Chúc mừng năm mới

HỒ ĐẮC VŨ
MELROSE, MA

Mua tấm kính xe hơi

Tháng 4, năm 1985.
Sáng thứ Hai.

Anh ta chừng 25 tuổi, xanh xao, mặc đồ bộ đội, nói giọng

Bắc.

- Hàng này ô ri rin, tôi mua được qua người quen ở Chợ Lớn.

Ba tôi coi mã số in trên tấm kính xe hơi.

- Đúng là kính trước, xe Peugeot 405 ...

Ông gỡ lớp giấy các tông bọc chung quanh, quay lại nói với tôi.

- Xài rồi, nhưng còn nguyên vẹn, giá rẻ, mua được, để dành cho xe mình.

- Bao nhiêu mà rẻ Ba?

- 3 chỉ

Anh người Bắc chen vô.

- 2 chỉ thì mua.

Tôi trả giá.

- Thế thì thôi!

Anh ta gói tấm kính xe, vác ra cửa.

- Mua đi con, rẻ đó.

Tôi bước theo.

- Được! Tôi mua.

Ông vô phòng lấy 3 chỉ vàng. Anh người Bắc, nhận vàng, khiêng tám kính xe Peugeot 405 để trong ga ra giữ tôi.

Bị bắt

2 giờ sáng thứ Bảy.

Chuông cửa reng, tôi nhìn ra ngoài, 3 công an mặc sắc phục, mặt mày nghiêm trọng.

- Các anh cần gì?

- Yêu cầu mở cửa, chúng tôi có **nệnh** khám nhà.

Tôi mở cửa.

“Biên bản tạm giữ.

Vào lúc 2 giờ sáng, ngày... Tháng... Năm 1985. Công An quận Phú Nhuận đã kiểm tra hộ số 215. HvB, phường 12. Quận Phú Nhuận do ông Nguyễn v H, chủ hộ.

Đã tìm thấy tang vật: Tám kính trước của xe hơi Peugeot 405, cất trong ga ra.

Đây là tám kính đã bị ăn trộm, tháo từ xe của ông Q, Ủy Ban Nhân Dân Thành Phố từ tháng trước.

Công An Quận Phú Nhuận tịch thu tám kính và tạm giam chủ hộ là: Nguyễn v H, để tiến hành điều tra vụ án ...”

Vậy là ba tôi vô tù vì mua trộm tám kính xe ăn cắp.

Tôi hoàn toàn không biết một tin tức gì, từ bữa ông bị còng tay, bị mất, đẩy lên chiếc xe màu lính phóng đi cái ào. Nhờ người thăm dò. Tôi biết

ông bị biệt giam, không được thăm nuôi tại trại giam Huỳnh Quang Tiên, Phú Nhuận.

Tìm cách lo lót

4 tuần sau. Tôi lên Công An Quận Phú Nhuận.

- Dạ thưa ông, xin ông cho tôi biết về tin tức của Ba tôi, tên là: Nguyễn v H, cư ngụ tại 214, HvB, phường 16...

- Bị bắt núc lồi, về tội gì? Ný do bị bắt?

Ông Công An lớn tuổi, tóc bạc, mặc áo công an, quần đùi, dép da. Ngồi ở bàn tiếp khách, hất mặt hỏi.

- Dạ! mua lồi đồ ăn cắp ...

- Mua đồ ăn cắp, bị bắt nà đúng... Nầm cái gì!

Ông lật đồng hồ sơ màu xanh biển trong thùng giấy trên bàn. Lấy ra 1 bìa, mở coi.

- À! Mua tám kiếng xe hơi ăn cắp phải không?

- Dạ!

Ông đứng dậy, mặt nghiêm lại, nhìn tôi từ đầu tới chân.

- Không biết! Chúng tôi không biết ...

Ông chỉ tay ra cửa.

- Đi ra!

4 tháng qua đi. Vẫn không tin tức gì về Ba mình. Tôi rất lo cho sức khỏe của ông, vì ông có bệnh cao máu thất thường.

- Em hỏi han mọi người, coi có biết được tin tức

của Ba không.

Bà chị trở bệnh nhức đầu kinh niên từ lúc ba tôi bị bắt, bữa nay đã đỡ hơn, ôm vai tôi, vừa nói vừa thút thít. Cho nên, ngày nào tôi cũng tìm gặp bạn bè, người quen, dò hỏi tin tức và sức khỏe trong những ngày tù của Ba tôi. Cũng may có người bạn giới thiệu, hẹn gặp anh Ph, Công An phường 10, quận Phú Nhuận, để chạy chọt, tìm cách thăm hỏi và cứu ba tôi.

Anh Công An phường

Quán thịt cây “Sống trên đời”, quận 10.

Anh Ph mặc thường phục, đã có mặt ở đó, người bạn kéo tôi vô giới thiệu, rồi lên xe, chạy đi.

- Dạ! Xin mời anh châu nhậu.

Tôi gọi thịt hấp, nướng, chả giò, dồi và món đặc biệt nổi tiếng của tiệm này, “Lẩu chân”, lẩu toàn bàn chân, 2 xị nếp than.

- Dạ! Có tin tức gì về Ba tôi không anh?

- Ba anh bị biệt giam ở Huỳnh Quang Tiên, Phú Nhuận ... Tội mua và nư trử đồ gian nà làm đủ 3 năm ...

Tôi đổ mồ hôi trán.

- Cha bộ đội bán tám kính cho ba anh đã bị bắt và khai đích danh ba anh ...

Anh công an cúi xuống, nói nhỏ.

- ... Đã vậy, tám kính lầy, tụi ăn trộm đã tháo từ xe

ông nón ở Ủy Ban Nhân Dân...

Tôi run.

- ...Cho lên ba anh làm tù 5 năm nà cái chắc!

Tôi ứa nước mắt.

- Từ 3 lên 5 năm! chết Ba tôi rồi! Nhờ anh giúp cho, có cách nào lo lót, để được thăm nuôi, gỏi thuốc men vì ông bị bệnh cao máu bất thường?

Anh Ph xoa mấy sợi râu lún phún trên cặp môi thâm nằm ngang chiếc cằm nhọn.

- Theo tôi biết, Ba anh đang bị biệt giam... Biệt giam nà noại tù cao cấp!

- Dạ! mua trộm đồ ăn cắp mà “Tù cao cấp” gì anh?

Anh Ph lắc đầu.

- Vì mua trộm tám kính xe bị ăn cắp của ông nón! Cho lên nà “Cao cấp” Vụ lầy khó no nầm.

Tôi xiu.

Anh Ph lấy miếng chanh, vắt, khuấy chén mắm tôm cho sủi bọt trắng, bốc lá mơ, lá húng chó, ngò om, lát riềng, lát ớt, cuộn lại trong chén, gấp 2 miếng thịt hấp lớn, cặp cuộn rau, chấm mắm tôm, bỏ vô miệng, nhai ngon lành. Tôi rót 2 ly nếp than. Cụng ly.

Anh Ph khà một tiếng dài, chép miệng, lắc đầu.

- Chết thật!...

Tôi giặt mình, đứng máu.

- Sao anh?

- Tiệm lầy, cây hấp ngon

tuyệt... À! Có cách.

Máu tôi chạy lại.

Tôi mừng quá nắm tay anh Ph.

- Dạ! Cách gì?... Tôi phải làm gì anh?

- Tôi nằm, anh không phải nằm.

- Dạ! Cám ơn anh.

- Tôi phải gặp nhiều người có quyền nức để xin cho gia đình anh thăm lui, trong thời gian biệt giam này, lếu...

- “Nếu”?

Tôi mừng rỡ hỏi.

- Lếu họ giúp được, mọi chuyện thông suốt, anh được thăm lui ba anh thì...

Tôi lật đặt gấp miếng thịt nướng, chả giò, kèm miếng dồi, bỏ vô chén anh Ph, rót ly rượu

- ... Bước tới. tôi sẽ nhờ các người đây...

Anh Ph, cuộn miếng thịt nướng trong lá mơ, lá quế, kèm lát riềng, lát ớt, bỏ vô miệng, nhai.

- Chấp! chấp!... Xin giảm án cho ba anh... Chấp chấp! Với ný do. Ông đã vô tình mua phải đồ ăn cắp...Chấp! Chấp! không phải nà người tiêu thụ đồ gian.

Trái khế anh Ph giựt lên, giựt xuống. Anh lấy ly rượu. Ừ!

- Em xin đội ơn anh!

Tôi quý xuống. Lời “Giảm án” từ cửa miệng của anh Công An làm tôi rất xuống “Em” cái ào.

- Ôi dào! Ôn nghĩa gì! Tôi giúp anh í mà!... Nhưng vụ xin giảm án tốn vàng nắm đấy!

Tôi vui quá, gọi thêm 2 xì rượu. Rót 2 ly.

Anh Ph bỏ miếng bún vô chén, múc nước lẩu, gấp 3 cái chân đã hấp mềm, rắc nhúm hành thơm, đưa chén, húp.

- Rộ... ồột!... Rẹẹ...tttt

Tay gấp cái chân, gặm ngon lành.

Mấy đĩa mỗi trống trơn, lẩu và rượu đã cạn.

- Ngày mai, tôi sẽ nằm mọi việc, khi nào được mấy ông ấy chấp thuận, tôi sẽ cho anh hay...

Anh Ph nói, đứng dậy, vỗ vai tôi, cười.

- Tôi sẽ thu xếp việc này được... Hề! Hề! Cây ở đây ngon thế!

Tôi kéo hết ga chiếc Honda chạy về nhà, cho bà chị hay.

“Tôi sẽ thu xếp việc này được...” Lời nói của anh Công An, như sấm truyền, vang khắp nhà. Hai chị em ôm nhau mừng quá. Khóc.

Hai hôm sau, anh Ph cho người hẹn tôi ở một quán bình dân, chuyên bán lòng, dồi heo và cháo huyết.

- Tốt rồi!

Anh Ph tươi cười nói.

- Sao anh?

- Khả thi! Khả thi.

Lần này thì anh Ph tự động kêu chị chủ tiệm

đang cắt lòng.

- Lầy! 2 đĩa tiết canh, đĩa nòng nuộc, dồi trường, dồi tiết, dồi chiên... 2 xì...

Tôi đưa tay cản.

- Bữa nay em mời.

Tôi lôi chai Vodka Liên Xô trong xách để lên bàn.

- Giời! Quý hóa quá!

Anh Ph, gấp miếng dồi trường trắng nõn to hơn ngón chân cái, quăn với lá tía tô, kinh giới, húng quế, lá mơ, nhón lát gừng, chấm miếng mắm tôm, bỏ vô miệng. Tôi rót 2 cái xây chừng Vodka, cụng ly.

Anh Ph chấp chấp miệng, trái khế lên xuống.

- Vodka Nga với nòng nọc xe điều... Mẹ! Nhất trên đời!

Anh lim dim, nuốt cái ực.

- Khả quan lắm! Bộ phận Công An hình sự quận Phú Nhuận cho biết, đang coi nại vụ này...Và...

Tôi linh cảm đây là tin vui, nên đẩy hết tiết canh, lòng luộc, dồi trường, dồi tiết, dồi chiên tới.

- Làm tiếp anh!

Anh Ph múc miếng tiết canh to, máu đỏ lòm, dính những hột đậu phụng rang, thêm miếng dồi tiết, kinh giới, tía tô bỏ vô miệng. Tôi rót thêm rượu cho anh.

- Ngon thế! Sao anh không ăn?

- Dạ! Em ăn chay... Em đang cầu xin Phật Trời cho Ba em được giảm

án... Cho em vô thăm nuôi ổng.

Ph làm sạch môi, chai Vodka còn chừng phần 3, bộ mặt đỏ kè nồng nặc mùi mắm tôm, mùi Vodka.

-... Họ chưa bỏ nệnh biệt giam được, vì Ba anh đã mua tấm kính xe bị trộm của ông nớn thuộc Ủy Ban Nhân Dân Thành Phố. Nhưng họ đã có cách cho anh và người chị, gặp Ba anh...

Tôi mừng quá, mấy ngón tay run lên, người toát mồ hôi lạnh.

- Trời Phật ơi! giúp giùm.

Anh Công An, chồm tới.

- Tôi và bên Công An Hình Sự giúp anh, Không phải Trời Phật giúp.

Được “Thấy” Ba

Anh Ph xuống giọng bí mật.

- 4 giờ chiều ngày 27 Tết. Sát nung nhà giam Huỳnh Quang Tiên, nà tư gia của một sĩ quan Công An. Tầng thượng của nhà này có một phòng thờ, nhìn thẳng qua nầu 3 của trại giam. Dọc nầu 3, là một ban công dài, đưa tới cái sân nhỏ. Anh em Công An ở đây nằm chỗ phơi đồ. Từ phòng thờ tới sân phơi đồ nà khoảng trống của hàng rào, chừng 20 mét. Một anh công an, sẽ đưa Ba anh ra dạo chơi ở sân phơi đồ. Anh và chị, tự nhiên bước ra ngoài phòng thờ “Thăm” Ba anh. Khoảng cách nhìn

thấy ông rất gần, anh có 10 phút để “Thăm” Ba anh. Tuyệt đối không được nói chuyện, na hét, khóc nóc.

- Như vậy thì tui tui đâu có “Thăm” Ba tôi được! Chỉ “Thấy” thôi.

- Ấy! “Thấy” là quý nắm rồi! Cũng như “Thăm” thôi. Đây nà cách duy nhất mà họ giúp được trong thời gian Ba anh bị biệt giam.

- Bằng nòng hay không là tùy anh.

Anh Ph cứng giọng.

- Và phí nà 1 cây vàng chất lượng tốt!

Tôi chạy bay biến về nhà cho chị tôi hay. Chị mừng quá.

- Tồn có 1 cây mà “Thấy” được Ba trong năm mới... Vậy là ơn trên đã phù hộ cho gia đình mình... Để chị lo!

Chị tôi bàn thờ Phật Quan Âm, đốt cây nhang, vái mấy lần.

Tôi chung cây vàng cho anh Ph với niềm vui rộn

ràng trong bụng.

Trời cuối tháng 12. Ban đêm, Sài Gòn hanh mát. Không khí Tết đã từng bừng trong đồng bao lì xì, thiệp chúc Tết, bán đầy ở những quây phía cổng trước chợ Phú Nhuận. Bên trong, bánh tét, bánh chưng, dán giấy đỏ treo một hàng dài trên các sạp. Khu bán dưa ngay góc nhà thờ Phú Quý, với những trái dưa hấu to như cái bụng phệ của ông chủ quây đang đứng rao hàng.

- Dưa Hóc Môn, không hạt, ngọt, đỏ... Phất tãi đầu năm!

Những bó mai đầy nụ vàng choán hết khoảng sân của cư xá sát chân cầu.

3 giờ 30 chiều 27 Tết, chị em tôi có mặt tại phòng thờ ở tầng thượng nhà ông sĩ quan cùng với anh Ph. Bà chị, mặt đỏ bừng. Hồi hộp vì nóng ruột “Thăm Ba” đã làm cơn bệnh nhức đầu kinh niên của bà trở lại. Bụng tôi nơm nớp, mồ hôi chảy

dài hai bên thái dương.

Đúng 4 giờ chiều. Anh Ph chỉ tay.

- Lầy! Ba anh.

Hai chị em tôi bước ra cửa phòng thờ, nhìn qua.

Anh Công An dắt Ba tôi ra ngồi trên ghế gỗ, mở còng tay, bước lui, đứng sát bức tường sau lưng.

Ba tôi, mặt bộ đồ tù sọc trắng, rộng lưng thùng, vì ông ốm quá, mắt vẫn đeo đôi kính cũ. Ông đứng dậy, phất tay qua lại. Tôi đọc được miệng ông nói “Chào tui con”. Chị tôi nhảy tung như con nít, miệng la nhỏ “Ba ơi! Ba ơi!”.

- Na nhỏ thôi! Vì phạm nà tôi tống cổ về!

Tôi nói “Ba khỏe không?”, ông đoán được, nên đưa tay lên xuống như tập tạ, nói “Khỏe lắm” tôi hỏi “Có bệnh không?” Ông cởi áo, đưa bộ xương sườn, đầu lác qua lại, tay đưa ngón cái “Số 1”, ông nói “Không bệnh”. Tôi mừng quá. Vì đây là điều tôi sợ nhất, trong tù thiếu

thuốc điều trị, không được ăn uống đúng, nên dễ sinh bệnh, mà bệnh là đi đứt.

- Chị ơi! Ba không bệnh hoạn gì! Chị ơi Ba khỏe lắm!

Bên sân phơi đồ, anh công an thường phục bước tới.

Bên phòng thờ anh Ph nhắc.

- Tối giờ! Còn 2 phút!

2 phút đủ để cho chị tôi lôi trong túi xách ra một cuộn bìa trắng, đưa tôi cầm một đầu, chị cầm đầu kia, kéo ra. Trên cuộn bìa có hàng chữ màu đỏ, viết nét to.

“Tui con chúc năm mới, ba mạnh khỏe”

Bên sân phơi đồ, anh công an thường phục còng tay, đẩy Ba tôi đi. Ông cố quay lại, nói.

“Mừng năm mới tui con”

Tôi đọc được.

Năm đó hai chị em tôi ăn Tết lớn.

HĐV

TRE

✓ DỄ ĐỌC ✓ DỄ THẤY ✓ DỄ CẮT ✓ DỄ TÌM

RAO VẬT
TRÊN BẢO TRÉ

HIỆU QUẢ NHANH CHÓNG
TIẾT KIỆM THỜI GIAN & TÀI CHÍNH

ONLINE TRONG NGÀY · [HTTPS://BAOTREONLINE.COM](https://baotreonline.com)

Ký ức

bánh mì Sài Gòn

Bán dạo bánh mì

TẠ PHONG TÂN
RANGE COUNTY, CA

Lương thực chính của người Việt là cơm, lương thực chính của người châu Âu và người Mỹ là bánh mì. Người Việt giàu sang hay nghèo khó gì cũng đều ăn cơm mỗi ngày, ít khi bỏ cơm mà ăn thuần bánh mì, trừ trường hợp đặc biệt hoặc hoàn cảnh bắt buộc. Các loại bánh của người Việt thời đó phần lớn đều được làm từ nguyên liệu gạo, nếp, khoai, củ ... còn bánh Tây rất khan hiếm, bánh mì được coi là loại bánh “sang trọng” ở thành phố.

Lúc tôi khoảng 5 tuổi, cha tôi, mẹ tôi, hoặc hàng

xóm gần nhà tôi, mỗi khi “lên tỉnh” (tức là đi chợ trung tâm tỉnh Bạc Liêu), “đi Xi gòn” đều đem về những ổ bánh mì vàng rộm dài xọc, vỏ bánh giòn tan và nem chua Lai Vung làm quà biếu lối xóm. Mỗi nhà được biếu chục cái nem chua, một ổ bánh mì “Xi gòn.” Bánh mì không nhai trong miệng một lúc thì trở nên ngon ngọt. Đám con nít tụi tui nhờ vậy mà được ăn ké bánh mì rất là vui vẻ, ông hàng xóm đi chợ về mà cũng mừng như “má đi chợ về.” Đến cuối những năm 70 (thế kỷ 20) thì cái đói tràn vô từng ngõ ngách xóm

làng, hương vị ổ bánh mì Sài Gòn giòn tan, ngọt lịm chỉ còn trong ký ức. Tôi đọc truyện, thấy mô tả theo phong tục của người Nga, khách tới nhà chơi, chủ nhân quý trọng khách thì món đầu tiên bà chủ bưng ra đãi khách là bánh mì tròn và muối trắng, ăn xong món “tinh thần dân tộc” này mới mời ăn những món thịt cá khác. Tôi không biết cái bánh mì tròn kiểu Nga thì có gì khác với bánh mì dài kiểu Sài Gòn, nhưng cứ nghĩ có bánh mì ăn đã là ngon rồi. Trong sách nói người Pháp mua bánh mì không tính bằng ổ như xứ ta, mà cân ký lô, tiệm bánh mì họ làm bánh tròn và bự như cái mâm, cắt bánh ra bán theo nhu cầu của khách. Người Pháp sang trọng chỉ ăn ruột bánh mì trắng, vỏ bánh mì trắng bỏ ra cho người nghèo ăn. Tôi ngạc nhiên không hiểu tại sao vỏ bánh mì giòn ngon như vậy mà giới quý tộc Pháp lại bỏ đi. Lại nghe nói bánh mì đen chỉ người nghèo ăn và cho ngựa ăn mà thôi, tôi cũng muốn ăn bánh mì đen một lần cho biết.

Có lần tôi vô tiệm Walmart (có lò bánh trong tiệm,) thấy họ nướng ra cái bánh mì tròn kiểu Ý nặng 2 lbs mà giá có 1 Mỹ kim. Tôi bèn mua ngay, đang đói mà có bánh mì nóng mới ra lò thì còn gì bằng, tôi

và bạn tôi đem ra xe xé bánh mì ra nhai ngấu nghiến. Tôi thấy bánh mì tròn này có vị chua chua và dở tệ, không ngon như tôi nghĩ. Sau này tôi hiểu ra là người Mỹ rất thích bánh mì chua đó, họ đem về chế biến lại và ăn với thịt hầm, không phải ăn “bánh mì chay” như tôi. Nói tôi là “nhà quê ăn bánh mì Mỹ” cũng không sai.

Ở đây tôi chỉ nói về ổ bánh mì không (bánh mì không có nhưn bên trong), bánh mì ba tê, bánh mì xiu mại, bánh mì trứng, bì, thịt quay, thịt nguội, giò thủ, chả lụa ... là một phạm trù khác, có khi ăn ngon nhờ những thứ thêm vô chứ không phải tự thân cái bánh mì nó ngon.

Sau này thì tôi đã biết được có hàng trăm kiểu bánh mì Tây, nhưng bánh mì Sài Gòn là độc nhất vô nhị, và trở nên có hương vị đặc biệt nhờ sự cải tiến của thợ bánh mì người Việt.

Trước hết, nguồn gốc bánh mì Sài Gòn là từ bánh mì baguette Pháp đem qua miền Nam Việt Nam, nhưng vài chục năm sau bánh mì Sài Gòn đã ngon hơn bánh mì baguette nhiều lắm rồi. Bánh mì baguette khi mới ra lò cũng giòn, ruột cũng mềm ngon, nhưng vừa nguội thì cứng ngắt, tôi nhai muốn sái quai hàm dù tôi là đứa có bộ

răng chuyên nhai hột sen, hột điệp rang. Bánh mì Sài Gòn đúng kiểu là thơm mùi bơ, vỏ ngoài nâu vàng giòn tan, ruột đặc xốp mềm, vị ngọt thanh tự nhiên, nguội rồi vẫn không thay đổi hương vị, ăn bánh mì không cũng thấy ngon.

Cách làm bánh mì Sài Gòn không còn là độc quyền của lò bánh mì tọa lạc tại Sài Gòn, sau này hầu như các lò bánh mì ở miền Tây đều làm được bánh mì Sài Gòn. Những năm 2007 - 2011, tôi ở Sài Gòn sáng nào cũng mua ổ bánh mì bì chan chút nước mắm của bà bán dạo ngoài lề đường. Bì heo trộn thính gạo chẳng phải là cao lương mỹ vị gì ghê gớm, nhưng tôi thích ổ bánh mì của bà lúc nào cũng thơm, nướng nóng, giòn bên ngoài mà đặc ruột, mềm bên trong. Thỉnh thoảng tôi đổi qua ăn xôi bì lạp xưởng của bà bán.

Thỉnh thoảng tôi nói với bạn tôi rằng “Một người đầu bếp giỏi trước hết phải là người biết ăn ngon.” Biết ăn ngon thì biết phân biệt thế nào là ngon, thế nào là dở, đã từng ăn ngon rồi mà ăn món dở thì biết ngay tại sao dở, thiếu mùi vị gì mà dở, rồi từ đó nghiên cứu, làm đi làm lại, gia giảm nguyên liệu chế biến, nêm nếm cho tới khi cảm thấy món mình nấu ngon như món người ta nấu (hoặc ngon hơn) là

đạt yêu cầu.

Tôi có thói quen vô lò bánh mì Việt ở Little Sài Gòn mua bánh mì không còn nóng, đem ra xe ngồi xé ăn liền để thưởng thức hương vị bánh mì Sài Gòn, nhưng phải nói là lần nào tôi cũng thất vọng, cao lắm thì “ngon” được 70% hoặc 80% mà thôi. Tôi có cảm giác những chủ lò bánh mì Việt ở Little Sài Gòn họ chưa được ăn cái bánh mì Sài Gòn ngon, hoặc đã có ăn nhưng vì lý do nào đó mà họ không muốn làm ra cái bánh mì ngon đúng kiểu Sài Gòn, nên bánh mì họ làm bán cho khách ngoài hình dáng bên ngoài giống bánh mì Sài Gòn thì phẩm chất của bánh và hương vị bánh rất không giống Sài Gòn. Khác với bánh mì Sài Gòn chánh hiệu vỏ giòn nhưng xé miếng nào ra miếng nấy, bánh mì của các lò Việt tại Little Sài Gòn hễ xé ra là bể vụn rơi vãi tứ tung, ruột thì xốp tới mức mềm xèo và bọng tuốt, nhẹ như bông gòn. Tôi có suy nghĩ hay là chủ lò bánh chưa từng ăn bánh mì của họ làm ra?

Tôi lại nhớ những đêm trời trở lạnh ở nhà quê, không gian xung quanh yên tĩnh, xa xa văng vẳng tiếng rao “Ai bánh mì Sài Gòn nóng giòn đặc ruột thơm bơ đooooiiii...” Tôi hé nhẹ cánh cửa ra nhìn theo hướng phát ra tiếng rao mà la lên thiệt lớn:

“Bánh mì.” Có tiếng trả lời trong đêm tối: “Nghe rồi. Lại liền”. Từ từ, xuất hiện một người trên vai vác cái bao bố, hoặc cống trên lưng cái giỏ cần xé tre tiến về phía tôi, hạ cái bao (hoặc cần xé xuống), miệng hỏi: “Chế mua mấy cái?” đồng thời mở nắp ra. Người bán có thể là đứa nhỏ, đàn ông hoặc đàn bà. Vác bao là đứa nhỏ còn cống cần xé trên lưng thường là người lớn. Bên trong cái cần xé/bao bố là một lớp bao giấy khác, một lớp bao nilon trắng dày giữ kín hơi nóng cho bánh mì. Khi mở miệng bao/cần xé, hơi nóng ấm của bánh mì phả ra mùi giòn rụm, thơm phức.

Chắc hẳn sẽ có quý độc giả thắc mắc hỏi đã là “mùi” thì làm sao lại “giòn rụm” được? Tôi chỉ có thể nói rằng khi quý vị mở nắp nồi hấp bánh bao và hủi, quý vị sẽ không cảm nhận được cái sự giòn trong hơi nóng bánh bao, nhưng mở nắp cần xé/bao bánh mì nóng quý vị sẽ hửi được “mùi bánh mì nóng giòn rụm”. Hỏi làm cách nào phân biệt thì tôi thú thật rằng tôi không thể giải thích được. E rằng chỉ những ai đã từng một thời hít thở mùi “Ai bánh mì Sài Gòn nóng giòn đặc ruột thơm bơ đooooiiii...” mới hiểu nổi “mùi nóng giòn” kỳ ức mà thôi.

TPT

Lễ Hội Đốt Lửa của Tô Cách Lan

Những chiếc tàu biển của Lindblad National Geographic thường ghé thăm quần đảo Shetland vào mùa Hè, là thời điểm tuyệt đẹp, trời sáng trưng tới nửa đêm ở phía Bắc Tô Cách Lan. Tuy nhiên, vào giữa mùa Đông thì ngược lại, trời tối sầm sau 3 giờ chiều, mặt trời trốn mất cho tới 9 giờ sáng hôm sau. Nằm cách bờ biển Bắc Tô Cách Lan khoảng 150 dặm về hướng Bắc, mùa Đông ở quần đảo Shetland âm đạm, buồn chết người và vào tháng Giêng, nhiệt độ xuống thấp, mưa kéo dài liên miên nhưng đặc biệt có Lễ Hội Đốt Lửa (Up Helly Aa) nổi tiếng thế giới.

HỒNG ĐĂNG

Một tập tục lâu đời

Thử hỏi bất cứ người dân Shetland “Mùa Đông có khắc nghiệt không?”, họ sẽ cười ha hả và kể chuyện “Lễ Hội Đốt Lửa” nổi tiếng thế giới của đảo Shetland.

“Up Helly Aa” dịch đại khái là Up Holy Day All, nó đánh dấu sự kết thúc của Giáng

Sinh và bắt đầu những ngày nhẹ nhàng hơn. Ngày lễ kỷ niệm chính diễn ra vào thứ Ba cuối cùng của tháng Giêng tại Lerwick, thị trấn Shetland. Tâm điểm là cuộc rước đuốc của những người tham gia (Guizers) qua những đường phố hẹp trong y phục như các chiến binh Viking, với một người đã được chọn làm thủ lĩnh của họ (Jarl) dẫn đầu.

Đêm chung kết, người ta ném những ngọn đuốc rực lửa vào một chiếc thuyền Viking giả, và hát vang trong khi chiếc thuyền cháy bùng lên, phóng những tia lửa lên bầu trời tối đen, xua tan những buồn nản của mùa Đông. Sau đó là tiệc tùng, nốc rượu, âm nhạc, ca hát, kể chuyện, khiêu vũ và những sinh hoạt lễ lộc vui vẻ trong các cộng đồng suốt

tháng 1 và tháng 3 tại các ngôi làng trong vùng và các hòn đảo nhỏ xa xôi.

Cội nguồn của Lễ Hội Đốt Lửa

Bắt nguồn từ thế kỷ 19, một truyền thống lâu đời, liên quan tới mấy anh chàng trẻ tuổi lẫn các thùng nhựa đường đốt rực lửa qua các phố của Lerwick. Lễ này được tổ chức để chào đón thời gian ngày dài hơn, và làm cho nó trở nên sinh động, náo nhiệt. Những lễ như vậy, không chỉ xảy ra ở Shetland mà đã từng diễn ra dưới nhiều hình thức khác nhau, trên khắp quần đảo Anh. Sự kiện lẫn những thùng nhựa đường rực lửa vẫn

Diễn hành trên đường phố. NGUỒN. DAVID-GIFFORD

được tổ chức tại Ottery St Mary ở Devon, khi được chứng kiến tận mắt tôi có thể thấy rằng lửa, đã tạo những niềm vui phấn chấn trong mùa Đông buồn bã. Vào những năm

1870, việc lẫn thùng nhựa đường đốt cháy bị coi là bất hợp pháp ở Shetland, và nhanh chóng được thay thế bằng lễ rước đuốc đầu tiên năm 1876, ở Lerwick.

Hơn 10 năm sau, việc đốt một chiếc thuyền Viking giả đã được bày ra, thêm vào các lễ hội, và từ đó, kiểu này bắt đầu lan rộng.

Những người tham dự và chiếc thuyền Viking. NGUỒN. WWW.SHETLANDNATURE.NET

Lễ Hội Đốt Lửa ngày nay

Cao điểm của lễ hội là khi mọi người ném những ngọn đuốc bùng cháy vào con thuyền Viking (Giả). Sự kiện này xảy ra trên khắp Shetland, và hiện nay được tổ chức tại 11 địa điểm. Sau lễ rước, các đội tham gia đến thăm trường học, cơ sở thể thao và khách sạn, nơi tổ chức những bữa tiệc riêng, tại hội trường, mỗi nơi biểu diễn tiết mục của mình như chương trình truyền hình, phim, ca hát hoặc khiêu vũ.

Một ít điều của lễ hội đã được thay đổi cho phù hợp với hiện tại, kể từ năm 2020, việc sử dụng bôi mặt đen đã bị cấm tại các lễ hội ở Shetland, theo truyền thống thì những người tham gia lễ hội chính ở Lerwick luôn là nam giới. Tuy nhiên, ở vùng quê trong

Người chủ lễ. NGUỒN.WWW.PINTEREST.COM

một số lễ hội nhỏ, có phụ nữ tham gia và ở Nam Tô Cách Lan đã chỉ định một phụ nữ làm Jarl vào năm 2015.

Bắt đầu từ lễ hội năm 2023, những hạn chế về phụ nữ đã được gỡ bỏ. Lễ hội đốt lửa (Up Helly Aa) là lễ hội lớn nhất, diễn

ra vào những ngày mùa Đông ở Shetland.

Lerwick Up Helly Aa là gì?

Lerwick Up Helly Aa là một cảnh tượng tuyệt vời, một lễ kỷ niệm lịch sử của Shetland, một màn trình diễn về kỹ năng và

tinh thần của dân trên đảo, một loại Mardi Gras của phía Bắc này, do các tình nguyện viên tổ chức, điều hành, kéo dài 1 ngày và đêm hôm sau, nhưng phải mất tới vài nghìn người tổ chức cho các hoạt động của lễ, phần lớn, những việc chuẩn bị được giữ kín và nghiêm ngặt. Bí mật lớn nhất là người đứng đầu lễ hội sẽ ăn mặc ra sao và đại diện nhân vật nào trong truyền thuyết cổ tích Bắc Âu Norse Sagas. Nghe quá tuyệt vời, nhưng đúng như vậy. Nếu chẳng may bạn hụt lễ hội Đốt Lửa (Up Helly Aa) này, cũng đừng lo lắng, từ Sumburgh ở tuốt phía Nam cho tới Norwich bên phía Bắc đều có Lễ hội Đốt Lửa (Up Helly Aa) theo kiểu địa phương, họ luôn chào đón quý khách và mỗi nơi đều có bản sắc riêng

Rước đuốc và đốt thuyền

Người chủ lễ hội sẽ đội mũ da có đôi cánh kiểu Viking, cầm rìu và khiên, bắt đầu cuộc chạy marathon không ngủ, trong 24 giờ. Nhóm những người tham gia còn lại chuẩn bị từng chi tiết của lễ hội, các sự kiện liên quan cho

Đoàn người rước đuốc.

NGUỒN.WWW.PINTEREST.COM

đến khi giây phút trọng đại bắt đầu.

Buổi tối của ngày Lễ hội, cỡ 1,000 người cầm đuốc, dày đặc, chia thành từng đội, xếp hàng trên các con đường trong mùa Đông tối tăm ở thủ đô Shetland và người dẫn lễ mặc y phục Viking cùng tiến về nơi đốt thuyền.

Vào lúc 18:50, những người tham gia lễ hội sẽ tập trung để nhận đuốc. Đúng 19 giờ 30 phút, một tín hiệu bắn lên trời, là hiệu lệnh thả đuốc lên. Cả ngàn ngọn đuốc được thả sáng, nhạc nổi lên và cuộc diễn hành bắt đầu. Dẫn đầu là một nhóm người Viking, gọi là biệt đội Jarl. Biệt đội diễn hành, kéo theo chiếc Galley (Thuyền

Viking nhí. NGUỒN. DAVID-GIFFORD

buồm Viking) với thủ lĩnh của họ đứng trên đầu thuyền. Khi kéo

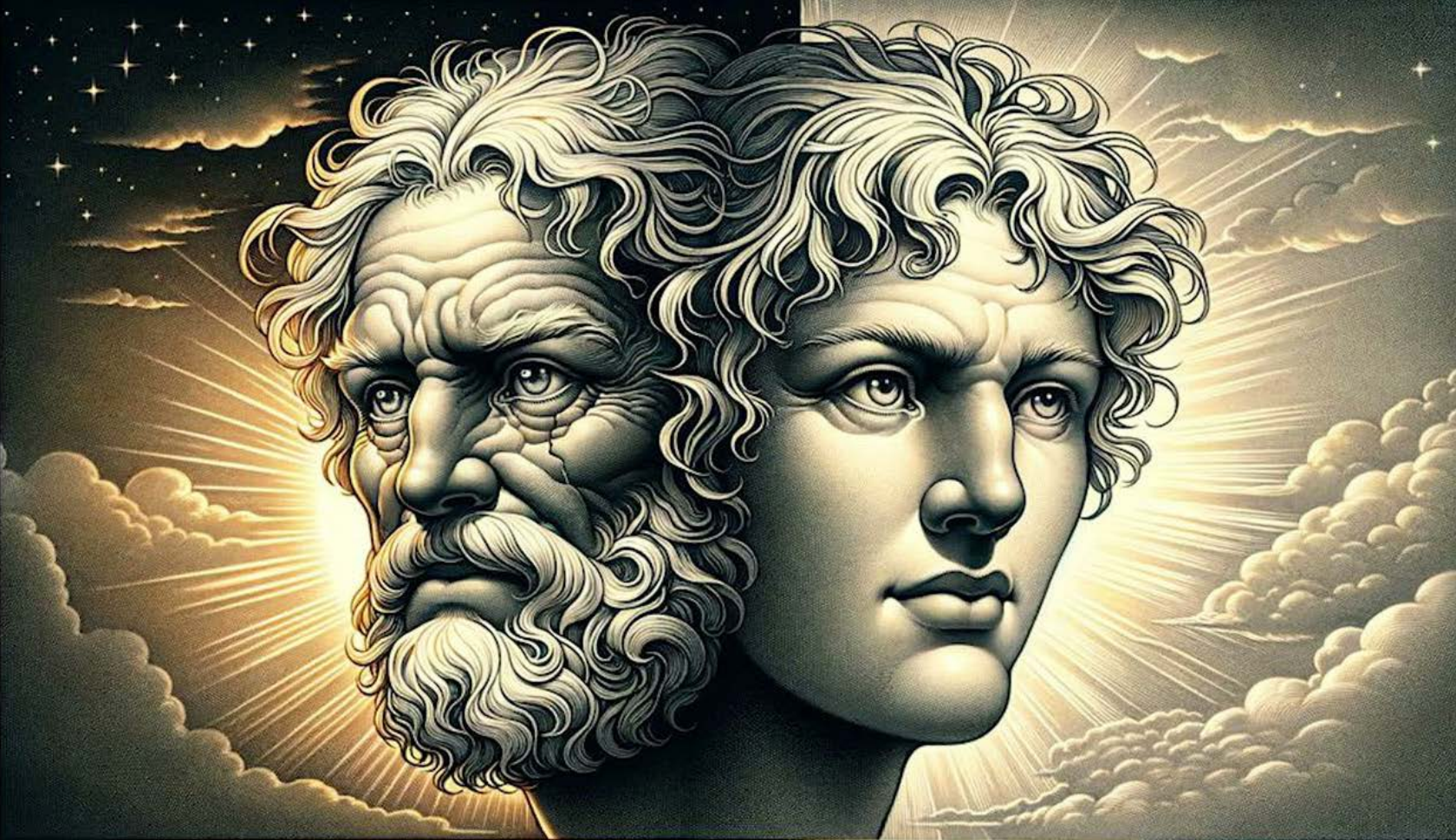
thuyền tới địa điểm đốt cháy, những người cầm đuốc vây quanh thành

một vòng tròn và hát lớn bài Up Helly Aa truyền thống. Một tín hiệu khác lại được bắn lên, người chủ lễ rời khỏi thuyền trong tiếng reo hò vang dội, kèn thổi dậy, sau đó cả ngàn ngọn đuốc được ném vào chiếc thuyền Viking đẹp đẽ. Lúc ngọn lửa bùng lên, thiêu rụi chiếc thuyền, đám đông cùng hát bài “Người Bắc Âu trở về nhà” - một bài ca siêu rất xúc động khiến những người Viking cứng rắn nhất cũng phải rơi nước mắt. Sau đó họ luân phiên thăm viếng các hội trường, khiêu vũ và dĩ nhiên là tiệc tùng lớn với món súp thịt cừu và sẽ không tránh khỏi những vại bia đen say sưa suốt cả đêm.

Bài và hình HD

Đốt thuyền. NGUỒN. WWW.BBC.COM

Thần thánh Giêng Janus với hai mặt: một già, một trẻ. NGUỒN: YOUTUBE.COM

Thần thánh Giêng

mở cửa thiên đường

GIÓ VIVU
VANCOUVER, CANADA

Năm cũ qua, năm mới đến, Janus, thần khởi thủy xuất hiện. Trong thần thoại La Mã, Janus, thần thánh Giêng là vị thần của sự chuyển tiếp với hai khuôn mặt đối nghịch: một già, một trẻ. Đầu năm cũng là lúc người ta nhìn lại năm cũ, hướng về năm mới.

Janus theo tiếng La tinh có nghĩa là *Ianua* được trích từ chữ *Ianuarius*, tiếng Anh là *Door, Cánh cửa*. Janus là vua xứ Lazio nước Ý, ông được tôn vinh là vị thần đạo đức, siêng năng, tận tình, chu đáo trong việc trấn giữ và chăm sóc Thiên đường. Vị thần có 2 đầu này là biểu tượng nhìn 2 phía cùng một lúc mà không phải quay đầu lại, tay cầm chìa khóa để mở các cửa và cây gậy để chỉ đường.

Janus cũng chính là vị thần vận hành thời gian, không gian và là ông tổ của ngày, tháng, năm. Mở cửa thiên cung vào đầu năm mới, thần thánh Giêng vẫy tay chào từ biệt thần thánh 12 và chuẩn bị bắt tay chào đón 10 vị thần thánh khác trong năm. Và Thần Janus cũng thân thiện chào mừng 7 vị thần của các hành tinh trong Hệ Mặt Trời, và 7 hành tinh này cũng là cát tinh tương ứng với 7 ngày trong tuần:

1. Sun - Mặt trời * Sunday - Chủ Nhật
2. Moon - Mặt trăng * Monday - Thứ Hai
3. Mars - Sao Hỏa * Tuesday - Thứ Ba
4. Mercury - Sao Thủy * Wednesday - Thứ Tư
5. Jupiter - Sao Mộc * Thursday - Thứ Năm
6. Venus - Sao Kim * Friday - Thứ Sáu
7. Saturn - Sao Thổ * Saturday - Thứ Bảy

Thần Janus với bộ râu trên khuôn mặt già nua mang đến những khoảnh khắc hoàn hảo để người ta dừng lại, hồi tưởng về quá khứ, những gì đã xảy ra trong năm cũ hoặc thời xa xưa hơn. Đó là những ký ức có thể mang lại niềm vui, tiếng cười hay nỗi buồn, tiếng khóc mà người ta cảm nhận và học được trong cuộc sống.

Khuôn mặt trẻ trung, tươi mát, mang một biểu tượng hiện đại, mới mẻ đầy hứa hẹn với những điều tốt lành, khiến người ta có thể nhìn và đánh giá xem mình đang ở đâu và sẽ làm được gì trong tương lai?

Là vị thần gác cổng thiên đường, Janus chính là người đầu tiên phải gặp nếu muốn vào thiên cung, vì thế vị thần này thường được ban tặng những phẩm vật từ những vụ mùa thu hoạch trong năm để cầu mong năm mới sẽ có những vụ mùa, những thành quả tốt đẹp hơn năm cũ.

Hoa xuyên tuyết - Snowdrop

Từ những ngày đầu năm, thần thánh Giêng đã cho những bông hoa xuyên tuyết – Snowdrop, trắng tinh khôi hé nở, nhu nhú lên mặt đất cùng với những chiếc lá xanh dài cứng cỏi để chịu đựng những trận bão tuyết phủ phàng. Loài hoa của tháng Giêng thường mang 2 ý nghĩa tương phản:

- Sự ngậm ngùi tiếc nuối cái vừa mất đi <> Hân hoan đón chào cái mới lạ đến.
- Lòng trắc ẩn, niềm an ủi sau những bất hạnh <> Niềm hy vọng đầy lạc quan cho tương lai.

Theo huyền thoại của Kitô giáo, một thiên thần đã ban tặng hoa xuyên tuyết cho Adam và Eva khi họ bị đuổi khỏi vườn Địa Đàng trong cái giá lạnh đang bao trùm mặt đất. Eva khóc trong nỗi tuyệt vọng vì nghĩ rằng mùa đông ở Trái Đất là vĩnh cửu và tiếc nuối vườn xuân vĩnh cửu ở Thiên Đàng. Những giọt nước mắt của Eva làm Chúa Trời rủ lòng thương xót nên cho một thiên thần hóa thân thành những bông hoa trắng nhỏ xinh nhưng mạnh mẽ, kiên cường, ban tặng loài người như một lời nhắc nhở “hy vọng hãy vươn lên”. Khi hoa xuyên tuyết xuất hiện cũng là lúc người ta biết mùa đông buồn lạnh lẽo gần tàn và mùa xuân tươi vui sắp đến.

*Giữa khung cảnh đông tàn còn ẩm ướt,
Hoa nở xinh như viên ngọc hiện hình.*

(Thơ Internet)

Sinh nhật vào tháng Giêng, hãy tặng cho người yêu thương một bó hoa trắng tinh khiết, thơm ngát, và viên đá Garnet mang màu đỏ của hạt lựu chín mọng, được gọi là ngọc Hồng Lựu, để thắm gợi một thông điệp của tình yêu: xin trao tặng một tình yêu tha thiết, chân thành và bền vững.

Lễ mừng Năm Mới vào tháng 1 có nguồn gốc từ hơn 4000 năm trước tại kinh thành cổ Babylon (ngày nay là thành phố *Hillah* của *Iraq*, cách *Baghdad* khoảng 85 km / 55 Miles về phía Nam). Nhưng khái niệm lập quyết tâm cho năm mới bắt nguồn từ người La Mã, họ dâng cúng lễ vật cho thần Janus, để cầu mong một năm mới bội thu và mọi sự tốt lành hơn năm cũ.

Người phương Tây Happy New Year – Mừng Năm Mới vào ngày 1 tháng 1 theo Dương lịch (Gregorian calendar). Chỉ có hơn 2/3 quốc gia trên thế giới đón năm mới vào ngày 1 tháng 1, có một số quốc gia khác tổ chức mừng “Tết” truyền thống tùy theo văn hóa, phong tục, tôn giáo riêng vì họ sử dụng Âm lịch (Lunar calendar) hay cả hai Âm lịch và Dương lịch. Như Tết Nguyên Đán của Việt Nam, Trung Hoa, Tết Hồi giáo, Tết Tamil, Tết Do Thái ... và Ấn Độ, Nepal cũng tổ chức Mừng “Tết” vào những ngày theo lịch riêng của họ, có thể thay đổi dựa trên Dương lịch.

Từ năm 1873, người Nhật Bản đã nhận ảnh hưởng văn hóa của phương Tây, xóa bỏ Âm lịch, chỉ sử dụng Dương lịch. Sau này một số người Nhật có vẻ hối tiếc vì đã đánh mất “Tết Nhật”, một nét đặc thù của nền văn hóa cổ truyền với bản sắc dân tộc.

Người Việt vui vẻ hưởng cả hai nền văn hóa Tây phương và Việt Nam nên ăn mừng cả Tết Tây lẫn Tết Ta. Người Việt dù tha phương nhưng vẫn nhớ thương hương vị Tết của quê nhà. Tết Tây chung vui với thế giới đại đồng, Tết Ta trở về với cội nguồn dân tộc, với quê cha đất tổ.

GVV

Vệ sinh đồ dùng

HOÀNG HƯƠNG

Tất cả các vật dụng gia đình và bề mặt mà chúng ta sử dụng hàng ngày đều bị dính bụi bẩn và nhiễm khuẩn. Trong khi một số đồ vật có thể được làm sạch, số khác cần phải bỏ đi sau một thời gian sử dụng để ngừa vi khuẩn có hại xâm nhập. Sau đây là danh mục về những thứ cần được vệ sinh, khử trùng hoặc thay thế thường xuyên.

Đồ gia dụng cần được vệ sinh thường xuyên:

■ **Giá đựng bàn chải đánh răng** (Toothbrush Holder). Nên vệ sinh hàng tuần. Bụi bẩn, nước có thể tích tụ ở đáy và xung quanh nơi đặt bàn chải đánh răng, đặc biệt khi bạn để giá đựng ở bên cạnh bồn rửa.

■ **Máy pha cà phê và bình chứa nước**. Để vệ sinh máy pha cà phê, hãy chạy một chu trình bằng giấm và nước hàng tuần để máy tự làm sạch. Các dấu hiệu khác cho thấy đã đến lúc cần vệ sinh máy như: cà phê có mùi lạ hoặc tiếng ồn bất thường phát ra khi máy hoạt động.

■ **Gối ngủ** (pillow). Bạn giặt vỏ gối thường xuyên nhưng đừng quên ruột gối. Mạt bụi và da chết có thể tích tụ ở đây và gây dị ứng. Cần giặt ruột gối theo quý bằng cách đặt máy giặt ở chế độ nước ấm và giặt nhẹ.

■ **Giỏ đựng đồ giặt**. Giúp ngừa sự lây lan của vi khuẩn và mùi hôi từ quần áo dơ sang quần áo sạch. Vệ sinh giỏ đựng đồ giặt bằng khăn lau và dung dịch diệt khuẩn mỗi tháng một lần. Nếu giỏ đựng quần áo của bạn bằng vải, hãy cho vào máy giặt cùng quần áo để làm sạch.

DALLAS Sự Kiện

TIANYU LIGHTS FESTIVAL

18/12/24 tới 19/1. Trưng bày đèn theo chuyện kể về một cậu bé thám hiểm rừng ở Peru, với 19 cảnh quan và nhiều đèn lồng khổng lồ, trình diễn nhào lộn, có bán thức ăn uống.

Địa điểm: Texas Trust CU Theatre, 1001 Texas Trust Way, Grand Prairie TX 75050.

Giá

vé: \$16-\$35.

2025 LUNAR NEW YEAR CELEBRATION

11/1 từ 10AM tới 10PM. Lễ hội Tết Ất Tỵ với múa lân, múa rồng, đốt pháo, lì xì, trình diễn nhạc, thi hoa hậu ...

Địa điểm: Cali Saigon Mall, 3212 N Jupiter Rd, Garland TX 75044.

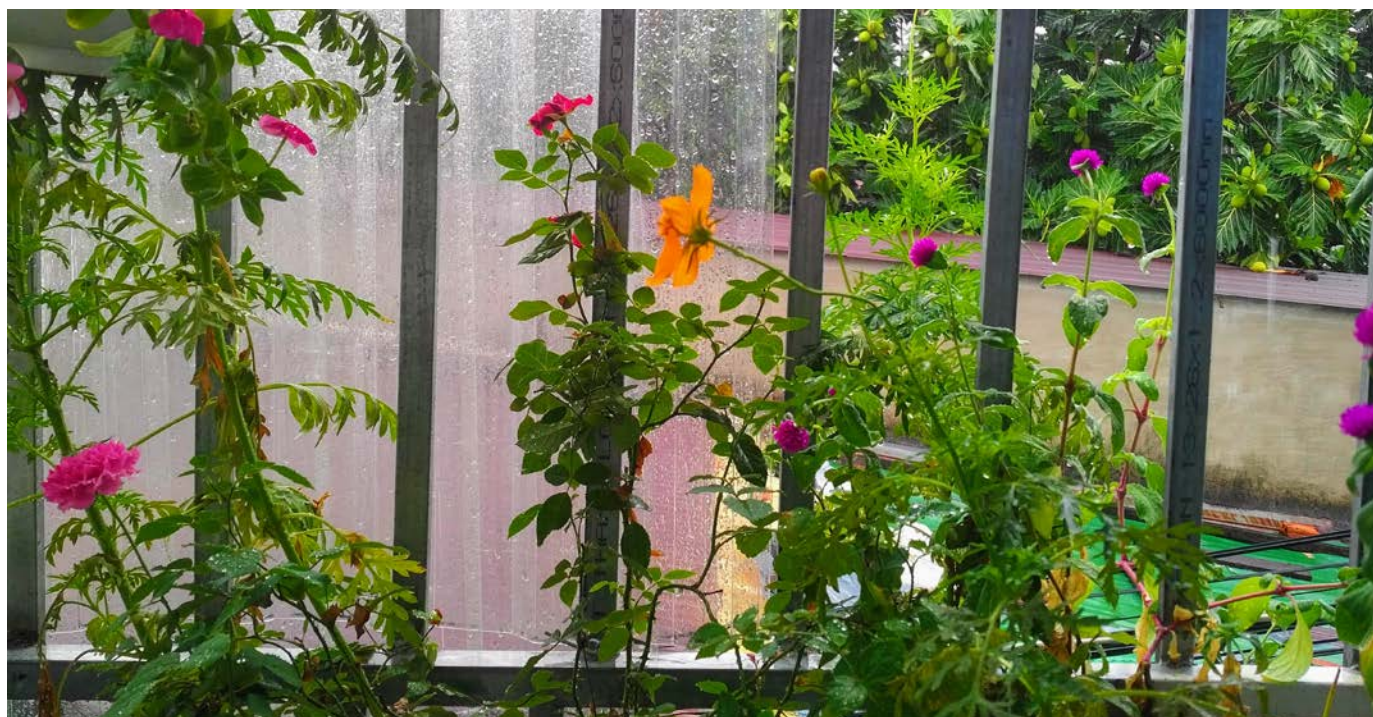
Giá vé: miễn phí.

SHEN YUN 2025 IN DALLAS

24/1. Trình diễn văn hóa nghệ thuật truyền thống Trung Quốc với các điệu múa cổ truyền

Địa điểm: Music Hall at Fair Park, 909 1st Ave, Dallas TX 75210. **Giá vé:** \$80-\$200.

Chứa trọn kỷ ức...

NGUYỄN THANH BÌNH
SÀI GÒN, VN

Trong máy tính ở nơi làm việc, tôi dành một thư mục nho nhỏ đặt tên là “Chuyện nhà của tôi”. Ở nơi ấy, tôi lưu giữ những hình ảnh về ngôi nhà thân thương của mình mà thỉnh thoảng, tôi vẫn click vào từng hình xem lại, ôn lại chút kỷ ức xưa. Đây là thư mục tên “máy giặt”, với những hình ảnh về chiếc máy giặt cũ được em trai tôi đặt mua, giao cho thợ tới lắp đặt tận nơi để mừng chúng tôi dọn về nhà mới, rồi sau đó là những hình ảnh của cái máy giặt khác, đã thay thế nó sau hơn 05 năm sử dụng. Rồi thư mục “tủ lạnh”, lưu những hình ảnh của

chiếc tủ lạnh cũ và hình tủ lạnh mới “đàng hoàng hơn, to đẹp hơn” - là quà tặng từ Coopmart trao về thay thế cho đến nay. Rồi thư mục “nhà” với những hình ảnh từ ngày đầu vẽ phác sơ đồ trên đất, vạch ra trên giấy, ngổn ngang gạch đá lúc khởi công, rồi lên đúc giả tầng một, hình ảnh chụp con gái đứng trên ban công của ngôi nhà mới xong phần thô, chỉ kịp lắp lan can, còn chưa có vách nhôm kính... Rồi những hình ảnh ghi lại gian bếp mới, lắp tủ chén, hình ảnh lụi cụi xây thêm bồn hoa để trồng vài bụi hồng, giâm vài nhánh mười giờ cho đẹp nhà, song chỉ 2, 3 năm sau cũng phải quyết định tháo dỡ để dành nơi

đó phục vụ công năng khác.

Tôi vẫn thường xem lại những tấm hình đáng quý này, tự ôn lại những kỷ ức được xếp đặt lớp lang theo thứ tự thời gian của ngôi nhà mình và sống mãi trong những hoài niệm nho nhỏ, dễ thương như vậy.

Và tôi nghĩ cũng có nhiều người giống tôi. Nhà - không đơn giản chỉ là một chỗ chui vào khi mưa, khi nắng, không chỉ là một chỗ rút về ngủ sau hơn 8 tiếng mệt nhọc công việc ngoài đường, mà còn là nơi lưu giữ, chứa đựng những kỷ ức ngọt ngào của gia đình. Chỉ những ai lụi hụi tự đi đường ống nước lắp

máy giặt, tự chạy thêm dây điện trong nhà, tự kê ghế leo thang khoan đục bắt từng đinh vít để lắp kệ, treo quạt, tự tay xúi hồ, trét bột, lăn sơn nước mỗi mùa Tết... mới thấy ngôi nhà mình đang ở thân thương đến như thế nào. Bởi ở mỗi nơi, mỗi góc của gian nhà ấy đều đã thấm đẫm mồ hôi của mình, chứa đựng biết bao công sức của mình bỏ ra chăm sóc, chỉnh trang, vun đắp mọi việc dù nhỏ hay lớn...

Ngày còn nhỏ, tôi hay nghe bác hàng xóm mắng sa sả ông chồng mình: “Ở mà như ở trọ, sáng đi tối về, không biết lo gì cho cái nhà này hết!”. Lúc ấy, tôi ngạc nhiên lắm, vì ông có đi làm sáng về nhà tối thì cũng là lao động, kiếm tiền “lo cho gia đình, cho cái nhà” chứ gì, sao lại còn bị mắng! Lớn lên chút tôi mới hiểu. Một cái nhà, một gia đình, không chỉ đơn giản là cầm tiền lương mang về đâu, khi ở nhà không thể chỉ nằm khểnh đọc sách và xem tivi đâu ... Mà còn là biết nghe ngóng xem mái tôn có đập xộc xệch không, cần leo lên bắn vít lại, theo dõi vòi nước có rỉ rỉ cả đêm không vừa hao nước vừa nghe buốt óc, cái quạt có khô dầu kêu rìn rít, cái máy lạnh đóng bụi cần vệ sinh lau rửa...

Nhiều nhiều lắm, đây áp những công việc không tên ở nhà mà nếu ta không chăm chút, không

dành thời giờ để ý đến, thì dần dà cũng sẽ như ông bác hàng xóm ngày trước - ở trọ ngay chính trong nhà của mình!

Nhà thơ Phạm Hữu Quang, trong bài thơ *Giang hồ*, ông viết mấy câu cảm thán mà như tự hỏi: “*Chẳng lẽ suốt ngày bên bếp vợ/ Chở củi, trèo thang với... giặt đồ*”. Song, đó chỉ là cảm giác nhất thời của một người muốn tung cánh chim tung tăng “giang hồ vật” thôi chứ tôi tin rằng, với một người đàn ông của gia đình thì ngoài việc ra ngoài làm lụng kiếm tiền thì được chở củi, trèo thang với giặt đồ ở nhà mình, chăm chút từng góc trong gia đình mình cũng đã là một niềm hạnh phúc!

Tôi cũng từng trải qua thời sinh viên khốn khó, tôi cũng ở trọ. Nhưng, ngoại trừ phần điện nước do chủ nhà lắp sẵn theo hệ thống để dễ tính tiền, thì không gian trọ ấy vẫn là nơi sinh sống yêu thương của mình, chốn đi về của mình, nơi mang lại sinh khí cho mình chứ đâu xa. Tôi vẫn phải hì hụi lau dọn, giữ cho sạch sẽ phòng ở, tìm cách đóng thêm cái kệ để sách, để giày dép cho gọn gàng, cột chặt lại cánh cửa, trồng thêm chút hoa phía trước để mỗi lúc bất chợt nhìn ra ngoài cửa sổ vẫn thấy được một màu xanh tươi mà thêm yêu cuộc sống hơn, dù mình chỉ đang là một sinh viên và vẫn còn đang ở trọ thôi...

Như vậy, cũng tùy mỗi

người mà “ở trọ” được hiểu như thế nào, cũng tùy hoàn cảnh, tính cách riêng mà quan niệm khi “ở trọ” sẽ sống ra sao. Chứ với tôi, cho dù có phải “ở trọ trần gian” thì tôi vẫn tin rằng, việc quan tâm, chăm chút nơi ở của mình, vun vén cho ngôi nhà của mình sạch, gọn, đẹp... chính là giữ cho mình một góc hoài niệm bình yên đẹp để nhớ về. Nếu trái tim, tấm lòng được xem là nơi lưu giữ những ký ức khó phai trong đời người thì ngôi nhà mình sống chính là thực thể, là một “chiếc hộp đựng ký ức” chứ còn gì nữa.

Tôi tin rằng, con tôi cũng lớn lên với ký ức bình yên trong ngôi nhà của mình như vậy, như ba nó ngày xưa vẫn thì thoảng nhớ về cái cột sắt góc nhà ở quê với những vạch bút chì đo chiều cao của hai anh em lớn lên qua từng năm. Những đứa con của tôi rồi cũng sẽ nhớ về những bước chập chững lên cầu thang của chúng, nhớ về những góc nhà mà Ba nó đã tìm cách dọn lại cho gọn, bày biện lại, tìm cách trang trí cho đẹp. Chúng sẽ nhớ về những chậu hoa treo nhỏ, những con cá vàng Ba thả trong hồ và lụi hụi thay nước, cho cá ăn... sau những buổi đi làm về.

Tất, tất cả chính là ngôi nhà ký ức của con tôi, của tôi, của một gia đình!

NTB

Giày 2025

■ **Giày sneakers** năm 2025 vẫn thịnh hành với kiểu dáng gọn ôm như Adidas Samba màu sắc. Bên cạnh đó là kiểu giày boxing sneakers - giày đấu bốc với cổ cao, dáng ôm, dây buộc sát tới mắt cá mang đến nét riêng mới mẻ, năng động với các kiểu váy đầm. Đối nghịch với boxing sneakers dáng ôm là kiểu giày trekking sneakers hơi thô, màu sắc nhưng vẫn nữ tính.

■ **Bốt cao đến đùi - thigh-high boots** rất nổi bật với nhiều kiểu đế thô hay gót nhọn. Đẹp với áo khoác, váy hay jeans bó, nhìn rất thời thượng.

■ **Giày quai chữ T - T-bar shoes**, kiểu giày cổ điển nữ tính này nhìn hiện đại hơn, giờ thêm kiểu giày bít mũi. Mang cùng váy đầm, quần tây vừa có nét vintage cổ điển mà vẫn trendy.

■ **Giày ballet, giày bệt** vẫn ưa chuộng vì xu thế thoải mái. Kiểu của năm mới là thêm các họa tiết động vật animal print, hoặc thêm các chi tiết như đinh tán, ánh kim. Dù vậy kiểu giày bệt màu sắc vẫn là trung tính, dễ mang với nhiều trang phục.

■ **Guốc hiện đại clogs** không chỉ là gỗ mà da, cao su ... với nhiều kiểu sáng tạo, chi tiết như đinh tán. Kiểu hở mũi hay bít mũi linh hoạt cho nhiều thời tiết. Không chỉ mang trơn mà đi chung với tất hay vớ mỏng. Dễ đẹp với quần ống rộng hay váy đầm đơn giản tinh tế.

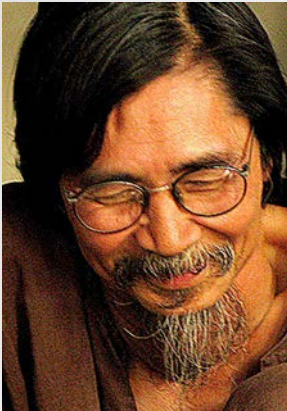
■ **Giày lười loafers** chuyển từ kiểu dáng chunky thô kệch sang phong cách gọn gàng thanh mảnh. Dáng giày gọn thanh lịch nhưng vẫn thoải mái, dễ mang đi làm, đi chơi.

■ **Với bốt thì bốt gót mèo kitten heel** rất đang được yêu thích, vừa thanh lịch và thực dụng. Mũi nhọn, gót không quá cao nhưng vẫn rất classic cổ điển. Nhiều lựa chọn cổ bốt từ thấp đến cao, dễ mang với nhiều món đồ, váy đầm, quần tây, jeans ...

■ Xu hướng về chi tiết là những đinh tán, khoen, dây buộc ... Một giày đỏ nổi bật sẽ xuất hiện nhiều nơi, dễ dàng là điểm nhấn cho bộ đồ trung tính.

Thơ

Nguyễn Tôn Nhan

Nguyễn Tôn Nhan (1/2/1948 - 31/1/2011) tên thật là Nguyễn Hữu Thành, là một nhà văn, nhà thơ, nhà biên khảo. Ông sinh tại Cẩm Giàng, Hải Dương, di cư vào Nam năm 1954, là tác giả một số văn tịch giá trị liên quan đến Hán học và văn học Trung Quốc.

Nhà thơ Nguyễn Đăng Thường kể lại một kỷ niệm: *Một chiều năm xưa bát phố Sài Gòn tôi ghé vào nhà sách Khai Trí trước khi tiệm đóng cửa và ngạc nhiên phát hiện một cuốn thơ mỏng với nhan đề 'Thánh Ca', thi tập đầu tay của Nguyễn Tôn Nhan. Đọc thử vài câu tôi thấy chúng khá táo bạo, thậm chí có tí hương vị Rimbaud, một Rimbaud không vô thần, nên tôi vội vã mua ngay. Đây là một trong hai thi tập mỏng dính tôi đã mang theo mình khi... bước chân ra đi. Tập kia là 'Ngày Sanh Của Rắn' của Phạm Công Thiện.*

Hôm nay sau nhiều năm, một lần nữa ta đến với thơ *Thánh Ca* của Nguyễn Tôn Nhan.

'Thơ Nguyễn Tôn Nhan trong *Thánh Ca* vừa tân kỳ, siêu thực. Trong đó, những hình ảnh siêu thực, phiêu diêu được diễn đạt bằng một ngôn ngữ có tính nổi loạn, buông thả bao trùm'. Giữa buổi đông tàn xuân tới, mời các bạn đọc lại thơ Nguyễn Tôn Nhan. **SAO KHUÊ**

trên đôi hoa đại đoá

anh tới vội kịp mùa trăng vừa morn
có cái gì lay động nhẹ đêm nay
một chút thôi, anh thở gấp như say
dưới bóng nguyệt em đùa xô loi lả.

gầm trời đất tự muôn năm cây lá
có cái gì bí ẩn phải không em
có cái gì ngỡ ngợ ở trong đêm
khi em đến xoa xiêm y thiếu nữ.

đôi lạnh bạc từ khi sương xuống cửa
tiếng em ca vọng dội ở bên đồi
đón mây rừng chậm chậm rót trên vai
để hương phấn tỏa mười phương thế giới.

trăng vừa morn kịp mùa, anh vội tới
có cái gì ẩn lộ dưới thiên nhiên
có cái gì bí mật của riêng em
vừa rơi lại trên đôi hoa đại đoá.

anh nhặt lấy ngửi mùi hương nhẹ quá
có chút gì rờn rợn ở trong xương
bãi cỏ non rất im lặng, anh nằm
thở dồn dập sợ trăng màu cổ điển.

một chút gì riêng em, anh giấu kín
ôi ngàn năm trái đất thật tình cò
anh lên đôi hoa đại đoá như thơ
và nhặt lấy của riêng em bí mật.

nhưng buổi ấy trở về anh buồn nhất
những con đường trẻ dại quá xa xăm
đôi hoa kia và dấu chỗ anh nằm
có một chút gì vô cùng quyến rũ.

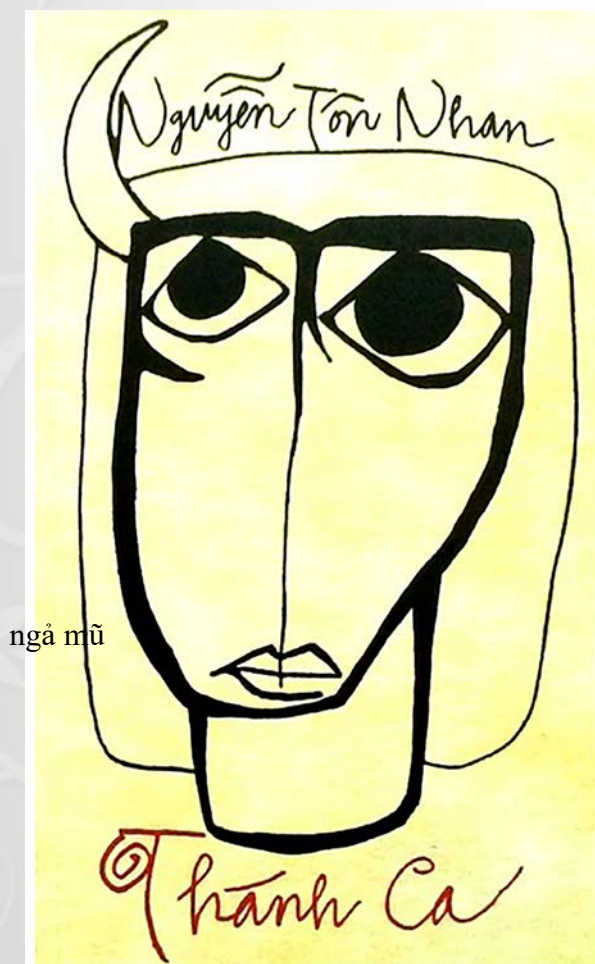
anh trở lại thăm đôi hoa đại đoá
mơn lá cành lay động hạt sương mai
tiếng ai ca âm vọng buổi xa xôi
như còn đọng ở mùa trăng vừa morn.

có cái gì vẫn muôn năm bí ẩn
anh đi theo lối cũ trở lên ngàn
một mình về khi mây trắng mang mang
và chân núi mọc vì sao cô độc.

có cái gì vẫn muôn năm bí mật
của riêng em vĩnh viễn ở trên đồi.

chiều chiều

Sáng hôm nay mặt trời xanh
Nàng giữ trên môi bông tuyết nhỏ
Lá trong vườn từng lưỡi dao găm
Nàng giữ trên tay bông tuyết đỏ
Chim không bay đến mái hôn tôi
Nơi cô đơn rêu ngàn năm đã phủ
Nơi vịnh điệu của những kẻ u buồn
Nơi sáng hôm nay của tôi của nàng
Của hai kẻ đem phơi hồn ủ rũ
Chiều tôi trở về trên đôi cây
Dưới cành khô có bóng nàng treo cổ

sinh nhật của hoa quỳnh

anh gói kín một hoa Quỳnh mới ướt
đến bên em cần trọng đặt môi hôn
từ thuở ấy nguyệt mang mang dưới nước
là xương xanh da thịt ủ trong hồn

em yêu dấu tặng anh bàn tay lạ
buổi đất trời mây trắng vội bay đi
anh quỳ gối nghe thiên thu bên má
nụ em hôn ấm lại tuổi nhu mì

anh sẽ gói một hoa Quỳnh, có lẽ
dưới dương gian ân ái cũng mơ hồ
em thâm kín đến bên anh nhè nhẹ
gửi chút tình khờ dại rất nên thơ

em có áo trinh nguyên như nguyệt bạch
tóc man thiên ngại ngái nụ bông trời
anh chỉ biết quỳ bên em và biết
sợ sương hàn xuống đọng tới hai vai

anh sợ quá lạnh dôn lên tới mắt
một đêm mai hư huyền gọi nhau về
sao rụng bám cả hồn anh rất chặt
những hoa Quỳnh ướt mộng của xưa kia

anh sẽ ở trong bàn tay mềm mỏng
chân đạp lên sương trắng rụng như bông
anh sẽ ngậm hạt cau non ngát mộng
chia cho em ảo ảnh quý vô cùng

một ngày mai rừng đông chim quuyến rũ
rủ anh vào điền đảo cuộc rong chơi
nhưng hừng sớm bên dòng con thác lũ
anh chợt thêm tiếng dội thuở xa xôi

rồi anh trở về thở gấp như sao
ngợ tiếng ai kêu một buổi sớm nào
anh biết có lòng em bắt ngát
vẫn tỏa ngườm thấu vọng tới ngàn sau

chúng ta đan một vòng tay rất nhỏ
đủ cho nhau với quả đất thơm Hương
anh sẽ gói triệu hoa Quỳnh ướt nữa
để riêng em chôn kín mắt môi buồn

dưới nhật nguyệt gửi trao dù rất nhỏ
chút chân tình sương khói phải không Hương.

Đức mở rộng vòng tay đón người tị nạn từ Ukraina

Người Đức ở Berlin

Phim ảnh, sách báo về Đức quốc xã trong Chiến tranh Thế giới lần thứ I và lần thứ II kể cả sau năm 1990, phần nào khiến tôi cũng ... hơi e dè người Đức khi đặt chân đến Berlin vào năm 2019.

LÊ KUNG DIỄM
(BÀI VÀ HÌNH)
ĐÀ NẴNG, VN

1
T háng 5/2019, chúng tôi lần đầu sang Berlin. Xuống máy bay, chúng tôi vào khu vực nhận hành lý ký gửi. Thấy nhiều hành khách có xe đẩy hành lý, chúng tôi xăng xái đến chỗ đặt xe đẩy kéo ra một chiếc nhưng thấy không nhúc nhích. Tôi quát quàng, ngơ ngác. Chẳng có người Việt Nam nào để hỏi. Họ nhận hành lý xong đi ra hết rồi! Chợt thấy có người khách nước ngoài bỏ

vào ổ khóa một đồng tiền xu thay cho chìa khóa mới lấy được xe. Thì ra muốn nhận được xe đẩy hành lý ở sân bay Berlin Tegel ... chẳng dễ dàng gì! Sau khi trả lại xe, đẩy vào thẳng hàng lối, đồng tiền tự động “nhả” ra một nửa nghe cái cộp! Người dùng sẽ kéo ra nửa phần còn lại của đồng tiền. Không như ở bên Việt Nam, nhận xe đẩy cứ gọi là ... vô tư. Để giải quyết tình huống này, chị vợ tôi đánh bạo hỏi một người đàn ông Đức cao tuổi bằng tiếng Anh bập bẹ kèm

với hai tay ... ra dấu. Ông ta không nói không rằng, đưa cho vợ tôi 1 đồng euro! Chị vợ tôi thank you ông liên tục. Mừng như bắt được vàng! Loay hoay một lúc rồi cũng lấy được xe đẩy. Chúng tôi chất vội 2 va li, 4 thùng các-tông đầy hàng cá, mắm, mực khô, bò khô v.v.

Đến nhà con gái tôi, lần đầu tiên gặp vài người Đức ở chung cư gần đó. Khi gặp mặt, họ thường chủ động chào trước. Họ “ha lô”, tôi cũng “hế lô” ... đáp lễ! Sau này quen rồi, nếu gặp, tôi cũng ha lô gọi là ... hội nhập! Vui vẻ cả làng, thấy khá là thân thiện.

Năm 2023, lần thứ ba sang lại Đức. Chúng tôi bay từ Sài Gòn đến Frankfurt. Ở lại đây hơn 2 tiếng rồi bay tiếp về Berlin. Chúng tôi cầm vé giấy hỏi thăm chỗ nhận thẻ lên máy bay của hãng hàng không Lufthansa. Lên tầng,

xuống tầng, đi như chạy còn mất thì dón dắc tìm số cửa ra máy bay bắt đầu. Xong rồi tiếp đến ngược xuôi hỏi tìm chỗ làm thủ tục nhập cảnh thấy điều... khô cổ họng nhưng chưa thấy! Lùng khùng, rồi tôi quyết định tạt vào một quầy bán hàng mỹ phẩm trong sân bay đang vắng khách ... tìm người nhờ chỉ đường. Ông nhân viên người Đức thấy tôi ra dấu và đọc nội dung nhờ Google dịch trên máy điện thoại là mình cần đến chỗ làm thủ tục nhập cảnh. Ông ta chỉ tay ra dấu lên trái, xuống phải, vòng qua trái. Rồi quá, tôi lại nhờ Google dịch. Ông nhân viên này đọc rồi khóa cái thọa (hộc bàn), chắc thọa đựng tiền, xong nói gì đó với một nhân viên nữ bằng tiếng Đức ... Ông ta nhanh nhẹn dẫn chúng tôi đi. Gần đến nơi, ông chỉ tôi quẹo sang trái là đến. Tôi danke (tiếng Đức là cảm ơn) ông ta rồi rít! Phải mất gần 15 phút mới đến nơi. Ông ta nhận lời cảm ơn của chúng tôi bằng cái nhoeo miệng cười rất tươi.

Trước khi sang Đức lần thứ 5, tôi quyết định mua cho mình một cái máy dịch phòng thân! Máy này có tính năng dịch ngoại tuyến, không phải lệ thuộc vào wifi. Tuy nhiên có cái bất tiện cho tôi là dịch giọng nói các tên địa điểm bằng tiếng Đức chưa chuẩn lắm. Đây là do mình phát âm ... lơ lớ! Tôi chủ động dịch

từ tiếng Việt sang tiếng Đức trước ở nhà cho chắc. “Tôi nhờ bạn chỉ đường giúp” là câu thần chú khi cần thì dùng đến. Còn tìm đường nào thì tùy tình hình ... Và câu thần chú đó linh nghiệm thật! Ấy là khi tàu điện ... đổi đường hôm chiều ngày... 13 thứ Sáu, tháng 12/2024! Tàu dừng thả tất cả hành khách xuống dọc đường. Trước đó có hướng dẫn mọi người tự tìm phương tiện đi tiếp. Nếu ban ngày còn đỡ chứ chạng vạng, trời mùa Đông tối mù, thì vợ chồng chúng tôi ... chào thua! Không xác định được sẽ đi về hướng nào tìm tàu điện đến Nhà ga trung tâm. Chúng tôi dừng lại trước một cửa hàng bán áo quần thời trang. Mục đích là tìm người Việt mình hỏi cho nhanh đường đến Hauptbahnhof. Từ đây sẽ đón xe buýt về cửa hàng của con gái tôi. Thất vọng khi không thấy người Việt nào. Không chờ được nữa, chúng tôi chặn đại một thanh niên và ... xuất trình ... câu thần chú. Tôi giới thiệu mình là người Việt Nam và đọc tên địa điểm mình cần đến. Anh ta dùng điện thoại của mình... phiên dịch từ tiếng Đức sang tiếng Việt. Anh ta hỏi lại có phải bạn cần đến Nhà ga trung tâm Hauptbahnhof không, tôi ô kê cái rụp! Anh ta soạn trên máy điện thoại của mình nội dung là tôi sẽ đưa bạn đến chỗ tàu S-Bahn, chỉ đi một trạm

thôi nhé! Tôi mừng quá, cứ danke rồi rít! Anh ta đi trước, tôi vừa đi vừa chạy theo sau. Thỉnh thoảng anh ta quay lại nhìn, như sợ tôi bị dòng người ngáng chân, theo không kịp. Đi một quãng khá xa là chuyển sang leo lên hơn 40 bậc tam cấp. Chúng tôi thở hồng hộc bám sát phía sau. Anh ta dừng lại và bấm điện thoại, nội dung là bạn lên tàu sẽ đến ngay đây và chỉ cần đi một trạm là xuống thôi. Hú hồn, tàu vừa dừng. Tôi chưa kịp danke lần nữa thì anh biến đâu mất! Tôi thầm mong là anh ta cũng đi tàu chứ đừng trở lại ... cửa hàng thời trang khi nãy! Về kể chuyện cho con gái nghe. “Con chắc chắn với ba là anh ta sẽ quay trở lại cửa hàng thời trang. Người Đức đã chỉ đường giúp ai là giúp tận tình, gần như đến nơi đến chốn”, con gái tôi nói một cách tự tin.

2

Lần mua đồ ở siêu thị, thấy tôi trên tay chỉ cầm có gói đậu, một bà già tóc bạc trắng nói gì đó với ông chồng cũng người Đức hơi khòm lưng. Ông quay lại nhìn và đưa tay ra dấu cho tôi xếp hàng tính tiền trước vợ chồng họ. Vì nếu xếp hàng sau, đợi ông bà thanh toán tiền cả một xe đẩy đầy hàng, tôi phải mất vài phút!

Chiều Chủ Nhật, một ngày giữa tháng 7/2024, chúng tôi vào chợ Đồng

Xuân ăn phở. Đồng Xuân Quán khá ồn ào bởi có tiệc sinh nhật của một người Việt trẻ. Một nam thanh niên uống đến say mềm nên từ biệt sớm. Đi ngang qua bàn chúng tôi anh ta lão đảo chực nhào. Tôi nói kiểu chân nam đá chân chiêu như rứa chưa chắc cậu ta ra tới cổng chợ. Y chang! Chỉ một lúc sau có cô gái chạy vào hô hoán cứu mau, cứu mau ... Một số người hốt hải chạy ra ... Trước đó đã có vài người xúm lại đỡ anh ta dậy. Cứ ngã sấp mặt xuống đường khiến mặt anh ta bê bết máu. Nhóm bạn trong tiệc sinh nhật dừng lại, trở mắt nhìn vì bạn của họ đang được một thanh niên người Đức ... bảo vệ, không cho ai lại gần. Tôi nghe một cô gái nói là dìu anh bạn vào bên trong quán để lau chùi cho sạch máu. Nhưng không còn kịp nữa! Sau đó mới biết là ... rủi cho anh bị té bởi được ... giúp đỡ quá sức tận tình!? Trước đó chừng 2, 3 phút, người thanh niên Đức này đã gọi ngay xe cứu thương 112! Tôi có nghe loáng thoáng một cô gái trách nhóm bạn là sao không bỗng giữ bạn ấy, lại để cho người Đức đó gọi cứu thương đưa vào bệnh viện?! Thì ra bạn nam này không có giấy tờ hợp pháp! Vào bệnh viện rồi sẽ xuất viện. Tiếp đó vào ngay trại tị nạn là con đường ngắn nhất dành cho bạn của họ! Không biết bạn ấy có bị trục xuất không nữa! Tôi cũng mong là anh ta gặp may

mắn lần này chứ không phải đợi đến lần sau.

Nhớ lại một sáng thứ Sáu, tháng 5/2024, con gái đưa chúng tôi về một vùng nông thôn của bang Brandenburg thăm chơi. Trên đường đi thấy có một cái chợ bán rau, củ, quả và bánh mì, bánh ngọt, cà phê... Con gái tôi định đỗ xe thì bất ngờ có một người đàn ông Đức từ trong chợ chạy ra nói với con tôi mấy câu rồi chỉ vào một tấm biển đặt trên vỉa hè. Tôi cứ nghĩ chắc chỗ này không cho đậu xe. Nhưng con gái tôi đã nổ máy xe và rời đi. Mấy phút sau tôi mới được biết là ông người Đức nọ trong ban quản lý chợ. Ông ta nói với con gái tôi là chúng tôi không hài lòng và không đón tiếp người nước ngoài vào chợ! Người nước ngoài chứ không chỉ riêng người Việt Nam. Chào thân ái thôi!

Ở Đức, kể cả Berlin,

khách quan mà nói, đây đó vẫn còn nạn phân biệt chủng tộc. Hiện nay có tới 25% dân số của Đức là người nhập cư. Có biểu tình chống lại chính sách nhập cư thì cũng có biểu tình ngược lại và biểu tình bài trừ nạn phân biệt chủng tộc v.v. Tất nhiên những cuộc biểu tình này luôn có mặt cảnh sát kiểm soát tình hình ...

Tháng 2/2022, khi xảy ra chiến tranh Nga-Ukraina, rất đông người dân Ukraina lẫn người Việt chạy nạn. Hơn 1 triệu người qua Đức, nhiều nhất là đến Berlin. Tại đây họ được hưởng tiêu chuẩn người tị nạn về thời gian cư trú, được cấp giấy phép lao động, hưởng trợ cấp xã hội, chăm sóc y tế, giáo dục cho trẻ vị thành niên ... Ai ở trại tị nạn đều được chính quyền, các tổ chức xã hội, từ thiện giúp lương thực, thực phẩm và những đồ dùng thiết yếu

như nồi cơm điện, bình nấu nước siêu tốc, xoong nồi, máy sấy tóc v.v. Ai không ở trại mà xin ra ngoài đều có nhiều tổ chức, cá nhân người Đức và người Việt đón tiếp cho ở miễn phí vài ba tháng trước khi họ tìm được việc làm. Nhận người tị nạn rồi giúp họ làm giấy tờ trình báo chính quyền, ghi danh tạm trú ... Đồng thời 500 cơ sở Y tế ở Berlin đã cung cấp dịch vụ điều trị ngoại trú miễn phí cho những người tị nạn từ Ukraina và những người chưa có bảo hiểm y tế ... Tính đến tháng 3/2024, có khoảng 1.3 triệu người tị nạn Ukraina đang cư trú ở Đức. Nhà nước Đức đã chi hơn 20 tỉ euro để cấp chỗ ở cho số người này.

Thật là đối xử quá tốt, quá hào hiệp!

Nếu ở Tây Đức, người dân phóng khoáng, năng động do ảnh hưởng của dân Anh, Pháp, Mỹ thì Đông

Đức ngược lại, có phần trầm lặng, nhẹ nhàng hơn khi tiếp xúc với người nước ngoài. Tôi có người thân và một số bạn sang CHDC Đức hợp tác lao động từ năm 1987, 1988 kể, mình từng được người Đức cứu mang giúp đỡ hoặc dạy nghề làm bánh, bó hoa, tạo điều kiện về mặt bằng để kinh doanh ... sau khi nước Đức vừa thống nhất.

Hiện tại, cạnh số người Đức không thích người nước ngoài vẫn còn rất nhiều người Đức cởi mở và thân thiện, sẵn sàng giúp đỡ người nước ngoài khi cần thiết. May mắn là nhiều lần chúng tôi được một số người Đức trợ giúp trong những lúc ... khẩn cấp. Và một lần ... nhằm giờ xấu là không được chào đón vào phiên chợ quê ... Nhưng đó là một cách khước từ rất... hòa bình!

Bài và hình LKD

Mời khách trên đường phố Tokyo

Nghề hầu rượu ở Nhật

(NHỮNG CHUYỆN BÊN LỀ)

TRỊNH THANH THỦY
ORANGE COUNTY, CA

Lần này ghé Nhật, tôi được người dẫn Tour dẫn đi dạo Khu Kabukicho ở Shinjuku, Tokyo, Nhật Bản về đêm. Khu này được gọi là “khu đèn đỏ” tập trung nhiều quán rượu, khách sạn tình yêu, cửa hàng, nhà hàng, hộp đêm và nó thường được gọi là “Thị trấn không ngủ”. Tôi sửng sốt khi khám phá một điều mới lạ. Tôi thấy lạ vì nghề hầu rượu ở Nhật đã có từ lâu nhưng giờ sao nó quá thịnh hành dưới hình thức các quán ăn có bán rượu và chiêu đãi viên

đứng mời mọc khách công khai trên đường phố đông người qua lại. Tôi thấy một hàng dài các cô, cậu tuổi teen đứng xếp hàng mặc quần áo kiểu Cosplay (hoá trang) tay cầm các tấm bảng đề giá tiền như 1,000 yên một giờ hay 2,500 yên cho 3 giờ. Hỏi người Tour dẫn đường tôi mới té ngửa ra họ là các cô cậu đang mời mọc khách thuê bao họ, cho những buổi hầu rượu với giá khoảng từ 1,000, 3,000 yên trở lên 1 giờ tức từ 17 tới 20 đồng đô la một giờ. Điều khiến

mọi người chú ý hơn, là họ đứng ngay ở đường lớn, nơi có nhiều người và du khách qua lại. Có vài cô đeo khẩu trang, phần còn lại thì không. Khi thấy bị chụp hình, có người né, che mặt lại, có người tỉnh bơ. Tôi thầm băn khoăn tại sao các cô cậu thanh thiếu niên Nhật công khai mời mọc khách bằng các tấm bảng giá quảng cáo giá tiền như thế. Tìm hiểu kỹ hơn, tôi mới vỡ lẽ ra, nghề hầu rượu này là một nghề lương thiện, kiếm được tiền và còn lành mạnh cho con người nữa.

Khách được trò chuyện, uống rượu, chiêu chuộng nhưng không được đụng vào người hầu rượu. Người nào làm xằng hay bất nhã sẽ bị đuổi ra khỏi quán. Người hầu rượu sẽ trò chuyện giải khuây, ca hát, nhảy múa hay làm những điều khiến khách hết cô đơn, buồn bã, tẻ nhạt, sau những giờ làm việc cực nhọc. Người hầu rượu được huấn luyện để sành sỏi tâm lý của khách hơn. Họ học cách làm cho khách vui lòng, rành rẽ mọi đề tài để tìm hiểu và tạo cảm thông với khách. Ngoài ra phần lớn họ có ngoại hình và ăn mặc đẹp.

Ngày xưa Nhật có Geisha hầu rượu trong các quán rượu, ngày nay thì Hostess và Host Clubs lên ngôi. Đó là các quán rượu có bán rượu, thức ăn và dịch vụ hầu rượu. Họ- người hầu rượu- có thể là học sinh, hay đã trưởng thành và đi làm. Các cô, cậu đi làm nhưng lợi tức không đủ sống, muốn đi làm thêm giờ phụ trội để kiếm tiền mua sắm, tiền học phí, tiền thuê nhà hay giúp đỡ cha mẹ già yếu không thể trả tiền chi phí thuốc men hay cuộc sống. Họ- những người khách- có thể đến vì cô độc, cô đơn, vì cuộc sống khô khan, tẻ nhạt, buồn bã hay vì áp lực công việc. Họ có chuyện buồn trong gia đình, hoặc nhiều lý do khác đã đến

quán rượu tìm quên hay tìm vui, đều được tiếp đãi ân cần trong vài giờ thoải mái, say sưa bên men rượu và người đẹp. Khách thường được khuyến khích uống nhiều rượu và những loại rượu đắt tiền. Nhất là các buổi sinh nhật hay ăn mừng được tổ chức ở đó, các ly rượu được xếp hình kim tự tháp và những chai rượu đắt tiền được khai ra mà dĩ nhiên khách là người phải chi trả. Có người sạt nghiệp hay phá sản, vì mê người hầu rượu!!! Có những cô gái vì mê trai đẹp mà tiêu hết tiền vào dịch vụ này đến nỗi túng thiếu, nợ nần rồi lao vào con đường bán thân bằng cách ra đứng đường ở một khu phố ở Nhật để đón khách để đưa vào các Khách sạn Tình yêu (Love Hotel) !!!

Xin nói thêm về cuộc sống mưu sinh thường ngày của người Nhật. Người dẫn Tour là một người sinh ra và lớn lên ở Nhật, kể tôi nghe rằng Chính phủ Nhật lúc nào cũng muốn thúc đẩy dân Nhật đi làm ngay từ lúc mới ra trường. Có nhiều thanh thiếu niên vì cần tiền đã bỏ học mà đi làm trước khi ra trường.

Theo truyền thống, người Nhật coi trọng việc làm và nơi làm việc của họ như ngôi nhà thứ hai mà họ sẽ làm việc cho đến cuối đời. Họ làm việc quần quật và quá

sức từ xưa đến nay. Văn hóa này vẫn còn tồn tại. Một cuộc khảo sát gần đây của chính phủ cho thấy cứ 10 người lao động Nhật Bản thì có khoảng một người làm thêm hơn 80 giờ mỗi tháng. Trong đó cứ 5 người thì có một người có nguy cơ bị Karoshi (chết vì làm việc quá sức)- có thể là do đột quỵ, đau tim hoặc tự tử do căng thẳng. Báo cáo năm 2023 ghi nhận 21.8 ngàn người tự vẫn chết ở Nhật. Trong đó số trẻ em tự vẫn lên tới 20%. Người dẫn Tour có cho tôi biết cảm giác của ông khi còn đi học bị áp lực đủ mọi phía từ gia đình, học đường và chính phủ lúc nào cũng chỉ muốn thanh thiếu niên đi làm. Anh ta chưa học hết đại học đã ra đời đi làm và hành nghề dẫn Tour được 7 năm. Anh rất yêu thích nghề này.

Tôi hỏi thêm về tỷ lệ thất nghiệp ở Nhật. Anh bảo, chỉ khoảng 1 rưỡi hay 2% mà thôi.

Tôi hỏi thêm rằng chính phủ Nhật có những chương trình trợ giúp người nghèo hay già yếu không và khoảng bao nhiêu phần trăm người hưởng trợ cấp Welfare ở Nhật. Anh bảo khoảng 1.6%. Anh thêm, ăn Welfare ở Nhật rất khó khăn, vì chính phủ điều tra rất kỹ, xem người đó có thật sự là dân Nhật (phải là cư dân Nhật)

nghèo khó mấy đời hay không? Mức nghèo đói để thụ hưởng phải là nghèo mấy đời mới đủ tiêu chuẩn. Luật lệ đặt ra rất gắt gao gây áp lực cho người đi xin và chính phủ cố gắng đẩy họ đi làm. Ngoài ra số tiền trợ cấp được cho rất ít khoảng 65 ngàn yên tức khoảng 490 Đô Mỹ mỗi tháng cho một gia đình, không đủ sống. Tuy nhiên sự tự hào theo truyền thống ăn vào máu, bắt người Nhật phải tự đi làm để kiếm sống.

Bạn có xuống thế giới Metro xe điện ngầm của Nhật bạn mới thấy người Nhật bị áp lực nhiều như thế nào. Họ đi rất nhanh, vội vã, đông như kiến, ít cười nói, trên xe điện cũng vậy, không ai nói chuyện với ai. Lúc nào tàu cũng chạy đúng giờ, người cũng đi nhanh cho kịp chuyến tàu và đi như những dòng chảy luân lưu, không ngừng nghỉ.

Ý kiến mở ra những quán rượu có người hầu chuyện trò, có lẽ là một ý kiến sáng chói và là một phương pháp trị liệu bệnh áp lực vì công việc rất hiệu quả. Sau những giờ phút nhọc mệt và căng thẳng đầu óc, có một người ngồi nghe và nói với mình những lời êm tai, kể cho mình những mẩu chuyện hay, nhảy hay hát với mình những bài tình ca lãng mạn thì đầu óc ai mà

không thư thái, dễ chịu hơn phải không các bạn?

Đó là câu chuyện của người Nhật trên đất Nhật, nhưng còn người Việt mình ở đất Nhật thì sao? Sở dĩ tôi có câu hỏi này vì tôi đã gặp người Việt mình ở phi trường Haneda của Tokyo và chính người Việt đã giúp đỡ tôi nồng nhiệt, mang lại cho tôi một cảm giác ấm áp biết là bao.

Số là khi xuống phi trường Haneda, tôi phải đi tìm chỗ hẹn của Tour đặt từ trước để lấy Shuttle Bus về khách sạn. Tổ chức Tour bảo tôi họ sẽ liên lạc bằng phone hay text cho tôi địa điểm để ra chỗ hẹn đón xe Bus của khách sạn, xe này sẽ đưa tôi đến khách sạn mà họ đặt sẵn cho tôi ở Tokyo. Tôi xuống phi trường lúc 3 giờ chiều mà chẳng thấy họ gọi

hay text của họ, làm tôi cứ lóng ngóng mãi ở phi trường rồi tôi quyết định đi tìm Taxi để về khách sạn. Ở phi trường, tôi vào văn phòng information của phi trường hỏi, để biết chỗ nào là cửa ra và đón Taxi. Người nhân viên nói tiếng Anh quá yếu chỉ bập bẹ vài tiếng Anh và đưa tôi cái bản đồ bảo tôi đi Metro hay Taxi mà về khách sạn. Cầm cái bản đồ lơ ngơ tìm đường, bỗng dừng tôi gặp một anh còn trẻ đứng gần đấy đang nói chuyện điện thoại với ai bằng tiếng Việt. Mừng quá tôi hỏi anh về tấm bản đồ và đường ra trạm Taxi. Anh sống ở Tokyo và ra phi trường đón người thân là vợ và mẹ vợ đi chơi xa về. Trò chuyện qua lại một hồi, thấy tôi bơ vơ giữa đất người, anh tình nguyện chở giùm tôi về khách sạn

xa khoảng 30 phút. Mẹ vợ anh, người tầm độ 45 tuổi nói chuyện rất cởi mở, vồn vã, tự nhiên. Chị kể chị cũng từng qua Mỹ và đi tìm bạn bơ vơ ở đó với thứ tiếng Anh bập bẹ và chị cũng từng được người lạ giúp, nên giờ chị giúp tôi lại thì có gì đâu. Xuống xe về khách sạn, tôi thấy tình người Việt mình thật nồng ấm và đáng yêu biết bao. Khi ấy tôi mới nhận được text từ tổ chức Tour chỉ dẫn đường ra Shuttle Bus !!!

Trên xe, chị đã kể tôi nghe chị đến Nhật ra sao, đi làm công những việc chân tay thế nào, bây giờ đã có nhà ở Nhật, sống thoải mái và rất yêu thích đời sống ở đây. Ở Nhật lâu, có lẽ chị và con cái chị đã thấm nhuần những đức tính và kỷ luật của người Nhật.

Nói đến con số người Việt

định cư ở Nhật thì theo Wiki cho tới tháng Sáu năm 2024, tại Nhật có hơn 600 ngàn 348 người Việt sống tại đây. Con số này biến người Việt thành cộng đồng người nước ngoài lớn thứ hai tại Nhật Bản, sau người Trung Quốc và người Hàn Quốc. Phần lớn người Việt Nam tại Nhật Bản là những người tị nạn được nhận vào cuối những năm 1970 và đầu những năm 1980. Một số ít hơn là những người lao động nhập cư bắt đầu đến vào năm 1994.

Ở Nhật Bản, có lẽ hầu hết những người lao động đến từ các quốc gia nghèo hơn đã giúp cho chính phủ Nhật một nguồn lao động giá rẻ và giúp ngăn chặn vấn đề thiếu hụt lao động mà đất nước này hiện đang phải gánh chịu.

Bài và hình TTT

Các chiêu đãi viên Nam

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

Quỳnh Dao tên thật là Trần Triết sinh năm 1938 tại Thành Đô, Tứ Xuyên, Trung Quốc. Năm 1949, khi Mao Trạch Đông chiếm được Hoa Lục, Quỳnh Dao theo cha mẹ di tản tới Đài Loan.

Trần Triết ban đầu lấy bút hiệu Tâm Như. Kể từ tiểu thuyết *Song Ngoại*, xuất bản năm 1963, Trần Triết lấy bút hiệu Quỳnh Dao. "Quỳnh ngọc sắc mỹ dã" (quỳnh, màu ngọc đẹp). Dao có nghĩa là làm bằng ngọc hoặc dát ngọc, ví dụ như từ ghép "dao cầm" (đàn ngọc). Như vậy, ý nghĩa của bút danh "Quỳnh Dao" là nói về một loại ngọc đẹp, quý giá, một sản phẩm tinh tế và thuần khiết.

Bút hiệu Quỳnh Dao dựa vào hai câu thơ trong bài 'Mộc Qua' tương truyền là do Khổng Tử sáng tác: "Đầu

Song Ngoại

ngã dĩ mộc đào, báo chi dĩ quỳnh dao, nghĩa là: người ném tặng ta trái mộc đào, ta đáp lại bằng loại ngọc đẹp".

Câu nói "Đầu ngã dĩ mộc đào, báo chi dĩ quỳnh dao" có thể hiểu theo nghĩa là: khi người ta tặng cho mình một món quà, dù là vật gì, ta cũng sẽ đáp lại xứng đáng. Không chỉ có vật chất, mà còn là tình cảm chân thành.

Năm 16 tuổi, Quỳnh Dao viết tiểu thuyết đầu tay 'Vân ảnh'. Năm 1964, Quỳnh Dao viết tiểu thuyết *Song ngoại* và *Thố Ty Hoa*.

Song ngoại là tựa đề một trong nhiều tác phẩm của Quỳnh Dao. Song có nghĩa là cửa sổ (song cửa). Ngoại là ngoài. Song ngoại là ngoài song cửa, tức là một thế giới bên ngoài cửa sổ, nơi mà người ta từ bên trong có thể nhìn thấy thất

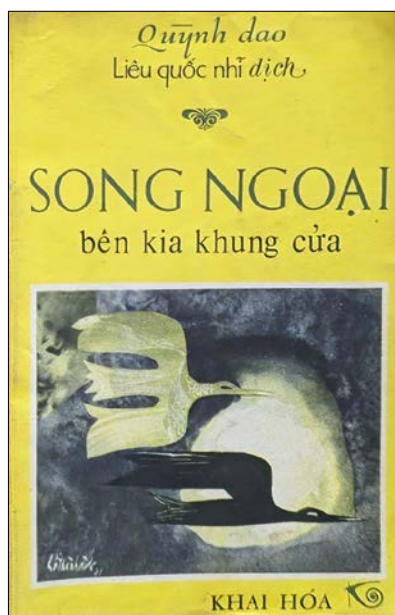
tình của đời người: "hỉ, nộ, ái, ố, ai, lạc, dục". Quỳnh Dao thường sử dụng những hình ảnh như vậy để diễn tả sự khát khao, mong muốn khám phá tình người, khi mà họ bị ngăn cách bởi một rào cản nào đó, có thể là thể chất, tâm lý, hoặc xã hội. Đến nay, Quỳnh Dao đã sáng tác 56 bộ tiểu thuyết, 17 bộ được dựng thành phim. Phải kể tới phim "Mùa Thu Lá Bay" phỏng theo tiểu thuyết của Quỳnh Dao với minh tinh Chân Trân và Đặng Quang Vinh làm đôi ta phải xếp hàng rồng rắn trước rạp Tây Đô Cần Thơ hồi năm năm. (Bữa đó em yêu bị rạch túi)

o o o

Lâm Thanh Hà sinh năm 1954 ở Đài Loan. Năm 17 tuổi, vừa tốt nghiệp cấp ba, một lần lang thang trên đường Tây Môn Đình ở Đài Bắc, người của công ty điện ảnh đang kiếm diễn viên bất gặp Lâm Thanh Hà. Họ đưa Lâm Thanh Hà cuốn *Song Ngoại*. Trang đầu tiên của cuốn sách: "Giang Nhạn Dung dáng nhỏ gầy, đôi mắt mơ màng như sương, đượm vẻ u uẩn. Hai cánh tay gầy gò lộ ra khi mặc áo sơ mi trắng cộc tay, trông thật đáng thương". Trang thứ hai của cuốn sách: "Giang Nhạn Dung thơ thần bước, chìm đắm trong thế giới của riêng mình, một thế giới không ai biết được".

Nữ sĩ Quỳnh Dao

Lâm Thanh Hà

Đạo diễn Tống Tôn Thọ chọn Lâm Thanh Hà đóng vai Giang Nhận Dung. Từ 1972 tới 1982, Lâm Thanh Hà đóng tới 12 phim phỏng theo tiểu thuyết tình cảm lãng mạn của Quỳnh Dao. Nhân vật nữ chánh trong tiểu thuyết điểm tình của nữ sĩ Quỳnh Dao lên màn bạc là diễn viên Lâm Thanh Hà. Lâm Thanh Hà cho rằng *Song Ngoại* của Quỳnh Dao đã thay đổi cuộc đời mình mãi mãi.

Tôi lại nhớ năm 1970, Liêu Quốc Nhĩ là dịch giả cho một chục cuốn tiểu thuyết của nữ sĩ Quỳnh Dao. “Truyện Quỳnh Dao với bản dịch của Liêu Quốc Nhĩ tạo thành một hiện tượng rất ăn khách. Theo dịch giả Liêu Quốc Nhĩ, Quỳnh Dao có lối viết “mềm”, luôn cho tràn ngập trong truyện tình thương giữa người với người nên dễ gây xúc động cho người đọc nhất là mấy em yêu đang tuổi thanh xuân. Chúng ta không đòi hỏi hay chờ đợi giá trị văn

chương cao trong truyện của Quỳnh Dao.

Như “*Song Ngoại*” là cuốn truyện đầu tiên của Quỳnh Dao do Liêu Quốc Nhĩ dịch; nhà xuất bản Hàn Thuyên in và phát hành tại Sài Gòn. Tiền công dịch trong vòng một tháng của Liêu Quốc Nhĩ lên tới 50 chục ngàn đồng, trong khi chiếc xe Honda SS 67 chỉ có 36 ngàn 5 trăm. Số tiền nhuận bút đó gấp đôi lương một giáo sư trung học đệ nhị cấp.

Lâm Thị Kim Dung, người bạn học xinh đẹp quê Long Xuyên cùng bạn Anh Văn trường Đại học Sư Phạm Cần Thơ trần thuật cuốn “*Song Ngoại*” của Quỳnh Dao. Trần thuật là tóm tắt, phân tích hoặc thảo luận về một tác phẩm văn học để giúp cho độc giả hiểu rõ hơn về nội dung, ý nghĩa, và các yếu tố tạo nên giá trị của tác phẩm đó. Trần thuật tác phẩm văn học không chỉ giúp người đọc hiểu rõ hơn về nội dung, mà

còn giúp phát triển kỹ năng tư duy và khả năng cảm thụ nghệ thuật. Nhưng thú thật lúc đó tôi chỉ nghĩ mấy con nhỏ á xầm họ Lâm này tánh tình uỷ mị, suốt suốt khóc than nên khoái tiểu thuyết tình cảm, lãng mạn của Quỳnh Dao. Trong khi bọn con trai lại mê truyện chưởng, khoái *Thiên Long Bát Bộ*, *Hiệp khách hành*, *Tiểu ngạo giang hồ*, *Lộc Đình Kỳ* của Kim Dung do Hàn Giang Nhận làm dịch giả. Hàn Giang Nhận dịch truyện Kim Dung rất tự nhiên phóng khoáng, mang hồn võ hiệp mộng mơ. Như đoạn mở đầu tiểu thuyết *Tiểu ngạo giang hồ*: “*Gió xuân đậm ấm, ngàn liễu xanh tươi, hoa phôi sắc thắm, hương nức lòng người*”. Hay Hàn Giang Nhận dịch bài thơ Khiển hoài của Đỗ Mục đời Đường: *Lưu lạc giang hồ đã bấy lâu/ Cùng người nhỏ bé ở bên nhau/ Mười năm sự tỉnh Dương Châu mộng/ Mang tiếng trắng hoa*

ngiht lại sâu

Tuy nhiên không giống ai; tôi lại khoái đọc O’ Henry nhất là các ‘short stories’ như ‘*The Gift of the Magi*’ hoặc ‘*The last leaf*’ có ích hơn cho việc học tiếng Anh của mình.

Rồi ngày mùng 4 tháng Chạp năm 2024, tại quận Đạm Thủy, thành phố Tân Bắc, Đài Loan với một lá thư tuyệt mệnh, ở tuổi 86, muốn tránh khỏi sự khổ đau của bệnh tật, nữ sĩ nhẹ nhàng dứt áo ra đi ngoài song cửa. Quỳnh Dao đã thực thi “*Nan y tử quyền*”, tự nguyện chọn quyền được chết (euthanasia)

Quyết định ra đi, Quỳnh Dao đâu biết rằng bà đã mang theo những tình thơ ‘*Song Ngoại*’, thời Đại học Sư Phạm của tôi, cách nay hơn nửa thế kỷ.

Quỳnh Dao không còn ngồi trong khung cửa sổ để nhìn ra cuộc đời nữa rồi! Vĩnh biệt Song Ngoại! Tôi mong bà yên nghỉ. Rest in peace!

ĐXT

Phim “Mùa Thu Lá Bay” phỏng theo tiểu thuyết của Quỳnh Dao với minh tinh Chân Trân và Đặng Quang Vinh

DU FACE

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

“FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

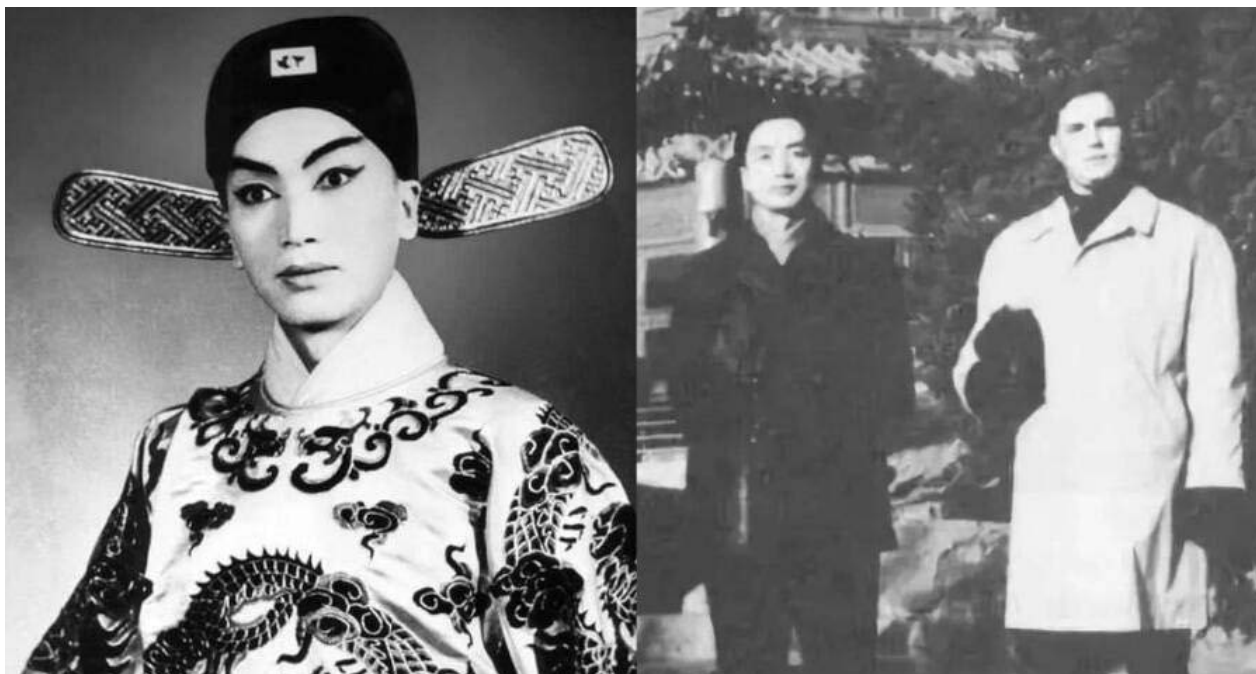
BBT Trẻ

Đi thăm viện bảo tàng Điệp Viên bên D.C. tình cờ phát hiện câu chuyện điệp viên khó tin nhưng có thật.

Shi Pei Pu (21 tháng 12 năm 1938 – 30 tháng 6 năm 2009) là một ca sĩ opera người Trung Quốc đến từ Bắc Kinh. Ông đã trở thành một điệp viên để thu thập tình báo từ Bernard Boursicot, một nhân viên tại Đại sứ quán Pháp. Suốt 20 năm chung sống như vợ chồng, ông đã thuyết phục Boursicot rằng ông là một phụ nữ và cả hai có một đứa “con chung”. Sau đó, khi cả 2 bị bắt, Boursicot đã không thể chấp nhận khi biết sự thật nên đã tìm cách tự sát nhưng không thành công.

Câu chuyện này là cảm hứng cho vở kịch của David Henry Hwang được trình diễn năm 1988 - M. Butterfly. Tác phẩm này đã giành giải Tony cho vở kịch hay nhất năm đó.

P.S. Bởi vậy, đồ nhái của TQ giống như thật không phải là chuyện mới đây. Bái phục!

Hàng Trung Quốc... - NGUỒN: FACEBOOK NGHIEM VAN NGUYEN

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhấc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

Ờ-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Túi khí (airbag) xe hơi

John W. Hetrick (một kỹ sư kiêm lính hải quân người Mỹ) kể với tạp chí American Heritage: "Mùa xuân năm 1952, vợ chồng tôi và con gái 7 tuổi Joan đi chơi. Đột nhiên một tảng đá lớn xuất hiện giữa đường khi tôi vừa lái xe qua đỉnh đồi. Tôi nhớ mình đã đạp thắng và bẻ lái sang phải. Xe lao vào mương nước, đâm phải cây và hàng rào gỗ. Khi tôi đạp thắng, cả vợ tôi và tôi đều giơ tay để giữ con gái không va vào bảng điều khiển. Trên đường về, tôi không thể ngừng suy nghĩ về vụ tai nạn. Tôi tự hỏi: Tại sao khi gặp tai nạn, không có một thứ gì đó ngăn cản mọi người lao về phía trước?"

Sau tai nạn đó, Hetrick bắt đầu phác thảo các thiết kế cho “đệm an toàn sản xuất cho xe”. Ngày 5-8-1952, ông nộp đơn và chờ hơn một năm để lấy bằng sáng chế. Quá trình này tiêu tốn khoảng 250 USD. Cùng khoảng thời gian đó, nhà phát minh người Đức Walter Linderer cũng nhận bằng sáng chế cho phát minh “đệm bơm hơi” tương tự.

Ford và GM là hai hãng xe đầu tiên nghĩ đến việc ứng dụng hai phát minh trên nhưng họ đã thất bại, bởi không thể trả lời:

Làm cách nào để hệ thống “đệm bơm hơi” nhận ra tai nạn và bơm phồng túi khí trong khoảng thời gian chớp nhoáng? Làm sao khi những “chiếc đệm an toàn” cũng là tác nhân gây thương tích thứ cấp cho

hành khách (vì bung ra quá mạnh bạo)?

Năm 1967, kỹ sư cơ khí ở New Jersey (Mỹ) - Allen K. Breed đã trả lời hai câu hỏi trên bằng cách sáng chế ra thứ được coi như túi khí cơ-điện đầu tiên của ngành công nghiệp xe hơi, đó là hệ thống túi khí có sử dụng các cảm biến nhận biết va chạm. Breed còn giúp thiết kế hơn 20 phát minh an toàn cho xe hơi khác - nổi bật là những túi khí sẽ có các lỗ hở khi bơm căng (Phát minh này được cấp bằng sáng chế năm 1991, nhằm "giảm nguy cơ chấn thương bằng cách giảm độ cứng của túi bị phồng").

Thừa thắng xông lên, Breed đã thành lập công ty riêng - trở thành nhà sản xuất vật tư cảm biến va chạm và mô-đun bơm hơi hàng đầu thế giới mang tên Key Safety Systems.

Túi khí đã trở nên thịnh hành vào những năm 80, khi các công ty lớn trong ngành sản xuất xe hơi bắt đầu lắp đặt túi khí như một thiết bị cần bản. Đến năm 1998, hệ thống túi khí trên xe hơi đã trở nên tiêu chuẩn bắt buộc phải có trong tất cả các dòng xe mới, chính thức được thương mại hóa trên thị trường xe hơi.

Theo một số thống kê tại Mỹ, hệ thống túi khí trên xe hơi có thể giúp giảm tới 30% nguy cơ thương vong cho người ngồi trong xe. Tuy nhiên, vẫn có rất nhiều người không thích món đồ bảo vệ này...

John W. Hetrick

Walter Linderer

Allen K. Breed

Comột bai tho

TRANG NGUYỄN

Sài Gòn có bến Chương Dương

Có Dinh Độc Lập, có đường Tự Do,

Phường Chợ Quán, khóm Cầu Kho.

Bến xe Lục Tỉnh, con đò Thủ Thiêm...

(BẢO VÂN)

Đó là 4 câu đầu của bài thơ Sài Gòn trong sách giáo khoa lớp Năm được viết vào cuối thập niên 1950, giới trung niên trở lên có ai không biết. Những lời thơ lục bát đọc lên dễ nhớ dễ đi vào lòng người nhắc đến những địa danh, công trình, đường sá mang tính đặc trưng của Sài Gòn ra đời sau khi thực dân Pháp trao trả độc lập cho chính quyền VNCH.

Thời Pháp thuộc, bến Chương Dương có tên gọi Quai d' Arroyo Chinois và sau đó đổi thành Quai de Belgique. Bến Chương Dương bắt đầu từ đường De la Somme (Hàm Nghi) đến đường Nancy (hiện nay là Nguyễn Văn Cừ) dài chừng 3 cây số. Bến chỉ là một địa điểm nhưng cũng có thể là một con đường dọc theo mé sông bờ kênh khi giao thông đường bộ chưa hoàn toàn thay thế vị trí quan trọng của đường thủy trong khi ngành giao thông chưa được phát triển (đường Bến Chương Dương). Ghe tàu giao thương từ khắp mọi miền đổ về bến bãi mua bán, cung ứng hàng hoá cho người dân Thủ đô Sài Gòn.

Từ xưa, người Minh Hương trốn triều đình Mãn Thanh

được Chúa Nguyễn cho đến định cư ở vùng đất phương Nam rộng lớn. Một số người giống thuyền buồm theo sông Soài Rạp vào sông Bình Giang (Sài Gòn ngày nay) dừng chân bên bờ sông An Thông mà họ đọc là Cổ Hủ do hình dáng con sông có đoạn phình ra rồi thắt hẹp như củ hủ dừa. Nhưng do phát âm hơi khó, dần dần người ta đọc thành Tàu Hủ. Họ chọn vùng đất này vì giao thông tiện lợi, sông rạch chằng chịt dễ di chuyển làm ăn buôn bán và họ gọi tên là Chợ Lớn. Về sau, vùng đất này đón nhận thêm một số người Hoa sống ở Cù Lao Phố (Biên Hoà) chạy nạn khi bị quân Tây Sơn đánh vào Nam tàn phá nhà cửa. Chợ Lớn càng thêm đông đúc nhộn nhịp chạy từ kênh Bến Nghé nối kênh Tàu Hủ dài chừng

hơn 9 cây số trở nên sầm uất (bao gồm một phần nhỏ phía đông của quận 1, quận 2, 5, 6, 8 vào thời VNCH).

Như trên đã xác định khu vực bến Chương Dương. Tuy vậy về mặt địa giới nó chia làm thành hai bến trên một con kênh mang hai tên (Bến Nghé và Tàu Hủ). Do vậy, trong bài thơ học thuộc lòng trên có sự sắp xếp không theo trật tự (chắc là để thuận vắn) khi nhắc đến phường Chợ Quán, khóm Cầu Kho trước rồi mới nói đến “*Bến Thành đã tiếng tăm vang/ Chợ Cầu Ông Lãnh lại càng nên đi...*”.

Trở về trên trăm năm trước, khu vực chợ Cầu Muối và Cầu Ông Lãnh ngày nay, có một cây cầu gỗ dựng vào năm 1874 bắc qua kênh Bến Nghé được dân chúng dựng lên gọi là Cầu Ông Lãnh mà không lấy tên là Cầu Muối đã được gọi từ trước. Trong cuốn “Sài Gòn năm xưa” của học giả Vương Hồng Sển viết rằng, thời ấy người ta đào một con mương lớn từ kênh Bến Nghé dẫn vào (đường Nguyễn Thái Học ngày nay) để ghe muối từ miền Trung và miền Tây vận chuyển vào kho tích trữ bán sang Cam Bốt. Hai bên bờ mương người ta dựng nên các dãy nhà kho bằng tranh tre nửa lá, và bắc một cây cầu ván cho phu phen bốc vác

muối mang lên bờ. Đến khi Pháp đánh chiếm Sài Gòn thì những kho muối trở thành hoang phế. Dân tứ xứ chạy giặc về đây cư trú rồi dần dần họp chợ, gọi là chợ Cầu Muối.

Từ đây, chợ Cầu Muối cùng chợ Cầu Ông Lãnh ra đời cùng một thời điểm mỗi chợ cách nhau vài trăm mét một bên là mặt ngó ra kênh Bến Nghé, một chợ dọc theo con mương có những cây cầu ván bắc vào khu chợ. Nhà văn Sơn Nam ghi nhận: “Cả hai chợ

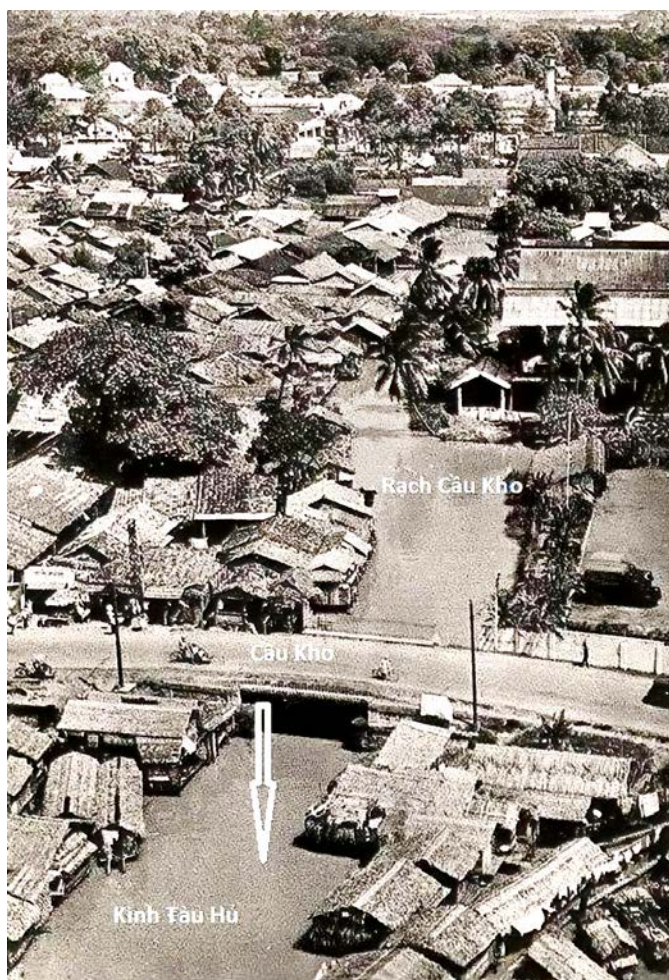
đều là “trên bến dưới thuyền” nhưng con kinh đào sau này lấp lại nên chợ Cầu Muối cách xa với bến sông. Năm 1875, chính quyền Pháp ở Sài Gòn chính thức cho phép thành lập chợ Cầu Muối và chợ Cầu Ông Lãnh.

Tiếp theo chợ Cầu Ông Lãnh là phường Chợ Quán, khóm Cầu Kho. Bài thơ ghi nhận dưới chính quyền độc lập của VNCH những tên làng xã được đổi tên thành phường, khóm. Tuy vậy, nếu nói vùng Cầu Kho tức khu vực chợ Nancy sau này thành khóm thì

có chút thiệt thòi cho cái tên đơn vị hành chính quá nhỏ bé so với sự nhộn nhịp phồn thịnh của khu vực này khi xưa.

Khóm Cầu Kho là do nơi này có Kho Quản Thảo từ thời khẩn hoang lập ấp vào thời Chúa Nguyễn chưa hoàn thiện thiết lập bộ máy hành chính ở đất Gia Định. Quan sở tại cho dựng kho Quản Thảo để thu trữ thuế khoá, chi cấp lương bổng (thuế biệt nạp đóng bằng lúa gạo). Trong bài phú Cổ Gia Định phong cảnh vịnh có ghi: “Kho Cẩm Thảo chứa thuế vua, mạch nước sữa dân ai dám phá”. Theo lịch sử và hiện trạng bản đồ do Trần Văn Học vẽ năm 1815, nhiều nhà nghiên cứu cho rằng, kho Quản Thảo nằm ở vị trí nhà thờ Cầu Kho ngày nay. Sở dĩ có tên Cầu Kho là do quan cai trị cho đào kênh dẫn từ kênh Tàu Hủ vào các kho chứa thuế để ghe thuyền tiện việc vận chuyển. Bên ngoài lại có con đường đất dọc theo kênh (sau này là đường Hàm Tử, hiện nay là đại lộ Đông – Tây), người ta dựng một cây cầu gỗ bắc qua cho tiện giao thông đường bộ.

Khu vực Cầu Kho hình thành từ đó, người dân Ngũ Quảng tiếp tục di dân vào khai phá đất phương Nam dần dần định hình một khu dân

Khu vực Cầu Kho ngày xưa (NGUỒN: MANHHAIFLICKR)

cư đầu tiên trên vùng đất nhỏ dựa theo kênh rạch mà sau khi người Pháp chiếm được Gia Định lần hồi lập nên thành phố Sài Gòn – Chợ Lớn. Vùng đất Cầu Kho là ranh giới giữa hai thành phố Sài Gòn (quận 1 ngày nay) và Chợ Lớn (quận 5), trở thành nơi thu hút dân chúng khắp nơi tụ về cư ngụ ngày càng đông cho đến khi Sài Gòn-Chợ Lớn sáp nhập làm Đô thành Sài Gòn rộng lớn.

Từ Cầu Kho nhích xuống một chút giáp bến Hàm Tử là Phường Chợ Quán. Khi xưa Chợ Quán thuộc làng Tân Kiểng. Gia Định thành Thông chí ghi rằng: “Chợ Tân Cảnh, cách trấn về phía nam hơn 6 dặm, phố chợ rất đông đúc, thường năm đến ngày Nguyên Đán có tổ chức chơi đu tiên vân xa (đu quay), đáng gọi là một chợ lớn. Cách sông ở bờ phía đông, ngày trước có người Cao Miên là Nặc Địch theo Nặc Tha đến, cầm dùi sống luôn ở đây, người này bèn làm cầu ngang qua sông để thông đến chợ, gọi là cầu Nặc Địch, sau trải qua loạn lạc nên hư hỏng. Đầu phía tây đường lớn có đồn (gần góc đường Trần Hưng Đạo – Huỳnh Mẫn Đạt ngày nay) bắt trộm cướp đóng giữ. Thời đó tuy làng đã đông dân nhưng hồ dữ thỉnh thoảng xuất hiện làm xáo trộn cuộc

Bến bãi lên xuống nước mắm của hãng Liên Thành trên Bến Chương Dương (NGUỒN: MANHHAIFLICKR)

sống dân làng.

Một điều nên biết là, trước khi người Minh Hương đến cư ngụ thì những người Ngũ Quảng đã di dân vào vùng đất này lập nên làng xã. Chợ Tân Kiểng ngày Tết đông vui, náo nhiệt, sách xưa ghi rằng “đáng gọi là một chợ lớn”. Chợ Tân Kiểng còn

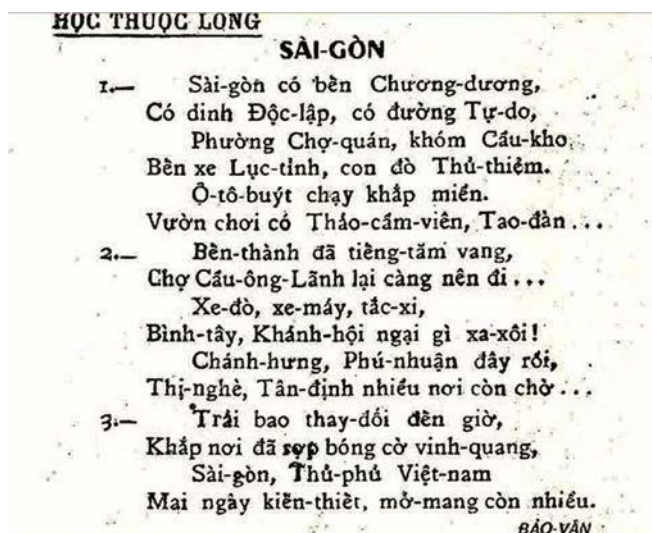
có một tên tục gọi là Chợ Quán.

Điểm qua vài địa danh chính trong bài ca dao trên để hoài niệm Sài Gòn một thuở thanh cảnh hữu tình.

Từ thập niên 1960, cư dân khắp nơi dồn về Sài Gòn lánh nạn chiến tranh. Một số dân nghèo chiếm lấn bờ bãi các con

kênh trở thành một vẩn nạn môi sinh đô thị. Dọc mé sông mé kênh, chính quyền phải cho làm những nhà vệ sinh bằng gỗ. Đây là những cầu tiêu công cộng đầu tiên của Sài Gòn. Vài điểm trên Bến Chương Dương, Hàm Tử mọc lên một số cầu tiêu để giải quyết cái nhu cầu “cấp thiết” của dân thương hồ kẻ chợ. Có người cho rằng, cảm giác thoải mái khi sử dụng các cầu tiêu mé sông đã sinh ra một câu tiếng lóng: “Sướng rên mé đầu hiu” mà nhà văn Duyên Anh hay sử dụng trong nhiều tác phẩm của mình như: Thăng Côn hay Bồn Lừa!

TN

Nguyên văn bài thơ Sài Gòn trong sách giáo khoa trước 1975 (ẢNH: INTERNET)

Mỗi năm, Consumer Reports (CR) thử nghiệm hàng ngàn sản phẩm để mỗi tháng giới thiệu với độc giả. Vào những tháng cuối năm, tạp chí này chọn lựa những sản phẩm xuất sắc nhất, gọi là Top Picks, và sau đây là một số được giới thiệu:

Sản phẩm ưu hạng 2024

KỶ CHÓT - XE 2024 GIÁ TRÊN \$35,000

PLUG - IN HYBRID SUV

Toyota RAV4 Prime

\$43,690 - \$47,560

MIDSIZED SUV

Toyota Highlander Hybrid

\$39,120 - \$53,125

Highlander Hybrid là một chiếc SUV 3 hàng ghế với khả năng vận hành êm ái, ghế ngồi thoải mái, cabin đủ tiện nghi chu đáo, nhiều tính năng an toàn và độ tin cậy cao hơn mức trung bình. Hiệu suất nhiên liệu rất đáng chú ý: Hệ thống hybrid powertrain 243 mã lực đạt 35 mpg khi thử nghiệm.

ELECTRIC VEHICLE

Tesla Model Y

\$42,990 - \$51,490

LUXURY SUV

BMW X5/ L X5 PHEV

\$65,200 - \$90,000

Giá cả rẻ hơn

COMPACT CARS

GIÁ NGẮT NGƯỜNG

\$43,725

Ford Escape PHEV

GIÁ PHẢI CHĂNG

\$35,940

Kia Niro PHEV

Ford Escape PHEV rộng rãi và nhanh lẹ, với phạm vi hoạt động chỉ bằng điện ước tính là 37 miles, nhưng không có all-wheel drive và cabin khá cơ bản.

Còn Kia Niro PHEV có phạm vi hoạt động thấp hơn (33 miles, và cũng không có AWD), nhưng tiết kiệm nhiên liệu hơn, có độ tin cậy tốt hơn. Cabin rộng rãi và chỗ chứa đồ dễ dàng tiếp cận. Tuy Ford có khoản tín dụng thuế, nhưng Kia vẫn rẻ hơn hàng ngàn đô la.

Ở nhà hàng Oasis Steakhouse

Ở Montana, có một nhà hàng nổi tiếng đông khách. Thực khách thường phải đợi chừng 45 phút mới đến lượt vào ăn món steak lừng danh.

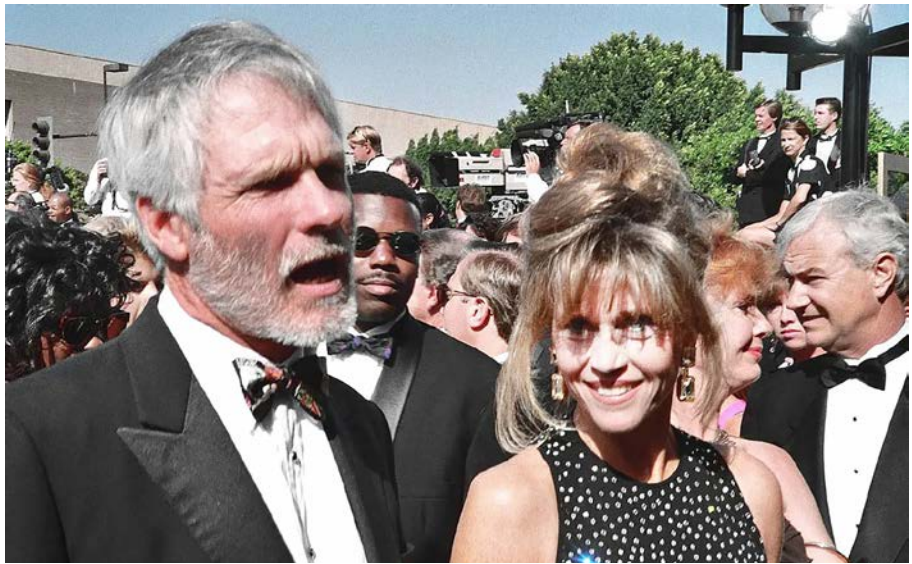
Một hôm, Ted Turner và người vợ đã ly dị là Jane Fonda vào nhà hàng và muốn có một bàn. Người nữ tiếp viên cho biết là phải đợi 45 phút. Jane Fonda liền hỏi người tiếp viên, “Cô có biết tôi là ai không?”

Người nữ tiếp viên trả lời: “Biết chứ, nhưng mà Bà vẫn phải đợi 45 phút”

Jane Fonda lại hỏi: Quản Lý hiện có ở đây không. Khi người quản lý bước ra, ông ta hỏi khách: Thưa tôi có thể làm gì được không ạ?

Ted Turner và Jane Fonda hỏi: Ông biết chúng tôi là ai chứ?

Viên quản lý nhà hàng trả lời: “Biết chứ, nhưng mà những người đến trước cũng đang chờ, tôi không thể sắp chỗ cho hai

Ted Turner và Jane Fonda - NGUỒN SNOPE.COM

người trước họ được”

Ted liền ngỏ ý muốn nói chuyện với chủ tiệm. Khi chủ tiệm bước ra, Jane Fonda lại hỏi: Ông biết tôi là ai không?”

Chủ tiệm trả lời “Có, biết chứ, vì tôi không quên được kẻ đã đâm sau lưng tôi. Mà Bà có biết tôi là

ai không? Tôi là chủ nhà hàng này và tôi là cựu chiến binh chiến trường Việt Nam. Ông bà không những không được sắp chỗ ngồi trước những bạn bè và láng giềng của tôi đang đứng đợi ở đây, mà còn không có chỗ tối nay và các tối khác! Chào ông bà!”

Chuyện chỉ xảy ra ở Hoa Kỳ. Một quốc gia thật tuyệt vời phải không?

Với quý vị đọc được chuyện này, đây là chuyện có thật và tên của nhà hàng là: Sir Scott's Oasis Steakhouse, 204 W. Main, Manhattan, MT. 59741.

Nếu Quý Vị đến nhà hàng này, xin ngả mũ chào, và thưởng thức một đĩa steak, thưởng cô tiếp viên.

Hãy chuyển cho nhau tin này! Chúng ta không bao giờ quên những kẻ phản bội đất nước chúng ta.

DH - TỪ EMAIL BẠN GỬI ĐẾN

Hanoi Jane (Kẻ đâm sau lưng chiến sĩ) trong chuyến thăm Hà Nội năm 1972

Jane Fonda

NGUỒN FACEBOOK

Hospice Care - Những ngày cuối đời

BẢO SƠN

Ai rồi cũng đến ngày cuối đời. Đó cũng là lúc mà người ta phải chịu đựng đau đớn vì bệnh tật trong giai đoạn cuối không còn điều trị được nữa. Lựa chọn hospice care vào lúc này là để có được thời gian cuối cùng được yên bình, thoải mái với người thân. Dưới đây là một số điều cần biết về hospice.

1. Hospice care là gì. Mặc dù từ “hospice” gợi lên ý niệm từ bỏ cuộc sống, nhưng mục tiêu của nó là mang lại cho người ta một thời gian sống có phẩm chất tốt nhất về mặt cảm xúc, tinh thần và thể chất. Hospice care không đặt trọng tâm vào cái chết, mà là giúp cho người ta sống tốt trong thời gian còn lại dù thời gian đó có dài hay ngắn. Hospice care có thể được thực hiện ở nhà, ở bệnh viện hay ở các trung tâm hospice bởi bác sĩ, y tá, thân nhân và một số người liên quan khác.

2. Khác biệt giữa chăm sóc cuối đời (hospice care) và chăm sóc xoa dịu (palliative care). Chăm sóc xoa dịu được áp dụng cho những bệnh nhân bị bệnh nặng hoặc bệnh mãn tính nhưng vẫn còn đang được áp dụng các điều trị để khỏi bệnh. Trong khi đó hospice care áp dụng cho người bệnh đã tự nguyện chọn ngưng lại các điều trị hoặc do bác sĩ cho biết không còn biện pháp điều trị nào áp dụng được nữa. Nhóm chăm sóc bệnh nhân sẽ làm mọi cách để giảm đau và giảm căng thẳng vì sống trong hoàn cảnh cuộc đời mình sắp chấm dứt. Tuy nhiên, vào hospice không có nghĩ là bệnh nhân không được điều trị về những bệnh khác không liên quan tới bệnh gây chết. Ví dụ người bị ung thư tuyến tụy giai đoạn cuối sẽ không nhận thêm

điều trị ung thư nữa, nhưng vẫn nhận được điều trị bệnh cườm mắt chẳng hạn. Ngoài ra, nếu người bệnh tự ngưng điều trị và vào hospice thì họ có thể thay đổi ý kiến và quay trở lại tiếp tục điều trị thứ bệnh mà họ phải vào hospice. Đó là quyền của bệnh nhân.

3. Ai trả tiền cho hospice care. Toàn bộ chi phí cho dịch vụ chăm sóc cuối đời được Medicare và Medicaid chi trả. Các plan bảo hiểm tư cũng chi trả tương tự theo mô hình của Medicare. Có thể có copayment cho một số thuốc. Hospice cũng gắn liền với một số yêu cầu như bệnh nhân phải được bác sĩ hay bệnh viện xác nhận là bị bệnh giai đoạn chót, nghĩa là không thể sống quá 6 tháng nữa nếu không có gì thay đổi. Nhưng người bệnh vẫn có thể ở hospice care lâu hơn 6 tháng nếu đạt được các yêu cầu cần thiết.

(còn tiếp)

CIRQUE ITALIA WATER CIRCUS

3/1 tới 6/1. Chương trình mới nói về một cậu bé nhà quê bị tornado thổi bay rơi vào trung tâm thành phố và hòa trộn vào cuộc sống náo nhiệt mới. Nhiều cảnh hài, nhào lộn, nhảy cao, đu dây...

Địa điểm: Town East Mall, 2063 Town East Mall, Mesquite TX 75150. **Giá vé:** \$15-\$65.

LEKTRIK: A FESTIVAL OF LIGHTS

18/12/2024 tới 23/3/2025. Lễ hội của màu sắc với các đường đi tràn ngập ánh đèn trên cây và trên các tượng đài.

Địa điểm: Texas Discovery Gardens at Fair Park, 3601 Martin Luther King Jr Blvd, Dallas TX 75210. **Giá vé:** \$22-\$30

BRICK FEST LIVE

18/1 và 19/1. Dùng trí sáng tạo và các mảnh ghép để tạo thành vật thể theo ý muốn. Tham dự lắp các vật thể lớn như thật

Địa điểm: Kay Bailey Hutchison Convention Center Dallas, 650 S. Griffin St, Dallas TX 75202. **Giá vé:** \$17.

Mùa đông

Đường “transit”

Tây Bá-Linh

TÁM VẠN
ĐỨC QUỐC

Mùa đông năm 1987, người bạn cùng lớp có vài người thân ở Tây Bá-Linh và mở lời đề nghị đến đó viếng thăm ít ngày nhân dịp nghỉ lễ cuối năm. Anh bạn ở lớp bên cạnh có sẵn xe và rảnh rang nên cũng hưởng ứng lời kêu gọi tham gia một chuyến đi xa. Tám ráng kéo thêm 2 bạn nữa cho đủ 5 mạng để chia tiền xăng cho gọn và cùng nhau Tây Bá-Linh trực chỉ. Mấy thằng sinh viên nghèo như đám chuột trong nhà thờ đã chuẩn bị đầy đủ thức ăn, nước uống cho đoạn đường xa tăm tắp cũng như mua thêm một ít nữa để phòng khi lạc đường vẫn có cái mà qua bữa.

Thời đó chưa có internet mà cũng không có cellphone, với cái bản đồ duy nhất cầm trong tay, 5 đứa cứ theo bản đồ đường và mở mắt mà đi. Từ lãnh thổ Tây-Đức sang Tây Bá-Linh chỉ có 3 con đường xa lộ như 3 mũi tên chĩa thẳng vào Tây Bá-Linh. Những con đường độc đạo này được hai bên Đông-Tây quy định để bà con vùng tự do được đi lại thăm nhau, gọi nôm na là đường “transit Berlin”. Đương nhiên số tiền xây dựng là do phía bên chính quyền Tây-Đức tài trợ. Con đường xuyên qua chiều ngang lãnh thổ Đông-Đức và dẫn thẳng đến Tây Bá-Linh. Vận tốc tối đa là 100 km/h nên ai này cũng lái

xe, hết sức cẩn thận để tránh bị phạt và vô lối.

Thời tiết mùa đông vô cùng lạnh lẽo và rét mướt. Mặt trời đi ngủ sớm nên mới 3, 4 giờ chiều đã không ngó thấy mặt nhau. Chiếc xe cũ kỹ lằm lũi trong bóng hoàng hôn lặng lẽ. Ai nấy cũng hồi hộp, lo lắng và mong sao cho mau chóng được đến nơi bình yên vô sự. Mới qua định cư được vài ba năm, đứa nào cũng xài cuốn sổ thông hành (passport) dành cho người tị nạn nên cùng mang nhiều nỗi lo âu không nói nên lời. Chuyến đi trải qua nhiều thành phố, biết bao cánh đồng nhưng tất cả đều hoang vu và đắm chìm trong màn

đêm tĩnh mịch. Thỉnh thoảng mới thấy được một vài ngọn đèn vàng vờ hay trắng sáng khi xe chạy ngang một khu dân cư hay nơi mua sắm, cửa hàng “exquisite” được thanh toán bằng Đức-mã (đơn vị tiền tệ ở Tây-Đức thời bấy giờ) hay đồng đô-la Mỹ (US dollars). Sau 6, 7 tiếng đồng hồ mệt mỏi và may mắn không bị lạc đường, mấy anh em đã đến được biên giới của Đông-Đức và Tây Bá-Linh bình an. Cảnh sát biên phòng của phía bên kia ra dấu cho tất cả xe cộ chạy vào trạm gác thật chậm, và khi dừng hẳn lại, các cửa kính xe phải được kéo xuống. Một tên cầm đèn pin rọi vào mặt từng người trong xe và so sánh với tấm hình dán trên căn cước. Y có khuôn mặt

chữ điền, nước da trắng bệch và đôi mắt cú vọ liếc vào từng góc ngách trong chiếc xe nhỏ xíu làm đứa nào, đứa nấy cũng lạnh hết xương sống. Qua đến vùng kiểm soát của cảnh sát Tây-Đức, cách cư xử lịch sự và nhẹ nhàng của nhân viên sở tại khiến cho không khí trong xe nhẹ nhõm và hân hoan như lúc cả nhóm mới vừa khởi hành.

Đến lúc khuya lơ, khuya lác, cái đám ham vui mới tìm đến được nhà anh bạn ở Tây Bá-Linh. Anh rất đổi vui mừng vì các bạn và các em không bị lạc đường, đến nơi bình an sau một chuyến đi mệt mỏi và thật nhiều âu lo. Anh khoản đãi cả nhà một bữa phở bò nóng hổi bên cạnh nồi xí-quách bốc khói thơm lừng.

Sáng hôm sau, anh và các bạn hướng dẫn người phương xa thăm viếng Tây Bá-Linh. Diện tích thành phố tuy không nhỏ nhưng đi đâu cũng gặp bức tường án ngữ vì nó chạy suốt dọc chiều dài của thành phố. Mùa đông ở Tây Bá-Linh cũng lạnh lẽo không thua kém gì bên Tây-Đức. Mấy ngày lễ Giáng Sinh từng bừng vừa mới đi qua, đèn hoa còn giăng mắc khắp nơi. Phố xá vẫn nhộn nhịp và đông vui. Nhà thờ Nikolai thường được gọi nôm na là nhà thờ “cụt đầu” (vì bị đạn bom tàn phá) vẫn được giữ lại tình trạng hư hao như thời thế chiến để mọi người và du khách ghé thăm thấy được cái tàn khốc của chiến tranh và chết chóc. Xe đi ngang tượng đài chiến thắng

được thếp vàng rực rỡ và sừng sững giữa bùng binh với những đại lộ thênh thang. Xúc động nhất là khi cả đoàn dừng lại trước bức tường chia cắt Đông Tây. Bức tường được xây bằng ciment cốt sắt kiên cố gồm hai lớp, ở giữa là một lối đi hẹp và trũng. Dọc theo hai bên tường và luôn cả phía trên, chằng chịt những hàng rào kẽm gai khó mà vượt thoát được đối với những ai liều lĩnh có ý định vượt tuyến. Đứng bên này nhìn qua phía bên kia thấy được từng đoàn lính canh đi tuần tra, ăn mặc đồng phục chỉnh tề, nai nịt súng ống mà ớn lạnh cả người. Họ cũng hướng mắt nhìn qua bên này vì nghe tiếng nói chuyện í ới, xôn xao. Xa hơn nữa là những dãy nhà chung cư sơn một màu vàng úa, cũ kỹ. Ôi, cái thiên đường cộng sản mà Tám mới vừa vượt thoát chưa được bao lâu đang sờ sờ ra trước mắt kia kìa !

Để phá tan bầu không khí nặng trĩu, các bạn rủ nhau đi uống cà-phê, đi ăn lót dạ và xuống phố mua sắm quà lưu niệm. Khi Tám vừa lựa xong mấy tấm thiệp (postcards) xinh xắn, một người bạn gầy gầy,

Chờ đợi xét giấy tờ ở biên giới Đông-Đức và Tây Bá-Linh

cùng trang lứa, mang kính cận (tiếc là không còn nhớ tên) đứng sẵn đó và giựt trong tay xấp thiếp ...

- Để mình trả cho, giữ làm kỷ niệm Tây Bá-Linh nhen!

Suốt buổi đó và mấy hôm sau nữa, bạn kể mình nghe chuyện ở Sài-Gòn, chuyến đi vượt biển không may mắn, cuộc sống ở Tây Bá-Linh và nhiều lắm những chuyện xưa, chuyện nay đan xen theo những tiếng cười giòn tan và những ngậm ngùi theo tháng ngày bụi mù, gió xóa ...

Dù cuộc vui đến mấy, dù lưu luyến không muốn rời nhau nhưng cũng đến ngày chia biệt. Mấy anh em bùi ngùi từ giã nhau lần gặp mặt đầu tiên mà cứ ngỡ như đã quen biết nhau từ bên quê nhà. Mấy mươi năm trôi như bóng câu qua cửa sổ, có nhiều điều chợt nhớ, chợt quên nhưng cái tình đồng hương ấm áp ngày đó mãi theo Tám cho đến khi tuổi xuân đã đi qua và tóc xanh đã phai màu. Ôi, những ngày xưa thân ái đã đi qua và có trở lại bao giờ.

Bài và hình TV

3 con đường “transit” từ Tây-Đức dẫn vào Tây Bá-Linh

NGUYỄN THỊ THANH DƯƠNG

Đà Lạt của tôi

Cảm tác bài thơ về Đà Lạt của Phong Châu

Đến Đà Lạt bằng trái tim yêu
Nên dù có xa cách bao nhiêu
Tôi đi bằng chuyến tàu không vé
Chẳng đợi buổi trưa hay buổi chiều.

Tôi chưa đến Đà Lạt bao giờ
Nhưng tôi đã đến bằng hồn thơ
Ngắm Hồ Xuân Hương hoàng hôn xuống
Ngắm thành phố buồn trong sương mờ.

Thung Lũng Tình Yêu ở nơi đâu
Người yêu người sẽ đến tìm nhau
Về đây lên đồi thông xanh biếc
Nghe lòng mình tiếng gió thông reo.

Đến chân đèo thăm thác nước Prenn
Bọt tung trắng xóa ngỡ thần tiên
Này thác Cam Ly, Hồ Than Thở
Cà phê Tùng tôi đợi người quen.

Thành phố ngàn hoa thấy mà thương
Tím Cẩm Tú Cầu, tím Oải Hương
Tôi yêu Dã Quỳ vàng rực rỡ
Yêu cả màu vàng hoa Hướng Dương.

Tôi đến Đà Lạt đã nhiều lần
Trong giấc mơ xa, giấc mộng gần
Hôm nay tôi lại đến Đà Lạt
Thăm lại người xưa của lòng mình.

NTTD - OCT. 25, 2024

Lưu trữ đồ

Những ngôi nhà nhỏ ngày càng trở nên phổ biến. Điều gì khiến những không gian nhỏ này hấp dẫn mọi người đến vậy? Ngay cả khi ngôi nhà của bạn không nhỏ, vẫn có nhiều điều có thể học hỏi từ cách lưu trữ và sắp xếp tỉ mỉ đồ đạc từ những căn nhà này mà bạn có thể tham khảo và thực hành.

NGUỒN: THE SPRUCE.

■ **Lập danh sách những thứ cần (và không cần).** Mỗi năm một lần, hãy kiểm kê những món đồ bạn thực sự cần và sử dụng. Hãy suy nghĩ như Marie Kondo: nếu nó không mang lại niềm vui cho bạn, hãy loại bỏ khỏi không gian sống. Hãy dọn tủ quần áo, tủ đựng thức ăn hay bất cứ thứ gì bạn không còn cần nữa.

NGUỒN: BETTER HOMES & GARDEN.

■ **Cải thiện không gian lưu trữ theo chiều thẳng đứng.** Chúng ta thường có suy nghĩ mở rộng hơn là nâng cao để tạo thêm không gian. Theo các chuyên gia về nhà nhỏ, việc lắp đặt hệ thống lưu trữ đồ dùng theo chiều thẳng đứng giúp tiết kiệm diện tích tối đa. NGUỒN: THE SPRUCE.

■ **Chọn đồ nội thất đa chức năng.** Cho dù đó là một chiếc ghế dài kéo ra thành giường hay một chiếc bàn ăn hạ xuống thành bàn trà, có rất nhiều lựa chọn đồ nội thất có tích hợp lưu trữ và đa chức năng. Đây là xu hướng ngày càng được nhiều người yêu thích nhờ tính tiện ích, đơn giản và tiết kiệm. NGUỒN: FURNITURE IN FASHION.

■ **Tạo không gian lưu trữ trong phòng ngủ.** Phòng ngủ có nhiều khả năng lưu trữ đồ dùng. Nếu bạn đang muốn mua một chiếc giường mới, hãy chọn một chiếc giường có lắp kèm giá kệ hay có không gian lưu trữ tích hợp; hoặc dùng bức tường phía sau khung giường để lắp kệ dọc hoặc tủ. NGUỒN: COLORADO STYLE HOME FURNISHINGS.

■ **Giữ đồ ẩn.** Một trong những cách tốt nhất để tối đa hóa không gian và giữ cho ngôi nhà của bạn trông gọn gàng và ngăn nắp là cất giấu đồ đạc. Đặt những đồ cần lưu trữ khỏi tầm mắt bằng cách che phủ chúng. Đừng để chúng ở ngoài. Hãy lắp một cánh cửa nhỏ hoặc có một thứ gì đó phủ lên trên. NGUỒN: HUFFPOST.

Phi cơ thương mại chạy bằng điện

Trong mấy năm qua ngành xe hơi điện đã phát triển rất mạnh, phi cơ điện phát triển chậm chạp hơn vì có nhiều khó khăn hơn. Tuy vậy, công ty Heart Aerospace ở Thụy Điển mới đây đã tiến hành bay thử loại phi cơ điện cỡ nhỏ chở 30 hành khách. Đây là loại máy bay điện chở khách lớn đầu tiên được hoàn tất.

Chiếc máy bay có sải cánh 32 mét (105 feet) và dài 27 mét (75 feet) này đã cất cánh ở phi trường Plattsburgh (New York) để kiểm tra lại tình trạng kỹ thuật. Nhờ động cơ mạnh, máy bay chỉ cần phi đạo dài 1,100 mét (3600 feet). Chiếc này chỉ mới có thể bay được quãng đường 250 miles (400 km). Với tầm bay ngắn và số chỗ ngồi ít, công ty Heart không kỳ vọng máy bay sẽ thay thế cho loại phi cơ thương mại lớn hiện nay, nhưng có khả năng cung cấp các chuyến bay kết nối cho các địa phương ít người với phi trường nhỏ để phục vụ cho các cộng đồng chưa có phương tiện giao thông tốt.

Công ty cho biết chiếc X1 này sẽ được thử nghiệm nhiều lần để xác định vấn đề an toàn trước khi tiếp tục chế tạo chiếc X2 lớn hơn với mục tiêu tham gia thị trường vào năm 2028.

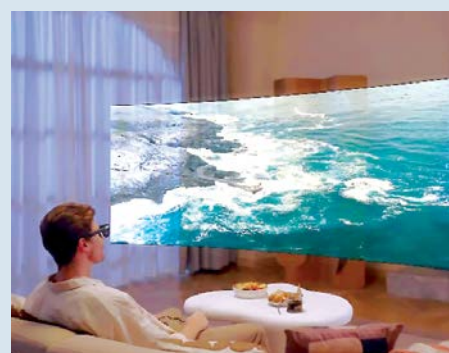
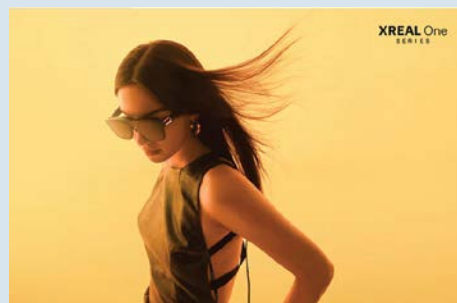

AR Glasses - Kính thực tế gia tăng

Đầu năm 2024 hãng Apple đã tung ra kính Vision Pro để giải trí, xem phim, chụp hình, quay phim... Nhưng điều bất tiện là phải dùng với computer hay điện thoại của Apple. Mới đây hãng Xreal đã giới thiệu một loại kính mới với những trang bị được xem là kính thực tế gia tăng cao cấp nhất hiện nay.

Hình ảnh trong kính được thể hiện ra trên một màn hình ảo rất lớn, hoặc có thể cố định hình lên một điểm cố định tùy ý người sử dụng. Ngoài ra, còn có thể thay đổi kích thước màn hình, độ rõ nét, mức thể hiện màu sắc và độ sáng tối bằng nút bấm. Kính được kết nối với dụng cụ nguồn qua ổ cắm USB-C và thích hợp với bất cứ dụng cụ điện tử nào, từ Window PC, MacBook tới iPhone hay Android phone. Hình ảnh vẫn rõ nét cho dù đang sử dụng ở nơi có ánh sáng mặt trời. Hơn nữa hình ảnh không rung và được chứng nhận là không làm hại mắt. Trên gọng kính có 2 loa Boss và có 4 microphone thu âm. Kính dày 11 mm và có thể được gắn thêm tròng kính cận hay viễn thị nếu cần.

Xreal cho biết sẽ có 2 loại kính AR: Xreal One giá \$499, và Xreal Pro giá \$599.

Ông già Noel giả

Tất nhiên ông già Noel đang chào đón trẻ em tại các nơi hiện nay là giả vì ông già Noel thật chỉ có một (tin là vậy đi) và đang lo đi phát quà, đầu hóa phép phân thân như Tôn Ngộ Không để có mặt khắp nơi. Nhưng ông già Noel tại một lễ hội ở Winchester, Hampshire bên Anh bị cho là... quá giả, từ râu tóc cho đến bộ đồ rở tiền, cũng như người tham dự than phiền là không cười nói, chào đón trẻ em gì cả. Hàng giả mà cũng bị làm giả nữa là hết thời.

Điệp viên tại Nga

Cơ quan an ninh của Nga thông báo trong mùa Giáng Sinh năm nay rằng ông già Noel là... điệp viên nước ngoài, du nhập vào Nga nhằm cổ xúy cho tính thương mại và mua sắm mùa lễ, không nên sử dụng hình ảnh ông già Noel phương Tây. Thay vào đó, Nga cần sử dụng Ông già Sương giá, còn được gọi là Ded Moroz là nhân vật Giáng sinh truyền thống của Nga. Coi bộ ông già Noel râu trắng áo đỏ mà xuất hiện tại Nga dám bị bắt về tội làm gián điệp lắm chứ chẳng chơi.

Cho thuê ông già Noel

Tại các thành phố lớn của Việt Nam như Sài Gòn, Hà Nội, mỗi mùa Noel là có dịch vụ thuê ông già Noel đi tặng quà cho trẻ em. Cha mẹ vào các trang bán hàng và cung cấp dịch vụ cho thuê ông già để mua quà cho con cái và được ông già Noel giao đến tận nhà. Dịch vụ xem ra rất phát đạt mỗi mùa Noel, có điều mỗi khi ông già Noel đến giao quà thì đã chạy hụt hơi để giao hàng, thở (và) cười không nổi để trẻ em chụp hình kỷ niệm.

‘Văn Học Việt Nam Hải Ngoại’... Điều này có thực, và là một thực tại rục rờ. Biết bao nhà thơ, nhà văn, học giả đã đóng góp vào đó. Ta hãy nghe sau đây cảm xúc của một nhà văn trẻ ở quê nhà khi nhìn lại 50 năm đó. NGUYỄN & BẠN HỮU

Tiến tới kỷ niệm 50 năm “Văn Học Việt Nam Hải Ngoại”

NGUYỄN TRƯỜNG
TRUNG HUY

Từ một bàn viết lữ thứ – căn phòng nhỏ ở phố Bolsa, văn-chương hải ngoại đã hồi sinh như thế ...

“Chữ nghĩa đã hàm oan / Tâm kiệt cùng mực cạn / Ẩn mật chút men trong / Cát lòng sâu vô hạn... Có chiều thương bút mực / Bàn viết như mô hoang / Yên nằm hồn lệ quỉ / Chờ ý xuống hộ tang... Quý ơi đòi giấy trắng / Chờ người đã nhiều năm / Có nghe nghìn xác sống / Tìm nhau ngoài hư không?”

(Chuyện văn cùng sách cũ - Viên Linh)

Trong một bài phỏng vấn khi được hỏi thế nào là “văn-chương hải-ngoại”, một nền văn chương sau 1975 mang nhiều khổ nạn và hệ lụy, nhà văn/ dịch giả Đào Trung Đạo đã nói “Để đánh dấu các mốc đó có lẽ chúng ta có thể căn cứ vào sự xuất hiện của các tạp chí văn chương (báo giấy), những trang mạng văn chương sau khi các tạp chí văn chương đình bản và những diện mạo văn chương mới.

Về tạp chí văn chương (ở Mỹ, không kể ở Âu Châu) có hai tờ VĂN và VĂN HỌC quy tụ nhiều người viết nhất. Tờ VĂN do Mai Thảo “dựng bằng” lại – nhưng cương quyết từ chối danh xưng chủ nhiệm hay chủ biên – còn tờ VĂN HỌC do Nguyễn Mộng Giác đảm nhiệm”

Từ một bàn viết lữ thứ, từ “một căn phòng 209 rất nhỏ trên lầu 2 của một chung cư

dành cho người cao niên ngay phía sau hẻm nhà hàng Song Long”, phố Bolsa, Mai Thảo – một trong những tác giả tiên phong xiển dương và dựng nên một nền văn chương “nhà Việt Nam xây bên ngoài Việt Nam” như thế, với những trang bìa chỉ tuyên là tên các tác giả...nằm im lìm mà nghe như rưng rức một cảm hoài khó tả, từ 1982 cho đến 1996 trước khi chuyển sang bộ mới do Nguyễn Xuân Hoàng phụ trách – liên tục & đều đặn hàng tháng trong 14 năm ở một nơi viễn xứ, một chủ biên/ chủ bút/ chủ nhiệm “one-man-show” “ôm ấp chi một định mệnh buồn” như thế, khi chỉ có mình ông lo phần bài vở, tuyển chọn & giới thiệu những người viết mới, lo cả phần in ấn & phát hành, viết tay từng tên độc giả trên từng bì thư gửi đi hàng tháng...

Như từ kiếp trước, khi xem lại những trang Văn với độc nhất vô nhị mục “Sổ Tay” “được bạn đọc văn yêu thích nhất. Thường được gọi là “Sổ Tay Mai Thảo”.

Điều đặn một năm 12 tháng, tháng nào ông cũng gửi đến độc giả thân mến của Văn một bài Sổ Tay. Với một giọng văn bay bướm ngắt câu lằng mạn kiểu Mai Thảo, mục Sổ Tay điểm mặt những bạn bè và những sinh hoạt văn chương văn nghệ xảy ra quanh thời đại ông. Qua trang Sổ Tay, người đọc khó tính của Văn tìm thấy ở chủ bút Mai Thảo một trình độ quốc tế, đọc được ngoại ngữ, tiêu hóa

kiến thức thế giới, tương đối ít vọng ngoại thờ ngoại quá độ, như độc giả khó tính vẫn thường thấy ở nhiều nhà trí thức dù sống nơi đâu nhưng vẫn còn mang tâm thức các xứ nhược tiểu.” , “mỗi kỳ một chân dung nghệ sĩ” nhìn bởi Mai Thảo – như một chuyến tàu viễn hành ngược thời gian thuật lại những câu chuyện văn nghệ trước 1975 qua những kỷ niệm riêng tư để bắc cầu qua những câu chuyện mới hơn của những văn nghệ sĩ và bầu khí quyển văn nghệ những ngày đầu đến Mỹ – qua đó, mục “chân dung” không chỉ là cuốn album vẽ văn nghệ sĩ bằng ngòi bút rất Mai-Thảo mà đó còn là một trang biên niên sử về chính cảnh tình của những di dân tị nạn thời điểm bấy giờ, những di cảo (xuất hiện duy nhất trên những số bài này và hầu như không in lại hay xuất hiện lại lần nào nữa) của những tên tuổi lẫy lừng của văn chương miền Nam mà nay nhìn lại danh sách hầu như phần lớn đã “nghìn trùng xa cách”: Phạm Duy, Phạm Công Thiện, Thanh Tâm Tuyền, Mặc Đỗ, Vũ Khắc Khoan, Võ Phiến, Nghiêm Xuân Hồng, Nhật Tiến, Nguyên Sa, Du Tử Lê... Khi nhìn những dòng chữ từ tên tác giả cho đến hồn cốt của những tác phẩm tưởng mất mà vẫn còn nơi những trang giấy nhuộm màu quá vãng, thật sự độc giả chắc cũng như

người viết sẽ thấy mình đang đối thoại cùng quá khứ, đối thoại cùng những phần hồn “tương tự rớt trần trên giấy”.

Nếu một ngày xa phố Bolsa

Lấy ai ngồi nhắc chuyện quê nhà

Chất chiu từng nổi đường như vẫn

Tưởng dừng dừng mà rất thiết tha

(Phùng Quân)

Một khoảng thời gian chưa đủ xa, nhưng ngày nay cũng đã không còn ai “chất chiu nổi đường như vẫn” vì đường như thế hệ ấy đã hao hụt (khá) nhiều và thế hệ

tiếp nối đã như xóa ký ức, không dấu vết, những thùng sách lặng lẽ nằm trong garage, những thùng sách lặng lẽ rời khỏi nhà đến các bãi rác...đó là một thực trạng có thật và đau lòng...Tôi muốn níu giữ một chút những ấn phẩm này, không chỉ là “hình ảnh” của một thời đoạn của văn hóa nghệ thuật rất sôi động, rất...”chúng ta đi mang theo quê hương”, mà đó còn là những mảnh lịch sử đang trôi dạt vô định mà những con robot A.I còn chưa thu gom, lưu trữ và học được.

Ôi, rồi đây còn biết “ai tri âm đó mặn mà với ai”

NTTH

Duyên phận hên xui

Bà Tuyết đẩy cửa bước vào đưa mắt ngó quanh, cô Hai từ nhà sau bước ra mừng rỡ gặp lại bà chị họ mấy mươi năm không thay đổi. Quân áo lúc nào cũng ủi thẳng nếp và người lúc nào cũng thơm phức mùi nước hoa.

- Chị Tuyết ngồi chơi hay là sợ nhần cái quần mới ủi. Lâu ngày gặp lại thấy chị vẫn vậy, má em hồi còn sống nhắc chị hoài, nói con Tuyết qua nhà không dám ngồi, sợ nhần cái quần.

Chị Tuyết cười hề hề.

- Đâu có phải vậy nè, mà sao mình bao nhiêu năm vẫn thích mặc quần trắng, mà ghét nhất ngồi xuống dính bụi. Em về chơi chừng nào trở qua bên. Nghe tụi nhỏ nói cậu Hoà đi ngoài đường bị giật dây chuyền mà lúc công an dẫn thằng nhỏ đem trả lại cậu Hoà không nhận, nói không biết của ai.

- Thằng con em kể lại thấy thằng nhỏ mặt mày xanh lét, run lập cập nó tội nghiệp. Vàng thì giống vàng, đâu biết chắc có phải của mình hay không, nói oan người ta tội chết.

- Vậy à! Cậu Hoà tánh tốt quá! Mà cậu nói vậy cũng phải. Nghe đồn cậu đang tìm vợ phải không em, đừng ham cười người trẻ quá, sợ không bền.

"Cái đó hên xui di Tuyết ơi!"

Cậu Hoà từ ngoài bước vào

vừa cười vừa nói trả lời dì Tuyết.

- Chào dì mới qua chơi. Hồi trước con cũng nghĩ vậy, vợ chồng chênh lệch tuổi tác quá... dễ xa nhau. Nhưng con thấy có nhiều người, như anh thằng bạn chẳng hạn, 60 tuổi ly dị vợ, về Việt Nam cưới gái 20, ai cũng cần. Nhưng anh nói, “tui chẳng có tiền bạc sự nghiệp, ở đây ai cũng chê. Giờ có người 20 chịu lấy mình, chờ gì nữa. Tối đầu hay tối đó! qua đây nó bỏ tui đi lấy chồng khác, tui sẽ là người đứng ra lo đám cưới cho nó”. Vậy mà hai người ăn ở tối giờ có hai mặt con lớn đại. Cô vợ làm nail mấy năm mở tiệm, bảo lãnh ông già bà già anh em qua một nhà. Ai nói vợ chồng là cái duyên nợ hên xui thiệt là đúng.

Dì Tuyết nhìn cậu Hoà cười cười.

- Cái điệu của cậu, chắc cậu thích người trẻ và đẹp.

Cậu Hoà cười hề hề.

- Thật ra... cũng không hẳn... nhiều khi... người trẻ đẹp mình không ưng lại nhào vô người đang dở hai ba con.

Cậu lại cười hề hề... hên xui.

Bà mẹ nhìn thằng con xoay qua nhìn dì Tuyết:

- Em định kiếm chỗ nào được được cưới vợ cho nó. Mới vừa nói, 3,4 chỗ kêu gã con 2,3 chỗ đòi làm mai. Anh Chín Trọng

giới thiệu cho một cô con nhà gia giáo, cả gia đình lớn nhỏ ai cũng làm nghề gõ đầu trẻ. Cô này vừa đúng 30, nhưng nhất định chờ đúng người, đúng người trong mơ mới lấy. Cô đặc biệt yêu thơ và thích làm thơ, đã có một tập thơ trình làng và là thư ký của hội văn nghệ thị trấn. Còn chú Mười Đồng thì đòi giới thiệu cho một cô người mẫu, đã từng đại diện thị trấn đi dự cuộc thi tuyển lựa hoa hậu Việt Nam.

Cậu Hoà bỏ nhỏ, “mặc dầu là rớt từ vòng gỏi xe, nhưng cái nhan sắc đó cũng làm cho mấy cô gái trong làng ganh tỵ”.

Dì Tuyết cười hề hề, vui quá hế, trai 40 tìm vợ, con ơi coi chừng “già kén hơn”.

Cậu Hoà cười hề hề, dĩ ời con đang theo phong trào hát “Duyên phận”, duyên phận hên xui.

Cậu Hoà thấy hai đứa nhỏ bán vé số đi ngang nhà, liền bước ra kêu mua giùm giúp cháu. Cậu bảo vô nhà cậu cho mấy cái bánh ít mẹ cậu vừa nấu. Cậu nói với mẹ, hai đứa này là cháu ngoại cậu trung ứ Trí. (Trung ứ Trí là người lối xóm, bạn học cùng lớp cùng trường với cô Hai, chưa kịp nộp đơn đi Mỹ theo chương trình H.O thì bất thành lính qua đời).

- Má biết thằng nhỏ này tên gì không? Hoàng

Thiên Thạch. Dữ dội nhe, rồi cậu quay sang hỏi nó:

- Mày có bà con họ hàng gì với Hoàng Phi Hồng không vậy?

Thằng nhỏ trầm ngâm nhẹ lắc đầu, chắc nó không biết Hoàng Phi Hồng là ai.

Cậu chỉ về phía đứa con gái, nói với mẹ:

- Còn con nhỏ này tên Hoàng Thiên Trang. Tên đẹp nhe, tên như tên ca sĩ.

Cậu nhìn mẹ:

- Má à! Có phải hồi xưa có cô ca sĩ tên Hoàng Thiên Trang tóc dài đẹp đẹp hát hay hay phải không má.

Bà mẹ cố nhớ, hồi xưa cho tới hồi nay, cái cô ca sĩ tóc dài hơi đẹp đẹp hát hơi hay hay... thì con ơi... nhiều không nhớ hết.

Cậu Hoà nhìn đứa con trai xong nhìn sang đứa con gái so sánh. “Con trai thì đẹp, con gái lại xấu”.

- Chị con đâu có xấu, chỉ là không được đẹp.

Cậu Hoà cười khùng khục. “Mày mấy tuổi?” “Dạ con 9 tuổi”. Cậu nói với mẹ, “cái thằng này 9 tuổi mà ăn nói khôn dữ hôn, hồi con 9 tuổi còn khờ cá, đi học vô lớp sợ thầy giáo cô giáo muốn chết”.

Bà mẹ nhìn thằng con, “ông bữa nay 40 chưa thấy khôn nói chi hồi đó”.

Cậu Hoà nhìn thằng con trai nói với nó, “mặt mày sáng láng chắc mày học giỏi lắm phải không?”

- Dạ chị con mới học giỏi, giỏi toàn diện, giỏi nhứt là toán với lý. Con học cũng trung bình, nhưng con giỏi môn văn.

Cậu Hoà nhìn thằng nhỏ trẻ môi, “con trai mà giỏi văn, chắc lớn lên làm nhà thơ”. Rồi cậu lắc đầu, “nhưng mày đẹp trai quá làm thơ không có hay”.

- Nhưng con không muốn làm nhà thơ, nhà thơ thì đâu có giàu.

- Nhà thơ nghèo hử? Không có tiền nhưng có tiếng, gái mê, gái mê.

Chừng như thích thú với ý nghĩ đó cậu Hoà lại ôm bụng cười khùng khục. Bà Hai bước ra sau lấy hai cái bánh ít cho hai đứa nhỏ. Thằng con trai định ăn, con chị kể tai nói nhỏ. Hai đứa đứng dậy xin phép ra về, cậu Hoà đưa mắt dõi theo rồi nói với mẹ:

- Má biết con nhỏ chị nói với em nó cái gì không, nó nói đừng ăn đem về cho má. Rồi cậu có lời khen, “còn nhỏ xú mà biết thương mẹ”.

Phụng đi ngang nhà cô Hai thấy Hoà đang đứng trước nhà lui cui trồng cây, cậu mặc quần đùi cởi trần, làn da trắng bóc. Sao đàn ông Việt kiều người nào cũng có làn da thiệt đẹp. Cậu Hoà nhìn Phụng mỉm cười, trông ngực nàng đánh thỉnh

thích. Cô Hai từ trong nhà bước ra kêu nàng lại cho chai thuốc.

- Ngày mai cô về Mỹ, chiều nay nhà cô có đám giỗ con dân hai đứa nhỏ qua chơi. Chai thuốc cảm nhức đầu với lại chai thuốc trị tiêu chảy cô đem về phòng hồ mà chưa có dùng, con giữ để dành có khi cần.

- Dạ con cảm ơn cô, chiều con qua sớm phụ bếp.

Phụng vừa nói chuyện với cô Hai vừa liếc nhìn trộm cậu Hoà. Cậu cũng đang nhìn nàng, đôi mắt biết nói không cần che đậy. Phụng bước đi không dám quay lại nhưng biết chắc cậu đang nhìn dõi theo. Lòng nàng rộn rã một niềm vui khôn tả. Bước vào nhà lòng còn bâng khuâng. Nàng bước đến mở nhạc, mong có ngày được một người đàn ông đến gần bên nói lời âu yếm như lời bài hát:

“...Uống cùng nhau một giọt, đắng cay nào chia đôi.

Say cùng nhau một giọt, trong mỗi đời trôi pha.

Say cùng nhau người ơi... chút nồng thơm cuối đời.

Vương giùm nhau sợi tóc, ràng buộc trời sinh đôi... “()*

Hôm nay nhà cô Hai có giỗ, mời hết bà con lối xóm, ăn uống ỉ xèo hát hò inh ỏi. Mấy cô gái mặc đồ đẹp rủ nhau đến nhà cô Hai xem mắt "người đàn ông 40 tuổi" đang tìm vợ. Trong số mấy

cô người đẹp, có 2 cô nổi tiếng hạng nhứt ở xóm này, một cô là người mẫu, một cô là nhà thơ.

Mấy cô gái xúm nhau xầm xì bàn ra tán vào về cái việc cậu Hoà đang "tuyển vợ". Một cô nói nhỏ nhỏ với cô bạn:

- Ảnh là trai tân.

Một cô khác phụ họa giọng hài hước: "traị 40 tuổi còn gin".

Nói rồi cùng nhau cười khúc khích.

Phụng ở trong bếp mà cứ ngó ra phía nhà trên. Cái cô người mẫu từng dự thi hoa hậu đẹp thì cũng đẹp, nhưng người đã ồm tự nhiên mà lại nhin ăn kiêng chi cho ồm nhìn khảng khiu như cây tre miếu. Đã cao còn ồm đứng gần cậu Hoà hai người như con số 10, mà người nữ dành phần con số một.

Còn cái cô nhà thơ nãy giờ lẳng xăng đi ra đi vô tập dợt cho màn ngâm thơ. Cô nói thơ phải ngâm nghe mới hay chứ ai đọc thơ. Cô còn căn dặn anh chàng dẫn chương trình phải nhớ và nói tên cô cho đầy đủ, "Nguyễn Hữu Hoàng Uyên Phụng Uyên".

Anh chàng chu cái miệng nói nhà thơ mà bút hiệu chỉ dài dữ rứa.

- Không phải, đó là tên thật của em. Và để chứng minh, cô móc bóp lấy thẻ căn cước trình làng, thấy chưa, tên thật mà.

Nhưng anh chàng MC chẳng buồn để ý định vội bước đi, cô kéo lại dặn dò. "Nhớ nói cho đúng tên của em, Hoàng Uyên chứ không phải Hoàng Quyên nhe anh".

Sau màn chào mừng quan khách của chủ nhà cùng lời mời bà con tự nhiên ăn nhậu, có văn nghệ cây nhà lá vườn phụ diễn lai rai giúp vui.

Anh chàng MC trịnh trọng giới thiệu màn ngâm thơ của nhà thơ đang nổi tiếng trong thị trấn.

Nhà thơ nữ từ từ bước ra, phải chi có nhạc đệm thì dáng đi không thấy chênh vênh. Nhà thơ thì phải gầy mới ra dáng nhà thơ. Đẳng này cô to người quá, lại mặc quần áo bó sát phô rõ 3 vòng. Đặc biệt vòng số ba to quá, cái mông bự này họa may sang Mỹ mới nổi tiếng, chứ còn ở xứ này, đàn ông chỉ chuộng phụ nữ ngực bự.

Mặt mày cô hớn hỏ xin được trình bày một bài thơ cô vừa viết, đặc biệt dành riêng tặng người đàn ông từ một nơi xa lắm... chàng về đây đánh thức nàng thơ như truyện cổ tích vị hoàng tử đánh thức nàng công chúa ngủ trong rừng.

Phụng nhìn người đàn ông, không, vị hoàng tử, coi chàng cảm động ra sao. Nhưng chàng hình như không để ý thơ với thần mà bù lu bù loa cùng bạn nhậu.

Một vài tiếng vỗ tay lác đác, nhà thơ ngáp ngừng muốn làm thêm một bài nữa. Nhưng anh chàng MC bước đến lấy micro giới thiệu màn tiếp theo, "xin lỗi có nhiều người đang xếp hàng chờ tới phiên trình diễn".

Một cặp bước ra chơi liên khúc bolero đang nổi đình nổi đám. Có múa minh họa, học sinh trường múa đàn hoàng. Màn này coi bộ hấp dẫn, nhiều người hát theo, nhiều người vỗ tay hưởng ứng. Đám giỗ mà vui như đám cưới.

Bà Hai bước ra sau bếp nói lời cảm ơn quý bà con đến phụ giúp. Bà nói ai có mệt cứ về nhà nghỉ ngơi, chứ còn cái màn nhậu này không biết kéo dài tới bao giờ. Bà bước tới hỏi mẹ con Phụng ăn có ngon không, rồi bà xoay qua nói với bà Bảy, "thằng con tui thương hai đứa nhỏ này lắm, nó khen hai đứa vừa ngoan vừa biết thương mẹ".

Bà bước đến vỗ đầu hai cháu, "ráng học giỏi mai mốt giúp mẹ nhe con. Có muốn theo bà sang Mỹ đi học không hai cháu?"

Phụng nhìn bà ứa nước mắt, muốn nói cô Hai ơi! Đó là điều con mong ước cả đời. Nhưng nàng xúc động quá, toàn thân run lấy bầy, chạy vội ra hàng hiên ôm mặt khóc như mưa.

NTG

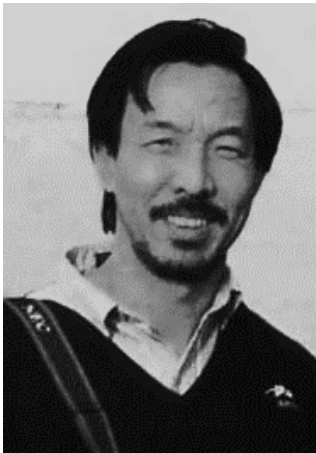
(*) lời bài hát "Lời rêu", nhạc Phú Quang, thơ "Nguyễn Thị Hoàng"

PHỎNG VẤN HOÀNG KHỞI PHONG

Cá nhân tôi bỏ đi không có gì đáng tiếc

NGUYỄN MẠNH TRINH thực hiện

Hoàng Khởi Phong tên thật Nguyễn Vinh Hiển, sinh năm 1943 tại Hải Dương; cựu học sinh trung học Chu Văn An Sài Gòn 1961; cựu sĩ quan Quân lực Việt Nam Cộng Hoà 1963-1975; nguyên trưởng ban giám thị trông coi tù binh Bắc-Việt tại trại giam Phú Quốc, rồi trưởng đồn Quân Cảnh Pleiku. Chức vụ sau cùng: trưởng đồn Quân Cảnh Quy Nhơn. Hoàng Khởi Phong từng bị Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam treo giá đầu khi coi tù Bắc-Việt ở Phú Quốc.

KỲ 2

NGUYỄN MẠNH TRINH: Chuyện 30-4-75 có phải là chuyện dài Nhân Dân Tự Vệ không? Nếu có người tiếp tục viết về đề tài ấy, anh nghĩ sẽ có sự nhàm chán của độc giả không? (Xin loại trừ các cuốn hồi ký viết theo đơn đặt hàng, hay những lời chối quanh quẩn)

HOÀNG KHỞI PHONG: Chuyện 30-4-75? Nếu chúng ta còn một chút liêm sỉ, thì chúng ta phải gỡ trang sử u buồn này một cách nghiêm túc. Tôi viết cuốn Ngày N+... .., không phải để bào chữa cho những hành vi của tôi, mà để nói lên những gì liên quan đến 45 ngày cuối cùng của tôi tại miền Nam, và tôi cũng tin rằng có nhiều người khác viết hồi ký về giai đoạn này, với một trái tim thất lại. Về phía những người đọc, sau 15, 20 năm ổn định nơi xứ người, có nhiều người không muốn quay đầu nhìn lại, mà muốn xóa hẳn cái ký ức của giai đoạn u buồn tang tóc này. Tôi thông cảm

với họ, đôi khi người ta phải quên đi để mà sống thanh thản. Tôi cũng biết có một số hồi ký được viết với thiên kiến lệch lạc, đổ tội quanh quẩn. Làm thế nào được, đến giờ này vẫn còn nhiều người ca tụng ông Thiệu là danh tướng, ông Khiêm, ông Viên là danh tướng. Ông Kỳ thì xui hơn, không được ai ca tụng là danh tướng, chỉ vì ông đã hết tiền, đã một lần khai «bankruptcy».

Nhưng ông Kỳ đích thân viết một cuốn hồi ký cho ông, nên không cần những người khác viết hộ. Giờ này mà viết ca tụng các ông Thiệu, Khiêm, Viên, Toàn, Quang ... là danh tướng thì chẳng những hết thuốc chữa, mà còn là một hành vi phỉ nhổ vào những nắm mồ hoang vô chủ của những người lính vô danh, đã nằm xuống trong khi bảo vệ các phần đất càng ngày càng thu hẹp lại, cũng như những người dân chết oan trong thời điểm tháng 4-75.

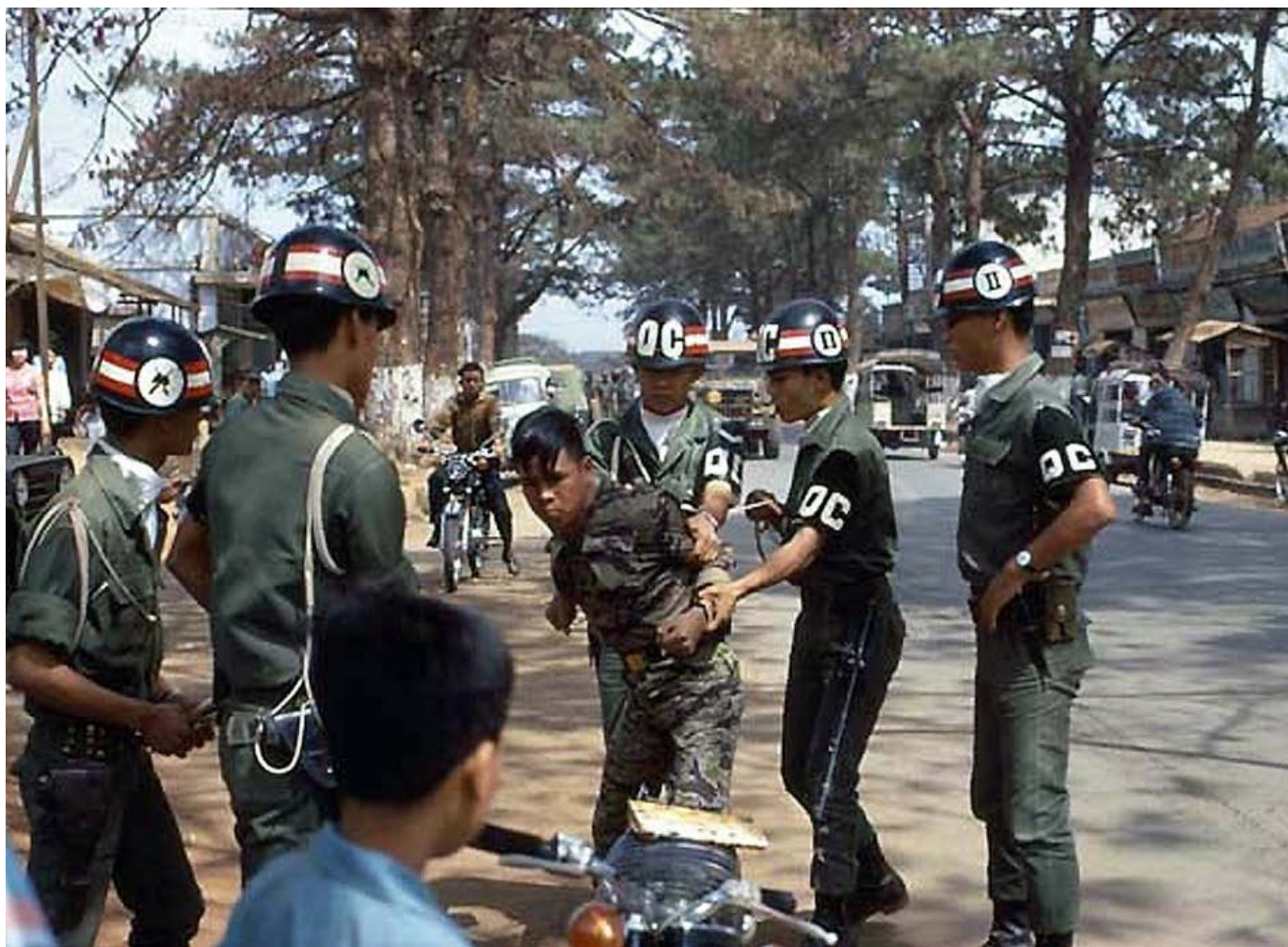
Tôi không nghĩ là có sự

nhàm chán của độc giả với những cuốn sách được viết bằng sự chân thành. Những ai muốn quên thì đã không đọc, có gì vào tận mắt họ cũng quay đi. Còn những độc giả muốn nhìn cho rõ sự thật, họ sẽ tìm đọc. Lấy ví dụ cuốn sách của anh Cao Xuân Huy, không đọc nó thì thôi, đã «bập» được vài trang thì sẽ phải đi cho kỹ hết cuốn sách.

Đôi lúc tôi có cảm giác hình như thảm kịch đến từ phía đối phương ít hơn thảm kịch đến từ phía chúng ta đối với chúng ta. Đừng bắt Nhân Dân Tự Vệ phải xấu hổ về sự thất bại của cả miền Nam. Nhân Dân Tự Vệ đâu có tầm vóc, kích thước lớn quá vậy?

NGUYỄN MẠNH TRINH: Nhà văn Nguyễn Mộng Giác có nhận xét anh là người đi chệnh vênh giữa suy tưởng và hành động, giữa lý thuyết và thực tế, mong tạo dựng một guồng máy khác với guồng máy hiện nay và khao khát hành động.

HOÀNG KHỞI PHONG: Anh Nguyễn Mộng Giác và

tôi giao thiệp với nhau qua nhà thơ Nguyễn Bắc Sơn, đến nay cũng đã trên 20 năm. Anh Giác có một lúc nào đó sợ tôi sao lãng việc viết và sa chân vào con đường hoạt động chính trị. Ngày đó chúng tôi còn trẻ, mới 25, 26 tuổi đầu và mơ đội đá vá trời. Tôi thấy chính quyền miền Nam mỗi lúc mỗi xa chính nghĩa dân tộc, do đó trong thâm tâm, tôi mong có một sự thay đổi lớn. Nếu có sự tiếc nuối nào thì tôi tiếc là mình chưa bao giờ đích thực dấn thân. Nơi đây, bây giờ (1995) việc dấn thân trong lãnh vực

chính trị đôi lúc làm cho tôi ... buồn cười. Tôi biết có những nhân vật cùng một lúc có mặt trong 5, 6 đoàn thể. Chỉ cần có mặt thôi, vì nhiều khi cuối tuần buồn chẳng biết đi đâu. Nhiều người lớn tuổi sợ rằng đời đã quên mình, nên hốt hoảng hành động, nói năng như người lên đồng. Nơi đây có những trò «chích máu ăn thề». Máu thì chích được một giọt, thề thì ăn toàn cao lương mỹ vị. Bây giờ tôi hết còn muốn dấn thân, nhưng những suy nghĩ thì không thay đổi được.

NGUYỄN MANH
TRINH: Anh có để ý đến những sinh hoạt chính trị bây giờ? Nếu có, anh nghĩ sao về những điều sẽ làm thay đổi thời thế hôm nay?

HOÀNG KHÔI PHONG: Chúng ta là những kẻ đã chạy trốn tổ quốc, bởi không thể chịu nổi cái khung cảnh mà hơn 2000 năm trước Khổng Tử gọi là: «hà chính mãnh ư hổ». Chúng ta chọn lựa tự do, cho dù tự do chỉ là những ý niệm vô cùng trừu tượng. Nói một cách khác: Chúng ta phải bỏ nơi phải bỏ, và tới nơi phải tới. Chỗ phải bỏ mới

gần là địa ngục, chỗ phải tới thì không hẳn là thiên đường. Do đó mà có một số đồng chúng ta sống ở đây, mà hồn thì ở nơi khác. Những người nào đã tìm thấy thiên đường nơi đây, thì không còn gì phải bàn. Còn những ai đột nhiên một buổi sáng tỉnh dậy, thấy hoa đào nở ở nơi góc vườn mà lòng quặn lại, nhớ tới những cánh mai vàng của chốn cũ; nhìn những cơn mưa rào gõ vào kính xe bỗng thấy ẩn hiện những đứa trẻ tắm mưa, cỏ trường chạy luông tuông trong con ngõ hẹp; nửa khuya thức giấc chập chờn như

nghe tiếng rao quà ban đêm, và mỗi năm cứ đến ngày 30 tháng Tư, không muốn tham gia bất cứ một cuộc hội họp nào, cứ lủi thủi trong căn phòng hẹp, hay leo lên xe tìm đến một chỗ vắng người; những người đó không thể không nghĩ đến chính trị.

Nhưng bước vào vấn đề này, chúng ta bước vào một mớ chỉ rối mù. Chưa bao giờ chúng ta có nhiều nhân sĩ cộng đồng như thời điểm hiện tại. Những nhân sĩ này mặc đồ lớn, xuất hiện ở chốn quan, hôn, tang, tế và chờ dịp lên micro phát biểu. Bây giờ chúng ta có tới 12 đài phát thanh, tôi lắng nghe nhiều lời phát biểu trong các cuộc hội luận chính trị trên làn sóng phát thanh, mà lỗ tai lúng búng cả ngày. Tôi phục những vị phát biểu đầu Ngô mình Sở này ở chỗ họ là những người ... can đảm. Có nhiều lần tôi được thấy những lá cờ Việt Nam Cộng Hoà được may lên áo dài, cà vạt. Một lần trong hội chợ Tết tổ chức tại Pomona, tôi thấy một phụ nữ Mỹ cao, to, béo, trắng, mặc áo dài màu vàng, ba sọc đỏ chạy vắt chéo ngang ngực, và tay ôm một con chó nhỏ xíu đi ve vẩy. Hình ảnh này trông vô cùng giễu cợt, lạ một điều là những nhân sĩ cộng đồng tổ chức hội chợ này không một ai cảm thấy khó chịu, và dường như họ còn hãnh

diện đi bên cạnh người phụ nữ Mỹ phốp pháp ôm con chó nhỏ ấy, cười tươi như hoa những khi được chụp hình. Có một ông ca sĩ thuộc vào hàng lính kiểng ngày xưa, bây giờ đã trở thành thi sĩ, mỗi khi đi biểu tình còn sơn màu cờ lên mặt. Tôi đã nhiều lần đưa tay lên vành mũ, lên chỗ ngang chân mày, ngược nhìn lá cờ đỏ bay lượn giữa trời xanh. Nó đã phủ lên quan tài của cả triệu người trong cuộc chiến. Nếu thật sự lá cờ đỏ ngự trị trong lòng chúng ta, thì không cần phải may lên áo, cà vạt, vẽ lên mặt lên trán, mà hãy ghi thật sâu trong tim, trong óc. Tôi nghe các bạn sang sau kể lại: Nhiều sĩ quan Quân lực Việt Nam Cộng Hoà, trong thời gian đi tù cải tạo, thà bị biệt giam, bỏ đói vài ngày, chứ không chịu lấy cờ may quần đùi. Tập quán của người Mỹ cho phép dùng quốc kỳ để may xilíp, nhưng với chúng ta thì không nên làm như thế.

Tôi chưa bao giờ thấy nhiều lãnh tụ như hiện nay, có cảm giác như mỗi ngày gặp hàng trăm lãnh tụ, nhiều như thế e rằng không phải của thật. Lịch sử đã một thời có 12 sứ quân, bây giờ chúng ta có trăm, ngàn, vạn, mớ sứ quân. Chỉ tiếc rằng các sứ quân hôm nay đã hiếm tài, lại ít đức (Tôi nói có bằng chứng. Anh cứ chỉ cho

tôi một sứ quân, tôi sẽ có cả chục bằng cờ của các sứ quân khác hạch tội). Trong chính trị chúng ta đang lạm phát lãnh tụ, thì cũng hết như trong văn chương chúng ta đang ỏ vào triều đại thối sáo bấy. Hãy lấy một con số khiêm nhường, trong hàng trăm lãnh tụ hiện nay đang bí bí, mặt mặt, đang hô hào, đang diễn thuyết, có bao nhiêu người thực sự làm công việc chính họ đang hô hào? Khi đặt nghi vấn như vậy, tôi biết rất rõ có nhiều người chống cộng vì sợ người đời quên mất cái địa vị cũ của mình. Có nhiều người chống cộng vì business, và thiếu gì người vì cái danh hão để được lòng người đẹp. Lấy ví dụ cụ thể: Vấn đề bang giao giữa Mỹ và Việt Nam. Việc này ảnh hưởng đến tất cả mọi người, trong nước cũng như ngoài nước, chống cộng hay không chống cộng, hoạt động chính trị hay không hoạt động chính trị. Nếu chúng ta chống việc bang giao, thì tại sao chống? Nếu cổ võ thì tại sao cổ võ? Những dấu hiệu của việc bang giao đã có từ nhiều nhiệm kỳ Tổng Thống Mỹ, thế mà ngày Hoa Kỳ bãi bỏ cấm vận, tôi đã nghe một lãnh tụ cộng đồng cho biết là ông ta bị «sốc». Không thể bị sốc trong khi hoạt động chính trị, phải tỉnh táo và chủ động trong việc làm. Không thể hoạt động

chính trị trong cung cách hết sức thụ động, chờ coi người Mỹ làm gì. Nhiều người hoạt động chính trị còn giữ được nguyên vẹn tính nô lệ, trông chờ người Mỹ bật đèn xanh hay đỏ, rồi mới án binh bất động hay xắn tay áo vào việc. Đối với cộng sản cũng chờ coi họ làm gì rồi mới có phản ứng. Tôi không đặt vấn đề chống hay thuận trong việc bang giao. Tôi đặt vấn đề nếu Hoa Kỳ và Việt Nam bang giao thì phải làm gì? Các đoàn thể và đảng phái chính trị hễ đảng đàn thuyết pháp thì luôn luôn kêu gọi đoàn kết, thế có nghĩa là chúng ta đang chia rẽ cùng cực. Hãy mở các tờ báo, lắng nghe các đài phát thanh để ước lượng được sự chia rẽ trầm trọng đến như thế nào.

NGUYỄN MANH
TRINH: **Viết với anh có phải là một nhu cầu cần thiết? Hay chỉ là một việc làm cột đũa cho qua ngày ở xứ người?**

HOÀNG KHỎI PHONG: Thú thật với anh, chính tôi cũng không biết rõ điều này. Có lúc tôi thấy mình đáng bị «bỏ» vào thùng cất kỹ, do đó trong vòng 10 năm liên tôi không viết một chữ nào. Thời gian làm nhà xuất bản Bối Cảnh, tôi nhìn thấy sách của mình bị bày bán tại những cái kệ trong các chợ thực phẩm Việt Nam, cạnh mắm tôm, nước mắm. Có thể với một số người nào đó, văn chương của tôi làm mắm

thêm nặng mùi. Cho dù có như thế thật tôi cũng xấu hổ và thu sách về. Văn chương tôi có dở, tôi cũng không nỡ nhìn thấy nó nằm đó. Đường như tại đây, có nhiều người khéo làm ăn, tài xoay trở, kiếm được rất nhiều tiền, và dùng tiền để mua một cái danh hã. Danh hã nào dễ mua cho bằng cái danh «nhà văn, nhà thơ». Viết xem chừng cũng dễ, có tiền in sách ra, mời bạn bè đến ra mắt, có ăn, có dạ vũ, khéo khích động thì lại thu vốn về ngay trong lần ra mắt, rồi có phóng sự đăng báo, hàng vài chục tấm hình chi chút mấy trang báo, ai nấy đều ăn mặc như tài tử xi nê. Kế đó lại được vài nhà văn «cổ thụ» chuyên về khen, viết bài tường

thuật. Tôi đã thấy một cuốn sách hơn hai trăm trang, có tới 40 người viết lời khen, in ngay trong cuốn sách, được các nhà văn lớn, nhỏ ấn chứng văn tài, ví với Nguyễn Du, Đoàn Thị Điểm, Bà Huyện Thanh Quan ... ai ai cũng được chụp hình bên cạnh lời khen của mình, thành thử cuốn sách giống như một sưu tập hình ảnh nhiều hơn là một tác phẩm văn chương. Lại thêm mấy ông «đàn anh văn nghệ», ông nào khó tính và tưởng rằng mình ôm được cái «chiếu văn học» khi di tản, đuổi các người viết mới như đuổi tà. Có ông lại quá dễ tính, mang «chiếu văn học» ra, «ấn» mọi người ngồi xuống. Mấy ông dễ tính này cứ sờ vào ai là

người đó thành nhà văn, nhà thơ ráo rọi. Việc làm phát các nhà văn, nhà thơ làm cho văn chương dễ bị phá sản. Đó là lý do có một thời gian tôi thấy mình không nên léo hánh tới chữ nghĩa. Tôi không bao giờ có ý định bốn cột với chữ nghĩa, nhưng tôi cũng không cho việc viết là một nhu cầu tối cần thiết. Điều quan trọng là mình viết cái gì, và quan trọng hơn nữa là phải viết cho tới, cũng như phải giữ được cái liêm sỉ tối thiểu của người cầm bút. Cái liêm sỉ tối thiểu này hạn hẹp trong việc cầm bút mà thôi. Tôi không đòi hỏi nhà văn phải là một nhà đạo đức, nhưng tôi đòi hỏi nhà văn không thể vì một mối lợi mà bẻ quẹo ngòi bút của mình, càng

không thể vì phe nhóm, mà chụp mũ người này, ca tụng người khác.

NGUYỄN MẠNH
TRINH: Anh có luôn luôn suy nghĩ, bây giờ chúng ta phải cầm bút như thế nào?

HOÀNG KHỎI PHONG: Nếu một nhà tu lên đường bằng niềm tin, thì nhà văn phải lên đường lòng chân thật. Vấn đề của những người cầm bút lưu vong chúng ta lại khác hẳn. Thực tế thì làm nhà văn quả có «dễ ẹc», nên nơi đây chúng ta có nhiều loại nhà văn. Ở đây không một ai vì viết văn mà bị dọa bỏ tù, cúp hộ khẩu, đuổi sở, công an áo vàng nhòm ngó, con cái không bị đuổi trường. Nhưng nếu không thích viết văn, thì cũng không một ai gí súng vào mông tang bắt phải viết. Chúng ta có những nhà văn chuyên về quảng cáo, nhà văn chuyên về đánh đấm, nhà văn chuyên về thời trang, chuyên về điện ảnh, thẩm mỹ và dĩ nhiên rất nhiều nhà văn chống cộng. Một trong những cách hữu hiệu nhất để chống lại bạo quyền là hãy làm tốt những gì mình phải làm, không nhất thiết là nhà văn, ai nấy đều làm đúng công việc của mình, tạo thành một cộng đồng có sức mạnh cụ thể, chứ không phải một cộng đồng cãi nhau ngày này sang tháng khác, năm này sang năm nọ như hiện nay.

NGUYỄN MẠNH TRINH: Vị nghệ thuật? Vị nhân sinh? Dấn thân? Viễn mơ? Anh có lựa chọn nào trong khi phác họa chủ đích cho bài viết của mình?

HOÀNG KHỎI PHONG: Vị nghệ thuật cũng được, vị nhân sinh cũng được, mà vị tiền cũng chẳng sao. Dấn thân cũng thế, viễn mơ cũng vậy. Khi viết phải biết mình định viết cái gì, định viết cho ai và quan trọng nhất là phải viết cho hay, cho tới, cho đạt. Nếu viết không tới, không đạt thì vị cái gì, viễn ... thân hay dấn ... mơ cũng vất, cũng vô ích. Nên dành thì giờ làm nghề khác có lợi hơn là viết văn, vừa làm mình hao hụt thì giờ và tiền bạc, vừa làm người đọc cũng hao hụt y như ... người viết vậy.

NGUYỄN MẠNH TRINH: Lúc này, qua 30 năm sinh hoạt văn chương của anh, anh có vẻ viết hăng nhất. Động lực nào đã thúc đẩy? Vì cần thiết của thời thế? Vì yêu văn chương hơn sau một thời gian chán nản? Vì nhìn thấy được những tia nắng mới?

HOÀNG KHỎI PHONG: Tôi không viết trong 10 năm liền, mỗi lần nhìn thấy các bạn văn có sách mới, tôi đều thấy thèn thẹn. Người xưa có câu: «Sĩ phu 3 ngày không đọc sách, soi gương thấy mặt mũi khó coi». Là một nhà văn mà 10 năm liền không viết, soi gương

không còn là khó coi nữa, mà là tởm lẫm, nếu vẫn cứ tìm mọi cách chường cái mặt nhà văn không viết của mình trong mọi chốn đông người. Đúng như thế, hiện nay tôi có nhu cầu viết, tôi đang sống bằng nghề cầm bút, với một số lương tương tất cho một mình tôi. Tôi không có nhu cầu nhiều, nhà không có, xe cũ không bảo hiểm, không ăn nhậu, không nhảy đầm, không bồ bịch, quả tình tôi đang sung sướng với một số lương khiêm tốn so với những người làm sở Mỹ.

Còn nhìn thấy tia nắng mới? Không. Hiện nay chúng ta đang ở trong một con đường hầm tối như bưng. Chính trị tối theo kiểu chính trị, văn học tối theo kiểu văn học, và ngay cả thương mại, cứ nghe đài, xem cách quảng cáo của các thương gia Việt Nam là thấy ngay về thương mại chúng ta cũng không sáng sủa gì. Bây giờ hành vi viết của tôi cứ cho là đang lặn mò trong bóng tối, đi được bước nào hay bước ấy, lết tới trước, may ra có một ngày nhìn được ánh sáng nơi miệng hầm. Trên 50 thì khó ra khỏi căn hầm này, nhưng có thể nhìn thấy được một chút ánh sáng le lói cuối đường hầm.

NGUYỄN MẠNH TRINH: Thói quen của

anh khi viết? Nơi chốn, thời gian, điều kiện thích hợp để viết?

HOÀNG KHỎI PHONG: Tôi làm việc thợ tiện, ca đêm, để cho không buồn ngủ, mỗi khi bấm cái nút cho máy chạy, tôi ngồi xuống và nghĩ ngợi xa gần, riết rồi tiếng máy không còn ứng được vào trí tôi.

Cuốn Ngày N+. .. được viết trong xưởng tiện, cuốn Thư Không Người Nhận được viết trong lúc bán hàng chợ trời, không có khách. Phần đầu của Người Trăm Năm Cũ được suy nghĩ và viết trong những lúc lang thang trên đường, suốt 2 năm trời không có một địa chỉ nhất định.

Trước kia viết bằng bút, tôi có thể viết tại bất cứ chỗ nào, bàn ăn, ghế đá công viên, trên tay lái xe, nằm dài trong sa-lông phòng khách, ghi chép cả trong phòng vệ sinh. Bây giờ viết bằng máy vi tính, nên phải ngồi vào bàn cẩn thận hơn, thế thôi. Tôi không kiểu cách phải có phòng yên tĩnh, vì trong khoảng 15 năm nay tôi không bao giờ có một căn phòng cho riêng mình.

NGUYỄN MẠNH TRINH: Anh có ước mơ nào cho tác phẩm của mình?

HOÀNG KHỎI PHONG: Mơ ước? Có chứ. Nhưng không mơ ước cho một mình tôi. Khác. Bối cảnh chiến tranh Việt Nam có

dư kích thước cho một tác phẩm lớn, không một chút mặc cảm nhược tiểu so với văn học của toàn thế giới.

Chính trị, quân sự, kinh tế, kỹ thuật mới có vấn đề cường nhược, chứ còn văn học thì không có đại cường và nhược tiểu. Điều quan trọng là nhà văn phải làm việc nghiêm túc hơn là mê mải lo chức chủ tịch các trung tâm văn bút. Nay chiến tranh tàn đã được 20 năm, cái dòng cuồn lưu cuộn máu đào đó giờ đây đã lắng, nước tuy chưa hẳn đã không còn tanh nồng, nhưng người viết đã có đủ thời gian chiêm nghiệm lại mình, nghĩ về đời sống, về tương lai, nghĩ về tác phẩm. Nhất là những nhà văn tại hải ngoại có nhiều điều kiện, đủ tài liệu cũng như phương tiện để sửa soạn cho một tác phẩm có kích thước, có chất lượng. Tôi tin vào những nhà văn trẻ hơn tôi, không bị chiến tranh o ép, không bị những thiên kiến của quá khứ chi phối, được đào tạo kỹ lưỡng, được hấp thụ một nền giáo dục cởi mở, họ sẽ đi xa hơn thế hệ chúng tôi. Trong thế kỷ này có thể văn học Việt Nam chưa chắc đã dương danh được với văn học toàn thế giới, nhưng 20 năm nữa, phải biết đâu chừng 20 năm nữa ...

NMT THỰC HIỆN, 1989

Những gánh đậu hủ lồm vai

ĐÀO THỊ THANH TUYỀN
SÀI GÒN, VN

1

Tôi không thường ăn đậu hủ dù rất thích, thỉnh thoảng thêm lắm mới ăn vì ngại nạp chất ngọt mà khẩu vị của tôi, đậu hủ phải chan thật nhiều nước đường mới ngon.

Con đường tôi đạp xe mỗi sáng có một chị bán đậu hủ trên chiếc xe đạp, linh kính các thứ của hầu hết xe (đạp) đậu hủ thời hiện tại thay cho cái gánh ngày xưa, như: hai bên sau xe có hai bếp lò, một bếp để xoong đậu hủ, một bếp xoong nước đường. Phía trước tay lái chồng ly nhựa cao nghệu, chai nước đường, ca hạt trân châu, nước uống, bị nylon ... Một lần, tôi ghé mua đứng lại hơi lâu và nghe câu chuyện của chị.

Chị kể, trước kia chồng chị làm thợ hồ, bị té gãy tay phải bắt 6 con ốc vít, thấy vợ bán đậu hủ cực quá, tay chưa lành hẳn anh đã đi làm trở lại mong chia sẻ bớt phần nào cho vợ. Vì đi làm sớm, cái tay như bị “chên”, xương nhô lên nhói nhức mỗi khi trở trời. Không có tiền để mổ, coi như cam chịu. Con trai học xong lớp

Rất nhiều những gánh, xe đạp, xe đẩy bán đậu hủ của người Quảng Ngãi ở Sài Gòn

12 đi bộ đội, hết hạn nghĩa vụ về học nghề điện lạnh, làm ăn ở quê một thời gian thấy không khá nên vô Sài Gòn, công việc không ổn định, bữa đực bữa cái, thỉnh thoảng phụ chị chút đỉnh thuốc thang cho cha. Coi như mình chị càng đáng hết.

27 năm gánh đậu hủ đi bán khắp nơi, vừa gánh vừa chạy, khổ nhất những hôm đường ngập nước, cái gánh nặng trĩch, lội bì bõm ... Mỗi ngày đi về cả chục cây số là bình thường. Qua năm thứ 28, một lần chị đang gánh bị ngã khuỵu, hai cái vai đau khủng khiếp. Đi bệnh viện bác sĩ không cho gánh nữa, bảo rằng, dây thần kinh bị chèn ép, nếu tiếp tục sẽ ảnh hưởng đến vận động.

Mấy cô khách quen thấy vậy cho chị tiền mua chiếc xe đạp. Có xe ngồi lên đạp đỡ hơn gánh lại bán được nhiều nơi. Vừa

rời đi bán sớm có một đứa chạy xe máy tung vô xe đậu, nước đường đang sôi văng tung tóe, phỏng người luôn.

Đi từ sớm đến trưa mới về nhà, nghỉ ngơi một chút rồi nhồi bột năng làm trân châu (bột lọc bỏ vào nước đường). Mỗi ngày làm 3 ký bột, nhờ có cô em phụ giúp nên đỡ phần nào.

Nửa đêm người ta chưa ngủ thì hai chị em thức dậy nấu đậu đến sáng gánh đi bán luôn. Tiền thuê nhà 2.6 triệu đồng/tháng kể cả điện nước. Lúc này bán chậm, nhiều hôm 2 giờ chiều mới hết. Vừa rồi đám giỗ mẹ mà không có tiền về Quảng Ngãi, ngồi buồn nhớ mẹ không kèm được nước mắt.

Tôi không biết an ủi chị thế nào, mỗi lời nói của tôi, không khéo có thể làm chị buồn, tủi phận hơn. Chị hé vai áo cho tôi xem hai cái hõm sâu đều

hai bên, dấu vết 27 năm gánh đậu hủ. Nhìn hai dấu sẹo lõm trên vai của chị, tôi chỉ biết thở dài. Hai cái lõm sâu đã kể hết câu chuyện một đời vất vả, lam lũ từ khi bỏ xứ vào Sài Gòn làm ăn mà vẫn không khá lên được - "*Cây khô tưới nước cũng khô/ Vận nghèo đi đến xứ mô cũng nghèo*"

2

Tôi thích ăn đậu hủ ở một hàng trong khu ẩm thực đối diện chợ Nguyễn Văn Trỗi, quận 3 (hẻm 284 đường Lê Văn Sỹ). Mỗi lần có dịp ra đây, tôi hay ghé ăn chén đậu hủ, nghe chị bán đậu kể chuyện đời.

Hàng chị này trông đầy đủ và lộp lang hơn xe (đạp) đậu hủ của chị ở trên, có lẽ chị bán cố định một nơi lâu rồi nên nhiều khách quen.

Câu chuyện giữa chúng

tôi luôn đông dài, tôi thích nhìn gương mặt tươi, mắt long lánh mỗi khi chị bồi hồi kể lại chuyện xưa.

Thời ở quê, bà nội của chị có hai người con dâu đều bán đậu hủ, nhưng một người bán đất, một người bán ế. Buôn bán cạnh tranh, ghen tức nhau, bà bán không được hại bà bán được bằng cách bỏ muối vào đậu, vậy là đậu hư. Vài lần như thế, bà bán được chán quá, bỏ luôn nghề chuyển sang buôn trái cây; bà còn lại bán đến khi còng lưng mới nghỉ. Bà bán được là má chị, tánh tình khí khái; không bán đậu hủ nữa, bà bỏ về nhà riêng mang theo cái cối đá, thỉnh thoảng bà mua đậu về nấu cho con cháu ăn, bây giờ cái cối đá cũng còn làm vật kỷ niệm để trong nhà cậu em ở quê.

Hồi lấy chồng đến khi có con, chị không có công việc làm ăn ổn định ngoài

Trong khu ẩm thực Lê Văn Sỹ

việc bó bông điệp bán cúng rằm, mừng Một. Một người hàng xóm rủ chị vào Sài Gòn: “Có tẻ lắm cũng dư một tháng 5 phân vàng”.

Chị nhớ như in đó là ngày 23 tháng Giêng năm chị 26 tuổi, chị hàng xóm dẫn ra chợ Bà Chiểu sắm cho đôi giồng bằng mây, cái rổ đựng lò bằng tre. Sau than hay rớt xuống cháy rổ nên thay bằng cái thau nhôm.

Thời đó, dân Quảng Ngãi vào Sài Gòn đông lắm, họ thường sống cụm với nhau theo nghề buôn bán như: đậu hủ, chè, bánh trái, ve chai, đi làm công sở ... Người bán đậu hủ thì sống tập trung ở xóm Văn Hiến, Tân Định.

Chị hàng xóm bày chị cách nấu đậu một lần, không có lần thứ hai. Trời thương cho chị nấu được. Hồi trước chị bán ở bờ kè đất lắm, nhưng rồi

đau lưng gánh đi không nổi nên chọn ngôi ở hẻm này đã 26 năm rồi. Khách ăn thời còn sinh viên, ra trường về quê làm việc, lập gia đình. Đến đời con cái họ vào Sài Gòn học cũng đến đây ăn đậu hủ.

Có được chỗ ngồi ổn định, chị chuyển nhà về gần nơi bán, đỡ phải gánh đi xa. Hồi đó gánh cái gánh đi bán dạo đau vai lắm. Đòn gánh vừa chạm vào vai là đau nhói nhưng vẫn phải gánh. Được một lúc, vai nóng lên cảm giác hết đau. Chiều về, chỗ gánh bị lở ra phải bôi thuốc. Vết thương se mặt lại, êm được buổi tối. Ngày mai gánh thì nó lở tiếp, cứ như thế. Vết thương chảy máu cũng phải gánh. Vai áo phải may đệm mấy lớp mousse mềm bên trong. Bây giờ còn để lại hai cái hõm sâu trên vai, rờ vào thấy lợn cợn như thịt bị nát. Chị bảo tôi lấy tay

ấn xem, quả đúng vậy, ở hai chỗ lõm, bên trong đầy các hạt lợn cợn.

Chị nhờ có ông chồng phụ nấu đậu, có khi ra trông hàng nên đỡ lắm. 12 giờ đêm người ta đi ngủ thì hai vợ chồng bắt đầu cho ngày mới, nấu đậu đến 7 giờ sáng gánh đi bán.

Theo lời chị, một năm nay từ Tết dương lịch 2024 đến giờ bán chậm, ban ngày cũng như ban đêm, thưa khách. Nguyên liệu thứ gì cũng lên giá nhưng chén đậu hủ vẫn 10 ngàn đồng như cũ. Tôi nhớ lần trước đến con hẻm này cách đây hơn một năm, đông đúc hàng ăn và khách ăn, bây giờ thưa thớt, giống như nhiều con hẻm ở Sài Gòn, không có gì nổi trội với tên gọi khu ẩm thực nổi tiếng.

Chuyện lan man chị kể, hồi xưa thuê nhà trên kênh, buổi tối không chú ý có khi đến khuya

nước lên ướt nệm. Hay như buổi sáng lúc đi bán thấy trên mặt nước có cái quần màu xanh lẫn trong đám bèo, chiều về nước rút thấy xác người nổi lên. Hồi đó nước dơ và hôi lắm. Bây giờ sạch và mùi hôi giảm đến 90% vì dòng kênh được dọn rác mỗi ngày.

Mấy chục năm buôn bán chắt chiu dành dụm chị mua được miếng đất và xây ngôi nhà ở quê làm từ đường sau này già về quê sống.

Có rất nhiều gánh, xe đẩy, xe đạp đậu hủ trên khắp đường phố Sài Gòn. Tôi không biết có bao nhiêu gánh đậu hủ lõm vai đưa con cái vào đại học, giúp đỡ người ở quê, tích lũy khi về già... Người miền Trung cần cù chịu khó, Sài Gòn là vùng đất rộng mở, hết thế hệ này đến thế hệ khác tìm đến nối tiếp cuộc mưu sinh xa xứ!

Bài và hình ĐTTT

Khu ẩm thực không đông khách như ngày xưa

Đi xin hay bán vé số, nhiều người khỏe mạnh chọn đi xin.

“Vé số chiều xổ mai đổ khâu một xây nhà lầu bữa kia cưới vợ đây... ày...ây!”.
Câu rao này hình như có từ Bắc chí Nam. Người bán vé số ở miền Nam khá ít, còn người bán vé số ở miền Trung rao khăn giọng, trong khi người bán vé số ở miền Bắc thì táo bạo hơn, cầm tập vé số gi vào người mua.

UYỄN CA
QUẢNG NAM - VN

Thu nhập của người bán vé số bằng 20% thu nhập của người ăn xin

Đó là chia sẻ của chị Nở, một người bán vé số ở thành phố Đà Nẵng, chị Nở cho biết thêm:

- Hồi xưa ông Giàng Seo Phở, một ông cán bộ to bảo là thu nhập của người bán vé số rất cao, lên đến 150 triệu đồng mỗi tháng, tôi cười muốn rớt răng, ông này nhầm lẫn nặng quá!
- Ông nhầm lẫn sao chị?
- Đúng là người bán vé số giỏi có thể cầm trên tay 150 triệu đồng mỗi tháng. Nhưng để gì có. Muốn cầm số tiền đó, mỗi ngày phải

bán được 500 vé, một vé 10 ngàn đồng, 100 vé được một triệu đồng, 500 vé thì cầm 5 triệu, mỗi tháng bán liên tục, không ngừng nghỉ sẽ được 150 triệu đồng. Nhưng đó là cả vốn và lãi. Nếu tách ra tiền lãi thì được 15 triệu đồng. Vì người bán chỉ ăn 10% trên mỗi tờ vé. Nhưng ông Phở không hề biết là người nào bán siêu giỏi cũng chỉ được từ 150 tờ đến 200 tờ mỗi ngày. Cả ngàn người bán mới có người được con số này, còn lại cao lắm là tám chục đến trăm hai tờ coi như hết cỡ.

- Nếu bán được số lượng nhiều, có được gì đặc biệt không chị?
- Người nào may mắn, bán vé hay trúng thưởng, có

nhiều người bán vé chưa đầy 20 năm mà khách trúng đặc biệt đến 3 lần, như vậy họ có uy tín, dễ bán lắm. Còn lại hầu hết người bán vé số đều là người cùng đường, không đủ khả năng lao động, không đủ khả năng tính toán, chỉ mong đủ sống ...

- Vậy chứ ông cán bộ nói sai chỗ nào?
- Cái sai của ông ấy là không có hiểu biết mà còn tuyên bố công khai, nói lớn nữa. Trong khi đó, thu nhập của người bán vé số chưa bằng 20 phần trăm của người ăn mày, chị tin không?
- Tôi chưa hiểu chỗ này lắm?

- Người ăn mỳ, chỉ cần ngửa tay xin, ít nhất người ta cho 2 ngàn đồng, nhưng thường thì bây giờ người ta cho 5 ngàn đồng, có người thấy thương tình, cho 10 ngàn, 20 ngàn đồng. Trong khi đó, người bán vé số muốn có được 5 ngàn đồng thì phải bán được 5 tờ vé số, phải lấy về 50 ngàn đồng, giao cho nhà nước 45 ngàn, mình chỉ được 5 ngàn. Hầu hết là vậy, nên người ăn mỳ ở Việt Nam ngó vậy chứ thu nhập khá lắm đó chị!

- Như vậy thì chiến dịch gom người ăn mỳ có vẻ khó nhĩ?

- Đúng rồi, giờ bảo ăn mỳ nghỉ nghề đi, sang bán vé số, sức mấy người ta chịu, người ta đang thu nhập khá, công việc đơn giản, không tính toán gì, vui thì làm, buồn thì nghỉ. Giờ bắt người ta đi mời từng tờ vé số, sức mấy họ chịu làm. Nếu gom họ vào khu nhà xã hội gì đó thì trước sau gì họ cũng trốn, vì thực ra họ cũng có nhà cửa hẳn hoi, chẳng qua họ thấy cái nghề này sống được thì họ chọn thôi. Những người đi ăn mỳ tự chia thành hai loại, ăn mỳ quan nhân và ăn mỳ đầu đường xó chợ.

- Lần đầu tôi nghe thấy...

- Loại ăn mỳ quan nhân là chỉ các quan nhân ngồi mát xơi bát vàng, ăn trên ngôi trời, hưởng lương, hưởng bổng lộc và nhiều khi cũng xin đều của

"Vé số chiều xổ mai đổ khâu một xây nhà lầu bữa kia cưới vợ đây... ày...ây"

dân. Con số họ xin thật là khủng khiếp, nó khác với ăn mỳ đầu đường xó chợ mỗi ngày xin một ít để sống, qua ngày, có thể tiết kiệm để dành chút ít, nhưng chẳng thể giàu như ăn mỳ quan nhân.

- À, giờ thì tôi hiểu "ăn mỳ quan nhân" là ai rồi, hi hi ...

Những ngày mưa gió

Với người bán vé số hay với nghề ăn mỳ, thường thì những ngày mưa được xem là ngày thất nghiệp, nếu mưa kéo dài cả tuần thì dường như chỉ biết ngồi ngáp dài ngáp ngắn cho qua ngày.

Một người tên Nguyệt,

đội mưa đi bán vé số ở Đà Nẵng, lo lắng:

- Tụi em đến từ Quảng Ngãi, Quảng Nam, thuê trọ để bán, mưa chừng một tuần thì nóng ruột lắm chị ơi.

- Ở Quảng Nam, Quảng Ngãi bán vé số không được sao mà phải đi xa vậy chị?

- Bán ở quê cũng được nhưng hầu như thị trường cũng bão hòa rồi, người bán cũng nhiều, mà thời buổi kinh tế khó khăn, không mấy người mua đâu. Ra thành phố có nhiều việc, em đi bán vé số ban ngày, buổi tối đứng bán thêm một cái tủ bánh mì cũng đủ tiền thuê nhà, tiền ăn ở rồi để dành chút đỉnh cho con ăn học.

- Gia đình chị được mấy cháu?

- Dạ em được 2 đứa,

Không phải ai cũng may mắn có vợ chồng cùng đồng cam cộng khổ

chồng em trước đây làm thợ hồ, hồi đó cũng có tiền khá lắm. Sau này anh nhận công trình riêng, làm thầu xây dựng, có tiền, sinh tật, theo gái, bị gạt cho không còn đồng nào, trắng tay lại về với vợ con.

- Có ảnh chắc đồ đàn cho chị hơn trước...

- Ông đâu có về không, hồi xưa khỏe mạnh, rồi chơi bời bạt mạng, giờ bệnh tiểu đường, đâu có làm gì giúp vợ con gì được. Mình có tới 2 đứa con nên chấp nhận vậy, nuôi ông chứ không lẽ đẩy ông ra đường!

- Chị thật đáng phục, em ngưỡng mộ tấm lòng của chị!

Cùng hoàn cảnh với chị Nguyệt, chị Hạnh, một phụ nữ đến từ Quảng Ngãi cũng đi bán vé số, thêm vào:

- Công việc này thuộc vào hàng đáy xã hội rồi! Có ai thêm đâu, trừ những người không còn

Ngày bán vé số, tối bán bánh mì hoặc làm thêm, đó là lựa chọn của nhiều người không còn lựa chọn khác

khả năng làm việc khác. Em ban đầu ra thành phố với ý định làm osin, nhưng bây giờ người ta sợ những người lạ, không có cho vào nhà ở lại mà giúp việc đâu, chưa kể nhiều chuyện tế nhị lắm. Em đi rửa chén bát thuê, dọn nhà thuê, nhưng công việc này đòi hỏi nhiều "kỹ thuật" lắm, nếu không có nghề thì làm vài bữa người ta hủy hợp đồng ngay. Vậy đành đi bán vé số!

- Công việc dọn nhà thuê cũng phức tạp vậy hay sao chị?

- Đầu tiên phải khéo tay và biết sử dụng nhiều loại nước lau chùi. Nếu không biết dùng các chất tẩy rửa đúng cách, sẽ rất hôi nhà, chỉ một vài lần là mất việc, mà không phải một chỗ, mà mất hàng loạt khách hàng. Một người cho nghỉ thì liên sau đó, mấy người kia cũng cho nghỉ ...

- Gia đình chị bao nhiêu người?

- Em có 2 đứa con, chúng nó ăn học cũng đang hoàng, chồng em đi phụ hồ, thu nhập bữa được bữa mất, vì nghề gì bây giờ cũng ít việc hết, kinh tế khó khăn. Mình còn kiếm sống qua ngày là mừng rồi. Chứ có nhiều người, làm quan, tiền tỷ, tiền tấn đó rồi chui vào ngục ăn cơm miễn phí thì cũng vậy thôi!

Bài và hình UC

Bán hàng rong ở bãi biển

BẢO HUÂN

TIỂU LỤC THẦN PHONG
GEORGIA, USA

Nhắm mắt nằm yên, thân bất động nhưng tâm trí như chiếc đèn kéo quân, bao nhiêu hình ảnh luân phiên xuất hiện, lại giống như hát karaoke, những dòng chữ chạy trước mặt nhắc lời người hát. Mới quen em chỉ chừng 2 tuần nay mà giờ thấy như thể quen tự kiếp nào.

Thật tình thì ban đầu chẳng có ấn tượng gì, lời nhắn tin kết bạn của em cũng như nhiều lời yêu cầu kết bạn khác mà Y nhận được. Y thường xem sơ qua cái *background* của người đưa ra đề nghị kết bạn trước khi nhấn nút đồng ý. Hầu hết những lời kết bạn gửi cho Y đều là những em chân dài, khoe thân, khoe của, khoe ăn chơi và nói xàm. Máy em này lên mạng câu đại gia, câu Việt

kiểu và những người có cái *background* tương tự. Sau khi xem qua *background* của Emmy thì Y có chút phân vân, một *background* sạch sẽ, đơn giản và khá kín đáo hầu như chỉ có vài hình ảnh thể thao chạy bộ vì thế Y cũng chưa quyết định làm bạn với em.

Mọi việc vẫn trôi qua nhanh chóng theo thời gian, những lời nhắn kết bạn khác lại tiếp tục gửi đến làm Y quên mất Emmy. Thế rồi một hôm bỗng nhiên Y sực nhớ và xem lại và trong lúc vô thức Y nhận lời kết bạn với em. Ban đầu nói chuyện với em cũng chỉ là những chào hỏi xã giao, sau đó sự việc chuyển biến mau lẹ một cách thần kỳ vượt ngoài tầm kiểm soát tâm ý của Y. Em tâm sự:

- Em muốn tìm một tình bạn lâu dài, thông hiểu nhau, không cần bạn bè qua

loa và càng không phải tìm tình một đêm. Em xem kỹ Facebook của anh và cảm thấy thích thú nên mới gửi lời kết bạn.

- Cảm ơn em, anh cũng thế! Khi nhận lời nhắn kết bạn của em, anh đã xem qua *background* của em và thấy không có nhiều tin tức nên chần chừ. Thế rồi không hiểu vì sao anh lại chấp nhận lời kết bạn của em và giờ thì anh biết mình quyết định không lầm. Hình đại diện đó là hình thật của em?

- Dạ, đúng vậy.

- Em có người yêu chưa?

- Dạ, có nhưng giờ không còn nữa.

- Sao vậy? Không thích hợp nhau?

- Dạ, không phải, rất hợp nhưng ... anh ấy mất rồi!

- Trời, xin lỗi em vì vô tình khơi lại nỗi đau.

- Không sao đâu anh, người yêu của em bị tai nạn trên xa lộ 405, lỗi một phần tại em. Hôm ấy anh đang lái xe về nhà sau khi tan sở. Em *chat* với anh trong lúc ảnh lái xe, có lẽ vì phân tâm nên anh ấy đụng phải xe khác và ảnh ra đi vĩnh viễn. Em ân hận 6 năm nay. Anh ấy là con một trong một gia đình người Singapore mới nhập cư vào Mỹ. Hiện giờ ba má ảnh còn đây, em vẫn thường xuyên ghé thăm. Em tự nguyện xem mình như con dâu dù hai đứa em chưa có danh phận gì.

- Cảm phục em, một con người có tâm lành, đứng đắn, đàng hoàng. Tuy nhiên em phải buông nổi buồn này xuống để đi về phía trước. Em không thể sống mãi với hình bóng cũ, không thể gì cũng có nguyên nhân sâu xa của nó chứ không phải tự nhiên trong một buổi.

- Em biết vậy nhưng em không thể để mặc ba má anh ấy trong sự cô độc đau buồn

- Họ rồi cũng sẽ nguôi ngoai, em phải sống đời của em, thỉnh thoảng em ghé thăm hỏi cũng được kia mà!

- Dạ, cảm ơn anh, cũng vì lý do này mà em đang tìm kiếm một mối quan hệ đứng đắn, dài lâu. Hoàn cảnh anh thì ra sao?

- Cũng thường như mọi người, anh đang sinh sống ở thành Át Lãng, còn em hiện giờ sống ở đâu?

- Em đang sống ở San Francisco

- Em sống bằng nghề gì?

- Em làm ở một công ty trang thiết bị y tế nhưng đầu tư vào Crypto mới là sở thích và cũng là thu nhập chính.

- Trời! Em giỏi quá! Vậy em giàu lắm!

- Dạ, cũng khá, em đã mua được nhà cho ba má em và em cũng thỉnh thoảng chu cấp cho ba má người yêu cũ. Anh sống bằng gì?

- Anh là thợ điện, ngoài ra thì viết linh tinh cho báo chí địa phương kiếm thêm ít đồng nhuận bút uống cà phê

- Anh thử chơi Crypto đi, em hướng dẫn cho. Thời đại này chỉ có con đường đó thôi, bằng không sẽ làm việc cực khổ cho tới chết.

- Cảm ơn em, anh không biết gì về Crypto hay tiền điện tử và cũng không có hứng thú.

- Vậy là anh chấp nhận lao động đến hết đời?

- Dĩ nhiên là không nhưng cũng không có cách lựa chọn nào khác. Anh cũng muốn đổi đời, muốn sống giàu sang sung túc chỉ ít là có thể bao em đi du lịch chỗ này chỗ kia ...

- Vậy thì anh chỉ có cách

đầu tư vào Crypto thôi nếu như anh không có địa vị cao, không có tài sản lớn, không có thế lực trong xã hội.

- Nếu vậy thì thế này cũng được, dù không giàu nhưng đủ bao em dạo phố, uống cà phê, ăn vặt ... Hy vọng một ngày nào đó anh bay qua San Francisco đi chơi với em.

- Em cũng mong vậy, một ngày nào đó ...

- Anh hỏi thật nha, nếu em yêu một người mà người đó nghèo hơn em, thu nhập thấp hơn thì em sẽ ứng xử như thế nào?

- Hai người vẫn có thể cùng chung chia sẻ trong cuộc sống

- Giả sử cùng chia sẻ nhưng em phải chi phần nhiều hơn thì liệu có dài lâu?

- Đã yêu nhau thật rồi thì còn tính toán thiệt hơn sao? Bởi vậy em mới nói anh đầu tư vào Crypto. Hiện tại thu nhập chính của em là từ Crypto chứ không phải từ công việc.

Cứ như thế em và Y vui về *chat* liên tu bất tận, hề hở ra là *chat*. Càng nói chuyện với em Y càng hào hứng và nói nhiều dễ sợ, điều này hoàn toàn trái ngược với bản tánh của Y. Xưa nay Y vốn ít nói, nói chuyện với ai cũng không quá 3 câu là hết lời, vậy mà giờ Y nói với em không hết lời, càng nói càng hưng

phấn. Lúc nào bận bịu không nói chuyện được là Y cảm thấy nhớ, thấy bứt rứt khó chịu trong người. Đôi mắt em đẹp và buồn da diết, cái buồn như bầu lấy tâm hồn Y. Y biết trên mạng người ta thường ít nói thật về thân phận nhưng với em thì Y tin chắc chắn. Những lời của em như thuốc tăng lực đối với Y, Y trở nên yêu đời. Y đặt ra những giả thuyết vu vơ để thăm dò tình ý của em nhưng thật sự trong thâm tâm của Y gợi ngu ý vào hoàn cảnh của Y và em. Em trả lời tin chắc vào những tình yêu đẹp giữa hai người có nhiều khác biệt. Em bảo tình yêu đẹp có thật trong đời chứ không chỉ trong những chuyện cổ tích. Y cảm nhận là em cũng đang dùng chuyện giả thuyết để nói về chính chuyện của Y và em. Những câu hỏi của Y và em đôi khi chỉ là những lời vãn hồi thường nhưng trong đó ngầm chứa đầy tình. Y và em đang chơi trò cút bắt như Tom and Jerry. Hễ Y tiến một bước thì em buông nốt lạng, còn khi em dẫn thêm bước thì Y dừng. Tình trong như đã nhưng ngoài còn e. Em thì muốn và chờ Y nói trước. Y thì e ngại đủ điều và phải cố giữ cái lần ranh cuối cùng. Lòng Y đuối lắm rồi, tâm liều xiêu, ý muốn đã tốt cùng, miệng lưỡi sẵn sàng thốt lời nhưng cố dằn lòng xuống.

Nhiều đêm Y trầm mớ, nhiều ngày tơ tưởng, giá mà gặp nhau thì quắt liên chứ không thể nhin nổi. Y và em dùng dằng như thế. Lòng Y như núi lửa sắp phun trào phún xuất, thêm khát như sóng ngầm chực chờ bùng lên, chỉ cần một tí tác động bên ngoài sẽ bùng ra như hoa dandelion. Y muốn nói nhưng không thể nói được. Nhìn lại tấm hình em mặc *crop top* chạy bộ trông tướng tá mi nhon, thanh mảnh nhưng rắn chắc. Mắt đẹp và đôi mắt ấy buồn xa xăm diệu vợi. Hình ảnh em, cách nói chuyện của em làm Y say, một cơn say vô phương giải. Nhiều lúc Y mơ tưởng cầm tay em đi dạo quanh những con phố San Francisco, cùng đứng dưới cầu Kim Môn mà hôn nhau. Đất trời Cali mênh mông, lòng Y sáng khoải vô cùng, dưới tán cây củ tùng năm ngàn tuổi cao vợi vợi Y và em tựa vào và nói chuyện ngày sau. Cầm tay em tung tăng trong khu rừng cổ đại, tình yêu thời đại công nghệ nhờ sự kết nối của mạng xã hội mà nên. Y yêu em như thể lần đầu biết yêu. Nói chuyện với em qua mạng mà Y mừng tượng em đang đối diện trước mặt, nhắm mắt cũng thấy em, mở mắt em lung linh trước mặt.

Nằm trên giường thao thức vì bóng dáng em

hiện rõ hơn bao giờ hết, vì bóng dáng ấy mà Y không sao ngủ được. Duy có một chút lẩn cấn trong tâm tư mà Y không hiểu được, tại sao em đưa cho Y những cái link để đầu tư tiền điện tử và bảo là rất an toàn, chỉ cần nạp tiền vào là ngay lập tức có 15 phần trăm hoa hồng. Em cam đoan là những cái link này của công ty mà em đang đầu tư, có thể tin được và lợi nhuận rất tốt. Y ngần ngừ. Y sợ mất em, một khi nạp tiền vào những cái link này là ngay lập tức em sẽ biến mất khỏi màn hình và Y sẽ không còn cơ hội để *chat* với em và dĩ nhiên cái viễn cảnh cầm tay em đi dạo ở phố San Francisco sẽ không bao giờ thành hiện thực. Y trở mình suy nghĩ về em và tiền lời từ đồng Crypto.

-oOo-

Vợ Y từ phòng khách bước vào, thấy Y trờ trọc chưa ngủ bèn hỏi:

- Anh bị đau đầu hả?

Không cần Y trả lời, vợ Y đi lấy salonpas cắt mấy miếng dán lên trán và hai thái dương cho Y. Cô ta bẹo má Y:

- Cứ suy nghĩ lung tung cho cố rồi đêm nhúc đầu ngủ hồng được!

Y cười mỉm và từ từ đi vào giấc ngủ.

TLTP

(ẤT LĂNG THÀNH, NGÀY THÁNG BÔNG BẾNH)

Hợp tác với **tre'** tại sao không?

Một cây làm chẳng nên non,
Ba cây chụm lại nên hòn núi cao !

Nếu bạn có những kế hoạch, những sáng kiến, những ý tưởng mà chưa biết bắt đầu ra sao, quảng bá thế nào, hợp tác với ai hoặc tìm kiếm một partner trong mọi lĩnh vực ...

Xin liên lạc với chúng tôi.

info@trenews.net

Trẻ sẽ cùng bạn tham khảo để thực hiện,
hoàn toàn không có chi phí.

KHU DU LỊCH FORT WORTH

Stockyards

những ngày trước Giáng Sinh

HOÀNG MAI

Vào những ngày đầu tiên của tháng 12 năm nay, tôi đến thăm lại khu phố Stockyards thuộc thành phố Fort Worth, Texas. Đây là lần thứ 3 tôi đến thăm khu du lịch mang đậm chất Viễn Tây Hoa Kỳ, một miền Viễn Tây hoang dã của những năm sau cuộc Nội Chiến của nước Mỹ. Với tôi, khu du lịch Fort Worth Stockyards là xứ sở thần tiên cho những ai thích hoài niệm về một miền Viễn Tây hoang dã của Mỹ quốc, về các chàng cao bồi Texas, về con đường mòn Chisholm nổi tiếng được đặt theo tên của Jesse Chisholm, một nhà buôn lưu động nói được 14 thổ ngữ, hậu duệ mang 2 dòng máu của người Mỹ bản địa Cherokee và người da trắng khai hoang đến từ Scotland.

Du Khách đến khu du lịch Fort Worth Stockyards để cưỡi ngựa và xem bò. Tôi đến để “cưỡi ngựa xem hoa” vì tôi chỉ có hơn 2 tiếng đồng hồ để thăm lại nơi này. Trong một phút bốc đồng, không biết làm gì vào một chiều cuối tuần nhàn rỗi, chúng tôi ghé qua khu Fort Worth Stockyards để xem “Fort Worth Stockyards có gì lạ không em”.

Tôi tự tìm hiểu và

biết được Fort Worth Stockyards là một khu phố cổ nằm trong thành phố Fort Worth thuộc vùng Bắc Texas. Đây là một trong những khu du lịch nổi tiếng của tiểu bang Texas thu hút khoảng 10 triệu khách du lịch hàng năm. Đến thành phố Fort Worth mà không đến thăm thú khu Stockyards, coi như chưa đến thành phố này. Khu Stockyards ngày xưa là một trung tâm giao dịch gia súc, gọi nôm na là một cái chợ bán trâu bò.

Vào giai đoạn thoái trào, không còn được hưng thịnh, khu này được chính quyền thành phố cho trùng tu thành khu di tích lịch sử để khai thác du lịch. Nhờ vậy, thành phố Fort Worth thu bộn bạc từ khu du lịch mang đậm màu sắc lịch sử miền Viễn Tây hoang dã này. Nhắc đến khu du lịch Stockyards mà không đề cập đến các chàng cao bồi Texas và con đường mòn Chisholm quả là một thiếu sót lớn.

Ngược dòng lịch sử

Trong những năm nước Mỹ bùng nổ cuộc Nội Chiến, những con bò sừng dài được thả rông trên cánh đồng cỏ và ngoài bìa rừng vì không được con người nuôi nấng. Tính đến năm 1865, có khoảng 6 triệu con bò sừng dài sinh sống ở tiểu bang Texas. Hầu hết 6 triệu con bò này vô chủ.

Cuộc Nội Chiến nước Mỹ kéo dài 4 năm và kết thúc vào năm 1865. Binh lính của cả 2 miền Nam và Bắc được giải ngũ, về quê xây dựng lại cuộc sống với gia đình của họ. Những người lính miền Nam thất trận trở về nhà phải đối diện với tình cảnh công ăn việc làm ít ỏi. Sau chiến tranh, nền kinh tế miền Nam chưa kịp phục hồi, công ăn việc làm rất khó tìm, vì vậy các cựu chiến binh miền Nam bắt đầu chiếm hữu các đàn bò cho riêng họ bằng cách đóng dấu

lên những con bò và tìm cách đưa những đàn bò của họ lên miền Bắc để bán. Lúc bấy giờ giá một con bò ở Texas chỉ tầm 3 hoặc 4 Mỹ kim nhưng tại các thành phố lớn như New York, Chicago, Boston, giá một con bò có thể lên đến 60 Mỹ kim. Tuy nhiên, làm thế nào để đưa đàn bò đến thành phố Abilene, tiểu bang Kansas, nơi các đàn bò sẽ được chở bằng tuyến đường sắt về các thành phố miền Đông Bắc Mỹ, là một vấn đề nan giải vì lúc bấy giờ, tuyến đường sắt vẫn chưa vươn dài đến Texas.

Jesse Chisholm suốt nhiều năm ròng rã đi lại trao đổi, buôn bán hàng hóa giữa người Mỹ bản địa và người da trắng khai hoang ở các tiểu bang Texas, Oklahoma, Kansas. Ông ta thành lập các trạm buôn bán ở tất cả những nơi ông ta đặt chân đến. Để chuyển chở hàng hóa từ trạm bán lẻ này đến các trạm bán lẻ khác, năm 1864, ông ta làm một con đường đất cho xe ngựa kéo hàng hóa đến trao đổi với các lều trại của người Mỹ bản địa về phía nam gần Wichita, tiểu bang Kansas. Con đường này thực chất trước kia là một con đường đất được người Mỹ bản địa qua lại mỗi ngày. Con đường này về sau mang tên của ông, đường mòn Chisholm nổi tiếng từng được xem là một trong

những kỳ quan của miền Viễn Tây. Chính nhờ con đường huyết mạch mang lại nhiều lợi ích xã hội, văn hóa và kinh tế này mà các chàng trai cao bồi được ví như những người hùng dân gian.

Năm 1867, nhà kinh doanh Joseph McCoy kêu gọi các chủ trang trại ở Texas tập trung các đàn bò và lừa chúng theo lộ trình ngược lên hướng bắc, xuyên qua tiểu bang Oklahoma để đến Abilene, tiểu bang Kansas. Lộ trình này về sau được gọi là con đường mòn Chisholm. Tại Abilene, bò sẽ được chuyển chở bằng xe lửa về các thành phố lớn miền Đông Bắc của nước Mỹ. Một lộ trình lừa bò theo đường mòn Chisholm này thường kéo dài từ 4 đến 6 tháng và người chăn bò phải vượt qua quãng đường dài 800 dặm từ Texas để đến Kansas. Từ năm 1867 đến năm 1872, đã có hơn 14 triệu con bò sừng dài được lừa theo con đường mòn Chisholm này.

Năm 1867 cũng là năm xuất hiện nhiều chàng trai chăn bò hay còn gọi là các chàng cao bồi trẻ trung, khỏe mạnh. Họ phải ngồi trên lưng ngựa mỗi ngày để gom, lừa bò từ sáng sớm đến khi hoàng hôn buông xuống. Công việc của họ vừa cực nhọc vừa nguy hiểm. Họ chỉ được nghỉ ngơi vài ngày khi lừa bò ngang qua các thị trấn. Đường

mòn Chisholm đi qua các thị trấn ở tiểu bang Texas như Kingsville, Corpus Christi, San Antonio, Austin, Waco và Fort Worth. Fort Worth là điểm dừng chân cuối cùng của các chàng cao bồi, nơi các chàng trai cao bồi lưu lại vài đêm để nghỉ ngơi, để mua thêm thực phẩm và nước uống, trước khi tiến sâu vào lãnh địa của người Mỹ bản địa. Đã có khoảng hơn 4 triệu gia súc được di chuyển qua thị trấn Fort Worth từ năm 1866 đến năm 1890. Vì thế thị trấn này nhanh chóng được biết đến với cái tên “Cowtown” (Thị trấn Bò).

Khi tuyến đường sắt được xây dựng ở Fort Worth vào năm 1876, thị trấn này trở thành trung tâm vận chuyển gia súc chính của Texas. Đường mòn Chisholm được thay thế bởi tuyến đường sắt. Các thương gia tính đến việc thành lập các bãi chăn nuôi gia súc và xây dựng các nhà máy đóng gói và chế biến thịt gia súc ở Fort Worth. Kết quả có 4 bãi chăn nuôi gia súc đã được xây dựng gần tuyến đường xe lửa ở Fort Worth. Ngoài ra, các nhà đầu tư nhận thấy rằng thay vì vận chuyển gia súc đến các chợ khác để chế biến thịt, việc xây dựng các nhà máy chế biến và đóng gói thịt tại Fort Worth là một phương án tốt hơn. Vì thế họ kêu gọi đầu tư vào các nhà máy đóng gói

thịt về Fort Worth. Thời kỳ hưng thịnh của Fort Worth, hai công ty đóng gói Armour & Co. and Swift & Co đã xây dựng nhà máy của họ ở gần các bãi chăn nuôi ở Fort Worth.

Tuy nhiên, sau Thế chiến Thứ hai, ngành kỹ nghệ vận tải đường bộ (trucking) phát triển mạnh nhờ vào hệ thống đường sá, xa lộ được xây dựng trong thời kỳ chiến tranh lạnh (The Cold War). Các nhà đầu tư nhận ra rằng việc vận chuyển bằng đường bộ rẻ hơn và linh động hơn vận chuyển bằng đường sắt. Các nhà máy chế

biến và đóng gói thịt ở khu Stockyards gặp khó khăn vì máy móc cũ kỹ, lỗi thời và chi phí sản xuất tăng cao vì thế các nhà máy này đã đóng cửa. Khu Stockyards đi vào giai đoạn thoái trào và chính thức đóng cửa vào năm 1971. Sau năm 1971, thành phố Fort Worth quyết định giữ lại khu Stockyards để phát triển kỹ nghệ du lịch. Đây là một quyết định hoàn toàn sáng suốt của chính quyền địa phương. Ngày nay, khu Fort Worth Stockyards trở thành một nơi du lịch nổi tiếng của tiểu bang Texas, một hòn ngọc Viễn Tây của nước Mỹ.

Cưỡi ngựa xem hoa

Vì không có nhiều thời gian nên chúng tôi không dừng lại ở một hàng quán nào quá lâu. Các cửa hàng bày bán các vật dụng tôi đã từng thấy cách đây vài năm như mũ cao bồi, giấy bột, áo nỉ, yên ngựa, dây thừng thông lọng (lasso) mà các chàng cao bồi ngày xưa dùng để gom bò và nhiều món hàng lưu niệm khác. Tôi mua một ít thịt bò sấy khô (beef jerky) ở một cửa hàng bán thịt bò khô. Lạc vào một cửa hàng bán kẹo, tôi mua 300 gram kẹo các loại với giá 8 Mỹ kim. Đến một cửa hàng khác,

chúng tôi thích thú ngắm nhìn người bán hàng chăm chú gia công chiếc mũ cao bồi cho một nữ khách hàng vì chiếc mũ quá rộng, cần phải được chỉnh sửa ngay tại quầy trước khi bán cho nữ du khách này.

Đến 4 giờ chiều, tất cả các du khách tập trung về con đường chính của khu Stockyards, đường East Exchange Avenue, để xem các chàng cao bồi tân thời tái hiện lại cảnh lừa bò ngày xưa. Hàng ngày vào lúc 11 giờ buổi sáng và 4 giờ chiều, các chàng cao bồi tân thời sẽ xuất hiện trên con đường này cùng với đàn bò gồm có 17 con bò sừng dài, mỗi con bò đại diện cho một thập niên của lịch sử của thành phố Fort Worth.

Tôi may mắn tìm được một chỗ khá tốt để ngắm đàn bò và các chàng cao bồi tân thời. Trang phục của các chàng cao bồi ngày nay không khác mấy so với trang phục của các chàng cao bồi ngày xưa vì khu du lịch Stockyards muốn tái hiện lại lịch sử một cách trung thực nhất có thể. Nhìn đàn bò đứng đĩnh đạc hành trong tiếng nhạc, tôi lim dim mơ về nam tài tử gạo cội, huyền thoại điện ảnh Clint Eastwood trong vai chàng cao bồi đáng yêu Rowdy Yates lừa bò trên con đường mòn Chisholm trong bộ phim truyền hình Rawhide rất hay.

Sau khi đàn bò được lừa về chuồng của chúng trong khu Stockyards, du khách tản ra tứ phương để tiếp tục vui chơi. Chúng tôi ghé thăm studio chụp hình dành cho ông già Noel và các du khách nhí nhưng không dừng lại ở đó lâu vì ông già Noel chê chúng tôi già hơn ông, thế nên ông ưu tiên chụp hình với bọn trẻ con. Trong chiếc mũ cao bồi màu trắng, đôi giày boots trắng, găng tay trắng và hàm râu dài màu trắng, chỉ có quần áo màu đỏ, ông đúng là một ông già Noel cao bồi chính hiệu. Những lần trước đến khu du lịch này, tôi không thấy ông già Noel vì những lần ấy tôi đến đây vào mùa hè và vào lúc chớm thu. Dịch vụ chụp hình với ông già Noel ở xứ sở cao bồi chỉ bắt đầu xuất hiện từ sau lễ Tạ Ơn kéo dài đến Đêm Trước lễ Giáng Sinh (Christmas Eve).

Chúng tôi ghé thăm tòa nhà “Livestock Exchange Building” được xây dựng vào năm 1902, vào lúc thời kỳ hưng thịnh của thành phố Fort Worth. Ngày xưa, tòa nhà này là trụ sở của ngành hỏa xa và là trung tâm mua bán gia súc. Tòa nhà này được đặt cho cái tên là Phố Wall của miền Tây (The Wall Street of the West). Ngày nay, tòa nhà này được sử dụng làm nhà bảo tàng Fort

Worth Stockyards. Rất tiếc, vì không có nhiều thời gian, chúng tôi đã không thể vào bên trong nhà bảo tàng để xem các hiện vật, hình ảnh và để đọc tài liệu về lịch sử của thành phố Fort Worth, khu Stockyards và con đường mòn Chisholm.

Chúng tôi thỏa thích ngắm những chiếc xe ngựa được trang trí đẹp để chở khách đi vòng vòng trong khu Stockyards. Chúng tôi dừng chân xem du khách

chụp hình với bò sừng dài trên vỉa hè. Giá dịch vụ cho mỗi người leo lên lưng con bò thật này là 10 Mỹ kim. Chàng cao bồi tân thời mặc chiếc quần jean xanh sẽ giúp các du khách nhí lên xuống lưng bò một cách dễ dàng. Sau đó, chúng tôi ghé đấu trường Cowtown nhưng chúng tôi không thể vào bên trong được vì cuối tuần, đấu trường có những buổi biểu diễn cưỡi bò hoặc cưỡi ngựa (rodeo). Được xây dựng vào

năm 1908, đấu trường Cowtown được xem là cái nôi của các cuộc rodeo của thành phố Fort Worth. Chúng tôi bỏ qua phòng trượt băng (ice skate rink) vì chúng tôi không biết chơi môn thể thao này. Chúng tôi ghé khu dịch vụ cỡi ngựa để ngắm các chú ngựa cao, to và khỏe nhưng tôi không có đủ can đảm làm một cowgirl nên chúng tôi mau chóng rời khỏi khu vực dịch vụ cỡi ngựa.

Cách đầu trường Cowtown vài mét, tôi dừng chân bên bức tượng đồng của Red Steagall. Steagall là một ca sĩ, nhà thơ kiêm tài tử cao bồi. Ông đã cống hiến cuộc đời của mình để bảo tồn văn hóa và lối sống của người miền Tây Hoa Kỳ. Thành phố Fort Worth cho tạc tượng ông nhằm để tôn vinh sự đóng góp của ông vào quá trình bảo tồn văn hóa cao bồi và bảo tồn khu du lịch Stockyards. Gần kề tượng của Red Steagall là bức tượng của William M. "Bill" Pickett. William Bill Pickett là võ sĩ vật bò đầu tiên (the first bulldogger - tạm dịch là võ sĩ vật bò). Là một chàng cao bồi da đen và là cư dân Texas, William Pickett là một trong những chàng cao bồi đầu tiên tham gia vào các cuộc tranh tài rodeo ở Fort Worth và là người đầu tiên biểu diễn tài vật bò. William học được kỹ thuật vật bò nhờ quan sát cách mấy con chó chăn bò điều khiển đàn bò.

Khi chúng tôi chuẩn bị ra về, bỗng nhiên chúng tôi thấy một chiếc xe lửa từ từ tiến vào ga (Stockyards station). Tôi hỏi cô chủ quán bán hàng lưu niệm rằng chiếc xe lửa này sẽ đi đâu và về đâu. Cô ta bảo dịch vụ xe lửa này nhằm để tái hiện lại chiếc tàu tốc hành The Polar Express

trong cuốn phim kinh điển cùng tên dành cho trẻ em với chủ đề Giáng Sinh. Nội dung phim xoay quanh câu chuyện một chú bé hoài nghi về sự hiện hữu của ông già Noel nhưng sau chuyến đi về Bắc Cực trên chiếc tàu tốc hành, cậu bé bắt đầu tin ông già Noel là có thật vì khi đến Bắc Cực, cậu bé đã đến văn phòng làm việc của ông già Noel và quan sát các phụ tá giúp việc cho ông già Noel chuẩn bị quà tặng cho các trẻ em ngoan ngoãn. Khi cậu bé nhặt được một cái chuông đeo cổ của các con tuần lộc kéo xe cho ông già Noel, cậu đã đem chiếc chuông bạc này trả lại cho ông. Ông già Noel vui mừng bình chọn cậu bé sẽ là người đầu tiên được ông tặng quà và quà tặng chính là chiếc chuông cậu bé đã nhặt được. Cuối cùng, cậu bé lên chiếc tàu tốc hành để đi về nhà. Trên đường về nhà, cậu bé bỏ chiếc chuông vào túi nhưng do túi quần có lỗ thủng, cậu bé đã để mất chiếc chuông bạc, món quà của ông già Noel ban tặng. Sáng hôm sau, khi thức giấc, cậu bé thấy có một gói quà của ông già Noel gửi tặng cậu ở trên bàn. Cậu vội vàng mở gói quà và thấy chiếc chuông cậu đã đánh mất hôm qua nằm gọn trong gói quà. Cậu và cô em gái Sarah rung lắc chiếc chuông. Chỉ có cậu và

Sarah nghe được tiếng chuông kêu leng keng. Ba má của cậu không nghe được tiếng chuông kêu vì ba má của cậu không tin ông già Noel có thật. Sau này khi cậu lớn lên, cậu vẫn còn được nghe tiếng chuông leng keng nhưng em gái Sarah và những người bạn của cậu không còn nghe được tiếng chuông nữa vì chỉ có những ai tin ông già Noel có thật mới nghe được tiếng chuông của ông.

Tôi tiến đến quầy bán vé để mua một vé đi về tuổi thơ nhưng quầy vé đã đóng cửa, vé đã bán hết cách đây nửa tiếng đồng hồ. Tôi đã nhớ chuyến tàu đi về với ký ức của tuổi thơ. Người soát vé cho tôi biết tàu sẽ về lại ga trong vòng 45 phút. Dẫu biết rằng nếu tôi chờ chuyến tàu kế tiếp, tôi sẽ được gặp ông già Noel cao bồi trên chuyến tàu tốc hành này và tôi sẽ được nghe tiếng leng keng từ chiếc chuông bạc của ông vì tôi tin rằng cuộc đời vẫn còn có những điều kỳ diệu, tôi đã không có đủ kiên nhẫn để chờ vì ngày mai chúng tôi phải trở về với đời sống thật, với công việc và trách nhiệm thường nhật. Tôi nhận ra một điều: làm người lớn thật tẻ nhạt. Càng có tuổi, người lớn thường đánh mất trí tưởng tượng, không còn ham thích phiêu lưu mạo hiểm và cảm xúc

của họ thường chai sạn theo năm tháng. Người lớn muốn giữ cho mình một tâm hồn trẻ thơ là điều rất khó. Tất cả người lớn đều từng là trẻ em nhưng có mấy ai nhớ được mình đã từng là trẻ em? Vì thế, chỉ có trẻ em với tâm hồn ngây thơ trong sáng, với trí tưởng tượng bay bổng mới nghe được tiếng chuông leng keng của ông già Noel. Bỗng nhiên tôi mơ ước tôi được làm trẻ nhỏ. Có lẽ tôi sẽ phải viết thư cho ông già Noel và cho ông biết điều ước của tôi trong mùa Giáng Sinh năm nay nhưng tôi không biết ông có chịu đọc thư của tôi, là một người lớn, hay không vì trước giờ ông toàn đọc thư của bọn trẻ con.

Dịch vụ tàu tốc hành đi về Bắc Cực, dịch vụ chụp hình với ông già Noel và dịch vụ trượt băng chỉ có ở khu du lịch Fort Worth Stockyards từ đầu tháng 12 đến Giáng Sinh. Tôi học được một bài học từ chuyến đi này: Từ nay về sau, trước khi đến một nơi nào để thăm thú, tôi nên chủ động dành nhiều thời gian để tìm hiểu về địa lý, lịch sử, lối sống của người địa phương và các dịch vụ vui chơi của địa điểm ấy để tránh trường hợp "cỡi ngựa xem hoa" như chuyến thăm thú khu du lịch Fort Worth Stockyards đầu tháng 12 năm nay.

HM
THÁNG 12, 2024

Ngày còn ở Việt Nam, năm nào cũng vậy, tầm cuối tháng 12 là cô bé nhân viên dịch vụ khách hàng bên ngân hàng nơi tôi thường giao dịch lại gọi điện báo tôi đến nhận lịch biểu Tết. Nhiều lúc cứ mải mê với bao nhiêu công việc có tên lẫn không tên, thời gian vùn vụt trôi qua lúc nào chẳng biết. Cuộc gọi của cô bé như một lời nhắc nhở để thương rằng Tết sắp đến nơi rồi.

Chưa hết, cứ đến cuối năm các phòng ban ở công ty lại hỏi thăm nhau về lịch Tết, có khi là lịch treo tường, có lúc là lịch để bàn, hay cuốn sổ tay in kèm lịch bên trong... chủ yếu của khách hàng, các đối tác, nhà cung cấp của công ty gửi tặng cho các nhân viên giao dịch. Mọi người lại chia nhau ra xài. Nghe đồng nghiệp nhắc có lịch mới là biết sắp đến Tết rồi, không khí Tết bắt đầu len lỏi vào nơi công sở. Khắp đây văn phòng lại rộn rịp những niềm vui cuối năm.

Tôi rời xa quãng đời công sở chưa lâu nhưng đã bắt đầu thấy nhớ, nhất là khi Tết đến nơi nhưng chẳng còn ai gọi nhắc tôi lấy lịch về xài. Tôi nhớ những cuốn lịch xuân từ các đồng nghiệp, bạn bè, khách hàng gửi tặng. Cá biệt có năm một anh người yêu cũ còn nhắn tin hỏi *“Có cần xài lịch để bàn không, bên anh có lịch đẹp, lạ nè, để anh gửi tặng em!”* khiến tôi lúc ấy vừa bồi hồi xúc động vừa nghi ngờ không biết lão ấy có định gạ gẫm gì mình không đây. Không chỉ có vậy, tôi còn nhớ cả những tờ lịch xuân treo tường ở nhà ngày tôi còn nhỏ.

Thuở ấy người ta chưa có thói quen tặng lịch như bây giờ nên muốn xài là phải mua. Thích nhất là cảm giác được đi chợ Tết cùng mẹ và mấy chị em gái để lựa mua tờ lịch

Ngày xuân nói chuyện lịch

có hình đẹp mình thích, về bắc ghế treo lên vị trí đẹp nhất ở phòng khách. Nhìn các dãy phố hay các nhà sách treo đầy lịch là nghe không khí xuân đã tràn về. Thấy trong lòng lại náo nức một niềm vui khó tả. Lúc đầu, mẹ chỉ mua lịch một tờ. Sau dư dả hơn, mẹ cho tụi tôi được mua lịch nhiều tờ để xem (người đẹp, cảnh đẹp) cho thỏa thích.

Thời tôi còn là học sinh, người ta hay xài những tờ lịch treo tường chụp những người nổi tiếng xinh đẹp. Tôi vẫn nhớ như in diễn viên điện ảnh Việt Trinh với làn da nâu và đôi mắt sâu thẳm như hút hồn người đối diện, diễn viên Diễm Hương hay đóng vai hiền lành thánh thiện với nét mặt phúc hậu như cô tiên, diễn viên người Bắc Thu Hà với đôi mắt bồ câu ngơ ngác hay ảnh hậu Diễm My với đôi mắt mơ màng, gương mặt đẹp như một pho tượng hoàn hảo, rồi là hoa hậu Lý Thu Thảo, hoa hậu áo dài Đỗ Kiều Khanh... Vừa ngắm người trong lịch vừa ao ước giá mà mình chỉ (đẹp) bằng một phần nhỏ của họ khi lớn lên. Những người đẹp khiến một con nhóc như tôi ngày ấy mê mẩn đến độ đã vài cái Tết trôi qua mà tôi vẫn muốn giữ lại mấy tờ lịch cũ như những bức tranh treo tường. Hoặc tôi để dành... bao tập vì không muốn bỏ đi hình ảnh mấy người đẹp.

Ngoài lịch chụp ảnh các mỹ nhân, tôi còn thích các loại lịch chụp cảnh đẹp thiên nhiên ở Việt Nam và khắp nơi trên thế giới. Tuổi nhỏ nhiều hoài bão, mơ mộng nhưng nhà nghèo quá, một cô nhỏ như tôi chỉ biết gửi ước mơ vào những bức ảnh phong cảnh trên mấy tờ lịch, mong khi lớn lên, sẽ có một ngày được đặt chân đến những nơi ấy.

Ngày nay, người ta xem ngày tháng trên máy tính hoặc các ứng dụng trên điện thoại cho tiện chứ ít ai xài lịch in, trừ những người lớn tuổi không rành công nghệ, không sử dụng điện thoại thông minh hay những người thích sống với hoài niệm, giống như tôi. Thêm một lý do để tôi thích xài lịch lốc (bloc) là mỗi tờ lịch thường được in kèm một câu danh ngôn nào đó. Gặp những câu nói hay, ý nghĩa, tôi thường xé ra để dành xem lại như những chiếc kim chỉ nam sống cho mình.

Mẹ bảo mẹ thích xài lịch bloc để có thể ghi chú lên tờ lịch mỗi khi có sự kiện gì đặc biệt trong nhà như kỵ, giỗ ông bà, kỷ niệm, sinh nhật ai đó hay những việc cần làm, những thứ cần mua khi đi chợ, ngày nào thay bình gas, đóng tiền điện, nước... Mẹ có trí nhớ rất tốt dù tuổi đã quá thất thập. Ghi lên từng tờ lịch có khi để nhắc nhở con cháu vậy thôi chứ mẹ nhớ không sót một sự

kiện, chi tiết nào của cả nhà.

Nhớ dạo mới sang Mỹ, những ngày cuối năm thấy mẹ đi chợ đem về cái lịch bloc với hình dáng quen thuộc bằng giấy bìa đỏ, chữ mạ vàng, những sắc màu quen thuộc mang đầy không khí Tết, bỗng thấy nhớ quê nhà da diết. Nhớ cả thói quen xài lịch bloc và ghi chép lên đó đủ thứ thông tin của mẹ khi còn ở quê nhà, giống như các bà mẹ trong nhiều gia đình Việt Nam khác.

Các loại lịch xuân hiện nay chủ yếu được đặt làm bởi các cơ sở kinh doanh với logo và thông tin sản phẩm, dịch vụ của công ty mình trên đó vừa để biếu khách hàng, đối tác như một món quà đầu năm vừa để quảng cáo chứ ít ai tự mua dù hình thức khá đẹp và cũng không mắc. Những năm sau này, báo chí đưa tin về sự sụt giảm doanh số của các thể loại lịch Tết khiến tôi nghĩ vẫn vợ không biết có khi nào người ta không còn nhu cầu sử dụng lịch in trong tương lai nữa khi công nghệ đã làm quá tốt chức năng của những tờ (hoặc cuốn) lịch, lại miễn phí. Để làm đẹp cho một ngôi nhà hiện đại, bây giờ người ta có nhiều thứ đẹp đẽ, tiện ích hơn. Còn để chọn trao nhau một món quà đầu năm, người ta có nhiều lựa chọn từ hình thức đến thiết thực hơn như bánh kẹo, trái cây,

hoa, kiếng, thậm chí là... tiền. Còn những cuốn lịch cũ, sau khi thực hiện xong nhiệm vụ của mình, từng tờ lịch được xé rời ra, nó chỉ còn là mớ giấy vô tri vô giác bị đem vứt vô sọt rác.

Một thứ nào đó xuất hiện trong cuộc sống rồi mất đi cũng là bình thường. Biết đâu đến một lúc nào đó con người ta cũng không còn biết đến các loại lịch từng một thời xuất hiện trong cuộc sống này, dù sự hiện diện ấy lặng lẽ và khiêm tốn thôi.

Nhưng cho dù cuộc sống có đổi thay thế nào đi nữa thì việc có ai đó còn giữ được những nếp sinh hoạt cũ xưa, để bảo tồn những giá trị văn hoá đẹp đẽ từ những mùa Tết cũ qua các loại lịch cũng đủ để tôi cảm kích. Người ta luôn sống hướng về tương lai, để bị cuốn theo những thay đổi và những điều mới lạ, âu cũng là lẽ thường. Chỉ thi thoảng man mác một điều, rằng lớp trẻ sau này liệu có ai còn biết tới sự tồn tại của những cuốn, lốc, tờ lịch xuân như một phần làm nên không khí hân hoan, nô nức đặc trưng của những cái Tết từ thời cha, ông họ ngày xưa, để thắc mắc ngậy thơ như em bé trong bài thơ hồi tiểu học (*):

*"Em cầm tờ lịch cũ
Ngày hôm qua đâu rồi..."*

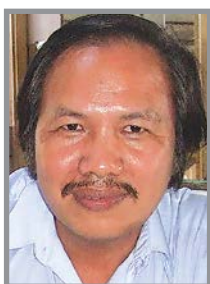
VL

(*): lời bài thơ Ngày hôm qua đâu rồi, tác giả Bế Kiến Quốc

Tiền thưởng Tết Ất Tỵ.

Chưa tới 1 tháng nữa là đến Tết Nguyên Đán 2025 vì vậy hiện nay nhiều doanh nghiệp ở Việt Nam đã tiến hành phát lương, thưởng Tết. Đây cũng là khoản thu nhập được nhiều người lao động mong chờ nhất trong năm.

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SAIGON - VN

Thấp, cao tiền thưởng Tết

Báo cáo từ Cục Quan hệ lao động & Tiền lương VN cho biết qua phân tích cho thấy năm 2024 các mức thưởng cao nhất – giống như mọi năm – đều thuộc những doanh nghiệp FDI (doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài). Đặc biệt ở các ngành nghề như điện tử - công nghệ thông tin;

phát triển phần mềm; thương mại ... Trong khi những doanh nghiệp với vốn góp Nhà nước hay doanh nghiệp sản xuất quy mô nhỏ trong nước có mức tiền thưởng Tết thường thấp hơn nhiều.

Ở phía Bắc, qua khảo sát của chúng tôi, năm nay Hà Giang là nơi được ghi nhận có mức tiền thưởng Tết Âm lịch cho người lao động tương đối cao, với số tiền thưởng cao nhất dành

cho 1 người là 109.6 triệu VNĐ. Trong khi những người nhận tiền thưởng thấp nhất là... 300 nghìn VNĐ/người. Tại Công ty Sunwoda Việt Nam (Bắc Giang) mức thưởng Tết dành cho cán bộ, nhân viên, lao động là 1 tháng thu nhập, dao động từ 6.5-7 triệu VNĐ/người, tùy cấp bậc, chức vụ.

Tại Đắk Lắk, tiền thưởng Tết Nguyên Đán bình quân 6.13 triệu VNĐ/người. Mức thưởng cao

Thưởng
Tết kẻ
nhiều,
người ít

nhất đạt 94 triệu VNĐ/ người và thấp nhất 200 nghìn VNĐ/người.

Tại Đồng Nai, Tập đoàn Phong Thái là doanh nghiệp có công nhân đông đảo nhất tỉnh (khoảng 65,000 lao động). Người đại diện Tập đoàn cho biết họ vẫn duy trì thưởng Tết Nguyên Đán cho người lao động 1 tháng lương như mọi năm, tương đương 9-11 triệu VNĐ/ người. Công ty Chang

Shin VN ở Vĩnh Cửu (chuyên gia công giày cho Tập đoàn Nike), số lượng hơn 40,000 công nhân, cũng áp dụng mức thưởng giống năm trước, cao nhất 2.2 tháng lương và thấp nhất 1 tháng lương/người, tùy kết quả đánh giá nhân sự cuối năm (xếp loại lao động A,B,C) hoặc theo thời gian thực đã làm việc ở xí nghiệp. Công ty Đồng Phú Cường ở Định Quán có mức thưởng Tết

Nguyên Đán bình quân hơn 12 triệu VNĐ/người, cao hơn 4 triệu VNĐ so với Tết năm ngoái 2024.

Tại Sài Gòn, Công ty TNHH Nidec Việt Nam (Khu Công nghệ cao Thủ Đức) với 3,500 lao động có mức thưởng Tết Nguyên Đán mỗi người tương đương 1.1 tháng lương như mọi năm. Công ty CP Bánh mì Má Hải Việt Nam (quận 1) có khoảng 50 lao động có mức thưởng Tết tăng

20% so với năm ngoái với mức trung bình từ 1 đến 1.5 tháng lương tùy vị trí công việc

Với thâm niên công tác trong ngành giáo dục hơn 20 năm, cô Hằng - giáo viên cấp 2 ở Thanh Hoá cảm thấy chạnh lòng khi nói đến việc thưởng Tết. Cô cho biết: *"Hằng năm vào dịp Tết Nguyên Đán, nhà trường gửi tặng mỗi giáo viên 1 giỏ quà Tết gồm bánh mứt, trái cây, lạp xường, bột ngọt, sữa, đường, ngoài ra không thấy thêm bất kỳ khoản nào khác!"*. Cô Mai - giáo viên khác của trường mầm non tư thục (Hà Đông, Hà Nội) tâm sự: *"Em có thâm niên 5 năm trong nghề, mức lương hiện tại khoảng 8 triệu VNĐ/tháng. Tiền thưởng Tết ở đây không nhiều, năm*

Công nhân vui mừng khi nhận "lương tháng 13"

nào cũng khoảng 2 triệu VNĐ/người thôi”. Theo chúng tôi biết sở dĩ việc thưởng Tết cho các giáo viên có sự khác biệt bởi hiện nay, trong các văn bản quy phạm pháp luật hiện hành của Nhà nước, dường như không có bất cứ quy định nào về chuyện thưởng Tết Dương lịch, Tết Âm lịch hoặc “lương tháng 13” dành cho giáo viên. Việc thưởng Tết thường do các nhà trường tự thu vén, quyết định!

Và những nỗi buồn ...

Ở VN ai cũng hiểu những khoản tiền thưởng Tết phần lớn chỉ dành cho người lao động có ký hợp đồng lao động trong các doanh nghiệp, công ty, cơ quan nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập ... Riêng các lao động phi chính thức

(thống kê gần nhất cho thấy VN hiện có gần 40 triệu lao động phi chính thức, chiếm tỷ lệ cao thuộc các ngành nông lâm ngư nghiệp, thợ xây, buôn bán nhỏ, người làm thuê, bán hàng rong, shipper, xe ôm...). Những thành phần này chắc chắn không bao giờ có được số tiền thưởng Tết trong dịp cuối năm mà họ đều phải “tự thân vận động”.

Những năm qua, vài địa phương ở VN còn cho công bố mức tiền thưởng Tết dành cho cá nhân như một cách tự “đánh bóng” mình. Ví dụ Long An dịp Tết năm ngoái có người nhận gần 6 tỷ VNĐ, Đà Nẵng có người hơn 1 tỷ VNĐ, Bình Dương có người gần 900 triệu VNĐ, Sài Gòn có người gần 800 triệu VNĐ... Song như đã nói, các mức thưởng

Tết cao vút này hầu hết thuộc các doanh nghiệp FDI hoặc doanh nghiệp Nhà nước thuộc khối chủ lực (dầu khí, hàng không, ngân hàng...). Theo lời anh Hoàng, nhân viên một Công ty bảo vệ, làm việc ở Thủ Đức nói: *“Thực ra những con số tiền thưởng Tết cao vút kia đều thuộc về mấy ông bà ban giám đốc, ban quản trị công ty, nhà đầu tư, cổ đông lớn hoặc các cán bộ ‘gộc’ đầu ngành chứ làm gì có nhân viên, công nhân quen nào nhận được số tiền to vậy? Bản thân tôi làm việc ở Sài Gòn đã 16 năm, có hợp đồng lao động cũng chẳng bao giờ nhận thưởng Tết được quá ... 2.5 triệu VNĐ!”*

Ở góc độ khác, VN hiện nay đang tiến hành từng bước thực thi Nghị quyết 18-NQ/TW trong đó tập trung “giải quyết

một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu quả”. Với Nghị quyết này, sắp tới đây khá nhiều bộ - ngành - cơ quan sẽ được điều chỉnh sát nhập hoặc giải thể, do vậy chắc chắn sẽ có một số lượng “cán bộ”, “chuyên viên” không nhỏ dôi dư không biết phải phân bổ vào đâu (phương án tốt nhất đang được đặt ra là cho nghỉ việc hoặc nghỉ hưu trước tuổi). Anh Tài, một “chuyên viên” của Cơ quan Bảo hiểm xã hội VN tâm sự: *“Năm nay còn có khoản tiền thưởng Tết kha khá nhưng qua năm sau được biết Cơ quan sẽ sát nhập vào Bộ Nội vụ nên tương lai mình rồi đây bản thân tôi cũng không rõ!”*

Bài và hình NS

Những người “tự thân vận động” vì không có thưởng Tết.

**Mời bạn ghé thăm
Facebook của Trẻ**

Tre Magazine

**nơi bạn có thể đọc bài, xem tranh
biếm hoạ, bình luận, đối thoại với
các độc giả khác...**

Tre Magazine

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!! **Good news! Mua 10 lbs, tặng 1 lb !**

“kỹ thuật” nấu với tôm khô

MY ANN HA : Mẹ em rất thích chú Don, lần nào cũng dặn mua chỗ chú Don. Mấy năm nay rằng Mẹ yếu nên dặn em ngâm tôm và xay bằng máy xay sinh tố. Em làm biếng không ngâm, bỏ vô xay thì nó lều keng keng như xay cục gạch. Món này nấu canh rau dền rất thơm, nhưng không rõ lần nào em nấu cũng bị mặn, anh Don chỉ em bí quyết đi...

Mở tin nhắn ra thấy “Mẹ em rất thích chú Don...” làm anh giật mình :) Nấu ăn ngon thì không thể “làm biếng” được em gái à. Phải nghe lời Mẹ dặn. Em cần phải ngâm tôm trong nước ấm chừng vài phút, khi xay rất nhẹ nhàng, không kêu “keng keng” nữa, lý do tôm đã sấy rất khô. Chỉ xay vài giây là tôm sẽ tơi thành sợi ngay, nấu gì cũng ngon, nhất là bún riêu.

Anh Don không có bí quyết gì, nhưng em nhớ tôm khô Louisiana là tôm thiên nhiên, thịt sẽ ngọt hơn và có vị mặn của biển, do vậy khi nêm cần giảm muối. Nên nêm thử trước khi thêm các gia vị khác.

HỒNG PHƯƠNG : Hôm Tết cháu mua cho cả nhà, mỗi người 4 lbs tôm khô của chú Don. Nhưng giờ cuối cả nhà đổi ý, rủ nhau về Việt Nam ăn Tết, hôm nay tôm khô vẫn còn, ăn củ kiệu hoài cũng ngán. Chú Don có biết nấu được món gì nữa không?

Không rõ sao dạo này anh Don lên giá, ai cũng hỏi về bí quyết nấu nướng là sao? Tôm khô làm được vô số món chứ đâu phải chỉ trộn củ kiệu đâu hả cháu? Nấu tất cả các loại canh đều ngon, như: rau dền, mồng tơi, khổ qua, bí, mướp v.v... Tuyệt vời nhất là bún riêu, và các món ăn chơi, ngoài ra cháu có thể làm Muối tôm, Tôm khô rim nước mắm, Sa tế tôm khô, Tôm khô kho quẹt, Tôm khô rang muối, Bắp xào tôm khô, Tôm khô xào, Tôm khô sốt cà chua, Bánh quy tôm khô, Cơm ngũ sắc tôm khô, Thịt rim tôm khô, Tôm khô sả ớt, Gỏi rau càng cua tôm khô, Gỏi tôm khô dưa leo, Gỏi xoài tôm khô v.v... và còn nữa mà anh Don chưa biết. Chúc cả nhà ngon miệng!

Quý khách có thể đặt mua tại :

WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gửi về
tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

HIỆN CHỈ CÒN 2 LOẠI: VỪA (M) VÀ LỚN (L)

XIN HỎI DON SIZE ĐẶC BIỆT: EXTRA LARGE HAY JUMPO (CHỈ CÒN SỐ LƯỢNG RẤT ÍT)

MADE IN LA, USA

**SỨC KHỎE
LÀ VÀNG!**

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

**10 LBS
TẶNG 1**

MADE IN USA

**FREE
SHIPPING**

5 lbs trở lên

ORDER

XIN GỌI ANH : DON

235.4564

BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

WWW.TOMKHOUS.COM

7

năm là thời hạn biển số xe tại Texas và hiện nay đã được bãi bỏ việc thay biển số xe mỗi 7 năm như trước đây. Các chủ xe cũng có thể nộp đơn xin các biển số xe đặc biệt theo sở thích của mình và phù hợp với yêu cầu của tiểu bang.

2.5%

là mức điều chỉnh vật giá đắt đỏ cho khoảng 68 triệu người nhận quyền lợi hưu trí hay 7.5 triệu người nhận phúc lợi SSI qua sổ An Sinh Xã Hội, với mức tăng trung bình khoảng \$50 mỗi tháng từ tháng Một 2025.

39

tỉ đô la là lợi nhuận của các hãng bảo hiểm trong năm nay, mức kỷ lục mới của kỹ nghệ bảo hiểm. Việc ám sát một cấp quản trị cao cấp của United Healthcare đã làm lo ngại sự an toàn của những cấp quản trị trong kỹ nghệ bảo hiểm, bị xem là tăng giá quá cao.

25

tuổi, một thiếu nữ Việt Nam đang du lịch tại Mỹ đã bị một thành viên băng đảng vượt đèn đỏ và đụng chết tại quận Cam, trong một vụ cảnh sát đang rượt đuổi và truy bắt tên này.

8

trong 10 hãng hàng không được đánh giá tốt nhất thế giới là thuộc về các hãng Châu Á, đứng đầu là các hãng Qatar Airways, Singapore Airlines, Emirates, ANA, Cathay Pacific ... hai hãng hàng không phương Tây là Air France (hạng 9) và Swiss Air (hạng 10).

2

hãng xe Honda và Nissan dự tính sẽ sát nhập để trở thành tập đoàn chế tạo xe lớn thứ ba thế giới, theo sau Toyota Motor Corp. và Volkswagen AG. Trong năm qua, Honda bán được 3.98 triệu xe trên khắp thế giới, Nissan bán 3.37 triệu xe, Toyota là 11.23 triệu và Volkswagen là 9.24 triệu xe.

10

đến 20% là mức các mặt hàng như xe hơi, thiết bị điện tử, hàng gia dụng, bàn ghế nội thất và áo quần giày dép... có thể tăng giá nếu Hoa Kỳ đánh thuế Trung Quốc, Mexico, Canada và các quốc gia khác.

62

tuổi, tài tử Tom Cruise vừa được Bộ Hải Quân Hoa Kỳ trao giải thưởng cao quý nhất dành cho dân sự, ghi nhận sự đóng góp của Tom Cruise cho Hải Quân và quân lực Hoa Kỳ qua các vai diễn về người lính của ông.

Xin Đừng Quên Tôi

“Tù Nhân Lương Tâm” (POC: Prisoner of Conscience), thuật ngữ được Peter Benenson đưa ra vào những năm 1960 để cập đến bất kỳ cá nhân nào bị giam cầm vì niềm tin chính trị, tôn giáo hoặc vì lương tâm, nguồn gốc dân tộc, giới tính, màu da, ngôn ngữ, nguồn gốc quốc gia hoặc xã hội...

Cộng sản Việt Nam đang có hàng trăm tù nhân như thế, họ có thể bị bỏ tù vì bất cứ lý do nào, thậm chí chưa kịp có tên trong định nghĩa của Peter Benenson, như dạy học sinh hát một bài nhạc thể hiện lòng yêu nước trong trường hợp thầy giáo Nguyễn Năng Tĩnh...

Nguyễn Trung Tôn

Sinh năm 1971

Bị bắt: 30-7-2017

Án tù: 12 năm.

Trương Minh Đức

Sinh năm 1960

Bị bắt: 30-7-2017

Án tù: 12 năm.

Nguyễn Bắc Truyền

Sinh năm 1968

Bị bắt: 30-7-2017

Án tù: 11 năm.

Ông Nguyễn Xuân Phúc, bà Trương Thị Mai, ông Trương Hòa Bình (ẢNH: VIETNAMNET.VN)

Có án cùng chia...

Năm 2024, bộ máy cầm quyền CSVN đồ sộ có 410 tổ chức đảng và 17,562 đảng viên bị thi hành kỷ luật. Trong đó Ban Chấp hành trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư CSVN đã thi hành kỷ luật 26 tổ chức đảng và 71 đảng viên.

Đặc biệt, hầu hết những thành viên nội các 2016-2021 của CSVN đã bị kỷ luật, vào tù... Chỉ trong vòng chưa đầy 2 tháng gần đây, CSVN đã kỷ luật cựu Chủ tịch Quốc hội CSVN Vương Đình Huệ, 2 cựu Chủ tịch nước CSVN Nguyễn Xuân Phúc và Võ Văn Thưởng, cựu Phó Thủ tướng Thường trực CSVN Trương Hòa Bình... đa số liên quan đến những án tham nhũng.

BÌNH LUẬN CHÂU TRẦN: *Thằng ăn cốt mủi, ăn trên xác chết đồng loại là khổn nạn nhất.*

BÌNH LUẬN QUỐC KHÁNH: *Dời bọ lên làm người, khi chúng được mở mắt thì càng sinh sôi nảy nở nhiều vô kể.*

BÌNH LUẬN THẮNG CHÂU: *Cầu chúc mọi người dân Việt Nam được vạn sự an lành trừ tụi CS và lũ la của chúng.*

Các thành viên mới của Chính phủ

THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ

Thủ tướng Chính phủ **Nguyễn Xuân Phúc**

Ngày sinh: **20/07/1954**

Quê quán: **Quảng Nam**

Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X, XI, XII

Ủy viên Bộ Chính trị khóa XI, XII

Đại biểu Quốc hội khóa XI, XIII

PHÓ THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ

442

Ông **Vương Đình Huệ**

442

Ông **Phạm Bình Minh**

442

Ông **Trương Hòa Bình**

404

Ông **Vũ Đức Đam**

404

Ông **Trịnh Đình Dũng**

Quốc hội, ngày 9/4/2016

Tổng
487
phiếu bầu
hợp lệ

27

Thành viên mới của Chính phủ

6

Ủy viên Bộ Chính trị khóa XII

20

Ủy viên BCH Trung ương Đảng XII

1

Không phải Ủy viên BCH Trung ương Đảng XII

■ Số phiếu tán thành

Nội các 2016-2021 quá uy tín với các giám ngục (ẢNH: VIETNAMPLUS.VN)

Tam Giác Vàng đệ nhị?

Có vẻ như tội phạm quốc tế đã chọn Việt Nam là nơi trung chuyển, sản xuất ma túy ra thế giới. 11 tháng đầu năm 2024, công an CSVN đã khởi tố hơn 28,700 vụ án, bắt giữ hơn 48,600 bị cáo phạm tội liên quan tới buôn bán ma túy. Bộ công an CSVN thu giữ 645kg heroin, 1.5 tấn cần sa, 3.1 tấn và 3.6 triệu viên ma túy tổng hợp, 56kg thuốc phiện, 115 khẩu súng cùng nhiều đạn.

Mới đây, công an Hà Nội đã bắt quả tang một nhóm tội phạm đang giao-nhận 5 bao tải ma túy tại sân vận động quốc gia Mỹ Đình (Hà Nội). Sau khi thẩm vấn và bắt 10 người thuộc nhóm tội phạm này, công an thu giữ tổng số 211 kg ma túy tổng hợp và nhiều đồ vật, tài liệu liên quan.

Công an TP.HCM cũng vừa khoe rằng đang cố

211 kg ma túy được vận chuyển công khai (ẢNH: DANVIET.VN)

gắng bắt, khởi tố 1,200 bị cáo liên quan đường dây 4 tiếp viên thuộc hãng hàng không Vietnam Airlines đã xách ma túy từ Pháp về Việt Nam. Còn 4 vị tiếp viên kia đã được trả tự do, dẫu chính các cô đem 157 tuýp kem đánh răng chứa hơn 11.2kg ma túy tổng hợp vào Việt Nam.

VN là 1 trong các quốc gia nghiêm khắc nhất với án ma túy, chỉ cần có 1-200gram trong người đã bị định án tử...

BÌNH LUẬN VĂN MINH NGUYỄN: *Hình như xứ này chống cái gì thì cái đó càng phát triển mạnh và tràn lan không thể kiểm soát?*

BÌNH LUẬN KIM MINH: *4 đồng chí tiếp viên hàng không là ghê hay con/cháu của đồng chí nào?*

BÌNH LUẬN LAM NGOC: *Ma túy mà tính bao tải, tính tấn thì hơn cả Tam Giác Vàng a!*

1,200 người bị bắt, khởi tố trừ 4 tiếp viên của hãng hàng không quốc gia Việt Nam (ẢNH: CHINHPHU.VN)

Nhà trường thành nhà trẻ...

Ông Tạ Hồng Lựu (Phó Giám đốc Sở Giáo dục và Đào tạo Thanh Hóa) cho biết từ nay các Hiệu trưởng và giáo viên tại các cơ sở giáo dục ở tỉnh Thanh Hóa sẽ bị nhắc nhở, phê bình, xếp hạng, không xét thi đua nếu để tỷ lệ học sinh vi phạm giao thông nhiều.

Tương tự, Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội cũng cho biết sẽ truy trách nhiệm các Hiệu trưởng và giáo viên tại các cơ sở giáo dục ở Hà Nội nếu học sinh của trường sử dụng/mua bán pháo trái phép, nhất là dịp Tết 2025.

Giáo viên Việt Nam lo giữ mình còn khó, hướng chi canh học trò... Nên rất nhiều giáo viên phản đối.

BÌNH LUẬN NGUYỄN HỮU KIÊN: *Vậy giám đốc sở Giáo dục các tỉnh này sẽ chịu phạt bằng tổng lỗi các hiệu trưởng, giáo viên có lỗi của cả tỉnh cộng lại chứ nh? Sau này học sinh không biết quét nhà, rửa chén, giặt đồ, vệ sinh cá nhân... thì trách nhiệm cũng thuộc nhà trường nhé!*

BÌNH LUẬN NAM DINH: *Ai mua xe cho học sinh chạy? Ai cho tiền học sinh đốt pháo? Khi các cháu đã máu thì đừng hỏi bố cháu là ai, nói chi thầy cô...*

(ẢNH: ĐÌNH MINH/DAIDOANKET.VN)

Đơn...

Nhiều ngôi làng ở Lào Cai đã bị xóa sổ sau trận lũ quét và sạt lở đất đầu tháng 9, trong đó có Làng Nủ với 40 ngôi nhà bị cuốn sạch, số người chết, mất tích rất nhiều. Rất nhiều doanh nghiệp, nhà hảo tâm đóng góp để xây dựng lại những ngôi làng mới cho người dân ở đây.

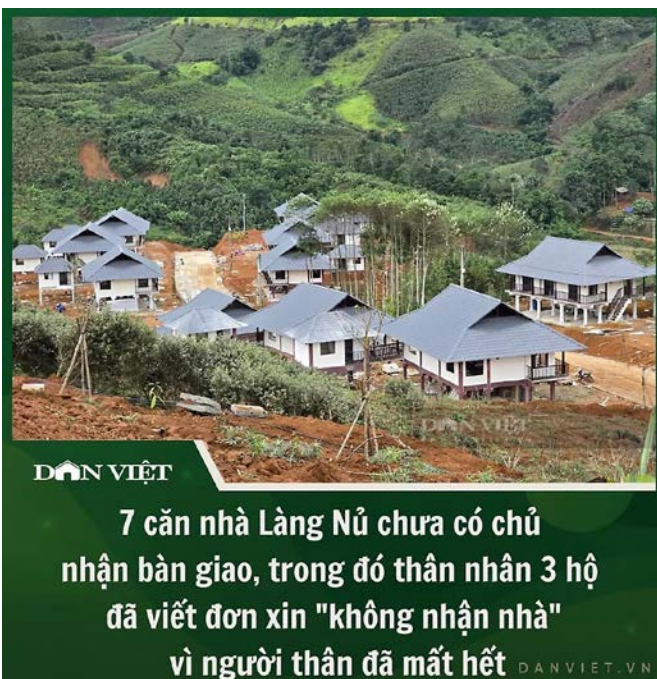
Khi 40 ngôi nhà mới được xây xong, báo trong nước đưa tin có đại diện của 3 gia đình trong làng đã làm đơn xin không nhận nhà mới, lý do: "Nhường cho những gia đình có hoàn cảnh khó khăn hơn" hoặc "cả gia đình đã mất hết".

Ngoài 3 ngôi nhà trên, còn 4 ngôi nhà khác không được bàn giao vì 4 gia đình từng được duyệt nhận nhà mới đã bị rút lại, bởi bị coi là "chưa đủ tiêu chuẩn". Vậy là có 7 ngôi nhà vắng chủ, có 7 hoặc ít hơn 7 cán bộ có thêm nhà mới mà không cần làm đơn xin.

BÌNH LUẬN YEN NGUYEN: Trong khi ở Hà Nội thì rất nhiều người giàu, có nhà to xe xịn vẫn tìm cách lách luật để mua nhà ở xã hội (dành cho người thu nhập thấp) để kiếm lời. Đám quan to thì ở biệt thự, tài sản vô kể, tiền, vàng chắc phải có hầm để cất giấu mà vẫn tham...

BÌNH LUẬN ĐÔNG QUÁCH TIỀN SINH: Sợ nhất là sự thật không phải người ta tự nguyện "viết đơn". Có khi bị vận động, ngăn cản, đối chác...

BÌNH LUẬN TRAN KHANH: Nước mình cái gì cũng phải viết đơn, đơn xin việc, đơn thôi việc, đơn xin kết hôn v.v. Xưa còn có đơn xin giết Lợn, đơn xin tổ chức cưới vợ... toàn phải đơn xin cả, nên cơ chế xin/cho còn lâu mới bỏ được.

Thuận ta thì sống...

Ông Hazar Denli (đến từ Milton Keynes, Anh quốc) là kỹ sư cơ khí của Jaguar Land Rover (JLR), JLR là hãng xe hơi Anh Quốc đã được tập đoàn Tata Ấn Độ mua lại từ Ford năm 2008. Hazar là trưởng nhóm kỹ thuật phụ trách hệ thống treo trước và khung gầm cho các mẫu xe điện của VinFast do Tata Technologies, một công ty con của Tata Group, thiết kế.

Trong quá trình làm việc, ông nhận thấy có nhiều lỗi nghiêm trọng về thiết kế và quy trình sản xuất VinFast, ông báo cáo với ban quản lý của Vinfast và bị phớt lờ, Hazar quyết định từ chức.

Sau khi một loạt các tai nạn của xe VinFast xảy ra ở tầm quốc tế, ông Hazar đăng bài viết trên một tài khoản Reddit nói rằng ông đã tham gia thiết kế chiếc xe và đó là một chiếc xe mà ông tin rằng có thể gây nguy hiểm đến tính mạng. "Tôi sẽ lái mọi chiếc xe khác mà tôi đã thiết kế từ các thương hiệu khác... và mọi chiếc xe đều có khuyết điểm... Nhưng Vinfast, tôi sẽ không lái một chiếc nào... sẽ không bao giờ và tôi cũng sẽ không để những người thân yêu của mình lái một chiếc nào", ông viết.

Hai tháng sau, vào ngày 18-7-2024, hợp đồng của ông Denli tại Jaguar Land Rover đã bị chấm dứt. Tên của ông Hazar được liệt vào danh sách đen của những người "tố cáo" công ty, khiến những nơi khác không dám thuê mượn ông. Ông hiện đang kiện JLR ra tòa lao động.

BÌNH LUẬN HUU HOANG: Phạm Nhật Vượng "Cả nhà tôi cũng không ngồi lên xe...do tôi sản xuất." (Phạm Nhật Vượng đi xe Lexus LX570 và các dòng xe Đức).

BÌNH LUẬN NAM HAI TRAN: Không bị bắt nạt là may đấy, là người Anh nên nó không dám, chứ nếu tay kỹ sư đó là người Việt thì... xong phim luôn.

Kỹ sư cơ khí Hazar Denli (ẢNH: BBC.COM)

Vịnh Hạ... Lô

Từ khi được UNESCO công nhận là di sản thiên nhiên thế giới, Vịnh Hạ Long trở thành nơi thu hút hàng triệu lượt khách du lịch mỗi năm, gia tăng doanh thu cho ngành du lịch, đóng góp 8% GDP của cả nước.

Gần đây, UNESCO tỏ ra lo ngại trước “nhiều dự án phát triển cho du lịch mới và các khu vực dân cư đô thị dọc bờ biển của Thành phố Hạ Long đã được phê duyệt và thực hiện”, ví dụ như công trình lấp biển xây khu nghỉ dưỡng ở Vịnh Cát Bà của Tập đoàn Sun Group. Những hình ảnh lan truyền trên mạng cho thấy một phần của Vịnh đang bị san lấp nhanh chóng.

Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hoá của Liên Hợp Quốc (UNESCO) sẽ cử chuyên gia đến đánh

giá các nguy cơ bảo tồn Vịnh Hạ Long, cuộc điều tra nếu dẫn đến những trừng phạt có thể khiến Vịnh Hạ Long không còn nằm trong danh sách di sản thiên nhiên thế giới.

BÌNH LUẬN TOÀN NGUYEN KHANH: *Không chỉ là lấp biển, nhìn lên cảnh đẹp quá trời nhìn xuống rác nổi lênh bênh cũng quá trời... Vào tay bọn CS vừa tham lam vừa ngu dốt thì có là tiên cảnh độc nhất vô nhị cũng biến thành bãi rác thôi.*

BÌNH LUẬN THẨM LẶNG: *"Phong" di sản vì nó thiên nhiên nhưng bây giờ thì "phẫu thuật thẩm mỹ" nát bét rồi, thiên nhiên gì nữa?*

BÌNH LUẬN VŨ SAIGONESE: *Không có gì phải lo, VN chỉ cần đảng cộng sản là đủ rồi... di sản thiên nhiên hổng mang về... túi được*

Trong ảnh là công trường lấp biển tại vịnh trung tâm Cát Bà, ở thị trấn Cát Bà, thuộc huyện đảo Cát Hải - Hải Phòng (ẢNH: DANTRI.COM.VN)

Từ Chung

TƯỜNG NĂNG TIẾN

Tác giả Võ Văn Quân vừa có bài viết hơi bất ngờ và khá thú vị (“Bốn Nhân Vật Dân Sự Xuất Sắc Của Việt Nam Cộng Hòa Có Thể Bạn Chưa Biết”) trên Tạp Chí Luật Khoa:

- Giáo sư Nguyễn Văn Bông
- Bộ trưởng Cao Văn Thân
- Giáo sư Nguyễn Ngọc Huy
- Nhà báo Từ Chung

Xin được ghi lại đôi ba đoạn chính về nhân vật cuối:

“Từ Chung là biên tập viên, là cây bút của tạp chí Chính Luận, một trong những tờ báo độc lập được đón đọc và nể trọng nhất miền Nam Việt Nam thời điểm bấy

giờ... Sự trỗi dậy của tờ báo phần lớn nhờ vào tầm nhìn và chủ trương của ông Đặng Văn Sung, một dân biểu có tiếng, và hoạt động quản trị của thư ký – biên tập viên Từ Chung.

Cuối năm 1965, sau nhiều loạt bài chỉ trích hành vi tấn công dân thường và các hoạt động quân sự không phù hợp của phe Việt Cộng, Đặng Văn Sung và Từ Chung nhận tối hậu thư của phe này: một là im lặng – hai là chết.

Vài ngày sau khi nhận được tối hậu thư, Từ Chung thay mặt tòa soạn viết thư trả lời phe Việt Cộng đăng trên Chính Luận. Theo ghi nhận của ‘Vietnam Information Notes’ do Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ lưu trữ, Từ Chung khẳng định rằng Chính Luận là một tờ báo trung lập và từng vạch trần tất cả sai phạm của mọi bên trong chính trường miền Nam, song duy chỉ có Việt Cộng là đưa ra kiểu đe dọa vô pháp như vậy. Ông khẳng định: Các anh có thể giết chúng tôi, nhưng tinh thần của chúng tôi sẽ còn sống mãi. Ngày 30 tháng 12 năm 1965, sau 2 năm quản lý tờ báo, Từ Chung bị Việt Cộng (nhiều khả năng là biệt động Sài Gòn) bắn chết ngay trước cửa nhà ông bằng 4 phát đạn.”

Nhà báo Thụy Giao cho biết thêm chi tiết: “Từ Chung là anh Cả trong một gia đình gồm 7 anh em trai, thế nhưng chỉ

“Các anh có thể giết chúng tôi, nhưng tinh thần của chúng tôi sẽ còn sống mãi”. Từ Chung (1924-30/12/1965)

"Việt Nam thuộc trong nhóm 7 nước 'đội sổ' về tự do báo chí". RSF - 03/05/2024

có 2 người anh lớn trong nhà là Vũ Mạnh Sơn Nhất Huy và Vũ Mạnh Sơn Nhị Hoàng vào được miền Nam, 5 người em phải ở lại miền Bắc với cộng sản sau năm 1954. Từ Chung mất đi để lại một vợ trẻ và 4 con thơ, cháu lớn nhất mới 12 tuổi...

Từ Chung đỗ tú tài tại Hà Nội, vào Nam, ông được học bổng du học tại Thụy Sĩ 5 năm và đậu bằng Tiến Sĩ Kinh Tế tại Fribourg năm 1961. Về nước, ông được Linh Mục Cao Văn Luận, Viện Trưởng Viện Đại Học Huế mời giảng dạy tại trường Luật, và sau đó được mời làm ủy viên trong Hội Đồng Cố Vấn Kinh Tế nhưng ông từ chối vì yêu nghề viết báo.

Từ Chung viết rất nhiều thể loại, từ điểm sách, văn chương, văn hóa đến chính trị, kinh tế v.v... nhưng nổi tiếng nhất là các bài xã luận về kinh tế. Từ Chung là người Việt Nam đầu tiên đã giản dị hóa môn học khô khan khó hiểu là kinh tế học, đưa môn học này về gần với quần chúng bình dân.

Những bài xã luận của Từ Chung về kinh tế được độc giả thuộc mọi trình độ khác nhau, từ các ông giáo sư đại học, các chuyên viên kinh tế thượng thặng đến các cậu sinh viên, các bà nội trợ đều thấu hiểu tường tận những biến chuyển kinh tế có ảnh hưởng trực

tiếp đến mình. Những bài viết xã luận về kinh tế của ông thường được một số trí thức gọi đùa là 'mục kinh tế chợ' đã có ảnh hưởng rất lớn đến mọi tầng lớp giai cấp và thế hệ độc giả khác nhau. Về dịch thuật, Từ Chung có dịch cuốn 'Bí Danh' (Secret Name) của Lâm Ngữ Đường."

Ký giả Lê Thiệp kết luận: "Lập trường chống cộng của Chính Luận rất rõ rệt và đối với người Cộng sản thì đây là một mối nguy phải được dập tắt. Họ chọn cách dễ nhất là bạo lực. Đặc công Việt Cộng đã bắn gục Từ Chung khi ông trên đường về nhà. 3 vị ký giả từng ký vào bản văn hứa sẽ không lùi trước nỗ lực đóng góp cho vận mệnh đất nước, ông Từ Chung là người đầu tiên đã trả giá cho nỗ lực đó bằng chính sinh mạng của mình."

Từ Chung sinh năm 1924, bị giết chết vào ngày 30 tháng 12 năm 1965. Ba mươi hai năm sau, sau khi miền Nam thất thủ, người Việt tị nạn cộng sản vẫn tổ chức một buổi lễ long trọng để tưởng niệm ông – theo tường thuật của ký giả Cam Vũ :

3 tờ báo Ngày Nay (Houston), Xây Dựng (San Jose) và Thế Kỷ 21 (Quận Cam) đã cùng nhau tổ chức một buổi tưởng niệm cố ký giả Từ Chung vào lúc 3 giờ chiều ngày 12 tháng Tư 1997, tại phòng

sinh hoạt nhật báo Người Việt, thuộc thị xã Westminster, Quận Cam, California.

Phòng sinh hoạt chiều hôm ấy được trang hoàng đơn giản nhưng mỹ thuật và trang nghiêm. Trên nền phông trắng của sân khấu có treo một bức chân dung phóng lớn của Từ Chung với ghi chú: "Từ Chung (1924-1965)" bên cạnh là hàng chữ "Tưởng Niệm Từ Chung", tất cả được nâng đỡ bởi sắc đỏ, xanh và trắng của một bình hoa lớn đặt ngay bên dưới. Khoảng 100 người đã ngồi hết các dãy ghế trong phòng.

Một câu hỏi đã được đặt ra trong bài bình luận của tờ Người Việt số ra ngày 12 tháng Tư 1997, viết rằng: "Nhiều người sẽ hỏi Từ Chung là ai, nhất là các bạn trẻ dưới 40 tuổi. Chính vì câu hỏi đó mà chúng ta cần tổ chức lễ tưởng niệm và ghi nhận những đóng góp của Từ Chung vào việc tranh đấu xây dựng cho một nền báo chí tự do và có trách nhiệm ở trong nước ta.

Từ Chung đã bị đặc công CSVN ám sát năm 1965 ngay trước cửa nhà trong lúc đi làm công việc của một nhà báo. Lúc đó ông là Tổng Thư ký nhật báo Chính Luận. Tờ báo có lập trường chống Cộng này đã bị đe dọa nhiều lần, có lúc đã bị đặt bom.

Nhưng cái chết của vị Tổng Thư

ký đương nhiệm là kết quả một hành động khủng bố tàn nhẫn và man rợ nhất. Những kẻ ra lệnh giết ông bây giờ còn sống ở Việt Nam. Họ muốn cái chết của ông sẽ làm cho những người làm báo và viết báo ở miền Nam run sợ và lùi bước, nhưng họ đã thất bại.

Từ Chung đã hy sinh như một chiến sĩ hy sinh trên chiến trường. Sự hy sinh của ông càng dũng cảm phi thường vì tay ông không một tác sất tự vệ. Cũng như nhiều người làm báo thời đó, Từ Chung biết cộng sản có thể giết ông bất cứ lúc nào, nhưng ông không lùi bước”.

Đúng như lời Từ Chung (“các anh có thể giết chúng tôi, nhưng tinh thần của chúng tôi sẽ còn sống mãi”) trước khi bị bắn gục, vào hôm 30/12/1965. Tinh thần bất khuất của thế hệ các ông vẫn “sống mãi” với nhiều người cầm bút đến sau. Xin ghi lại một số

tên tuổi (theo thứ tự năm sinh) mà chúng tôi đã từng có hân hạnh được là độc giả:

Nguyễn Văn Hóa (1995) Huỳnh Thục Vy (1985) Đoàn Kiên Giang (1985) Trương Châu Hữu Danh (1982) Nguyễn Phước Trung Bảo (1982) Đường Văn Thái (1982) Nguyễn Văn Điển (1983) Huỳnh Thị Tố Nga (1983) Bùi Văn Thuận (1981) Nguyễn Viết Dũng (1986) Lê Hữu Minh Tuấn (1989) Nguyễn Anh Tuấn (1980) Nguyễn Thanh Nhã (1980) Nguyễn Ngọc Như Quỳnh (1979) Phạm Đoan Trang (1978) Lê Dũng (1970) Lê Chí Quang (1970) Lê Anh Hùng (1973) Nguyễn Chí Tuyền (1974) Nguyễn Lân Thắng (1975) Lê Trọng Hùng (1979) Phạm Thanh Nghiên (1977) Phạm Chí Dũng (1966) Vũ Quang Thuận (1966) Phạm Hồng Sơn (1968) Tạ Phong Tần (1968) Nguyễn Vũ Bình (1968) Nguyễn Văn Đài (1969)

Nguyễn Minh Sơn (1963) Huy Đức (1962) Phạm Viết Đào (1952) Nguyễn Tường Thụy (1952) Phạm Thành (1952) Trần Đức Thạch (1952) ...

Chúng tôi xin được vinh danh ông, một ngòi viết tài năng & bất khuất. Cùng lúc, chúng tôi cũng xin phép được gửi lời tri ân tất cả những người cầm bút (thuộc mấy thế hệ đến sau) đã dũng cảm tiếp tục nói thay cho cả dân tộc, về mọi tệ trạng ở Việt Nam, dù cái giá mà họ phải trả là chất chồng những năm tháng tù đầy.

Nguyễn Hữu Đang sinh năm 1913, Nguyễn Văn Hóa chào đời năm 1995. Nếu kể từ vụ án Nhân Văn Giai Phẩm thì đã 4 thế hệ người cầm bút ở VN bị đảng Cộng Sản cầm tù hay sát hại. Liệu cường quyền & bạo lực sẽ còn có thể “ngự trị” ở xứ sở này thêm bao lâu nữa ?

TNT

SỨC KHỎE LÀ VÀNG!

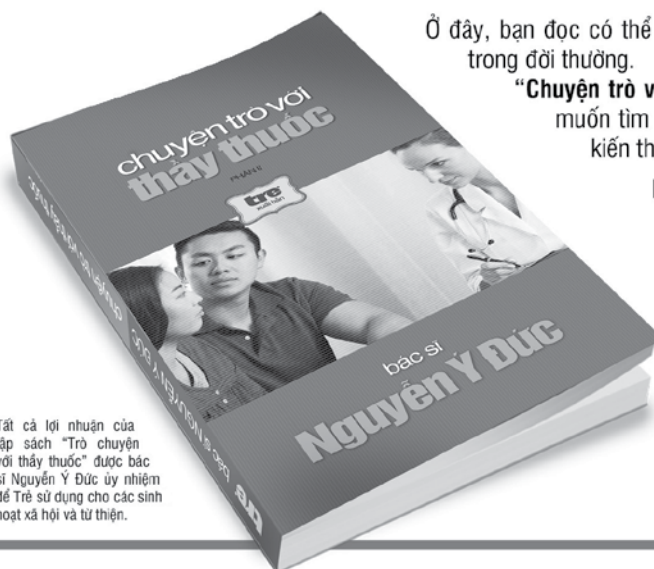
CHUYỆN TRÒ VỚI THẦY THUỐC (TẬP 1 & 2)

Trẻ xin hân hạnh giới thiệu “Chuyện trò với thầy thuốc” Tập 1 & 2 vừa mới phát hành.

Ở đây, bạn đọc có thể tìm thấy những kiến thức đa dạng trong đời sống, rất thiết thực trong đời thường.

“Chuyện trò với thầy thuốc” tập 1 & 2 sẽ là một cẩm nang quý báu cho bạn muốn tìm những câu giải đáp y khoa thiết thực trong đời sống và bổ sung kiến thức về sức khỏe.

Là món quà tặng vô giá đến những thân nhân cao tuổi.

Tất cả lợi nhuận của tập sách “Trò chuyện với thầy thuốc” được bác sĩ Nguyễn Ý Đức ủy nhiệm để Trẻ sử dụng cho các sinh hoạt xã hội và từ thiện.

MUA SÁCH XIN LIÊN LẠC

TEL: 972.675.4383 | EMAIL: INFO@TRENWS.NET

MUA TẠI TÒA SOẠN: 3202 N. SHILOH RD., GARLAND, TX 75044

GỬI VỀ NHÀ: GIÁ \$15 (CỘNG CƯỚC PHÓ)

MUA QUA AMAZON.COM VỚI GIÁ \$20/CUỐN

TPB ĐẶNG CÔNG KHANH

Sinh năm 1951

Số quân 752.574. Binh 2

ĐƠN VỊ: Đại đội 4, Tiểu đoàn 219
Địa phương Quân thuộc Tiểu khu
Phú Yên. Bị thương cụt 2 chân
tháng 5/1974.

HOÀN CẢNH: Trước đây vào Saigon
bán vé số, hiện bị nhiều thứ bệnh
gìa đã về quê, vợ bị bại liệt nằm
một chỗ, gia đình rất nghèo khổ.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc ông
Đặng công Khanh:

ĐỊA CHỈ: Thôn Mỹ Long, xã An
Dân, huyện Tuy An, tỉnh Phú
Yên.

ĐIỆN THOẠI: 037 396 0155

TPB ĐOÀN QUANG THI

Sinh năm 1947

Số quân NQ/131.798.

ĐƠN VỊ: Nghĩa quân Chi khu Triệu
Phong, Tiểu khu Quảng Trị. Bị
thương cột sống liệt 2 chân tháng
2/1968 (Tết Mậu Thân).

HOÀN CẢNH: Không vợ, không người
thân vào Saigon ở nhà trọ bán vé
số, hiện sức khỏe kém không còn
đi bán kiếm sống được nữa.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc ông
Đoàn Quang Thi:

ĐỊA CHỈ: Phòng trọ 16/8/A7 Trương
Định, Phường 9, quận 3, Saigon.

ĐIỆN THOẠI: 0908 737 719
084 817 1411

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân
Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chi Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BĐQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

khi cần....

các loại dịch vụ

share phòng

bán nhà

sang tiệm

v.v.....

địa chỉ bạn có thể tin cậy

<https://baotreravot.com>

thực tế

Trong một lớp Toán lớp Một, cô giáo hỏi:

- Giả sử như có 15 em rủ nhau đi ra sông chơi, trong có 5 em bố mẹ cấm không được tắm sông, 2 em đọc thấy bảng “NƯỚC XOÁY. NGUY HIỂM. CẤM TẮM”. Vậy sẽ có bao nhiêu em sẽ tắm ở đây?

Cả lớp đồng thanh:

- Dạ thưa cô, mười lăm ạ.

NGUYỄN THIÊN TÂM (Hải Phòng-sưu tầm)

BẢO HUÂN

chưa kịp

Hai tù nhân kể chuyện vợ con, một người kể:

- Vừa rồi sinh nhật vợ tao. Tao mang về cho cô ấy một chiếc nhẫn kim cương 4 carat...
- Chắc cô ấy vui lắm nhỉ?
- Không biết nữa. Tao mới chạy được nửa đường thì bị cảnh sát tóm.

TỰ NGUYỄN (email-sưu tầm)

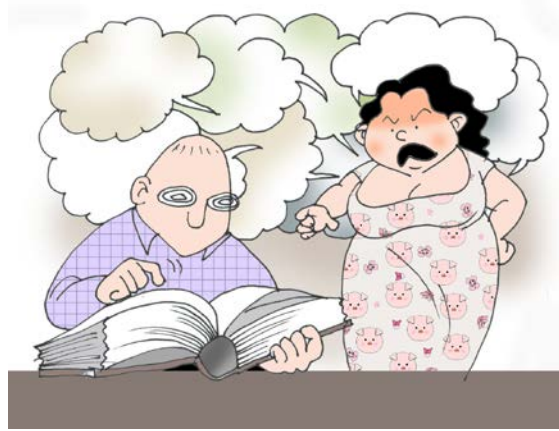
BẢO HUÂN

thiếu

Tâm đến chơi, thấy Tài đang đọc sách bèn hỏi:

- Xem gì đấy?
- Xem tự điển, mà nó cũng viết sai mấy ạ.
- Sao vậy?
- Nó bảo phụ nữ nói khoảng 10,000 từ một ngày.

HIEP TRƯƠNG (Hải Phòng-sưu tầm)

BẢO HUÂN